

سُورَةُ الْبَقَرَةِ

ស៊ូរ៉ាហ្វ័រ ២

អាណុំ-ច្បាប់រ៉ាហ្វ័រ

ភាគទី ២ - អាយ៉ាសុំ ៦២ ដល់អាយ៉ាសុំ ១៣២

سُورَةُ الْبَقَرَةِ

សូរ៉េហៈត្ដី ២ អាល់-បាក្ដីរ៉េហៈត្ដី

អាល់-បាក្ដីរ៉េហៈត្ដី ប្រែថា "គោមេ" ។ មាន ២៨៦ អាយ៉ាស្ត ។

ភាគទី ២ - អាយ៉ាស្ត ៦២-១៣២

សូរ៉េហៈត្ដីទី ៨៧ យោលតាមលេខរៀងដែលអល់ឡោះហ្គ័រ៉ាដា ដាក់ចុះមក ។ អល់ឡោះហ្គ័រ៉ាដា បានដាក់ សូរ៉េហៈត្ដីនេះចុះមកនៅឯម៉ាឌីណាស្ត ។

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្គ័រ៉ាដា ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّالِينَ وَالصَّالِيْنَ وَالصَّالِيْنَ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾

៦២. ពិតណាស់ បណ្តាអ្នកមានជំនឿជ្រះថ្លា បណ្តាអ្នកដែលជាយ៉ាហ្គ្វី ពួកគ្រិស្ត និងពួកស្ទ្រីប៊ីអ៊ីន (អ្នកកាន់សាសនាដោយប្រកាន់យក ទេវតា ឬដួងផ្កាយ ឬវត្ថុនៅលើអាកាសជាព្រះ) អ្នកណាដែលមានសទ្ធាមាំលើអល់ឡោះហ្គ័រ៉ាដា និងថ្ងៃអវសាន និងដែលប្រព្រឹត្តអំពើល្អប្រពៃ ការតបស្នងរបស់ពួកគេនៅឯព្រះម្ចាស់ពួកគេ ។ ពួកគេនឹងមិនជួបប្រទះនូវសេចក្តីភ័យខ្លាច និងពុំមានទុក្ខសោកទេ ។

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: « إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَبِمَا فَرَضَ عَلَيْهِمُ الْإِيمَانَ بِهِ مِنَ الْوَلَايَةِ لِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَ الطَّيِّبِينَ مِنْ آلِهِ. » وَ الَّذِينَ هَادُوا « يَعْنِي الْيَهُودَ » وَ النَّصَارَى « الَّذِينَ زَعَمُوا أَنَّهُمْ فِي دِينِ اللَّهِ مُتَنَاصِرُونَ » وَ الصَّالِيْنَ « الَّذِينَ زَعَمُوا أَنَّهُمْ صَبَّوْا إِلَى دِينِ (اللَّهِ) وَ هُمْ يَقُولُهُمْ) كَذِبُونَ. « مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ « مِنْ هَؤُلَاءِ الْكُفَّارِ، وَ نَزَعَ عَنْ كُفْرِهِ، وَ مَنْ آمَنَ مِنْ هَؤُلَاءِ الْمُؤْمِنِينَ فِي مُسْتَقْبَلِ أَعْمَارِهِمْ، وَ أَحْلَصَ وَ وَفَى بِالْعَهْدِ وَ الْمِيثَاقِ الْمَأْخُودِينَ عَلَيْهِ لِمُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ خُلَفَائِهِمَا الطَّاهِرِينَ « وَ عَمِلَ صَالِحًا [مِنْ هَؤُلَاءِ الْمُؤْمِنِينَ. « فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ » تَوَائِبُهُمْ « عِنْدَ رَبِّهِمْ » فِي الْآخِرَةِ « وَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ « هُنَاكَ حِينَ يَخَافُ الْفَاسِقُونَ » وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ « إِذَا حَزَنَ الْمُخَالِفُونَ، لِأَنَّهُمْ لَمْ يَعْمَلُوا مِنْ مُخَالَفَةِ اللَّهِ مَا يَخَافُ مِنْ فِعْلِهِ، وَ لَا يَحْزَنُونَ لَهُ.

អល់ឡោះហ្គ័រ៉ាដា ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ មានព្រះបន្ទូលថា [២:៦២] ពិតណាស់ បណ្តាអ្នកមានជំនឿជ្រះថ្លា ចំពោះអល់ឡោះហ្គ័រ៉ាដា និងចំពោះកាតព្វកិច្ចដែលព្រះអង្គបានដាក់មកលើពួកគេឲ្យមានជំនឿលើ វិទ្យាយ៉ាស្តរបស់អាល្លោះ ឬស អាហ្វិ ត្ដីលិប និងលើបណ្តាកូនចៅបរិសុទ្ធរបស់ព្រះអង្គ បណ្តាអ្នកដែលជាយ៉ាហ្គ្វី មានន័យថា ពួកយ៉ាហ្គ្វី ពួកគ្រិស្ត ពួកដែលអះអាងថាជាជំនួយក្នុងព្រះសាសនាអល់ឡោះហ្គ័រ៉ាដា និងពួកស្ទ្រីប៊ីអ៊ីន ពួកដែលអះអាងថានៅលើមាតិកាព្រះសាសនាអល់ឡោះហ្គ័រ៉ាដា ពួកគេនិយាយអះអាងកុហក ។ អ្នកណាដែលមានសទ្ធាមាំលើអល់ឡោះហ្គ័រ៉ាដា ក្នុងចំណោមពួក

បដិសេធសទ្ធាទាំងនេះដែលលះបង់ជំនឿខ្លួនចោល និងបណ្តាអ្នកដែលនឹងនៅតែប្រកាន់យកជំនឿខ្លួន ក្នុងចំណោមអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាទាំងនេះ នៅក្នុងជីវិតអនាគតរបស់ពួកគេ ពួកគេស្មោះត្រង់ចំពោះសម្បុចនិងកតិកាសញ្ញាពួកគេដែលគេបានទទួលយកពីពួកគេក្នុងរឿងមូហាំម៉ាដ្យុ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ អាឡី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ និងបណ្តាខ្ញុំលិហ្សបរិសុទ្ធុ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ របស់អស់ព្រះអង្គ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ និងដែលប្រព្រឹត្តអំពើល្អប្រពៃ ក្នុងចំណោមបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាទាំងនេះ ការតបស្នងរបស់ពួកគេ រង្វាន់របស់ពួកគេ នៅព្រះម្ចាស់ពួកគេ នៅលោកមុខ ។ ពួកគេនឹងមិនជួបប្រទះនូវសេចក្តីភ័យខ្លាច នាទីនោះ នឹងមិនមានការខ្លាចពួកប្រព្រឹត្តិអាក្រក់ទេ និងពុំមានទុក្ខសោកទេ ទុក្ខសោកដោយសារពួកសត្រូវ ព្រោះពួកគេមិនបានប្រព្រឹត្តប្រឆាំងអស់ឡោះហ្ន៎ عَلَيْهِمْ ទេ អាស្រ័យហេតុនេះពួកគេនឹងមិនមានការភ័យខ្លាចឬទុក្ខព្រួយអំពីពួកទាំងនោះទេ ។

((التفسير الإمام العسكري) ٩٣٣ م عليه السلام)

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٦﴾

៦៣.[បណ្តាកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលអ៊ីយ ចូរនឹកឃើញ]កាលយើងបានទទួលកិច្ចសន្យាពីពួកអ្នក ហើយយើងបានលើក(ភ្នំ)ទួរឡើងទៅលើពួកអ្នក [ព្រមទាំងមានតម្រាស់ចំពោះពួកអ្នកថា៖] "ពួកអ្នកចូរកាន់ឲ្យខ្ជាប់ខ្ជួននូវអ្វីដែលយើងបានប្រទានឲ្យពួកអ្នក ចូរពួកអ្នកចងចាំអ្វីដែលនៅខាងក្នុងនោះ (ចូរអនុវត្តតាម) ប្រហែលជាពួកអ្នកនឹងក្រែងខ្លាច ។"

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ هُنَّ: « وَ « [أَذْكُرُوا] « إِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ » وَ عَهْدُكُمْ أَنْ تَعْمَلُوا بِمَا فِي التَّوْرَةِ، وَ مَا فِي الْفُرْقَانِ الَّذِي أُعْطِيَتْهُ مُوسَى مَعَ الْكِتَابِ الْمَخْصُوصِ بِذِكْرِ مُحَمَّدٍ وَعَلِيٍّ وَ الطَّيِّبِينَ مِنْ أَهْلِهَا، بِأَنَّهُمْ سَادَةُ الْخَلْقِ، وَ الْقَوَامُونَ بِالْحَقِّ وَ إِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ أَنْ تَقْرَأُوا بِهِ، وَ أَنْ تُؤَدُّوهُ إِلَى أَخْلَافِكُمْ، وَ تَأْمُرُوهُمْ أَنْ يُؤَدُّوهُ إِلَى أَخْلَافِهِمْ إِلَى آخِرِ مُعَدَّاتِي فِي الدُّنْيَا، لِيُؤْمِنَنَّ بِمُحَمَّدٍ نَبِيِّ اللَّهِ، وَ يُسَلِّمُنَّ لَهُ مَا يَأْمُرُهُمْ [بِهِ] فِي عِلِّيٍّ وَ لِي اللَّهِ عَنِ اللَّهِ، وَ مَا يُجْرَهُمْ بِهِ [عَنْهُ] مِنْ أَحْوَالِ خُلُقَاتِهِ بَعْدَهُ الْقَوَامِينَ بِحَقِّ اللَّهِ، فَأَبَيْنْتُمْ قَبُولَ ذَلِكَ وَ اسْتَكْبَرْتُمُوهُ. « وَ رَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ « الْجَبَلِ، أَمْرًا جَبْرِيئِيلَ أَنْ يَقْطَعَ مِنْ « جَبَلِ فِلِسْطِينَ » قِطْعَةً عَلَى قَدْرِ مُعَسْكَرِ أَسْلَافِكُمْ فَرَسَخًا فِي فَرَسَخٍ، فَقَطَعَهَا وَ جَاءَ بِهَا، فَرَفَعَهَا فَوْقَ رُءُوسِهِمْ.

អ៊ីម៉ា (គឺអ៊ីម៉ាហ្គាសាន់ អាណ-អាស័កា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) មានវចនៈថា៖ "អស់ឡោះហ្ន៎ عَلَيْهِمْ មានព្រះបន្ទូលចំពោះពួកគេថា ចូរនឹកឃើញពួកគេ [២:៦៣] កាលយើងបានទទួលកិច្ចសន្យាពីពួកអ្នក ហើយបានយកពាក្យសន្យាពីពួកគេថាពួកអ្នកនឹងជឿអ្វីក៏ដោយដែលមាននៅក្នុងព្រះគម្ពីរតៅវត្ថុ និងអ្វីដែលមាននៅក្នុងអាណ-ហ្ស៊ូកូន (គឺព្រះលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ) ដែលអញ عَلَيْهِمْ បានឲ្យទៅមូសា عَلَيْهِ السَّلَامُ ជាមួយព្រះគម្ពីរ ដែលចែងជាពិសេសអំពីដំណឹងរបស់មូហាំម៉ាដ្យុ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ អាឡី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ និងបណ្តាបុគ្គលបរិសុទ្ធុក្នុងចំណោមរាជបុត្ររាជនក្តា عَلَيْهِمُ السَّلَامُ របស់ពួកគេ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ព្រោះពួកគេ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ជាព្រះអគ្គមហាប្រមុខរបស់សព្វសត្វលោក ហើយស្ថិតនៅលើសច្ចៈធម៌យ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន ។ គេបានទទួលយក កិច្ចសន្យាពីពួកអ្នកដែលថាពួកអ្នកនឹងព្រមទទួលស្គាល់ពួកគេ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ហើយផ្ទេរកិច្ចសន្យានេះឲ្យទៅជំនាន់ក្រោយៗពួកអ្នករហូតដល់អវសានកាល ថាពួកគេនឹងជឿមូហាំម៉ាដ្យុ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ព្រះសាស្ត្ររបស់អស់ឡោះហ្ន៎ عَلَيْهِمْ ហើយនៅក្រោមឱវាទគេ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ទោះបីគេ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ ដាក់បញ្ហាណាក៏ដោយមកលើពួកអ្នកក្នុងរឿងអាឡី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ព្រះរក្សាភិបាលដែលមកពីអស់ឡោះហ្ន៎ عَلَيْهِمْ និងទោះបីគេ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ប្រាប់ដំណឹងណាក៏ដោយឲ្យពួកអ្នកដឹងអំពីរបៀបគេ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ អំពីបណ្តាព្រះខ្ញុំលិហ្ស عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ក្រោយពីគេ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ដែល

ស្ថិតនៅក្នុងព្រះសច្ចៈធម៌អស់ឡោះហ្ន៎យ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន ។ តែពួកគេមិនព្រមទទួលកតិកាសញ្ញានេះទេ ពួកអ្នកទៅជាក្រអឺតក្រទមដាក់កតិកាសញ្ញានេះ ។ ហើយយើងបានលើកទូរឡើងទៅលើពួកអ្នក ភ្នំទូរ ដែលយ៉ូបរអ៊ីលបានកាត់ផ្តាច់ចេញពី "ភ្នំប៉ាលេសទីន" គឺកាត់យកមួយបែកពីភ្នំនេះ មានទំហំមួយ ហ្វារសាខ្ញុំគុណនឹងមួយហ្វារសាត្រី (ប្រមាណ ៤ គីឡូម៉ែត្រគុណ៤ គីឡូម៉ែត្រ) កាត់ហើយបានយកវា ឡើងទៅលើក្បាលពួកគេ ។

فَقَالَ مُوسَىٰ عَلَيْهِ السَّلَامُ هُمْ: إِمَّا أَنْ تَأْخُذُوا بِمَا آمَرْتُمْ بِهِ فِيهِ، وَ إِمَّا أَنْ أَلْقَيْتُمْ عَلَيْنَا هَذَا الْجَبَلِ. فَأَلْحِقُوا إِلَىٰ قَبُولِهِ كَارِهِينَ إِلَّا مَنْ عَصَمَهُ اللَّهُ مِنَ الْعِنَادِ، فَإِنَّهُ قَبِيلُهُ طَائِعًا مُخْتَارًا. ثُمَّ لَمَّا قَبِلُوهُ سَجَدُوا وَعَقَرُوا، وَ كَثِيرٌ مِنْهُمْ عَقَرَ خَدْيَهُ لَا لِإِرَادَةِ الْخُضُوعِ لِلَّهِ، وَ لَكِنْ نَظَرَ إِلَىٰ الْجَبَلِ هَلْ يَنْعَمُ أَمْ لَا، وَ آخَرُونَ سَجَدُوا طَائِعِينَ مُخْتَارِينَ.

មូសាបានប្រាប់ពួកគេថា៖ "ឬមួយអស់លោកព្រមទទួលអ្វីដែលខ្ញុំបានបញ្ជាឲ្យអស់លោកធ្វើ ឬមួយភ្នំនេះនឹងត្រូវទម្លាក់មកលើអស់លោក ។" ពួកគេព្រមទទួលទាំងបង្ខំចិត្ត លើកលែងតែបណ្តាអ្នក ដែលអស់ឡោះហ្ន៎បានថែរក្សាការពារឆ្ងាយពីអវិភាព ពួកគេព្រមទទួលដោយពេញចិត្តនិងដោយ ជម្រើស ។ បន្ទាប់ពីនោះ អ្នកដែលព្រមទទួលកតិកាសញ្ញាបានក្រាបប្រណិប័តន៍ហើយបានដាក់ផ្តាល់ លើដី ។ ពួកគេភាគច្រើនមិនបានធ្វើដូច្នោះដើម្បីចុះចូលចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ទេ តែពួកគេចង់ដឹងថាតើ ភ្នំនឹងធ្លាក់មកលើពួកគេឬទេ ។ តែពួកវាទៀតបានក្រាបប្រណិប័តន៍ដោយចុះចូលនិងដោយជម្រើស ។

[ثُمَّ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ] فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: إِحْمَدُوا اللَّهَ مَعَاشِرَ شَيْعَتِنَا عَلَىٰ تَوْفِيقِهِ إِيَّاكُمْ، فَإِنَّكُمْ تُعَقِّرُونَ فِي سُجُودِكُمْ لَا كَمَا عَقَرَهُ كَفَرُؤُا بَنِي إِسْرَائِيلَ، وَ لَكِنْ كَمَا عَقَرَهُ خِيَارُهُمْ.

បន្ទាប់មកអ៊ីម៉ាហ្គាសាន់អាល់-អ៊ាសកាវីមានវចនៈថា រស្មីលុលឡោះហ្ន៎មានព្រះវចនៈថា៖ "ក្រុមស្ត្រីអ៊ាស៊ុអ៊ីយ ចូរមស្តារចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ ដែលព្រះអង្គបានធ្វើឲ្យអស់លោកទេរចិត្ត ។ អស់លោកមិនបានដាក់ផ្តាល់អស់លោកលើដីក្នុងពេលក្រាបប្រណិប័តន៍នោះដូចពួកអសទ្វា ក្នុង ចំណោមកូនចៅអ៊ីសរអ៊ីលនោះទេ តែអស់លោកបានធ្វើដូចបណ្តាមនុស្សល្អក្នុងចំណោមពួកគេ ។

قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ » مِنْ هَذِهِ الْأَوَامِرِ وَ النَّوَاهِي مِنْ هَذَا الْأَمْرِ الْجَبَلِ مِنْ ذِكْرِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ الْهِمَا الطَّيِّبِينَ. « وَ أَدَّكُوا مَا فِيهِ » فِيمَا آتَيْنَاكُمْ، أَدَّكُوا جَزِيلَ نَوَائِبِنَا عَلَىٰ قِيَامِكُمْ بِهِ، وَ شَدِيدَ عِقَابِنَا عَلَىٰ إِبَائِكُمْ لَهُ. « لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ » لَتَتَّقُوا الْمُخَالَفَةَ الْمَوْجِبَةَ لِلْعِقَابِ، فَتَسْتَحِقُّوا بِذَلِكَ جَزِيلَ النَّوَإِبِ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 266)

អស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ ពួកអ្នកចូរកាន់ខ្ជាប់ខ្ជួននូវអ្វីដែលយើងបានប្រទានឲ្យពួកអ្នក ក្នុង ចំណោមបញ្ជានិងបម្រាមទាំងនេះ និងក្នុងចំណោមព្រះបញ្ជារងរឿងឲ្យនឹករលឹកដល់មូហាំម៉ាដ៍ អ៊ាស៊ុអ៊ីយ និងបណ្តាកូនចៅល្អរបស់ពួកគេ ។ ចូរពួកអ្នកយកចិត្តទុកដាក់ដល់អ្វីដែលមាននៅ ក្នុងនោះ ក្នុងអ្វីដែលគេបានប្រទានឲ្យពួកអ្នក ។ ចូរពួកអ្នកនឹកឃើញរង្វាន់ដ៏ធំធេងដែលយើងបាន បម្រុងទុកឲ្យព្រោះតែបានធ្វើតាមអ្វីនេះបានយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន ហើយចូរនឹកដល់ទណ្ឌកម្មយ៉ាងតឹងរ៉ឹងរបស់ យើងដែលគេបានបម្រុងទុកសម្រាប់ការបោះបង់ចោលអ្វីនេះ ។ ដើម្បីពួកអ្នកនឹងខ្លាចក្រែង [អស់ឡោះហ្ន៎] ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកចាកផុតពីទណ្ឌកម្មទាំងនេះ ហើយនឹងបានទទួលរង្វាន់ដ៏សម្បើម ។"

(المحاسن: 319 /261) (التفسير الإمام العسكري)

أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ خَالِدِ الْبَرْقِيِّ: [عَنْ أَبِيهِ] عَنْ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ أَبِي الْمَعْرَاءِ، عَنْ إِسْحَاقَ ابْنِ عَمَّارٍ، وَ يُونُسَ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ" أَوْ قُوَّةٌ [بِ] الْأَبْدَانِ، أَوْ قُوَّةٌ [بِ] الْقُلُوبِ؟ قَالَ: «فِيهِمَا جَمِيعًا».

(المحاسن: 319 /261)**

អាស្ម័នម៉ាដូ ប៊ិន មូហាំម៉ាដូ ខ្ញុំលិដូ អាណន៍-បាណ្ឌវៈក្នុងដែលទទួលបានពីឪពុកលោកដែលទទួលបានពីអ៊ីបនូ អាហ្វិ អ៊ុម្រ ដែលទទួលបានពីអាហ្វិ អាណន៍-ម៉ាកុរ ដែលបានមកពីអ៊ីសហ្វាកូ អ៊ីបនូ អាហ្វិម៉ា ដែលបានមកពី យុនូសដែលបាននិយាយថា ខ្ញុំបានសួរអាហ្វិ អាហ្វិ អ៊ុម្រ អំពីព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏មានព្រះ មហិទ្ធិបូទិ ព្រះដ៏មហានុវរ្យ [២:៦៣] ពួកអ្នកចូរកាន់ឲ្យខ្លាចខ្លួននូវអ្វីដែលយើងបានប្រទានឲ្យពួកអ្នក ថារឹងមាំក្នុងខ្លួន ឬក្នុងបេះដូង ?" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានចែងថា: "ក្នុងទាំងពីរនេះតែម្តង ។"

(المحاسن: 319 /261)

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي حَمْرَةَ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ" قَالَ: «السُّجُودُ، وَ وَضْعُ الْيَدَيْنِ عَلَى الرُّكْبَتَيْنِ فِي الصَّلَاةِ وَ أَنْتَ رَاكِعٌ». (تفسير العياشي 1: 54 /45)**

មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន អាហ្វិ ហ្វាសាសូ បានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍មកពីមិត្តរបស់យើងមួយចំនួន ដែលបានមក ពីអាហ្វិ អាហ្វិ អ៊ុម្រ ពាក់ព័ន្ធនឹងព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្វិ ^{صلوات الله عليه والسلام} [២:៦៣] ពួកអ្នកចូរកាន់ឲ្យខ្លាច ខ្លួននូវអ្វីដែលយើងបានប្រទានឲ្យពួកអ្នក ថា: "ការក្រាបប្រណិប័តន៍ ការដាក់ដៃទាំងពីរលើជង្គង់ក្នុង ស្ម័គ្រឡាតុ ក្នុងពេលដែលលោកបង្ហោនខ្លួន(រូតុអ៊ុ) ។" (1: 54 /45) (تفسير العياشي)

ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٦٤﴾

៦៤. ក្រោយមក ពួកអ្នកបានត្រឡប់ក្រោយបន្ទាប់ពីនោះ ។ បើគ្មានព្រះអនុគ្រោះនិងព្រះការព្រួយបារម្ភ ទុយ នៃព្រះអង្គមកលើពួកអ្នកទេ ពួកអ្នកច្បាស់ជានឹងនៅក្នុងចំណោមជនទទួលបរាជ័យ ។

قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ [لَهُمْ]: « ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ » يَعْنِي تَوَلَّى أَسْلَافَكُمْ « مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ » عَنِ الْقِيَامِ بِهِ، وَ الْوَفَاءِ بِمَا عَاهَدُوا عَلَيْهِ. « فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَتُهُ » يَعْنِي عَلَى أَسْلَافِكُمْ، لَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ بِإِمهَالِهِ إِيَّاهُمْ لِلتَّوْبَةِ، وَ إِنْظَارِهِمْ لِمَخْرِجِ الْخَطِيئَةِ بِالْإِنَابَةِ « لَكُنْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ » الْمَعْبُودِينَ، قَدْ خَسِرْتُمْ الْآخِرَةَ وَ الدُّنْيَا، لِأَنَّ الْآخِرَةَ [قَدْ] فَسَدَتْ عَلَيْكُمْ بِكُفْرِكُمْ، وَ الدُّنْيَا كَانَ لَا يَخْصُلُ لَكُمْ نَعِيمُهَا لِاخْتِرَامِنَا لَكُمْ، وَ تَبَقَّى عَلَيْكُمْ حَسْرَاتٌ نُفُوسِكُمْ وَ أَمَانِيكُمْ الَّتِي قَدْ أَفْطَعْتُمْ دُونَهَا. وَ لَكِنَّا أَمَهَلْنَاكُمْ لِلتَّوْبَةِ، وَ أَنْظَرْنَاكُمْ لِلْإِنَابَةِ، أَيْ فَعَلْنَا ذَلِكَ بِأَسْلَافِكُمْ فَتَابَ مَنْ تَابَ مِنْهُمْ، فَسَعِدَ، وَ خَرَجَ مِنْ صُلْبِهِ مَنْ قَدِرَ أَنْ يَخْرُجَ مِنْهُ الدَّرِيئَةُ الطَّيِّبَةُ الَّتِي تَطَيَّبَ فِي الدُّنْيَا [بِاللَّهِ تَعَالَى] مَعِيشَتُهَا، وَ تَشَرَّفَ فِي الْآخِرَةِ - بِطَاعَةِ اللَّهِ - مَرْتَبَتُهَا.

អស់ឡោះហ្វិ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះបន្ទូលចំពោះពួកគេថា: [២:៦៤] ក្រោយមក ពួកអ្នកបានត្រឡប់ក្រោយបន្ទាប់ពី នោះ មានន័យថាជូនតាពួកអ្នកបានត្រឡប់ក្រោយ បន្ទាប់ពីនោះ បន្ទាប់ពីបានកាន់បានយ៉ាងខ្លាចខ្លួន និងមានជំនឿចំពោះសម្បថដែលគេបានទទួលពីពួកគេនោះហើយ ។ បើគ្មានព្រះអនុគ្រោះនិងព្រះ

ការប្រកាសប្រទ័យនៃព្រះអង្គមកលើពួកអ្នកទេ មានន័យថា មកលើជូនតាពួកអ្នក ដែលគេបានទុកពេលឲ្យពួកគេកែខ្លួននិងថ្លែងការស្តាយក្រោយចំពោះកំហុសទាំងឡាយរបស់ពួកគេ ពួកអ្នកច្បាស់ជានឹងនៅក្នុងចំណោមជនទទួលបរាជ័យ ទៅជាខាតបង់គុណប្រយោជន៍ដោយការជួបប្រទះវិនាសទាំងក្នុងលោកមុខនិងក្នុងលោកនេះ ។ សម្រាប់លោកមុខ ពួកអ្នកនឹងខាតបង់ដោយសារតែពួកអ្នកបានបដិសេធសទ្ធា ។ សម្រាប់លោកនេះ ពួកអ្នកនឹងមិនបានទទួលនូវព្រះសប្បុរសធម៌ទេ អ្វីដែលនៅសល់គឺការសោកស្តាយលើខ្លួនឯង ហើយពួកអ្នកនឹងត្រូវកាត់ផ្តាច់សេចក្តីប្រាថ្នា ។ តែគេបានទុកពេលឲ្យពួកអ្នកកែខ្លួននិងត្រឡប់មកវិញ មានន័យថាជូនតាពួកអ្នក ពួកគេមួយចំនួនបានកែខ្លួន បានត្រឡប់មកវិញ ហើយបានទៅជាមនុស្សល្អ ។ កូនៗដែលមកពីបណ្តាកូនចៅពួកគេដែលធ្វើល្អក្នុងលោកនេះ ក្នុងជីវិតពួកគេ សូមស្បថលើអល់ឡោះហ្ន៎ ពួកគេនឹងមានកិត្តិយសនាលោកមុខ ព្រោះពួកគេស្តាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ្ន៎ គេនឹងប្រទានឋានៈខ្ពស់ឲ្យពួកគេ ។

وَقَالَ الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ: أَمَا إِنَّهُمْ لَوْ كَانُوا دَعَوْا اللَّهَ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ بِصِدْقٍ مِنْ نَبَاتِهِمْ، وَ صِحَّةِ إِعْتِمَادِهِمْ مِنْ قُلُوبِهِمْ أَنْ يَعْصِمَهُمْ حَتَّى لَا يُعَانِدُوهُ بَعْدَ مُشَاهَدَةِ تِلْكَ الْمُعْجَزَاتِ الْبَاهِرَاتِ، لَفَعَلَ ذَلِكَ بِجُودِهِ وَ كَرَمِهِ. وَ لَكِنَّهُمْ فَصَّرُوا، وَ آثَرُوا الْهُوَى بِنَا وَ مَضُوا مَعَ الْهُوَى فِي طَلَبِ لَذَائِهِمْ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 267)

អ៊ីម៉ាហ្វ្យូសែនី ប៊ិន អាលី មានវចនៈថា៖ "ប្រសិនបើពួកគេបានបូងស្លូតស្លាបអល់ឡោះហ្ន៎ តាមរយៈមូហ្គាំម៉ាដ្យូ និងបណ្តាកូនចៅព្រះអង្គ ដោយបំណងពិតប្រាកដ ដោយជំនឿត្រឹមត្រូវក្នុងចិត្ត និងដោយមិនប្រកែកឬប្រទូសប្រនាំងទេ ក្រោយពីបានឃើញព្រឹត្តិការណ៍អច្ឆារ្យទាំងនេះដែលធ្វើឲ្យជឿនោះ អល់ឡោះហ្ន៎ ប្រាកដនឹងប្រទានឲ្យពួកគេ ក្នុងព្រះនាមនៃព្រះហឫទ័យដ៏ទូលំទូលាយនិងព្រះកិត្យានុភាពព្រះអង្គ នូវឋានៈខ្ពង់ខ្ពស់នោះ ។ តែពួកគេទៅមិនដល់ទេ ពួកគេក្រសោបយកចំណង់ចិត្តខ្លួនជាជាងយើង ហើយពួកគេវណ្ណជាប់ក្នុងសេចក្តីសប្បាយរីករាយផ្ទាល់ខ្លួនពួកគេ ។"

((التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام) ٩٣٥ ١٩٥)

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿١٥﴾

៦៥. ពួកអ្នកបានស្គាល់ពួកទាំងនោះក្នុងចំណោមពួកអ្នក ដែលបានបំពារបំពានសាប់បាត់ ។ យើងមានតម្រាស់ចំពោះពួកគេថា៖ "ពួកអ្នកចូរទៅជាសត្វស្វាធំដែលគេស្អប់ខ្ពើមទៅ ។"

មើលអាយ៉ាស្ត ៦៦ ។

فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿١٦﴾

៦៦. យើងបានធ្វើឲ្យពួកគេទៅជាកំរូសម្រាប់ជនដែលនៅពីមុខពួកគេនិងជនជំនាន់ក្រោយពួកគេ និងជាការដាស់តឿនសម្រាប់អ្នកក្រែងខ្លាច ។

ثُمَّ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « وَ لَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ « لَمَّا اصْطَادُوا السَّمُوكَ فِيهِ « فَعُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ « مُبْعَدِينَ عَنِ كُلِّ حَيْرٍ « فَجَعَلْنَاهَا « [أَي] جَعَلْنَا تِلْكَ الْمَسْحَةَ الَّتِي أَحْزَيْنَاهُمْ وَ لَعَنَاهُمْ بِهَا « نَكَالًا « عِقَابًا وَ رَدْعًا « لِمَا بَيْنَ يَدَيْهَا

« بَيْنَ يَدَيِ الْمَسْحَةِ مِنْ دُونِهِمُ الْمُؤَيَّاتِ الَّتِي اسْتَحَقُّوا بِهَا الْعُقُوبَاتِ « وَ مَا خَلَقَهَا « لَلْقَوْمِ الَّذِينَ شَهِدُوهُمْ بَعْدَ مَسْحِهِمْ يَرْتَدُّونَ عَنْ مِثْلِ أَعْمَالِهِمْ لَمَّا شَهِدُوا مَا خَلَّ بِهِمْ مِنْ عِقَابِنَا « وَ مَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ « يَتَّعِظُونَ بِهَا، فَيَمَارُقُونَ الْمُخْرِيَاتِ وَ يَعْطُونَ [بِهَا] النَّاسَ، وَ يُحَذِّرُونََّهُمُ الْمُزْدِيَّاتِ.

បន្ទាប់មកអស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:៦៥] ពួកអ្នកបានស្គាល់ពួកទាំងនោះ ក្នុងចំណោមពួកអ្នក ដែលបានបំពានបំពានសាប្បាត ពេលពួកគេនេសាទត្រីក្នុងថ្ងៃសាប្បាតនោះ ។ យើងមានគម្រាស់ចំពោះពួកគេថា៖ "ពួកអ្នកចូរទៅជាសត្វស្វាធំដែលគេស្អប់ខ្ពើមទៅ" លើកលែងតែមនុស្សល្អ ។ [២:៦៦] យើងបានធ្វើឲ្យពួកគេ មានន័យថា មនុស្សប្រែប្រួលទាំងនេះ ដែលត្រូវបណ្តាសា ទៅជាគំរូ ទណ្ឌកម្មដែលពួកគេបានទទួលរងនោះ សម្រាប់ជនដែលនៅពីមុខពួកគេ ពួកស្វាដែលមានវត្តមាននៅទីនោះ និងបាបកម្មពួកគេដែលបាននាំមកនូវទណ្ឌកម្មដែលត្រូវបានលើពួកគេ និងជនជំនាន់ក្រោយពួកគេ ប្រជាពលរដ្ឋ ដែលបានឃើញពួកគេក្រោយពីពួកគេនោះបានក្លាយខ្លួនទៅជាសត្វស្វា ចៀសឆ្ងាយពីទង្វើរបស់ពួកគេនោះដែលប្រជាពលរដ្ឋនោះបានឃើញ គឺទង្វើដែលបានធ្វើឲ្យពួកគេនោះទទួលរងទណ្ឌកម្មនេះ និងជាការដាស់តឿនសម្រាប់អ្នកក្រែងខ្លាច ដើម្បីជាមេរៀនសម្រាប់ពួកគេ និងដើម្បីប្រកាសប្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋឲ្យចៀសឆ្ងាយពីអំពើទាំងនេះ ។

وَ قَالَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): كَانَ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ يَسْكُنُونَ عَلَى شَاطِئِ بَحْرٍ، نَهَاَهُمُ اللَّهُ وَ أَنْبِأَهُهُ عَنْ اصْطِبَادِ السَّمَكِ فِي يَوْمِ السَّبْتِ. فَتَوَصَّلُوا إِلَى حِيلَةٍ لِيُحْلُوا بِهَا لِأَنْفُسِهِمْ مَا حَرَّمَ اللَّهُ، فَخَذُوا أَحَادِيدَ، وَ عَمِلُوا طَرِيقًا تَوَدِّي إِلَى حِيَاضٍ، يَتَهَيَّأُ لِلْحَيْتَانِ الدُّحُولُ فِيهَا مِنْ تِلْكَ الطَّرِيقِ، وَ لَا يَتَهَيَّأُ لَهَا الْخُرُوجُ إِذَا هَمَّتْ بِالرُّجُوعِ. [مِنْهَا إِلَى اللَّجَجِ].

[អ៊ីម៉ាអាល-ហ្គាសាន់ អាល-អ្កាស់ការី ^{صلوات الله عليه والسلم} មានវចនៈថា] អាលី ប៊ិន អាល-ហ្គ្វ្វៃសៃនី ^{صلوات الله عليه والسلم} មានវចនៈថា៖ "ប្រជាពលរដ្ឋទាំងនេះរស់នៅឯឆ្នេរសមុទ្រ ។ អស់ឡោះហ្ន៎និងព្រះសាស្តា ^{عليه السلام} ព្រះអង្គ បានហាមពួកគេចាប់ត្រីក្នុងថ្ងៃសៅរ៍ ។ ពួកគេបានរកឃើញល្បិចមួយដើម្បីអាចចាប់ត្រីបានក្នុងថ្ងៃដែលអស់ឡោះហ្ន៎ហាមនោះ ។ ពួកគេបានដឹកចង្កូរទឹកទៅដល់រណ្តៅដើម្បីឲ្យត្រីហែលឆ្លងកាត់តាមនេះ តែទៅទាល់ក្នុងរណ្តៅមិនអាចហែលត្រឡប់មកសមុទ្រវិញបានទេ ។

فَجَاءَتِ الْحَيْتَانُ يَوْمَ السَّبْتِ جَارِيَةً عَلَى أَمَانِ اللَّهِ [هَذَا] فَدَخَلَتِ الْأَحَادِيدَ وَ حَصَلَتْ فِي الْحِيَاضِ وَ الْعُذْرَانِ. فَلَمَّا كَانَتْ عَشِيَّةَ الْيَوْمِ هَمَّتْ بِالرُّجُوعِ مِنْهَا إِلَى اللَّجَجِ لِتَأْمَنَ صَائِدَهَا، فَرَامَتِ الرُّجُوعَ فَلَمْ تَقْدِرْ، وَ بَقِيَتْ لَيْلَتَهَا فِي مَكَانٍ يَتَهَيَّأُ أَخْذَهَا [يَوْمَ الْأَحَدِ] بِلاِ اصْطِبَادٍ لِاسْتِزْسَاهَا فِيهِ، وَ عَجَزَهَا عَنِ الْإِمْتِنَاعِ، لِمَنْعِ الْمَكَانِ لَهَا.

ត្រីហែលក្នុងប្រឡាយនេះក្នុងថ្ងៃសៅរ៍ អាស្រ័យសុវត្ថិភាពអស់ឡោះហ្ន៎ដែលត្រូវប្រទានមកលើពួកវា ហើយមកទាល់នៅឯក្នុងរណ្តៅដែលគេបានដឹកនោះ ។ ពេល[ថ្ងៃសៅរ៍]យប់ ពេលវាចង់ហែលត្រឡប់ទៅសមុទ្រវិញដើម្បីរួចផុតពីការនេសាទ មិនអាចទៅបានទេ ហើយត្រូវបង្ខាំងក្នុងរណ្តៅទាំងនោះអស់មួយយប់រហូតដល់ថ្ងៃអាទិត្យ ។ នៅក្នុងរណ្តៅនោះ គេអាចចាប់ពួកវាបានដោយដៃយ៉ាងស្រួល ដោយមិនបាច់ប្រើសំណាញ់ទេដែលពួកគេនោះត្រូវហាមប្រើ ។

فَكَانُوا يَأْخُذُونَهَا يَوْمَ الْأَحَدِ، وَ يَقُولُونَ: مَا اصْطَدْنَا فِي يَوْمِ السَّبْتِ، وَ إِنَّمَا اصْطَدْنَا فِي الْأَحَدِ، وَ كَذَبَ أَعْدَاءُ اللَّهِ بَلْ كَانُوا آخِذِينَ لَهَا

بِأَحَادِيدِهِمُ الَّتِي عَمِلُوهَا يَوْمَ السَّبْتِ حَتَّى كَثُرَ مِنْ ذَلِكَ مَا لَهُمْ وَ تَرَاؤُهُمْ، وَ تَنَعَّمُوا بِالتَّسَاءِ وَ غَيْرِهِنَّ لِتَسَاعٍ أَيْدِيهِمْ بِهِ.

ពួកគេតែងតែចាប់ត្រីថ្ងៃអាទិត្យហើយតែងតែថា៖ "យើងមិនចាប់ត្រីថ្ងៃសៅរ៍ទេ តែយើងចាប់វាថ្ងៃអាទិត្យ។" ពួកគេបាននិយាយមុសា ពួកសត្រូវអស់ឡោះហ្ន៎ទាំងនេះ តែពួកគេបានចាប់ត្រីដោយរណ្តៅដែលពួកគេបានដឹកក្នុងថ្ងៃសៅរ៍នោះ ទាល់តែពួកគេកើបបាននូវទ្រព្យសម្បត្តិដោយវិធីនេះហើយមានភរិយាច្រើននិងវត្ថុប្រណិតច្រើនទៀតដោយសារដៃពួកគេប៉ុនប្រសប់ ។

وَ كَانُوا فِي الْمَدِينَةِ نَبِيًّا وَ تَمَانِينَ أَلْفًا، فَعَلَّ هَذَا سَبْعُونَ أَلْفًا، وَ أَنْكَرَ عَلَيْهِمُ الْبَاقُونَ، كَمَا قَصَّ اللَّهُ تَعَالَى " وَ سَأَلَهُمْ عَنِ الْقُرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ حَاضِرَةَ الْبَحْرِ " الْآيَةَ. وَ ذَلِكَ أَنَّ طَائِفَةً مِنْهُمْ وَعَظُوهُمْ وَ رَجَرُوهُمْ، وَ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ حَوْفُوهُمْ، وَ مِنْ انْتِقَامِهِ وَ شَدِيدِ بَأْسِهِ حَدْرُوهُمْ، فَأَجَابُوهُمْ عَنْ وَعْظِهِمْ: " لِمَ تَعْظُونَ قَوْمًا اللَّهُ مُهْلِكُهُمْ " بِذُنُوبِهِمْ هَلَاكُ الْإِصْطِلَامِ " أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا " .

ពួកគេបានរស់នៅក្នុងស្រុកណែយីហ្វាដែលមានប្រជារាស្ត្រ ៨០០០០ នាក់ ។ ៧០០០០ នាក់ធ្វើទង្វើនេះ តែប្រជារាស្ត្រសល់ពីនេះចៀសវាងទង្វើនេះ ដូចអស់ឡោះហ្ន៎បានអធិប្បាយក្នុងអាយ៉ាស៊ូ [៧:១៦៣] ចូរអ្នកសួរពួកគេអំពីស្រុកមួយដែលនៅឯសមុទ្រ ។ ពួកគេមួយក្រុមបានព្រមានពួកគេ បានស្តីបន្ទោសពួកគេ បានគំរាមពួកគេឲ្យខ្លាចទណ្ឌកម្មអស់ឡោះហ្ន៎ ឲ្យខ្លាចអស់ឡោះហ្ន៎សងសឹកយ៉ាងឈឺចាប់ ។ ពួកគេបានតបវិញថា៖ "[៧:១៦៤] "ហេតុអ្វីអស់លោកដាស់ភ្លើនមនុស្សដែលអស់ឡោះហ្ន៍នឹងប្រល័យចោល ដោយសារតែពួកគេបានសាងបាបកម្ម ដោយការកម្ទេចឲ្យអស់បួស ឬនឹងធ្វើទោសដោយទណ្ឌកម្មធ្ងន់?"

فَأَجَابُوا الْقَائِلِينَ لَهُمْ هَذَا: "مَعْدِرَةٌ إِلَى رَبِّكُمْ" - [هَذَا الْقَوْلُ مِنَّا لَهُمْ مَعْدِرَةٌ إِلَى رَبِّكُمْ] إِذْ كَلَّفْنَا الْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ وَ النَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ، فَخَرُّنَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ - لِيَعْلَمَ رَبُّنَا مُحَالَفَتَنَا لَهُمْ، وَ كَرَاهَتَنَا لِفِعْلِهِمْ. قَالُوا: « وَ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ » وَ نَعِظُهُمْ أَيْضًا لَعَلَّهُمْ تَتَجَعَّبُ فِيهِمُ الْمَوَاعِظُ، فَيَتَّقُوا هَذِهِ الْمَوْثِقَةَ، وَ يَحْدَرُوا عُقُوبَتَهَا.

ក្រុមអ្នកថាបានប្រាប់ពួកគេវិញថា៖ "ដើម្បីចខ្លួនពីការស្តីបន្ទោសរបស់ម្ចាស់អស់លោក សម្តីយើងទាំងនេះដែលយើងថ្លែងហាមពួកគេនោះ ព្រោះតែយើងចង់ឲ្យចុះពីការស្តីបន្ទោសរបស់ម្ចាស់យើង ព្រោះព្រះអង្គបានបង្គាប់ឲ្យយើងណែនាំឲ្យប្រព្រឹត្តល្អនិងហាមប្រព្រឹត្តអាក្រក់ ។ ដូច្នេះយើងហាមប្រព្រឹត្តប្រការអាក្រក់ដើម្បីនឹងឲ្យម្ចាស់យើងទ្រង់ញាណថាយើងប្រឆាំងពួកគេ យើងស្អប់ខ្ពើមទង្វើរបស់ពួកគេ។" ពួកគេបានថា៖ ពួកគេអាចនឹងក្រែងខ្លាច យើងណែនាំពួកគេដោយសង្ឃឹមថាការណែនាំរបស់យើងនឹងមានប្រសិទ្ធភាពលើពួកគេ ពួកគេខ្លាចបាបធំនេះ នឹងខ្លាចលទ្ធផលអាក្រក់របស់ទង្វើពួកគេ ។

قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: " فَلَمَّا عَتَوْا " حَادُوا وَ أَعْرَضُوا وَ تَكَبَّرُوا عَنْ قَبُولِهِمُ الرِّجْزَ " عَنْ مَا نُهِيَ عَنْهُ فَلَمَّا كُنُوا قَرْدَةً حَاسِيْنَ " مُبْعَدِينَ عَنِ الْحَيْرِ، مُفْصَلِينَ.

អស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ [៧:១៦៦] ដូច្នេះពេលពួកគេបានប្រព្រឹត្តបំពាន ពួកគេប្រព្រឹត្តលំអៀង គេចចេញ ក្រអឺតក្រទមមិនព្រមស្តាប់ការព្រមាន ដែលគេបានហាមពួកគេ យើងមានព្រះរាជ

តម្រាស់ដាក់ពួកគេថា៖ "ពួកអ្នកចូរកើតជាសត្វស្វាដែលគេស្អប់ទៅ" កម្ចាត់ចេញពីសេចក្តីល្អទាំងអស់ កាត់ផ្តាច់ ។

قَالَ فَلَمَّا نَظَرَ الْعَشْرَةَ الْآفِ وَالنَّبِيْفِ - أَنَّ السَّبْعِينَ أَلْفًا لَا يَقْبَلُونَ مَوَاعِظَهُمْ، وَ لَا يَخْفَلُونَ بِتَحْوِينِهِمْ إِيَّاهُمْ وَ تَحْدِيرِهِمْ هُمْ، اعْتَرَلُوهُمْ إِلَى قَرْيَةٍ أُخْرَى قَرِيبَةً مِنْ قَرْيَتِهِمْ، وَ قَالُوا: نَكْرَهُ أَنْ يَنْزِلَ بِهِمْ عَذَابُ اللَّهِ وَ نَحْنُ فِي خِلَافِهِمْ.

អ៊ីម៉ាអុលី ប៊ិន អាល័យ-ហ្វាស្ត^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ពេលពួកអ្នកដាស់តឿនពន្យល់ដែលមានចំនួន ១០០០០ នាក់បានឃើញថាពួកល្មើសដែលមានចំនួន ៧០០០០ នាក់នោះមិនស្តាប់ការដាស់តឿនរបស់ខ្លួនទេ មិនបារម្ភអំពីការខ្លាចក្រែងនិងការរំលឹករបស់ពួកគេទេ ពួកគេបានដកខ្លួនចេញឆ្ងាយពីពួកគេដោយផ្លាស់ទៅរស់នៅឯស្រុកមួយទៀតដែលនៅជិតនោះ ហើយបានថា៖ "យើងមិនចង់នៅជាមួយពួកគេទេពេលទណ្ឌកម្មអស់ឡោះហ្ន៎" បាក់ស្រោចមកលើពួកគេ ។"

فَأَمْسُوا لَيْلَةً، فَمَسَحَهُمُ اللَّهُ تَعَالَى كُلَّهُمْ قِرْدَةً [خَاسِيَةً] وَ بَقِيَ بَابُ الْمَدِينَةِ مُغْلَقًا لَا يَخْرُجُ مِنْهُ أَحَدٌ [وَأَوْ لَا يَدْخُلُهُ أَحَدٌ]. وَ تَسَامَعُ بِدَلِكِ أَهْلِ الْقَرْيَةِ وَ قَصَدُوهُمْ، وَ تَسَنَّمُوا حَيْطَانَ الْبَلَدِ، فَاطَّلَعُوا عَلَيْهِمْ فَإِذَا هُمْ كُلُّهُمْ رِجَالُهُمْ وَ نِسَاؤُهُمْ قِرْدَةً - يَمْجُجُ بَعْضُهُمْ فِي بَعْضٍ - يَعْرِفُ هَؤُلَاءِ النَّاطِرُونَ مَعَارِفَهُمْ وَ قَرَابَاتِهِمْ وَ خُلَطَاءَهُمْ، يَقُولُ الْمُطَّلِعُ لِبَعْضِهِمْ: أَنْتَ فُلَانٌ، أَنْتَ فُلَانَةٌ؟ فَتَدْمَعُ عَيْنُهُ وَ يُؤْمِئُ بِرَأْسِهِ (بَلَا، أَوْ نَعَمْ).

ពួកគេបានចាកចេញក្នុងពេលយប់ ។ អស់ឡោះហ្ន៎បានធ្វើឲ្យពួកអ្នកស្រុកទាំងអស់នោះទៅជាសត្វស្វាដែលគេស្អប់ខ្ពើម ។ ទ្វារស្រុកនេះត្រូវបិទជិត មិនមានអ្នកណាចេញពីក្នុងស្រុកនោះទេ ហើយមិនមានអ្នកណាចូលទៅក្នុងស្រុកនោះបានទេ ។ ពួកអ្នកស្រុកមួយទៀតបានមកស្តាប់ដំណឹងនេះ ពួកគេបានឡើងលើកំផែងស្រុកនេះ បានឃើញប្រុសស្រីទាំងអស់ក្លាយទៅជាដូចសត្វស្វា ធ្វើសញ្ញារកគ្នា ។ ពួកអ្នកឃើញស្គាល់ពួកគេនោះ៖ ស្គាល់សាច់ញាតិរបស់ខ្លួនមួយចំនួនដែលធ្លាប់រស់នៅរួមគ្នា ។ ពួកអ្នកឃើញបានសួរពួកនោះមួយចំនួនថា៖ "អ្នកជាអ្នកនេះមែនទេ?" ពួកគេនោះបានហូរទឹកភ្នែកដោយធ្វើកាយវិការក្បាល[ដើម្បីបញ្ជាក់ថាមែនឬទេ] ។

فَمَا زَالُوا كَذَلِكَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ، ثُمَّ بَعَثَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ [عَلَيْهِمْ] مَطْرًا وَ رِيحًا - فَجَرَفَهُمْ إِلَى الْبَحْرِ، وَ مَا بَقِيَ مَسْحٌ بَعْدَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ، وَ إِنَّمَا الَّذِينَ تَرَوْنَ مِنْ هَذِهِ الْمَصَوِّرَاتِ بِصُورِهَا - فَإِنَّمَا هِيَ أَشْبَاهُهَا، لَا هِيَ بِأَعْيَانِهَا، وَ لَا مِنْ نَسْلِهَا.

ពួកគេនៅក្នុងសភាពអស់បីថ្ងៃ ។ បន្ទាប់ពីនោះអស់ឡោះហ្ន៎បានចាត់បញ្ជូនភ្លៀងនិងខ្យល់មកលើពួកគេ បក់ជាន់ពួកគេទៅក្នុងសមុទ្រ មិនមាននៅសល់បុគ្គលប្រែរូបទេក្រោយពីបីថ្ងៃ ។ ពេលអស់លោកបានឃើញមុខទាំងនោះដែលដូចរូប[ស្វាធំសម័យឥឡូវ] ពួកវាដូចពួកគេ ។ ពួកវាមិនមែនពួកនោះពិតប្រាកដទេ ហើយក៏មិនជាប់ពូជអំបូរនឹងពួកគេនោះទេដែរ ។"

(9 M 6) 7:163-166 التفسير الإمام العسكري (عليه السلام)

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْجَبُوا بَقَرَةً ط قَالَوا أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا ط قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٦٧﴾

៦៧. [ចូរពួកអ្នកនឹកឃើញ] កាលមូសាបានប្រាប់ប្រជារាស្ត្រគេថា៖ "អស់ឡោះហ្ន៎ដាក់ព្រះបញ្ជាឲ្យអស់លោកធ្វើពលីកម្មនូវមេគោមួយ ។" ពួកគេ[ដែលពុំសូវសប្បុរស]បានថា៖ "លោកទុកយើងជាការលេងសើចមែនទេ ?" គេបានថ្លែងថា៖ "ខ្ញុំសូមជ្រកក្រោមព្រះបារមីអស់ឡោះហ្ន៎ សូមព្រះអង្គឲ្យខ្ញុំបានចាកផុតពីចំណោមជនល្ងង់ខ្លៅ ។"

قَالَ الْإِمَامُ: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لِيَهُودِ الْمَدْيَنَةِ: وَ اذْكُرُوا « إِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْجَبُوا بَقَرَةً » تَضْرِبُونَ بِبَعْضِهَا هَذَا الْمَقْتُولَ بَيْنَ أَظْهُرِكُمْ لِقَوْمٍ حَيًّا سَوِيًّا بِإِذْنِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ يُحْبِرُكُمْ بِقَاتِلِهِ. وَ ذَلِكَ حِينَ أَلْفِي الْقَيْلِ بَيْنَ أَظْهُرِهِمْ، فَأَلَزَمَ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ أَهْلَ الْقَبِيلَةِ بِأَمْرِ اللَّهِ تَعَالَى أَنْ يَخْلِفَ حَمْسُونَ مِنْ أَمَاثِلِهِمْ بِاللَّهِ الْقَوِيِّ الشَّدِيدِ إِلَيْهِ [مُوسَى وَ] بَنِي إِسْرَائِيلَ، مُفَصِّلَ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ عَلَى الْبَرِيَاءِ أَجْمَعِينَ [إِنَّا] مَا قَتَلْنَا، وَ لَا عَلِمْنَا لَهُ قَاتِلًا، فَإِنْ حَلَفُوا بِذَلِكَ غَرُمُوا دِيَّةَ الْمَقْتُولِ، وَ إِنْ نَكَلُوا نَصُوا عَلَى الْقَاتِلِ أَوْ أَقْرَأَ الْقَاتِلِ فَيُقَادُ مِنْهُ فَإِنْ لَمْ يَفْعَلُوا حُسْبُوا فِي مَحَبِّ سُنِّكَ إِلَى أَنْ يَخْلِفُوا أَوْ يُقْرِئُوا أَوْ يَشْهَدُوا عَلَى الْقَاتِلِ.

អ៊ីម៉ា (គឺអ៊ីម៉ាហ្គាសាន់ អាណន៍-អាស័កាវី ^{صلوات الله عليه وآله}) មានវចនៈថា អស់ឡោះហ្ន៎ ^{عَزَّ وَ جَلَّ} មានព្រះបន្ទូលចំពោះពួកយ៉ាហ្វិឌីថា៖ "ចូរពួកអ្នកនឹកឃើញ [២:៦៧] កាលមូសាបានប្រកាសចំពោះប្រជារាស្ត្រគេថា៖ "អស់ឡោះហ្ន៎ដាក់ព្រះបញ្ជាឲ្យអស់លោកធ្វើពលីកម្មនូវមេគោមួយ ហើយយកមួយចំណែកនៃមេគោនេះទៅវាយសពរបស់អ្នកស្លាប់ម្នាក់ ក្នុងចំណោមអស់លោក អ្នកនោះនឹងរស់ឡើងវិញ ដោយការអនុញ្ញាតរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ^{عَزَّ وَ جَلَّ} ហើយអ្នកនោះនឹងប្រាប់អស់លោកឲ្យស្គាល់យាតករបស់គេ ។" ព្រឹត្តិការណ៍នេះបានកើតឡើងពេលពួកគេបាននាំមកនូវសពរបស់បុគ្គលដែលត្រូវគេសម្លាប់ ក្នុងចំណោមពួកគេ ។ មូសា ^{عليه السلام} បានបង្ខំប្រជារាស្ត្រកុលសម្ព័ន្ធ ដោយព្រះបញ្ជាអស់ឡោះហ្ន៎ ^{عَزَّ وَ جَلَّ} ឲ្យបុរសហាសិបនាក់ដែលខ្លាំងពូកែជាងគេក្នុងចំណោមកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីល ដែលលើកតម្កើងគុណសម្បត្តិមូហ្គាំម៉ាដូ ^{عليه السلام} និងបណ្តាកូនចៅ ^{عليه السلام} ព្រះអង្គ ^{عَزَّ وَ جَلَّ} ជាបុគ្គលប្រសើរបំផុតនោះ ស្បថថាពួកគេមិនបានសម្លាប់អ្នកនោះទេហើយមិនស្គាល់អ្នកសម្លាប់អ្នកនោះទេ ។ ដូច្នេះ ពួកគេត្រូវបង់ពិន័យឈាមឲ្យទៅគ្រួសារអ្នកស្លាប់ ឬបើពួកគេមិនស្បថទេហើយមិនប្រាប់អត្តសញ្ញាណរបស់យាតករទេ គេនឹងឃុំឃាំងខ្លួនពួកគេទាល់ពួកគេព្រមស្បថ ឬព្រមទទួលយាតកម្មនេះ ឬផ្តល់ភស្តុតាងចង្អុលបង្ហាញមុខយាតករ ។

فَقَالُوا: يَا نَبِيَّ اللَّهِ أَمَا وَقَّتْ أَيْمَانُنَا أَمْوَالَنَا وَ [لَا] أَمْوَالُنَا أَيْمَانُنَا قَالَ: لَا، هَكَذَا حَكَمَ اللَّهُ. وَ كَانَ السَّبَبُ: أَنَّ امْرَأَةً حَسَنَاءَ ذَاتِ جَمَالٍ وَ خَلْقٍ كَامِلٍ، وَ فَضْلٍ بَارِعٍ، وَ نَسَبٍ شَرِيفٍ وَ سِتْرٍ تَخِينٍ كَثُرَ خُطَايُهَا، وَ كَانَ لَهَا بَنُو أَعْمَامٍ ثَلَاثَةٌ، فَرَضِيَتْ بِأَفْضَلِهِمْ عِلْمًا وَ اتَّخَذَتْهُمْ سِتْرًا، وَ أَرَادَتْ التَّرْوِيجَ بِهِ، فَاشْتَدَّ حَسَدُ ابْنَيْ عَمَّتِهِ الْأَخْرَيْنِ لَهُ [غَيْظًا]، وَ غَبَطَاهُ عَلَيْهِمَا لِإِيثَارِهَا إِيَّاهُ فَعَمَدَا إِلَى ابْنِ عَمَّتَيْهَا الْمَرْضِيَّيْنِ، فَأَخَذَاهُ إِلَى دَعْوَتِهِمَا، ثُمَّ قَتَلَاهُ وَ حَمَلَاهُ إِلَى مَحَلَّةٍ تَشْتَمَلُ عَلَى أَكْثَرِ قَبِيلَةٍ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ، فَأَلْفَيْاهُ بَيْنَ أَظْهُرِهِمْ لَيْلًا. فَلَمَّا أَصْبَحُوا وَجَدُوا الْقَيْلِ هُنَاكَ، فَعُرِفَ حَالُهُ، فَجَاءَ ابْنَا عَمَّتِهِ الْقَاتِلَانِ لَهُ، فَمَرَقَا [ثِيَابَهُمَا] عَلَى أَنْفُسِهِمَا، وَ حَتَبَا التَّرَابَ عَلَى رُءُوسِهِمَا، وَ اسْتَعْدَيَا عَلَيْهِمْ، فَأَخَضَرَهُمْ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ سَأَلَهُمْ، فَأَنْكَرُوا أَنْ يَكُونُوا قَتَلُوهُ أَوْ عَلِمُوا قَاتِلَهُ.

ពួកគេបានថា៖ "ព្រះសាស្ត្រាអស់ឡោះហ្ន៎ ^{عَزَّ وَ جَلَّ} អើយ ! តើទ្រព្យយើងនឹងមិនធ្វើឲ្យយើងចាកផុតពីការស្បថនេះបានទេ តើការស្បថរបស់យើងធ្វើឲ្យយើងចាកផុតពីទ្រព្យយើងឬទេ ?" មូសា ^{عليه السلام} មានវចនៈថា៖

"ទេ នេះគឺព្រះបញ្ជារបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ។" មូលហេតុរបស់រឿងនេះគឺ មាននារីស្អាតដាច់គេមួយរូប ដែលគេស្គាល់នាងច្បាស់ដោយសារគុណសម្បត្តិប្រពៃរបស់នាង ឯពូជពង្សនាងក៏ថ្លៃថ្នូរហើយនាង តែងតែឃ្នុំខ្លួន ។ បុរសច្រើនណាស់ប្រាថ្នារៀបការជាមួយនាង ។ នាងមានបងប្អូនដ៏ដូនមួយប្រុសបី នាក់ ។ នាងយល់ព្រមរៀបការជាមួយអ្នកណាម្នាក់ក្នុងចំណោមអ្នកទាំងបីដែលមានគុណសម្បត្តិ ប្រសើរជាងគេ ។ ដូច្នេះបងប្អូនពីរនាក់ច្រណែនម្នាក់ទៀត ។ ថ្ងៃមួយអ្នកទាំងពីរបានអញ្ជើញម្នាក់នោះ មកបរិភោគលៀង បានសម្លាប់គេ ហើយបានយកសពគេទៅចោលឯដែនដីរបស់កុលសម្ព័ន្ធកូនចៅ អ៊ីសរ៉ាអ៊ីលដ៏ល្អមួយក្នុងកណ្តាលយប់ ។ ព្រឹកឡើង គេបានឃើញសពនៅទីនោះ ហើយបានយល់ភ្លាម ថាវាត្រូវគេធ្វើឃាត ។ បងប្អូនដ៏ដូនទាំងពីរនាក់នោះបានហែកសំលៀកបំពាក់ខ្លួនឯង បានបាត់ដីលើ មុខឯង ហើយបានមកទាមទារឲ្យទូទាត់សងអ្នកស្លាប់ ។ មូសា(ឃ្លី)បានសាកសួរកុលសម្ព័ន្ធ តែពួកគេ បានបដិសេធថាមិនបានសម្លាប់គេឬស្គាល់ឃាតករនោះទេ ។

فَقَالَ: فَحَكَمَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَى مَنْ فَعَلَ هَذِهِ الْحَادِثَةَ مَا عَرَفْتُمُوهُ فَالْتَزِمُوهُ. فَقَالُوا: يَا مُوسَى أَيُّ نَفْعٍ فِي آيَاتِنَا [لَنَا] إِذَا لَمْ تَدْرَأْ عَنَّا الْغَرَامَةَ الْثَقِيلَةَ؟ أَمْ أَيُّ نَفْعٍ فِي غَرَامَتِنَا لَنَا إِذَا لَمْ تَدْرَأْ عَنَّا الْآيَاتِ؟ فَقَالَ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ: كُلُّ النَّفْعِ فِي طَاعَةِ اللَّهِ وَ الْإِيْتِمَارِ لِأَمْرِهِ، وَ الْإِيْتِيَاءِ عَمَّا نَهَى عَنْهُ.

មូសា(ឃ្លី)មានវចនៈថា៖ "ព្រះបញ្ជាអស់ឡោះហ្ន៎ ពាក់ព័ន្ធនឹងទង្វើនេះបានរៀបរាប់ឲ្យអស់លោកជ្រាប ហើយ ហើយអស់លោកជ្រាបច្បាស់ហើយ ដូច្នេះចូរអស់លោកអនុវត្តតាមទៅ ។" ពួកគេបានថា៖ "មូសា(ឃ្លី)អើយ! មានប្រយោជន៍អ្វីក្នុងការស្ស៊ូចនេះ ដែលឲ្យយើងបង់ពិន័យដ៏ធ្ងន់យ៉ាងនេះ? មាន ប្រយោជន៍អ្វីដែលបង់ពិន័យនេះ ពេលយើងស្ស៊ូចថាយើងមិនបានធ្វើអំពើនេះទេនោះ?" មូសា(ឃ្លី)មាន វចនៈថា៖ "ប្រយោជន៍គឺអស់លោកនឹងស្តាប់បង្គាប់អស់ឡោះហ្ន៎ ព្រមទទួលព្រះបញ្ជាព្រះអង្គ(ឃ្លី) ហើយមិនធ្វើអ្វីដែលត្រូវហាមលើអស់លោកទេ ។"

فَقَالُوا: يَا نَبِيَّ اللَّهِ غُرْمٌ ثَقِيلٌ وَ لَا جَنَايَةَ لَنَا، وَ آيْمَانٌ غَلِيظَةٌ وَ لَا حَقٌّ فِي رِقَابِنَا [لَوْ] أَنَّ اللَّهَ عَرَفْنَا فَاتِلُهُ بِعَيْنِهِ، وَ كَفَانَا مَثُوتَتُهُ، فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا هَذَا الْقَاتِلَ لِتَنْتَرِلَ بِهِ مَا يَسْتَحِقُّهُ مِنَ الْعِقَابِ، وَ يَنْكَشِفَ أَمْرُهُ لِدَوِي الْأَبَابِ.

ពួកគេបានថា៖ "ព្រះសាស្តាអស់ឡោះហ្ន៎អើយ! នេះជាពិន័យដ៏ធ្ងន់មួយ ហើយយើងមិនមែនជនឧក្រិដ្ឋ ទេ ។ ពិបាកនឹងស្ស៊ូច ហើយមិនត្រឹមត្រូវទេដែលវាជាបន្ទុកធ្ងន់លើយើងនោះ ។ តើអស់ឡោះហ្ន៎មិន អាចប្រាប់ឲ្យយើងស្គាល់ឃាតករបានទេឬ ដើម្បីយើងនឹងធ្វើទណ្ឌកម្មអ្នកនោះស្របតាមច្បាប់ ។ សូម ព្រះអង្គ(ឃ្លី)បូងស្ទង់ព្រះម្ចាស់ព្រះអង្គ(ឃ្លី) ឲ្យដាក់ទណ្ឌកម្មមកលើឃាតករ ហើយព្រះបញ្ជារបស់ព្រះ អង្គ(ឃ្លី)នោះជាមេរៀនសម្រាប់អ្នកយល់ដឹងទាំងឡាយ ។"

فَقَالَ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ قَدْ بَيَّنَّ مَا أَحْكُمُ بِهِ فِي هَذَا، فَلَيْسَ لِي أَنْ أَقْتَرِحَ عَلَيْهِ غَيْرَ مَا حَكَمَ، وَ لَا أَعْتَرِضُ عَلَيْهِ فِيمَا أَمَرَ. أَوْ لَا تَرَوْنَ أَنَّهُ لَمَّا حَرَّمَ الْعَمَلَ فِي يَوْمِ السَّبْتِ، وَ حَرَّمَ لَحْمَ الْجَمَلِ لَمْ يَكُنْ لَنَا أَنْ نَقْتَرِحَ عَلَيْهِ أَنْ يُعَيَّرَ مَا حَكَمَ بِهِ عَلَيْنَا مِنْ ذَلِكَ، بَلْ عَلَيْنَا أَنْ نُسَلِّمَ لَهُ حُكْمَهُ، وَ نَلْتَزِمَ مَا أَرْمَنَا، وَ هَمَّ بِأَنْ يَحْكُمَ عَلَيْهِمْ بِالَّذِي كَانَ يَحْكُمُ بِهِ عَلَى غَيْرِهِمْ فِي مِثْلِ حَادِثِهِمْ

មូសា(ឃ្លី)មានវចនៈថា៖ "អស់ឡោះហ្ន៎បានដាក់ព្រះបញ្ជាមកលើខ្ញុំ(ឃ្លី)ឲ្យប្រើវិធីនីមួយ ខ្ញុំមិនមាន

សិទ្ធិចេញបញ្ជាផ្សេងពីនេះទេ ហើយក៏មិនមានសិទ្ធិប្រកែកព្រះបញ្ជានេះទេ ។ អស់លោកមិនបាន ឃើញទេឬថាព្រះអង្គបានហាមចាប់ត្រីថ្ងៃសៅរ៍ដូចម្តេចខ្លះ និងហាមបរិភោគសាច់អង្ករ ។ ដូច្នោះយើង មិនគប្បីធ្វើផ្សេងពីអ្វីដែលត្រូវដាក់មកឲ្យយើងធ្វើនោះទេ តែយើងត្រូវតែចុះចូលចំពោះព្រះអង្គតាម ព្រះបញ្ជាព្រះអង្គ ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ យើងចាំបាច់ត្រូវអនុវត្តតាមព្រះបញ្ជាព្រះអង្គ ហើយ ចាត់ទុកព្រះបញ្ជាទាំងអស់របស់ព្រះអង្គជាកាតព្វកិច្ចលើយើង ដូចគ្នាដែរ ។"

فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَىٰ مُوسَىٰ أَجْنِبُهُمْ إِلَىٰ مَا اقْتَرَحُوا، وَ سَلِّبِي أَنْ أُبَيِّنَ لَهُمُ الْقَاتِلَ لِيُقْتَلَ، وَ يَسْأَلْ مِنْ غَيْرِهِ مِنَ التَّهْمَةِ وَ الْعَرَامَةِ، فَإِنِّي إِنَّمَا أُرِيدُ بِاجْتِنَابِهِمْ إِلَىٰ مَا اقْتَرَحُوا تَوْسِيعَةَ الرِّزْقِ عَلَىٰ رَجُلٍ مِنْ خِيَارِ أُمَّتِكَ، دِينُهُ الصَّلَاةُ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ، وَ التَّفْضِيلُ لِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ عَلَيَّ بِعَدَّةٍ عَلَىٰ سَائِرِ الْأَنْبِيَاءِ، أُغْنِيهِ فِي الدُّنْيَا فِي هَذِهِ الْقَضِيَّةِ، لِيَكُونَ بَعْضَ ثَوَابِهِ عَنِ تَعْظِيمِهِ لِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ.

អល់ឡោះហ្ន៎បានបើកឲ្យព្រះអង្គដឹងថា៖ "មូសាអើយ! ព្រមទទួលសំណូមពរពួកគេទៅ ហើយចូរអ្នកសូមឲ្យអញប្រាប់ពួកគេឲ្យស្គាល់អត្តសញ្ញាណរបស់យាតករ ដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេទៀតរួច ផុតពីការចោទប្រកាន់និងពិន័យ ។ អញចង់ឆ្លើយតបសំណូមពរពួកគេមួយនេះ និងចង់បម្រុងទុកនូវ គ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិតសម្រាប់បុរសណាដែលប្រសើរបំផុតក្នុងសហគមន៍អ្នក ។ សាសនារបស់បុរស នោះគឺអទិសសេចក្តីគោរពទៅមូហាំម៉ាដ្ឋ និងបណ្តាកូនចៅបរិសុទ្ធរបស់គេ និងការ ស្រឡាញ់ជាបំផុតចំពោះមូហាំម៉ាដ្ឋ និងអាលី ក្រោយពីគេ លើសមនុស្សដទៃទៀត ។ អញ ចង់ធ្វើឲ្យបុរសនោះមានបាននៅក្នុងលោកនេះដោយសារព្រះបញ្ជានេះ និងដោយប្រទានឲ្យគេនូវរង្វាន់ មួយចំនួនព្រោះតែគេគោរពមូហាំម៉ាដ្ឋ និងបណ្តាកូនចៅគេ ។"

فَقَالَ مُوسَىٰ: يَا رَبِّ بَيِّنْ لَنَا قَاتِلَهُ. فَأَوْحَى اللَّهُ تَعَالَىٰ إِلَيْهِ: قُلْ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ إِنَّ اللَّهَ يُبَيِّنُ لَكُمْ ذَلِكَ بِأَنْ يَأْمُرَكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا بَقْرَةً، فَتَضْرِبُوا بِبَعْضِهَا الْمَقْتُولَ فَيَحْيَا فَتُسَلِّمُونَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ذَلِكَ، وَ إِلَّا فَكُفُّوا عَنِ الْمَسْأَلَةِ، وَ التَّرْمُومَا ظَاهِرَ حُكْمِي.

មូសាមានវចនៈថា៖ "ព្រះម្ចាស់អើយ សូមព្រះអង្គប្រាប់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមកថាអ្នកណាបាន សម្លាប់អ្នកនោះ ។" អល់ឡោះហ្ន៎បានបើកឲ្យព្រះអង្គដឹងថា៖ "ចូរអ្នកប្រាប់កូនចៅអ៊ីស្រាអើល ថា អល់ឡោះហ្ន៎នឹងប្រាប់អត្តសញ្ញាណរបស់យាតករ ឲ្យតែចូរអស់លោកសម្លាប់មេគោមួយដើម្បីធ្វើ ជាពលីទាន ហើយយកមួយបែកនៃមេគោនោះទៅវាយសព្វអ្នកដែលត្រូវសម្លាប់ ។ ព្រះម្ចាស់ពិភព ទាំងពួងនឹងឲ្យអ្នកនោះរស់ម្តងទៀត ។ ចូរអនុវត្តតាមព្រះបញ្ជាដ៏ច្បាស់ទៅ ។"

فَذَلِكَ مَا حَكَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: « وَ إِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ « أَيِّ سَيِّئَاتِكُمْ » أَنْ تَتَّخِذُوا بَقْرَةً « إِنَّ أَرْدَأَكُمْ أَلْوُفُوفَ عَلَى الْقَاتِلِ، وَ تَضْرِبُوا الْمَقْتُولَ بِبَعْضِهَا لِيَحْيَا وَ يُجْبَرَ بِالْقَاتِلِ « فَأَلُوا » يَا مُوسَى « أ تَتَّخِذُنَا هُزُؤًا » [وَ] سِحْرِيَّةً تَزْعُمُ أَنَّ اللَّهَ يَأْمُرُنَا أَنْ نَتَّخِذَ بَقْرَةً، وَ نَأْخُذَ قِطْعَةً مِنْ مَيْتٍ، وَ نَضْرِبَ بِهَا مَيْتًا، فَيَحْيَا أَحَدُ الْمَيْتَيْنِ بِمَلَاقَةِ بَعْضِ الْمَيْتِ الْآخَرَ [لَهُ]، فَكَيْفَ يَكُونُ هَذَا « قَالَ « مُوسَى « أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ » أَنْسُبُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى مَا لَمْ يَقُلْ لِي، وَ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ، أُعَارِضُ أَمْرَ اللَّهِ بِقِيَاسِي عَلَى مَا شَاهَدْتُ، ذَافِعًا لِقَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَ أَمْرِهِ.

នេះគឺអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ន៎បានប្រាប់យើងគឺ [២:៦៧] កាលមូសាបានប្រាប់ប្រជារាស្ត្រគេ មានន័យថា បញ្ជាពួកអ្នកទាំងអស់គ្នា ថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎ដាក់ព្រះបញ្ជាឲ្យអស់លោកធ្វើពលីកម្មនូវមេគោមួយ ។"

បើអស់លោកចង់ស្គាល់អត្តសញ្ញាណរបស់យាតករ ចូរអស់លោកវាយសព្វអ្នកដែលត្រូវសម្លាប់នោះ ជាមួយបំណែកមេគោនោះ ។ អ្នកស្លាប់នោះនឹងរស់វិញ ហើយនឹងប្រាប់ឲ្យស្គាល់យាតកររបស់គេ ។ ពួកគេបានថា មូសា عليه السلام អើយ ! លោកទុកយើងជាការលេងសើចមែនទេ ? ចំអកឲ្យយើងមែនទេ ? ព្រះ អង្គ عليه السلام ប្រាប់អស់ទូលបង្គំថាអស់ឡោះហ្ន៎ عليه السلام បានបញ្ជាឲ្យយើងសម្លាប់មេគោមួយ ឲ្យយើងយកមួយបែក របស់សាកសពទៅវាយខ្លួនរបស់សាកសព ហើយសពដែលស្លាប់ហើយនោះនឹងរស់វិញពេលវាចុះនឹង សពមួយទៀត ។ តើវានឹងអាចទៅជាដូច្នោះបានដូចម្តេចទៅ ? គេបានថ្លែងថា៖ "ខ្ញុំសូមជ្រកក្រោមព្រះ បារមីអស់ឡោះហ្ន៎ សូមព្រះអង្គឲ្យខ្ញុំបានចាកផុតពីចំណោមជនល្ងង់ខ្លៅ" ពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងដែលខ្ញុំ عليه السلام ទម្លាក់ទៅលើអស់ឡោះហ្ន៎ عليه السلام នូវអ្វីដែលព្រះអង្គ عليه السلام មិនបានថាទេនោះ ហើយសូមកុំឲ្យខ្ញុំ عليه السلام នៅក្នុង ចំណោមជនល្ងង់ខ្លៅ ដែលប្រកែកជំទាស់ព្រះបញ្ជាអស់ឡោះហ្ន៎ عليه السلام ដោយការវិភាគរបស់ខ្លួនខ្ញុំ عليه السلام ផ្ទាល់ ទៅលើអ្វីដែលខ្ញុំ عليه السلام ជ្រាបដឹងបានឃើញនោះ ហើយបានបដិសេធព្រះបន្ទូលនិងព្រះបញ្ជារបស់ អស់ឡោះហ្ន៎ عليه السلام នោះ ។

قَالَ مُوسَىٰ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَوْ لَيْسَ مَاءُ الرَّجُلِ نُطْفَةً مَيْتَةً، وَ مَاءُ الْمَرْأَةِ كَذَلِكَ، مَيِّتَانِ يَلْتَقِيَانِ فَيُحْدِثُ اللَّهُ تَعَالَىٰ مِنَ التَّقَاءِ الْمَيِّتَيْنِ بَشَرًا حَيًّا سَوِيًّا؟ أَوْ لَيْسَ بُدُورُكُمْ الَّتِي تَزْرَعُونَهَا فِي أَرْضِيكُمْ تَنْفَسُحُ وَ تَنْعَمُ وَ هِيَ مَيْتَةٌ، ثُمَّ يُجْرِي اللَّهُ مِنْهَا هَذِهِ السَّنَابِلَ الْحَسَنَةَ الْبَهِيحَةَ وَ هَذِهِ الْأَشْجَارَ الْبَاسِقَةَ الْمُؤْنِقَةَ؟ (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام، ج 1، ص 273)

បន្ទាប់មកមូសា عليه السلام មានវចនៈថា៖ "មិនមែនទេឬ មេដីវិតរបស់បុរសស្លាប់និងទឹករបស់ស្ត្រីស្លាប់នោះ ដែរ វត្តស្លាប់ទាំងពីរនេះបានជួបគ្នា ហើយអស់ឡោះហ្ន៎ عليه السلام បានបង្កើតមនុស្សមានជីវិតមកពីវត្តស្លាប់ទាំង ពីរនេះ ? ឬមែនគេ ពេលអស់លោកធ្វើកសិកម្ម អស់លោកបានឃើញថាដីនិងគ្រាប់ពូជនោះស្លាប់ ពេល អស់លោកដាំ រួចហើយអស់ឡោះហ្ន៎ عليه السلام បានធ្វើឲ្យចេញពីវត្តល្អទាំងពីរនេះនូវដើមឈើដែលរស់ ?"

((التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام) 960 វគ្គ 1 (100))

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقْرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بَكْرٌ عَوَانُ بَيْنَ ذَلِكَ فَاَفْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ ﴿٦٨﴾

៦៨. ពួកគេបានថា៖ "សូមលោកជួយអង្វរឬបង្គំស្វែងព្រះម្ចាស់លោកឲ្យយើងផង សូមព្រះអង្គបញ្ជាក់ ឲ្យច្បាស់ថាមេគោនោះបែបណា ។" គេបានថ្លែងថា៖ "ព្រះអង្គមានព្រះតម្រាស់ថា ពិតណាស់ វា ជាគោញីដែលមិនចាស់ពេក មិនក្មេងពេកទេ តែអាយុកណ្តាល ចន្លោះទាំងពីរនេះ ។ អស់លោក ចូរធ្វើតាមបញ្ជាទៅ ។"

មើលអាយ៉ាស្ត ៧១ ។

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْهَا قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقْرَةٌ صَفْرَاءُ فَاقِعٌ لَوْنُهَا تَسُرُّ النَّاظِرِينَ ﴿٦٩﴾

៦៩. ពួកគេបានថា៖ "សូមលោកជួយអង្វរឬបង្គំស្វែងព្រះម្ចាស់លោកឲ្យយើងផង សូមព្រះអង្គបញ្ជាក់ឲ្យ ច្បាស់ទៀតថាមេគោនោះមានពណ៌អ្វី ។" គេបានថ្លែងថា៖ "ព្រះអង្គមានព្រះតម្រាស់ថា ពិត ណាស់ វាមានពណ៌លឿង ពណ៌វាលឿងឆើត ជាទីគាប់ភ្នែកអ្នកមើល ។"

មើលអាយ៉ាស់ ៧១ ។

قَالُوا أَدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقْرَ نَشَبَهُ عَلَيْنَا وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾

៧០. ពួកគេបានថា៖ "សូមលោកជួយអង្វររបូងស្លុងព្រះម្ចាស់លោកឲ្យយើងផង សូមឲ្យព្រះអង្គបញ្ជាក់ឲ្យបានច្បាស់ថាមេគោនោះបែបណា ព្រោះពិតណាស់មេគោនោះដូចៗគ្នាសម្រាប់យើង បើអស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់សព្វព្រះហឫទ័យ ពួកយើងនឹងបានទទួលការចង្អុលណែនាំល្អ ។"

មើលអាយ៉ាស់ ៧១ ។

قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا ذَلُولَ تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَا شِيَةَ فِيهَا قَالُوا آلَيْنَ جِئْتِ بِالْحَقِّ فَذَبْحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾

៧១. មូសាបានឆ្លើយថា៖ "ព្រះអង្គមានព្រះតម្រាស់ថាវាជាមេគោដែលមិនធ្លាប់ប្រើសម្រាប់ភ្ជួររាស់ និងសម្រាប់ស្រោចចម្ការទេ មានសភាពល្អ ឥតស្នាម ។ ពួកគេបានថា៖ "ពេលនេះ លោកបាននាំការពិតមកហើយ ។" ពួកគេបានធ្វើពលីកម្មមេគោនោះ តែពួកគេស្ទើរតែមិនធ្វើពលីកម្មមេគោនោះ ។

فَلَمَّا بَهَرَهُمُ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ « قَالُوا « لَهُ: يَا مُوسَى « أَدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ « [أَي] مَا صِفْتُهَا لَتَقِفَ عَلَيْهَا. فَسَأَلَ مُوسَى رَبَّهُ عَزَّ وَجَلَّ، فَقَالَ: « إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ « كَبِيرَةٌ « وَ لَا بِكْرٌ « صَغِيرَةٌ [لَمْ تُغَبِّطْ] « عَوَانٌ « وَسَطٌ « بَيْنَ ذَلِكَ « بَيْنَ الْفَارِضِ وَ الْبِكْرِ « فَافْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ « إِذَا أُمِرْتُمْ بِهِ.

ពេលមូសា បានធ្វើឲ្យពួកគេនិយាយលែងរួច ។ ពួកគេបានប្រាប់ព្រះអង្គថា៖ "មូសាអើយ [២:៦៨] ពួកគេបានថា៖ "សូមលោកជួយអង្វររបូងស្លុងព្រះម្ចាស់លោកឲ្យយើងផង សូមឲ្យព្រះអង្គបញ្ជាក់ឲ្យច្បាស់ថាមេគោនោះបែបណា ។" មានន័យថាសូមរៀបរាប់គុណសម្បត្តិវាឲ្យពួកគេជ្រាប ។ មូសាបានបូងស្លុងព្រះម្ចាស់ព្រះអង្គ គេបានថ្លែងថា៖ "ព្រះអង្គមានព្រះតម្រាស់ថា ពិតណាស់វាជាគោញីដែលមិនចាស់ពេក គឺធំ មិនក្មេងពេកទេ គឺតូច តែអាយុកណ្តាល គឺមធ្យម ចន្លោះទាំងពីរនេះ គឺរវាងវ័យទាំងពីរនេះ ។ អស់លោកចូរធ្វើតាមបញ្ជាទៅ គឺធ្វើតាមអ្វីដែលគេបានបញ្ជាឲ្យធ្វើនោះ ។

« قَالُوا « يَا مُوسَى « أَدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْثُهَا « أَي لَوْ نُ هَذِهِ الْبَقْرَةَ الَّتِي تُرِيدُ أَنْ تَأْمُرَنَا بِذَبْحِهَا. قَالَ [مُوسَى] عَنِ اللَّهِ بَعْدَ السُّؤَالِ وَ الْجَوَابِ « إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءُ فَاقِعٌ « حَسُنُ الصُّفْرَةَ لَيْسَ بِنَاقِصٍ يَضْرِبُ إِلَى الْبَيَاضِ، وَ لَا بِمُشْبَعٍ يَضْرِبُ إِلَى السَّوَادِ « لَوْثُهَا « هَكَذَا فَاقِعٌ « تَسْرُ « الْبَقْرَةُ « النَّاطِرِينَ « إِلَيْهَا لِيَهْجَتَهَا وَ حُسْنِهَا وَ بَرِّيْقَتِهَا.

[២:៦៩] ពួកគេបានថា៖ "សូមលោកជួយអង្វររបូងស្លុងព្រះម្ចាស់លោកឲ្យយើងផង សូមព្រះអង្គបញ្ជាក់ឲ្យច្បាស់ទៀតថាមេគោនោះមានពណ៌អ្វី ។" គេបានថ្លែងថា៖ បន្ទាប់ពីបានសួរហើយបានទទួលចម្លើយ

ពីអស់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّوَجَلَّ} ហើយ ព្រះអង្គមានព្រះតម្រាស់ថា ពិតណាស់វាមានពណ៌លឿង ពណ៌លឿងស្អាត មិនមានស្នាមទេ ទេរទៅរកពណ៌ជ្រះបន្តិចហើយមិនទេរទៅរកពណ៌ចាស់ទេ ពណ៌វាលឿងឆើត គឺក្តី ជាទីគាប់ភ្នែកអ្នកមើល សោភ័ណភាពនិងយុវភាពវាធ្វើឲ្យរីករាយ ។

« فَأَلُو أَدْعُ لَنَا رَبِّكَ يُبَيِّنُ لَنَا مَا هِيَ « مَا صِفَتُهَا؟ [يَزِيدُ فِي صِفَتِهَا]. « قَالَ « عَنِ اللَّهِ تَعَالَى « إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا ذَلُولَ تُثِيرُ الْأَرْضَ « لَمْ تُدَلَّلْ لِإِنَارَةِ الْأَرْضِ وَ لَمْ تُرَضَّ بِهَا « وَ لَا تَسْقِي الْحَرْثَ « وَ لَا هِيَ بِمَأْتَجِرٍ الدَّلَاءِ، وَ لَا تُدِيرُ التَّوَاعِيحَ قَدْ أَغْفَيْتَ مِنْ ذَلِكَ أَجْمَعِ « مُسَلَّمَةٌ « مِنَ الْغُيُوبِ كُلِّهَا، لَا عَيْبَ فِيهَا « لَا شَيْءَ فِيهَا « لَا لَوْنٌ فِيهَا مِنْ غَيْرِهَا. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 273)

[២:៧០] ពួកគេបានថា៖ "សូមលោកជួយអង្វររបូងស្លូងព្រះម្ចាស់លោកឲ្យយើងផង សូមឲ្យព្រះអង្គបញ្ជាក់ឲ្យបានច្បាស់ថាមេគោនោះបែបណា គុណសម្បត្តិវាយ៉ាងណា ? សូមប្រាប់យើងឲ្យច្បាស់ជាងនេះអំពីគុណសម្បត្តិវា ព្រោះពិតណាស់មេគោនោះដូចគ្នាសម្រាប់យើង បើអស់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّوَجَلَّ} ទ្រង់សព្វព្រះហឫទ័យពួកយើងនឹងបានទទួលការចង្អុលណែនាំល្អ [២:៧១] មូសាបានឆ្លើយ ក្នុងព្រះនាមអស់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّوَجَلَّ} ថា៖ "ព្រះអង្គមានព្រះតម្រាស់ថាវាជាមេគោដែលមិនធ្លាប់ប្រើសម្រាប់ភ្ជួររាស់ មិនត្រូវប្រើសម្រាប់ធ្វើការភ្ជួររាស់ទេ និងសម្រាប់ស្រោចចម្ការទេ ហើយក៏មិនត្រូវប្រើសម្រាប់បំពាក់ផុងទឹកដើម្បីស្រោចដំណាំទេដែរ មិនដែលប្រើការអស់ទាំងនេះឡើយ មានសភាពល្អ គ្មានគុណវិបត្តិសោះឡើយ គឺគុណវិបត្តិខ្លួន ឥតស្នាម មិនមានពណ៌ផ្សេងលើពណ៌ដើមរបស់វាទេ ។

(التفسير الإمام العسكري عليه السلام) ១៩៤០

عَنِ الْفَضْلِ بْنِ شَاذَانَ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا، رَفَعَهُ إِلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ لَيْسَ نَعْلًا صَفْرَاءَ لَمْ يَزَلْ مَسْئُورًا حَتَّى يُبْلِيَهَا، كَمَا قَالَ اللَّهُ: "صَفْرَاءُ فَاقِعٌ لَوْنُهَا تَسُرُّ النَّاطِرِينَ"». وَ قَالَ: «مَنْ لَيْسَ نَعْلًا صَفْرَاءَ لَمْ يُبْلِيَهَا حَتَّى يَسْتَفِيدَ عِلْمًا أَوْ مَالًا». (تفسير العياشي 1: 59 / 47 و 60)**

អាល័យ-ហ្វាដ្លូល ប៊ិន ស្វាស្វានបានថ្លែងតមកពីមិត្តយើងមួយចំនួនតាមបណ្តាញព័ត៌មានឡើងទៅដល់អាហ្វីអាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسalam} ដែលមានវចនៈថា៖ "អ្នកណាពាក់ស្បែកជើងក្នុងផ្ទះពណ៌លឿង អ្នកនោះសប្បាយរីករាយឥតដាច់ ទាល់តែវាវេចរើល ដូចអស់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّوَجَلَّ} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:៦៩] ពណ៌វាលឿងឆើត ជាទីគាប់ភ្នែកអ្នកមើល ។" អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسalam} មានវចនៈថា៖ "អ្នកណាពាក់ស្បែកជើងក្នុងផ្ទះពណ៌លឿង ដរាបណាអ្នកនោះមិនបានទទួលការចេះដឹង ឬទ្រព្យជាផលប្រយោជន៍ទេ ដរាបនោះស្បែកជើងក្នុងផ្ទះទាំងនោះនឹងមិនវេចរើលទេ ។" (تفسير العياشي 1: 59 / 47 و 60)

وَإِذْ قَاتَلْتُمُ نَفْسًا فَادْرَأْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾

៧២. [ចូរពួកអ្នកនឹកឃើញ]ត្រាដែលពួកអ្នកបានសម្លាប់មនុស្សម្នាក់ ហើយពួកអ្នកបានខ្វែងគំនិតគ្នាក្នុងរឿងនេះ ហើយអស់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّوَجَلَّ} បានបើកឲ្យឃើញនូវអ្វីដែលពួកអ្នកបានបិទបាំង ។

មើលអាយ៉ាស្ត ៧៣ ។

فَقُلْنَا أَضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا كَذَلِكَ يُحْيِي اللَّهُ الْمَوْتَى وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾

៧៣. ដូច្នោះយើងមានតម្រាស់ថា៖ "ចូរពួកអ្នកវាយសព (គឺមនុស្សស្លាប់) ដោយមួយបំណែកវា (គឺមេគោ) ទៅ ។ ដូច្នោះឯងដែលអស់ឡោះហ្ន៎ធ្វើឲ្យមនុស្សស្លាប់ទៅហើយរស់ឡើងវិញ និងបង្ហាញពួកអ្នកនូវបណ្តាសញ្ញាព្រះអង្គដើម្បីពួកអ្នកនឹងយល់ ។

فَذَلِكَ مَا قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « وَ إِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَّارَأْتُمْ فِيهَا » اِخْتَلَفْتُمْ فِيهَا وَ تَدَارَأْتُمْ، أَلْفَى بَعْضُكُمْ الدَّنْبَ فِي قَتْلِ الْمَقْتُولِ عَلَى بَعْضٍ، وَ ذَرَأُهُ عَنِ نَفْسِهِ وَ دَوِيهِ « وَ اللَّهُ مُخْرِجٌ » مُطَهَّرٌ « مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ » مَا كَانَ مِنْ خَيْرِ الْقَاتِلِ، وَ مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ مِنْ إِرَادَةِ تَكْذِيبِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ بِإِفْتِرَاحِكُمْ عَلَيْهِ مَا قَدَرْتُمْ أَنَّ رَبَّهُ لَا يُجِيبُهُ إِلَيْهِ.

ស្រដៀងគ្នាដែរ អស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ "[២:៧២] គ្រាដែលពួកអ្នកបានសម្លាប់មនុស្សម្នាក់ ហើយពួកអ្នកបានខ្វែងគំនិតគ្នាក្នុងរឿងនេះ ពួកគេឈ្លោះគ្នាអំពីរឿងនេះ ។ អ្នកខ្លះបានទម្លាក់កំហុសទៅអ្នកឯទៀត ហើយបានប្រានបទឧក្រិដ្ឋឆ្ងាយពីខ្លួន (គឺមិនទទួលខុសត្រូវអំពីដែលខ្លួនបានធ្វើទេ) ហើយអស់ឡោះហ្ន៎បានបើកឲ្យឃើញ បានបង្ហាញឲ្យឃើញច្បាស់ នូវអ្វីដែលពួកអ្នកបានបិទបាំង នោះគឺព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងឃាតករ គឺអ្វីដែលពួកអ្នកបិទបាំងក្នុងបំណងបំភាន់មូសា ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាដែលគេបានដាក់មកលើពួកអ្នក ដើម្បីកុំឲ្យព្រះម្ចាស់របស់មូសាឆ្លើយតបមូសាឆ្លើយតបមូសា ។

« فَ قُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا » بَعْضُ الْبَقَرَةِ « كَذَلِكَ يُحْيِي اللَّهُ الْمَوْتَى » فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ كَمَا أَحْيَا الْمَيِّتَ بِمَلَأَةِ مَيِّتٍ آخَرَ لَهُ. أَمَا فِي الدُّنْيَا فَيُلَاقِي مَاءَ الرَّجُلِ مَاءَ الْمَرْأَةِ فَيُحْيِي اللَّهُ الَّذِي كَانَ فِي الْأَصْلَابِ وَ الْأَرْحَامِ حَيًّا. وَ أَمَا فِي الْآخِرَةِ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُنْزِلُ بَيْنَ نَفْحَتِي الصُّورِ بَعْدَ مَا يُنْفَخُ التَّفْحَةُ الْأُولَى مِنْ دُونِ السَّمَاءِ الدُّنْيَا مِنَ الْبَحْرِ الْمَسْجُورِ الَّذِي قَالَ اللَّهُ تَعَالَى [فِيهِ] « وَ الْبَحْرِ الْمَسْجُورِ » وَ هِيَ مِنْ كَمَيِّ الرِّجَالِ، فَيَمْطُرُ ذَلِكَ عَلَى الْأَرْضِ فَيَلْقَى الْمَاءَ الْمَيِّتُ مَعَ الْأَمْوَاتِ الْبَالِيَةِ فَيَنْبُتُونَ مِنَ الْأَرْضِ وَ يُحْيُونَ.

[២:៧៣] ដូច្នោះយើងមានតម្រាស់ថា៖ "ចូរពួកអ្នកវាយសព (គឺមនុស្សស្លាប់) ដោយមួយបំណែកវា (គឺមេគោ) ទៅ ។ ដូច្នោះឯងដែលអស់ឡោះហ្ន៎ធ្វើឲ្យមនុស្សស្លាប់ទៅហើយរស់ឡើងវិញ នៅក្នុងលោកនេះ និងក្នុងលោកមុខ ដូចពេលអ្នកស្លាប់ដូចទង្វើ ។ សម្រាប់លោកនេះ បុរសជួបនារី ។ អស់ឡោះហ្ន៎ធ្វើឲ្យអ្វីដែលនៅក្នុងខ្នងបុរសនិងក្នុងស្បូនស្ត្រីមានជីវិតឡើង ។ សម្រាប់លោកមុខ នៅក្នុងចន្លោះពេលផ្គុំស្នែងទាំងពីរដង ។ ក្រោយពីការផ្គុំស្នែងទីមួយ អស់ឡោះហ្ន៎នឹងដាក់ចុះមកពីលើមេឃនៃលោកនេះនូវសមុទ្រផុរ ដូចអស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ [៥២:៦] [អញសូមសួរ]ចំពោះសមុទ្រផុរ (ពុះហៀរ) ទឹកកាម ដូចទឹកកាមបុរសដែលធ្លាក់មកលើផែនដីដូចភ្លៀង ។ ទឹកកាមនឹងជួបកម្ទេចល្អិតស្លាប់ ធ្វើឲ្យពួកវាដុះឡើងហើយចេញមកពីក្នុងដីដោយមានជីវិត ។

ثُمَّ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « وَ يُرِيكُمْ آيَاتِهِ » سَائِرَ آيَاتِهِ سِوَى هَذِهِ الدَّلَالَاتِ عَلَى تَوْحِيدِهِ وَ نُبُوَّةِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ نَبِيِّهِ، وَ فَضْلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ عَلَى الْخَلَائِقِ سَيِّدِ إِمَائِهِ وَ عَبِيدِهِ، وَ تَبْيِينِهِ فَضْلَهُ وَ فَضْلَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ عَلَى سَائِرِ خَلْقِ اللَّهِ أَجْمَعِينَ. « لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ » تَعْتَبِرُونَ وَ تَتَفَكَّرُونَ] أَنَّ الَّذِي يَفْعَلُ هَذِهِ الْعَجَائِبَ لَا يَأْمُرُ الْخَلْقَ إِلَّا بِالْحِكْمَةِ، وَ لَا يَخْتَارُ مُحَمَّدًا وَ آلَهُ إِلَّا لِأَنَّهُمْ أَفْضَلُ دَوَى الْأَلْبَابِ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , صفحه 273)

បន្ទាប់មក អល់ឡោះហ្គ័រ៉ាមានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:៧៣] និងបង្ហាញពួកអ្នកនូវបណ្តាសញ្ញាព្រះអង្គ គឺសញ្ញាទាំងអស់ដែលដាក់ស្តុតាងបញ្ជាក់ថាអល់ឡោះហ្គ័រ៉ាជាព្រះតែមួយគត់ ថាណាប៊ីមូសា(عليه السلام)ជាព្រះសាស្ត្ររបស់អល់ឡោះហ្គ័រ៉ា ថាមូហ្គាំម៉ាដ្ឋ(عليه السلام)ដែលជាទីស្រឡាញ់លើសសព្វសត្វលោកនោះជាចៅហ្វាយរបស់បណ្តាបាវប្រុសស្រីរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ៉ា ហើយដាក់ស្តុតាងបញ្ជាក់ថាមូហ្គាំម៉ាដ្ឋ(عليه السلام)និងព្រះរាជបុត្ររាជនក្តាបរសុឡូ(عليه السلام)របស់មូហ្គាំម៉ាដ្ឋ(عليه السلام)ជាទីស្រឡាញ់លើសអស់សត្វលោកទាំងអស់ ដើម្បីពួកអ្នកនឹងយល់ គឺពិចារណានិងវិះគិតថាព្រះអ្នកបង្ហាញអព្វតហេតុទាំងនេះមិនដាក់ព្រះបញ្ជាលើសត្វលោកទាំងឡាយដោយគ្មានព្រះប្រាជ្ញាញាណនោះទេ ហើយព្រះអង្គ(ﷺ)បានដាក់មូហ្គាំម៉ាដ្ឋ(عليه السلام)និងព្រះរាជបុត្ររាជនក្តា(عليه السلام)របស់មូហ្គាំម៉ាដ្ឋ(عليه السلام)មកនោះ ជាបុគ្គល(عليه السلام)ដែលខ្ពង់ខ្ពស់លើសអស់បុគ្គលដែលមានប្រាជ្ញាញាណទាំងពួង ។" ((التفسير الإمام العسكري) ٩٤٠ عليه السلام))

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٤﴾

៧៤. ក្រោយមក បេះដូងពួកអ្នកឡើងវិញបន្ទាប់ពីនោះ ដូចថ្ម ឬរឹងជាងនោះទៅទៀត ។ ពិតណាស់មានថ្មខ្លះនៅតែមានខ្សែទឹកជុសចេញពីវាបាន ។ ពិតណាស់មានថ្មខ្លះបែកក្រហែងទាល់តែទឹកហូរចេញពីវាបាន ។ ពិតណាស់ថ្មខ្លះរមៀលធ្លាក់មកក្រោមព្រោះខ្លាចអល់ឡោះហ្គ័រ៉ា ។ អល់ឡោះហ្គ័រ៉ាមិនធ្វេសប្រហោសឡើយចំពោះអ្វីដែលពួកអ្នកធ្វើនោះ ។

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: « ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ » عَسَتْ وَ جَفَّتْ وَ يَبَسَتْ مِنَ الْخَيْرِ وَ الرَّحْمَةِ [قُلُوبُكُمْ] مَعَاشِرَ الْيَهُودِ « مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ » مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّتُ مِنَ الْآيَاتِ الْبَاهِرَاتِ فِي زَمَانِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَ مِنَ الْآيَاتِ الْمُعْجَزَاتِ الَّتِي شَاهَدْتُمُوهَا مِنْ مُحَمَّدٍ. « فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ » الْيَاسَةِ لَا تَرْتَشِحُ بِرُطُوبَةٍ، وَ لَا يَنْتَفِضُ مِنْهَا مَا يُنْتَفِعُ بِهِ، أَيُّ أَنْكُمْ لَا حَقَّ اللَّهُ تَعَالَى تُؤَدُّونَ، وَ لَا [مِنْ] أَمْوَالِكُمْ وَ لَا مِنْ مَوَاشِيهَا تَتَصَدَّقُونَ، وَ لَا بِالْمَعْرُوفِ تَتَكْرَمُونَ وَ تَجُودُونَ، وَ لَا الضَّيْفَ تُقْرُونَ، وَ لَا مَكْرُوبًا تُغِيثُونَ، وَ لَا بِشَيْءٍ مِنَ الْإِنْسَانِيَّةِ تُعَاشِرُونَ وَ تُعَامِلُونَ.

អ៊ីម៉ា(عليه السلام) (គឺអ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-អាស់ការី(عليه السلام)) មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្គ័រ៉ាមានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:៧៤] ក្រោយមកបេះដូងពួកអ្នកឡើងវិញបន្ទាប់ពីនោះ ពួកយ៉ាហ្វិឌ្រីអ៊ីយ បេះដូងពួកអ្នកខ្ជាក់ស្ងួត ទ្រុឌទ្រោម ចាកឆ្ងាយពីសេចក្តីល្អ ពីធម៌មេត្តា បន្ទាប់ពីនោះ ក្រោយពីគេបានបង្ហាញសញ្ញាដែលធ្វើឲ្យជឿក្នុងសម័យកាលរបស់មូសា(عليه السلام) ព្រមទាំងព្រះសញ្ញានិងព្រះអព្វតហេតុអស្ចារ្យនានាដែលពួកអ្នកបានឃើញពីមូហ្គាំម៉ាដ្ឋ(عليه السلام)នោះហើយ ដូចថ្ម គឺស្ងួតចែស គ្មានសំណើម មិនមានអ្វីមួយចេញមកពីនោះដែលមានផលប្រយោជន៍ឡើយ ។ មានន័យថាពួកអ្នកមិនគោរពព្រះរាជសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ៉ាទេ ពួកអ្នកមិនបរិច្ចាគទានពីទ្រព្យពួកអ្នកទេក្នុងជីវិតពួកអ្នក មិនបង្គាប់ឲ្យធ្វើល្អនិងផ្តល់កិត្តិយសដល់អ្នកណាម្នាក់ទេ មិនជួយជនអន់ខ្សោយទេ មិនជួយញាតិឲ្យមានជីវភាពល្អទេ មិនធ្វើទង្វើមនុស្សជាតិណាមួយទេ ។

« أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً » إِنَّمَا هِيَ فِي قَسَاوَةِ الْأَحْجَارِ « أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً » أَبْهَمَ عَلَى السَّمَاعِينَ وَ لَمْ يُبَيِّنْ لَهُمْ، كَمَا يَقُولُ الْقَائِلُ: أَكَلْتُ خُبْزًا أَوْ لَحْمًا، وَ هُوَ لَا يُرِيدُ بِهِ آتِي لَا أَدْرِي مَا أَكَلْتُ، بَلْ يُرِيدُ [بِهِ] أَنْ يُبْهَمَ عَلَى السَّمَاعِ حَتَّى لَا يَعْلَمَ مَا ذَا أَكَلَ، وَ إِنْ كَانَ يَعْلَمُ أَنَّهُ قَدْ أَكَلَ. وَ لَيْسَ مَعْنَاهُ: بَلْ أَشَدُّ قَسْوَةً، لِأَنَّ هَذَا اسْتِدْرَاكٌ عَلَطٌ، وَ هُوَ عَزَّ وَ جَلَّ يَرْفَعُ [عَنْ] أَنْ يَعْلَطَ فِي خَيْرٍ ثُمَّ يَسْتَدْرِكُ عَلَى نَفْسِهِ الْعَلَطُ، لِأَنَّهُ الْعَالِمُ بِمَا كَانَ وَ بِمَا يَكُونُ وَ بِمَا لَا يَكُونُ أَنْ لَوْ كَانَ كَيْفَ كَانَ يَكُونُ، وَ إِنَّمَا يَسْتَدْرِكُ الْعَلَطُ عَلَى نَفْسِهِ الْمَخْلُوقِ الْمَنْفُوضِ.

ប្រវឹងជាងនោះទៅទៀត បេះដូងទាំងនេះរឹងដូចថ្ម ប្រវឹងជាងនោះទៅទៀត គេបានដាក់អ្វីទាំងនេះនៅពីមុខអ្នកស្តាប់ហើយវាមិនជាកិច្ចសម្រាប់ពួកគេទៀត ប្រៀបបាននឹងមនុស្សដែលថា: "ខ្ញុំបានហូបនំប៉័ងឬសាច់ ។" មិនមានន័យថាអ្នកនោះមិនដឹងថាខ្លួនបានហូបអ្វីនោះទេ តែមានន័យថាដាក់អ្វីទាំងនេះនៅចំពោះមុខពួកអ្នកស្តាប់ ទាល់តែពួកគេមិនដឹងថាគេបានហូបអ្វីនោះទេ ។ នេះមិនមែនជាអត្ថន័យរបស់ ប្រវឹងជាងនោះទៅទៀត នោះទេ តែវាផ្ទេរកំហុស ។ ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឬទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរៀងទ្រង់មហាខ្ពង់ខ្ពស់ពេកណាស់ មិនធ្វើឲ្យមានកំហុសក្នុងការប្រាប់ព័ត៌មាននោះទេ បន្ទាប់មកកែកំហុសព្រះអង្គ ។ នេះពីព្រោះព្រះអង្គ ជាព្រះទ្រង់ញាណបំផុត ព្រះអង្គទ្រង់ញាណថាអ្វីខ្លះបានកើតឡើងហើយ អ្វីខ្លះនឹងកើតមានឡើង អ្វីខ្លះនឹងមិនកើតមានឡើងទេ ឬហេតុអ្វីវាបានកើតឡើង ។ ចំណែកឯការកែកំហុសនោះវិញ វាសម្រាប់តែសត្វលោកទេដែលទន់ខ្សោយនោះ ។

وَ لَا يُرِيدُ بِهِ أَيْضًا: فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ أَيْ وَ أَشَدُّ قَسْوَةً لِأَنَّ هَذَا تَكْذِيبُ الْأَوَّلِ بِالثَّانِي، لِأَنَّهُ قَالَ: « فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ » فِي الشَّدَّةِ لَا أَشَدُّ مِنْهَا وَ لَا أَلْيَنُ، فَإِذَا قَالَ بَعْدَ ذَلِكَ: « أَوْ أَشَدُّ » فَقَدْ رَجَعَ عَنْ قَوْلِهِ الْأَوَّلِ: إِنَّهَا لَيْسَتْ بِأَشَدَّ، وَ هَذَا مِثْلُ أَنْ يَقُولَ: لَا يَجِيءُ مِنْ قُلُوبِكُمْ خَيْرٌ لَا قَلِيلٌ وَ لَا كَثِيرٌ. فَأَبْهَمَ عَزَّ وَ جَلَّ فِي الْأَوَّلِ حَيْثُ قَالَ: « أَوْ أَشَدُّ ». وَ بَيَّنَّ فِي الثَّانِي أَنَّ قُلُوبَهُمْ أَشَدُّ قَسْوَةً مِنَ الْحِجَارَةِ لَا يَقُولُهُ: « أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً » وَ لَكِنْ يَقُولُهُ تَعَالَى: « وَ إِنْ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ » أَيْ فَهِيَ فِي الْقَسَاوَةِ حَيْثُ لَا يَجِيءُ مِنْهَا الْخَيْرُ [يَا يَهُودُ] وَ فِي الْحِجَارَةِ مَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ فَيَجِيءُ بِالْخَيْرِ وَ الْعِيَاثِ لِيَنِّي آدَمَ.

អល់ឡោះហ្ន៎ក៏មិនចង់មានព្រះបន្ទូលទេដែរថាអ្វីទាំងនេះដូចថ្មរឹងលើសនោះ មានន័យថាប្រវឹងជាងព្រោះព្រះបន្ទូលដំបូងអាចធ្វើឲ្យភាន់ច្រឡំដោយសារព្រះបន្ទូលទីពីរ ព្រោះព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា: ដូចថ្ម គឺស្តីអំពីភាពរឹង មានន័យថា មិនរឹងជាងហើយក៏មិនទន់ជាងទេដែរ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា: ប្រវឹងជាងនោះទៅទៀត ព្រះអង្គផ្ដោតទៅលើព្រះបន្ទូលដំបូង ។ ប្រៀបបាននឹងពេលគេថា: "មិនមានអ្វីល្អចេញមកពីបេះដូងអ្នកឯងទេ មិនតិច មិនច្រើន ។" អល់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលដូចនេះគឺ: ប្រវឹងជាងនោះទៅទៀត ប្រៀបធៀបព្រះបន្ទូលទីពីរនេះនិងបេះដូងពួកគេ បេះដូងពួកគេរឹងជាងថ្មទៅទៀត ប្រវឹងជាងនោះទៅទៀត ហើយអល់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា: ពិតណាស់មានថ្មខ្លះនៅតែមានខ្សែទឹកផុសចេញពីវាបាន ។ មានន័យថាពួកយ៉ាហ្ន៎ខ្លះអើយ មិនមានសេចក្តីល្អចេញមកពីបេះដូងពួកអ្នកទេ ចំណែកឯទឹកដែលចេញមកពីថ្មនោះវិញវាជាសេចក្តីល្អសម្រាប់កូនចៅអាដាំ ។

« وَ إِنْ مِنْهَا » مِنَ الْحِجَارَةِ « لَمَا يَشَقُّ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ » وَ هُوَ مَا يَقْطُرُ مِنْهُ الْمَاءُ فَهُوَ خَيْرٌ مِنْهَا دُونَ الْأَنْهَارِ الَّتِي يَتَفَجَّرُ مِنْ بَعْضِهَا، وَ قُلُوبُهُمْ لَا يَتَفَجَّرُ مِنْهَا الْخَيْرَاتُ وَ لَا يَشَقُّ فَيَخْرُجُ [مِنْهَا] قَلِيلٌ مِنَ الْخَيْرَاتِ، وَ إِنْ لَمْ يَكُنْ كَثِيرًا. ثُمَّ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: « وَ إِنْ

منها « يعنى من الحجازة » لما يهبط من خشية الله « إذا أقسم عليها باسم الله و بأسامي أوليائه: مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ فَاطِمَةَ وَ الْحَسَنَ وَ الْحُسَيْنَ وَ الطَّيِّبِينَ مِنْ آلِهِمْ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ، وَ لَيْسَ بِي قُلُوبِكُمْ شَيْءٌ مِنْ هَذِهِ الْخَيْرَاتِ. « وَ مَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ » بَلْ عَالِمٌ بِهِ، يُجَازِيكُمْ عَنْهُ بِمَا هُوَ بِهِ عَادِلٌ عَلَيْكُمْ وَ لَيْسَ بِظَالِمٍ لَكُمْ، يُشَدِّدُ حِسَابَكُمْ، وَ يُؤْمِرُ عِقَابَكُمْ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , صفحه 283)

ពិគណាស៍មានថ្មខ្លះបែកក្រហែងទាល់តែទឹកហូរចេញពីវាបាន ។ ទឹកហូរចេញមកពីថ្មទាំងនេះតក់ៗ លើកលែងតែប្រភពទឹកទាំងនោះដែលចេញមកពីផ្ទាំងថ្ម ។ ចំណែកឯបេះដូងពួកគេនោះវិញ មិនមានអ្វី ដែលល្អចេញមកច្រើនទេ ហើយក៏មិនមានអ្វីល្អបន្តិចបន្តួចចេញមកទេដែរ ។ បន្ទាប់មកអស់ឡោះហ្ន៎ មានព្រះបន្ទូលថា៖ ពិណាស៍ថ្មខ្លះ ថ្មមួយចំនួន រមៀលធ្លាក់មកក្រោមព្រោះខ្លាចអស់ឡោះហ្ន៎ ពេលគេ សូត្រលើថ្មនោះនូវព្រះនាមអស់ឡោះហ្ន៎ ឬនាមទាំងឡាយរបស់មិត្តអស់ឡោះហ្ន៎ គឺមូហាំម៉ាដ្ឋ ដែលជា សាលាហិតរបស់ព្រះអង្គទាំងនេះ ។ តែមិនឃើញមានសេចក្តីល្អទាំងនេះនៅក្នុងបេះដូងពួកគេទេ (គឺពួកយ៉ាហ្ន៎ខ្លះដែលនៅខាងលើ) ។ អស់ឡោះហ្ន៎មិនធ្វេសប្រហោសឡើយចំពោះអ្វីដែលពួកអ្នកធ្វើនោះ តែអស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ញាណអ្វីទាំងនេះ ព្រះអង្គនឹងតបស្នងពួកអ្នកយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ព្រោះព្រះអង្គ យុត្តិធម៌ចំពោះពួកអ្នក ។ ព្រះអង្គមិនអយុត្តិធម៌ចំពោះពួកគេដោយប្រព្រឹត្តយ៉ាងតឹងរឹងក្នុងការទូទាត់ ពួកគេទេ ធ្វើឲ្យពួកអ្នកឈឺចាប់ដោយទណ្ឌកម្មនោះទេ ។" (9/9 វគ្គ 9 9) (التفسير الإمام العسكري)

وَأَفْتَضَمُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ يَحْرَفُونَهُ مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾

៧៥. ពួកអ្នកប្រាថ្នាមាំថាពួកគេនឹងជឿពួកអ្នកឬ ? ពួកគេមួយប៉ែកតែងតែស្តាប់ព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ មែន បន្ទាប់មកបានបំភ្លៃព្រះបន្ទូលនោះក្រោយពីបានយល់ដឹងហើយ ហើយពួកគេដឹង[រឿង នេះ] ។

មើលអាយ៉ាស្ត ៧៧ ។

وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ ءَامَنُوا قَالُوا ءَامَنُوا وَإِذَا خَلَا بِبَعْضِهِمْ إِلَىٰ بَعْضٍ قَالُوا أَتُحَدِّثُونَهُمْ بِمَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَاجُّوكُمْ بِهِ ۖ عِنْدَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٦﴾

៧៦. កាលណាពួកគេជួបបណ្តាអ្នកមានសទ្ធា កាលនោះពួកគេថា៖ "យើងជឿ ។" កាលណាពួកគេនៅ តែឯងជាមួយពួកឯទៀត កាលនោះពួកគេថា៖ "តើអស់លោកប្រាប់ពួកគេអំពីអ្វីដែល អស់ឡោះហ្ន៎បានអនុញ្ញាតឲ្យអស់លោកដឹងនោះទេ ដើម្បីពួកគេនឹងយកអ្វីទាំងនេះទៅប្រកែក ជាមួយអស់លោកនៅចំពោះមុខព្រះម្ចាស់របស់អស់លោក ? អស់លោកមិនយល់ទេឬ ?

មើលអាយ៉ាស្ត ៧៧ ។

ហ្ន៎ស្តាប់ ២ - ១

أَوْ لَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾

៧៧. ពួកគេមិនដឹងទេ ថាអស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ញាណអ្វីដែលពួកគេលាក់ទុកនិងអ្វីដែលពួកគេបើកឲ្យឃើញ ?

فَقَالَ عَزَّ وَجَلَّ: يَا مُحَمَّدُ « أَ فَتَطْمَعُونَ » أَنْتَ وَ أَصْحَابُكَ مِنْ عَلِيِّ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ « أَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ » هَؤُلَاءِ الْيَهُودُ الَّذِينَ هُمْ بِحُجْحِ اللَّهِ قَدْ بَهَرْتُمُوهُمْ، وَ بَايَاتِ اللَّهِ وَ دَلَالِيهِ الْوَاضِحَةِ قَدْ فَهَرْتُمُوهُمْ، أَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ، وَ يُصَدِّقُوكُمْ بِقَوْلِهِمْ، وَ يُبَدُّو فِي الْخَلْقَاتِ لِشَيْطَانِيهِمْ شَرِيفَ أَحْوَالِكُمْ.

ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិបូជ្ជ ព្រះដ៏មហានុវងរៀង មានព្រះបន្ទូលថា៖ "មូហាំម៉ាដ្ឋ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} អើយ [២:៧៥] ពួកអ្នកប្រាថ្នា គឺអ្នក ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} និងបក្សពួកអ្នក ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ} ដែលតាមអាល្ល ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} និងបណ្តាកូនចៅបរិសុទ្ធ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} របស់អាល្ល ថាពួកគេនឹងជឿពួកអ្នកឬ ? ពួកយ៉ាហ្វិឌ្រីដែលស្រឡាត់កាំងដោយសារព្រះភ័ស្តុតាងរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ^{عَزَّ وَجَلَّ} ដោយសារភាពប្រចក្សរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ^{عَزَّ وَجَلَّ} នឹងជឿអ្នក ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} នឹងព្រមទទួលអ្នក ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} ក្នុងបេះដូង (គឺក្នុងចិត្ត) ពួកគេ នឹងរៀបរាប់ប្រាប់មិត្តពួកគេក្នុងចំណោមពួកស្នែកតួននោះអំពីឋានៈថ្លៃថ្នូររបស់អ្នក ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} ឬ ?

« وَ قَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ » يَعْنِي مِنْ هَؤُلَاءِ الْيَهُودِ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ « يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللَّهِ » فِي أَصْلِ جَبَلِ طُورِ سَيْنَاءَ، وَ أَوَامِرِهِ وَ نَوَاهِيهِ « ثُمَّ يُخْفُونَهُ » عَمَّا سَمِعُوهُ إِذَا أَدَّوهُ إِلَى مَنْ وَرَاءَهُمْ مِنْ سَائِرِ بَنِي إِسْرَائِيلَ « مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ » وَ عَلِمُوا أَنَّهُمْ فِيمَا يَقُولُونَهُ كَاذِبُونَ « وَ هُمْ يَعْلَمُونَ » أَنَّهُمْ فِي قَلْبِهِمْ كَاذِبُونَ. وَ ذَلِكَ أَنَّهُمْ لَمَّا صَارُوا مَعَ مُوسَى إِلَى الْجَبَلِ، فَسَمِعُوا كَلَامَ اللَّهِ، وَ وَقَفُوا عَلَى أَوَامِرِهِ وَ نَوَاهِيهِ، رَجَعُوا فَأَدَّوهُ إِلَى مَنْ بَعْدَهُمْ فَشَقَّ عَلَيْهِمْ، فَأَمَّا الْمُؤْمِنُونَ مِنْهُمْ فَتَبَتُّوا عَلَى إِمَانِهِمْ وَ صَدَّقُوا فِي نَبَاتِهِمْ.

ពួកគេមួយប៉ែក មានន័យថាពួកយ៉ាហ្វិឌ្រីនេះមួយចំនួនដែលជាកូនចៅរបស់អ៊ីសរ៉ែអ៊ីល តែងតែស្តាប់ព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎មែន ព្រះបញ្ជានិងព្រះបម្រាមរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ^{عَزَّ وَجَلَّ} ដែលកាលពីដើមបានដាក់មកលើភ្នំទួរសីណាយ បន្ទាប់មកបានបំភ្លៃព្រះបន្ទូលនោះ ក្រោយពីបានឮហើយពួកគេបានថ្លែងប្រាប់កូនចៅអ៊ីសរ៉ែអ៊ីលនូវព្រះបន្ទូលបំភ្លៃ ក្រោយពីបានយល់ដឹងហើយ ដោយដឹងថាអ្វីដែលពួកគេថ្លែងប្រាប់ពួកគេនោះមិនត្រឹមត្រូវទេ ហើយពួកគេដឹង[រៀងនេះ] ថាអ្វីដែលពួកគេបានថ្លែងនោះមិនត្រឹមត្រូវទេ ។ កាលពួកគេបានទៅតាមមូសា ^{عَلَيْهِ السَّلَامُ} ទៅភ្នំ ពួកគេបានឮព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ ^{عَزَّ وَجَلَّ} ពួកគេក៏បានជ្រាបដឹងនូវព្រះបញ្ជានិងព្រះបម្រាមរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ^{عَزَّ وَجَلَّ} ។ បន្ទាប់មកពួកគេបានត្រឡប់ទៅវិញហើយបាននិយាយប្រាប់ប្រជារាស្ត្រដទៃត ប្រជារាស្ត្រឃើញថាព្រះបញ្ជាទាំងនេះគួរឲ្យស្អប់ខ្ពើមណាស់ តែបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាក្នុងចំណោមពួកគេនោះនៅតែខ្លាចខ្លួនមិនប្រែប្រួលជំនឿរបស់ខ្លួនទេ ហើយនៅតែមានបំណងស្មោះត្រង់ ។

وَ أَمَّا أَسْلَافُ هَؤُلَاءِ الْيَهُودِ الَّذِينَ نَافَقُوا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فِي هَذِهِ الْقَضِيَّةِ فَإِنَّهُمْ قَالُوا لِبَنِي إِسْرَائِيلَ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَالَ لَنَا هَذَا، وَ أَمَرَنَا بِمَا ذَكَرْنَاكَ لَكُمْ وَ نَهَانَا، وَ اتَّبَعَ ذَلِكَ بِأَنَّكُمْ إِنْ صَعَبَ عَلَيْكُمْ مَا أَمَرْنَاكُمْ بِهِ فَلَا عَلَيْكُمْ أَنْ [لَا تَفْعَلُوهُ وَ إِنْ صَعَبَ عَلَيْكُمْ مَا عَنْهُ نَهَيْتُمْكُمْ فَلَا عَلَيْكُمْ أَنْ] تَرْتَكِبُوهُ وَ تُؤَاقِعُوهُ. [هَذَا] وَ هُمْ يَعْلَمُونَ أَنَّهُمْ يَقُولُهُمْ هَذَا كَاذِبُونَ.

ចំណែកឯដួនការរបស់ពួកយ៉ាហ្វិឌីទាំងនេះ ដែលមិនស្មោះត្រង់ចំពោះវិស្វលុលឡោះហ្នឹង ក្នុងរឿងនេះ ទេ (គឺជាជនលាក់ពុតត្បិត) បានប្រាប់បណ្តាកូនចៅអ៊ីសរ៉ឺអ៊ុលថា៖ "អស់ឡោះហ្នឹង មានព្រះបន្ទូលមក លើអស់លោកដូចនេះឯង ហើយព្រះអង្គ បានដាក់ព្រះបញ្ជានិងព្រះបម្រាមមកលើយើងដូចដែល យើងបាននិយាយប្រាប់អស់លោកនោះឯង ។ ដូច្នេះចូរអស់លោកអនុវត្តតាមព្រះបញ្ជាណាដែលអស់ លោកមិនស្អប់ខ្ពើមទៅ ។ តែបើអស់លោកឃើញថាព្រះបញ្ជាទាំងនេះគួរឲ្យស្អប់ខ្ពើម ចូរកុំអនុវត្តតាម ។ បើអស់លោកឃើញថាព្រះបម្រាមទាំងឡាយលំបាកសម្រាប់អស់លោក មិនមានបញ្ហាទេបើអស់លោក បណ្តែតបណ្តោយ (គឺបន្ទូរតាមតែចិត្ត) ។ ពួកគេបានដឹងរឿងនេះតែអ្វីដែលពួកគេថានោះមិនត្រឹមត្រូវ ទេ ។

ثُمَّ أَظْهَرَ اللَّهُ تَعَالَى (عَلَى نِفَاقِهِمُ الْآخِرِ) مَعَ جَهْلِهِمْ. فَقَالَ عَزَّ وَجَلَّ: « وَ إِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا » كَانُوا إِذَا لَقُوا سَلْمَانَ وَ الْمَيْدَادَ وَ أَبَا ذَرٍّ وَ عَمَّارًا قَالُوا آمَنَّا كَيْمَانِكُمْ، إِيْمَانًا بِنُبُوِّ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، مَقْرُونًا [بِالْإِيْمَانِ] بِإِمَامَةِ أَخِيهِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَ بِنَاتِهِ أُخُوهُ الْهَادِي، وَ وَزِيرِهِ [الْمَوْلِي] وَ خَلِيفَتُهُ عَلَى أُمَّتِهِ وَ مُنْجِزُ عِدَّتِهِ، وَ الْوَالِي بِذِمَّتِهِ وَ النَّاهِضُ بِأَعْبَاءِ سِيَاسَتِهِ، وَ قَيْمُ الْخَلْقِ، وَ الدَّائِدُ لَهُمْ عَنْ سَخَطِ الرَّحْمَنِ - الْمَوْجِبُ لَهُمْ - إِنْ أَطَاعُوهُ - رَضَى الرَّحْمَنُ. وَ أَنَّ لَخَلْفَاءَهُ مِنْ بَعْدِهِ هُمُ التَّجُومُ الرَّاهِرَةُ، وَ الْأَقْمَارُ الْمُنِيرَةُ، وَ الشَّمْسُ الْمُضِيئَةُ الْبَاهِرَةُ، وَ أَنَّ أَوْلِيَاءَهُمْ أَوْلِيَاءُ اللَّهِ، وَ أَنَّ أَعْدَاءَهُمْ أَعْدَاءُ اللَّهِ.

បន្ទាប់មកអស់ឡោះហ្នឹង បានបង្ហាញពួកលាក់ពុតឯទៀតឲ្យឃើញថាពួកគេអវិជ្ជា ។ ព្រះដ៏មានព្រះ មហិទ្ធិប្បទិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:៧៦] កាលណាពួកគេជួបបណ្តាអ្នកមានសទ្ធា កាលនោះពួកគេថា គឺពេលពួកគេបានជួបសាល់ម៉ាន ម៉ាកដាដ្ឋ អាហ្វិ ស្វារ រ៉ាហ្វិ និង អ៊ុម៉ារ ពួក គេតែងតែថា៖ "យើងជឿដូចអស់លោកជឿដែរ ។ យើងជឿថាមូហ្វាម៉ាដ្ឋ ជាព្រះសាស្តា យើងព្រម ទទួលដោយជឿអ៊ុម៉ាម៉ាសុររបស់អ៊ុលី ប៊ិន អាហ្វិ ត្ថ័លិប ប្អូនប្រុសរបស់ព្រះអង្គ យើងជឿថា ប្អូនរបស់ព្រះអង្គ នេះឯងដែលជាព្រះមគ្គទេសក៍ដឹកនាំ ជាព្រះឧត្តរាធិការរបស់ព្រះអង្គ ជាមិត្ត របស់យើង ជាព្រះខ័លិហ្វរបស់ព្រះអង្គ លើសហគមន៍របស់ព្រះអង្គ ជាអ្នកបំពេញតាមសន្យា របស់ព្រះអង្គ ជាបុគ្គលដែលធ្វើឲ្យព្រះអង្គ ចុះផុតពីការទទួលខុសត្រូវទាំងឡាយ ជាអ្នកទទួល បន្ទុកគោលនយោបាយទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ ជាអ្នកតំណាងប្រជារាស្ត្រដែល បើមានការប្រទូស ប្រឆាំងមកលើព្រះអង្គ (គឺអ៊ុលី) នឹងមានទោសតឹងរឹងលើពួកគេជាចាំបាច់ពីព្រះដ៏មានព្រះ គុណ ហើយស្តាប់បង្គាប់ព្រះអង្គ ធ្វើឲ្យព្រះដ៏មានព្រះគុណសព្វព្រះហឫទ័យ ។ ព្រះ ខ័លិហ្វក្រោយបង្អស់គឺតារាចែងចាំង ដូងចន្រ្ទភ្លឺថ្លា និងដូងអាទិត្យជះរស្មី ។ មិត្តរបស់អ៊ុលី ជាមិត្ត របស់អស់ឡោះហ្នឹង សត្រូវរបស់អ៊ុលី ជាសត្រូវរបស់អស់ឡោះហ្នឹង ។"

فَلَمَّا أَفْضَى بَعْضُ هَؤُلَاءِ الْيَهُودِ إِلَى بَعْضٍ قَالُوا: أَيِّ شَيْءٍ صَنَعْتُمْ؟ أَحْبَبْتُمُوهُمْ بِمَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ مِنَ الدَّلَالَاتِ عَلَى صِدْقِ نُبُوِّ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، وَ إِمَامَةِ أَخِيهِ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ « لِيُحَاجُّوكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ » بِأَنَّكُمْ كُنْتُمْ قَدْ عَلِمْتُمْ هَذَا وَ شَاهَدْتُمُوهُ فَلَمْ تُؤْمِنُوا بِهِ وَ لَمْ تُطِيعُوهُ. وَ قَدَرُوا بِجَهْلِهِمْ أَنَّهُمْ إِنْ لَمْ يُجْبِرُوهُمْ بِتِلْكَ الْآيَاتِ لَمْ يَكُنْ لَهُ عَلَيْهِمْ حُجَّةٌ فِي غَيْرِهَا

ពេលពួកយ៉ាហ្វិឌីមួយចំនួនបានជួបគ្នាពួកគេឯទៀត ពួកគេបានថា៖ "អស់លោកបានធ្វើអ្វីខ្លះ ?" អស់ លោកបានប្រាប់ប្រជារាស្ត្រអស់លោកទេថា៖ "តើអស់លោកប្រាប់ពួកគេអំពីអ្វីដែលអស់ឡោះហ្នឹងបាន អនុញ្ញាតឲ្យអស់លោកដឹងនោះទេ នូវភ័ស្តុតាងដែលបញ្ជាក់ថាសាស្តាភាពរបស់មូហ្វាម៉ាដ្ឋ និង

អ៊ីម៉ាម៉ាស្តុរបស់អ្នកលើ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ ប្អូនប្រុសរបស់មូហ្គាំម៉ាដ្ឋ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ នោះជាការពិតឥតមុសា ដើម្បីពួកគេនឹងយកអ្វី ទាំងនេះទៅប្រកែកជាមួយអស់លោកនៅចំពោះមុខព្រះម្ចាស់របស់អស់លោក ? ថាអស់លោកបានដឹង និង បានឃើញភ័ស្តុតាងទាំងនេះហើយមិនព្រមស្តាប់ឱវាទមូហ្គាំម៉ាដ្ឋ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ ទេ ?" ពួកគេប៉ាន់ស្មានទាំង អវិជ្ជាថាបើពួកគេមិនបើកឱ្យប្រជាពលរដ្ឋពួកគេដឹងនូវព្រះសញ្ញាទាំងនេះទេ នឹងមិនមានសាក្សីក្នុងរឿង នេះជំទាស់ពួកគេទេ ។

ثُمَّ قَالَ عَزَّ وَجَلَّ: « أَفَلَا تَعْقِلُونَ » [هَذَا] الَّذِي تُخْبِرُونَهُمْ [بِهِ] مِمَّا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ مِنْ دَلَائِلِ نُبُوَّةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ حُجَّةً عَلَيْكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ! قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: « أَوْ لَا يَعْلَمُونَ »؟ يَغْنِي أَوْ لَا يَعْلَمُ هَؤُلَاءِ الْقَائِلُونَ لِأَخْوَانِهِمْ: « أَتُحَدِّثُونَهُمْ بِمَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ » : « أَنْ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ » مِنْ عِدَاوَةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ يُضْمِرُونَ مِنْ أَنْ يُظَاهِرَهُمُ الْإِيمَانَ بِهِ أَفَكَرْتُمْ هُمْ مِنْ إِصْطِلَامِهِ وَ إِبَارَةِ أَصْحَابِهِ « وَ مَا يُعْلِنُونَ » مِنَ الْإِيمَانِ ظَاهِرًا لِيُؤْنَسُوهُمْ، وَ يَقِفُوا بِهِ عَلَى أَسْرَارِهِمْ فَيُدْبِعُوهَا بِحَضْرَةِ مَنْ يَضُرُّهُمْ. وَ أَنَّ اللَّهَ لَمَّا عَلِمَ ذَلِكَ دَبَّرَ لِمُحَمَّدٍ تَمَامَ أَمْرِهِ، وَ بُلُوغَ غَايَةِ مَا أَرَادَهُ اللَّهُ بِبِعْنِهِ وَ أَنَّهُ يُنَبِّئُكُمْ أَمْرَهُ، وَ أَنَّ نِفَاقَهُمْ وَ كَيْدَهُمْ لَا يَصُرُّهُ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 294)

បន្ទាប់មកព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឬទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង មានព្រះបន្ទូលថា អស់លោកមិនយល់ទេឬ ? អ្វី ដែលគេបានប្រាប់ពួកអ្នក ដែលអស់ឡោះហ្ន៎ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ បានបើកឱ្យពួកអ្នកដឹងនូវភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់ថាមូហ្គាំម៉ាដ្ឋ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ ជាព្រះសាស្ត្រានោះ វាជាក៏ស្តុតាងលើខ្លួនពួកអ្នកចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ ? អស់ឡោះហ្ន៎ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ មានព្រះ បន្ទូលថា: [២:៧៧] ពួកគេមិនដឹងទេឬ មានន័យថាអ្វីដែលពួកគេប្រាប់បងប្អូនពួកគេនោះ ថា អស់ឡោះហ្ន៎ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ ធ្លាវាអ្វីដែលពួកគេលាក់ទុក គឺអវិភាពចំពោះមូហ្គាំម៉ាដ្ឋ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ និងអ្វីដែលនៅក្នុងចិត្ត ពួកគេ ពេលពួកគេប្រកាសជំនឿរបស់ខ្លួនចំពោះមូហ្គាំម៉ាដ្ឋ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ ដោយអាការៈក្រៅ ហើយជាករណីដែល អាចជាមេរៀនសម្រាប់បណ្តាសាវករបស់មូហ្គាំម៉ាដ្ឋ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ និងអ្វីដែលពួកគេបើកឱ្យឃើញ ? ការប្រកាស ជំនឿពួកគេដោយអាការៈក្រៅ ដើម្បីនឹងបានដឹងអាថ៌កំបាំងរបស់ពួកគេ (គឺពួកសាវក) ហើយវានឹងជះ ឥទ្ធិពលអាក្រក់ទៅលើពួកគេដោយអាថ៌កំបាំងទាំងនេះ ។ ពេលអស់ឡោះហ្ន៎ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ បានបើកឱ្យមូហ្គាំម៉ាដ្ឋ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ ដឹងរឿងទាំងអស់នេះរបស់ពួកគេ ហើយបានប្រាប់ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ ថាអស់ឡោះហ្ន៎ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ នឹងធ្វើឱ្យព្រះបញ្ជា ព្រះបានទៅដល់គោលដៅជាស្ថាពរ ពុតត្បាតពួកគេមិនអាចជះឥទ្ធិពលអាក្រក់ទៅលើព្រះសាស្ត្រ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ បានឡើយ ។ (التفسير الإمام العسكري) (1:286)

قَالَ أَبُو عَلِيٍّ الطَّبْرَسِيُّ فِي (مَجْمَعِ الْبَيَانِ): رُوِيَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ الْبَاقِرِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) أَنَّهُ قَالَ: « كَانَ قَوْمٌ مِنَ الْيَهُودِ لَيْسُوا مِنَ الْمُعَانِدِينَ الْمُتَوَاطِعِينَ، إِذَا لَقُوا الْمُسْلِمِينَ حَدَّثُوهُمْ بِمَا فِي التَّوْرَةِ مِنْ صِفَةِ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ)، فَتَهَاهُمْ كِبَارُهُمْ عَنْ ذَلِكَ، وَ قَالُوا: لَا تُخْبِرُوهُمْ بِمَا فِي التَّوْرَةِ مِنْ صِفَةِ مُحَمَّدٍ فَيُحَاجُّوكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ، فَتَزَلَّتِ الْآيَةُ. » (مجمع البيان 1:286)**

អាច អ្នកលើ អាល់-ត្វីបារស៊ីបានថ្លែងនៅក្នុងសាត្រាម៉ាថ្មម៉ាក្ក អាល់-បាយ៉ានថាគេបានថ្លែងតមកពីអាច យ៉ាក្កហ្វារ អាល់-បាក្វីរ៉ាហ៍ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ ដែលមានរចនាថា: "មានពួកយ៉ាហ្វីឌីមួយក្រុមដែលមិនមែនជាក្រុម ចេសមានទេ ។ ដរាបណាពួកគេជួបពួកមុស្លីម ដរាបនោះពួកគេនិយាយប្រាស្រ័យជាមួយពួកគេអំពី អ្វីដែលមាននៅក្នុងព្រះគម្ពីរតៅវ៉តូដែលពិពណ៌នាអំពីមូហ្គាំម៉ាដ្ឋ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ ។ ព្រឹទ្ធាចារ្យពួកគេបានហាមពួកគេ អំពីរឿងនេះថា: "ចូរអស់លោកកុំប្រាប់ពួកគេឱ្យដឹងអ្វីដែលមាននៅក្នុងគម្ពីរតៅវ៉តូដែលចែងពិពណ៌នា អំពីមូហ្គាំម៉ាដ្ឋ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَامُ នោះ ព្រោះពួកគេនឹងទាញវាយកមកជាហេតុផលប្រឆាំងអស់លោកនៅចំពោះព្រះ

ក៏ត្រូវព្រះម្ចាស់^ﷺរបស់ពួកគេ ។" ដូច្នេះគេបានដាក់អាយ៉ាស់នេះចុះមក ។" (مجمع البيان 1: 286)

وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِيٍّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٨﴾

៧៨. នៅក្នុងចំណោមពួកគេមានអ្នកមិនចេះអក្សរដែលមិនស្គាល់ព្រះគម្ពីរទេ លើកលែងតែ[ស្គាល់តាម]ពាក្យច្បាចាមអាវ៉ាម ។ ពួកគេបានតែស្មានទេ ។

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: [مُ] قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: يَا مُحَمَّدُ وَمَنْ هَؤُلَاءِ الْيَهُودُ « أُمِّيُونَ » لَا يَعْرِفُونَ [الْكِتَابَ] وَلَا يَكْتُبُونَ، كَالْأُمِّيِّ مَنْسُوبٍ إِلَى أُمِّهِ أَيُّ هُوَ كَمَا حَرَجَ مِنْ بَطْنِ أُمِّهِ لَا يَقْرَأُ وَلَا يَكْتُبُ « لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ » الْمُنزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ وَلَا الْمَكْتُوبَ بِهِ، وَلَا يُمَيِّزُونَ بَيْنَهُمَا « إِلَّا أَمَانِيٍّ » أَيُّ إِلَّا أَنْ يُقْرَأَ عَلَيْهِمْ وَيُقَالُ لَهُمْ: [إِنَّ] هَذَا كِتَابُ اللَّهِ وَكَلَامُهُ، لَا يَعْرِفُونَ إِنْ قُرِئَ مِنَ الْكِتَابِ خِلَافَ مَا فِيهِ « وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ » أَيُّ مَا يَقُولُ هُمْ رُؤْسَاؤُهُمْ مِنْ تَكْذِيبِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي نُبُوَّتِهِ، وَإِمَامَةِ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ سَيِّدِ عَتْرَتِهِ، وَهُمْ يُقَلِّدُونَهُمْ مَعَ أَنَّهُ مُحَرَّمٌ عَلَيْهِمْ تَقْلِيدُهُمْ.

ព្រះបរមអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} (គឺអ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-អ្នាស់ការី^{صلوات الله عليه والسلام}) មានវចនៈថា៖ "បន្ទាប់មកអស់ឡោះហ្ន៎ មានព្រះបន្ទូលថា៖ "មូហាំម៉ាដ្ឋ^ﷺ អឺយ នៅក្នុងចំណោមពួកយ៉ាហ្ន៎ខ្លីទាំងនេះ [២:៧៨] មានអ្នកមិនចេះអក្សរ ដែលមិនចេះអាន ឬមិនចេះសរសេរទេ ដូចពួក "អ៊ីម៉ា" អញ្ចឹងដែរ ។ ការពិត"អ៊ីម៉ា" ប្រើសម្រាប់បុគ្គលដែលប្រៀបបាននឹងបុគ្គលដែលទើបនឹងកើត ព្រោះបុគ្គលនោះមិនចេះអានឬមិនចេះសរសេរអក្សរទេ ដែលមិនស្គាល់ព្រះគម្ពីរទេ គឺគម្ពីរមួយដែលចុះមកពីលើមេឃនិងអ្វីដែលគេបំភ្លៃ ។ បុគ្គលនោះមិនចេះវែកញែកឲ្យដឹងការខុសត្រូវរវាងទាំងពីរនេះទេ លើកលែងតែ[ស្គាល់តាម]ពាក្យ ច្បាចាមអាវ៉ាម មានន័យថាទាល់តែមានគេអានឲ្យបុគ្គលនោះស្តាប់ ប្រាប់បុគ្គលនោះថានេះជាព្រះគម្ពីររបស់អស់ឡោះហ្ន៎^ﷺហើយជាព្រះបន្ទូលរបស់អស់ឡោះហ្ន៎^ﷺ ។ បុគ្គលនោះមិនដឹងទេថាអ្វីដែលគេបានសូត្រឲ្យខ្លួនស្តាប់នោះផ្ទុយឬមិនផ្ទុយពីអ្វីដែលមាននៅក្នុងព្រះគម្ពីរទេ ។ ពួកគេបានតែស្មានទេ មានន័យថាអ្វីដែលពួកមេដឹកនាំទាំងនោះបានប្រាប់បុគ្គលនោះ ដោយបំភ្លៃសាស្តាភាពរបស់មូហាំម៉ាដ្ឋ^ﷺ អ៊ីម៉ាម៉ាស្តុអ្នាលី^{صلوات الله عليه والسلام} អ៊ីម៉ាម៉ាស្តុរបស់រាជបុត្ររាជនក្តា^{صلوات الله عليه والسلام} របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ^ﷺ ។ ពួកគេយកត្រាប់តាមពួកគេ (គឺយកតាក្វិលីដូតាមពួកមេដឹកនាំនោះ) ថ្វីបើគេបានហាមពួកគេតាមតាក្វិលីដូរបស់ពួកគេនោះ ។"

قَالَ: فَقَالَ رَجُلٌ لِلصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فَإِذَا كَانَ هَؤُلَاءِ الْعَوَامُ مِنَ الْيَهُودِ لَا يَعْرِفُونَ الْكِتَابَ إِلَّا بِمَا يَسْمَعُونَهُ مِنْ عُلَمَائِهِمْ لَا سَبِيلَ لَهُمْ إِلَى عَرِيهِ، فَكَيْفَ ذَمُّهُمْ بِتَقْلِيدِهِمْ وَالْقَبُولِ مِنْ عُلَمَائِهِمْ؟ وَ هَلْ عَوَامُ الْيَهُودِ إِلَّا كَعَوَامِنَا يُقَلِّدُونَ عُلَمَاءَهُمْ؟ فَإِنْ لَمْ يَجْزِ لِأَوْلِيَاكَ الْقَبُولِ مِنْ عُلَمَائِهِمْ، لَمْ يَجْزِ هَؤُلَاءِ الْقَبُولِ مِنْ عُلَمَائِهِمْ.

ព្រះបរមអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} (គឺអ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-អ្នាស់ការី^{صلوات الله عليه والسلام}) មានវចនៈថា៖ "បុរសម្នាក់បានសួរអាល់-ស្ត្រីខ្លីក្វិ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "ប្រជារាស្ត្រយ៉ាហ្ន៎ខ្លីទូទៅមិនដែលស្គាល់ព្រះគម្ពីរទេមុនពេលមេសាសនាពួកគេបានសូត្រព្រះគម្ពីរនោះឲ្យពួកគេស្តាប់ ។ ពួកគេមិនមានមធ្យោបាយផ្សេងពីនេះទេ ។ ហេតុអ្វីបានជាត្រូវប្តោលទោសពួកគេព្រោះតែពួកគេយកតាក្វិលីដូ ហើយព្រមទទួល[ហ្វាត់រ៉ាវរបស់]ពួកមេសាសនាពួកគេ ? តើប្រជារាស្ត្រយ៉ាហ្ន៎ខ្លីទូទៅទាំងនេះមិនដូចប្រជារាស្ត្រយើងដែរទេ ដែលតាមតាក្វិលីដូរបស់មេ

សាសនាពួកគេ ? ពីព្រោះបើមិនអនុញ្ញាតឲ្យពួកគេទទួលអ្វីដែលបានមកពីមេសាសនាពួកគេនោះទេ គេក៏មិនអនុញ្ញាតឲ្យយើងទទួលអ្វីដែលមកពីមេសាសនាយើងទេដែរ ។"

فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: بَيْنَ عَوَامِنَا وَ عُلَمَائِنَا وَ بَيْنَ عَوَامِ الْيَهُودِ وَ عُلَمَائِهِمْ فَرْقٌ مِنْ جِهَةٍ وَ تَسْوِيَةٌ مِنْ جِهَةٍ، أَمَا مِنْ حَيْثُ إِنَّهُمْ اسْتَوَوْا، فَإِنَّ اللَّهَ قَدْ دَمَّ عَوَامَنَا بِتَقْلِيدِهِمْ عُلَمَاءَهُمْ كَمَا [قَدْ] دَمَّ عَوَامُهُمْ. وَ أَمَا مِنْ حَيْثُ إِنَّهُمْ افْتَرَقُوا فَلَا.

អ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-អាស៊ីតា^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "រវាងប្រជារាស្ត្រយើងនិងមេសាសនាយើង និងប្រជារាស្ត្រពួកគេនិងមេសាសនាពួកគេនោះមានភាពខុសគ្នាហើយក៏ស្រដៀងគ្នាដែរ ។ ស្រដៀងគ្នា រវាងទាំងពីរនេះគឺ អល់ឡោះហ្គ័រ^{عز وجل} បានប្តេជ្ញាទោសពួកមុស្លីមដែលយកគ្រាប់តាមតាកូលិដូរបស់មេសាសនាពួកគេ ដូចព្រះអង្គ^{عز وجل} បានប្តេជ្ញាទោសប្រជារាស្ត្រពួកគេនោះដែរ ។ ពួកគេមិនខុសគ្នាទេ (ពោលគឺ ទាំងពួកយ៉ាហ្វិឌី ទាំងពួកមុស្លីមដែលតាមពួកមេសាសនាយ៉ាហ្វិឌីនោះមានទោសដូចគ្នា) ។

قَالَ: بَيْنَ لِي ذَلِكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ! قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ عَوَامَ الْيَهُودِ كَانُوا قَدْ عَرَفُوا عُلَمَاءَهُمْ بِالْكَذِبِ الصَّرَاحِ، وَ بِأَكْلِ الْحَرَامِ وَ بِالرِّشَا، وَ بِتَغْيِيرِ الْأَحْكَامِ عَنْ وَاجِبِهَا بِالشَّفَاعَاتِ وَ الْعِنَايَاتِ وَ الْمَصَانَعَاتِ. وَ عَرَفُوهُمْ بِالتَّعَصُّبِ الشَّدِيدِ الَّذِي يُفَارِقُونَ بِهِ أَذْيَانَهُمْ وَ أَنْفَهُمْ، إِذَا تَعَصَّبُوا أَرَأَلُوا حُفُوقَ مَنْ تَعَصَّبُوا عَلَيْهِ، وَ أَعْطَوْا مَا لَا يَسْتَحِقُّهُ مَنْ تَعَصَّبُوا لَهُ مِنْ أَمْوَالِ عَرَبِهِمْ وَ ظَلَمُوهُمْ مِنْ أَجْلِهِمْ.

បុរសនោះបានទូលថា៖ "បុត្រវ័ស្វិលុលឡោះហ្គ័រ^{عز وجل} អឺយ សូមព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} អធិប្បាយរឿងនេះបំភ្លឺទូលបង្គំផង ។" អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ប្រជារាស្ត្រយ៉ាហ្វិឌីទូទៅតែងតែដឹងថាមេសាសនារបស់ខ្លួនតែងតែនិយាយកុហកពួកគេជាធម្មតា បរិភោគអ្វីដែលខុសច្បាប់ ស៊ីសំណូក កែប្រែព្រះបញ្ជាដែលមិនអាចកែបានតាមការស្នើសូមរបស់អ្នកណាម្នាក់ ឬដើម្បីផ្តាច់ចិត្តអ្នកណាម្នាក់ ។ ពួកគេដឹងថាមេសាសនានោះតែងតែធ្វើឲ្យសត្រូវរបស់ខ្លួនខូចខាតយ៉ាងច្រើនបំផុត ។ បុគ្គលដែលពួកគេធ្វើឲ្យខូចខាតនោះ ពួកគេវាយប្រហារកិត្តិយសបុគ្គលនោះ បំបាត់សិទ្ធិបុគ្គលនោះ ។ ចំណែកបុគ្គលដែលពួកគេគាប់ចិត្តនោះ វិញ ពួកគេទ្រព្យបុគ្គលនោះ ទ្រព្យដែលបុគ្គលនោះមិនមានសិទ្ធិបាន គឺទ្រព្យរបស់បុគ្គលទៀតដែលពួកគេធ្វើឲ្យខូចខាត ដែលពួកគេបំពារបំពានលើយ៉ាងអយុត្តិធម៌ ដែលពួកគេសង្កត់សង្កិននោះ ។

وَ عَرَفُوهُمْ بِأَنَّهُمْ يُفَارِقُونَ الْمُحَرَّمَاتِ، وَ اضْطَرُّوا بِمَعَارِفِ فُلُوحِهِمْ إِلَى أَنْ مَنْ فَعَلَ مَا يَفْعَلُونَهُ فَهُوَ فَاسِقٌ، لَا يَجُوزُ أَنْ يُصَدَّقَ عَلَى اللَّهِ، وَ لَا عَلَى الْوَسَائِطِ بَيْنَ الْخَلْقِ وَ بَيْنَ اللَّهِ، فَلِذَلِكَ ذَمَّهُمْ [اللَّهُ] لَمَّا قَالُوا مَنْ قَدْ عَرَفُوا، وَ مَنْ قَدْ عَلِمُوا أَنَّهُ لَا يَجُوزُ قَبُولُ حَبْرِهِ، وَ لَا تَصْدِيقُهُ فِي حِكَايَتِهِ، وَ لَا الْعَمَلُ بِمَا يُؤَدِّبُهُ إِلَيْهِمْ عَمَّنْ لَمْ يُشَاهِدُوهُ، وَ وَجِبَ عَلَيْهِمْ النَّظَرُ بِأَنْفُسِهِمْ فِي أَمْرِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ إِذْ كَانَتْ دَلَالُهُ أَوْضَحَ مِنْ أَنْ تَخْفَى، وَ أَشْهَرَ مِنْ أَنْ لَا تَظْهَرَ لَهُمْ.

ប្រជារាស្ត្រទាំងនេះតែងតែដឹងថាពួកគេប្រព្រឹត្តខុសច្បាប់ ពួកគេដឹងនៅក្នុងបេះដូងដែរថាទង្វើរបស់ពួកគេជាទង្វើអាក្រក់ អ្វីទាំងនេះមិនពិតទេសម្រាប់អល់ឡោះហ្គ័រ^{عز وجل} ពួកគេមិនព្រមទទួលស្គាល់អាជ្ញាកណ្តាលរបស់ព្រះសាស្តា^{صلوات الله عليه والسلام} រវាងប្រជារាស្ត្រនិងអល់ឡោះហ្គ័រ^{عز وجل} ទេ ។ នេះគឺមូលហេតុដែលអល់ឡោះហ្គ័រ^{عز وجل} ប្តេជ្ញាទោសពួកគេពេលពួកគេយកតាកូលិដូ ទោះបីពួកគេដឹងច្បាស់អំពី[ភាពរៀចផេរបស់]ពួកអ្នកប្រាជ្ញរបស់ពួកគេក៏ដោយ ហើយពួកគេដឹងច្បាស់ថាគេមិនអនុញ្ញាតឲ្យពួកគេយកព័ត៌មាន (គឺហ្វាត់វ៉ា)

ពីពួកគេនោះទេក៏ដោយ ហើយទោះបីពួកគេដឹងច្បាស់ថាគេមិនអនុញ្ញាតឲ្យពួកគេពិនិត្យពិច័យសម្តី
របស់ពួកអ្នកប្រាជ្ញានោះទេក៏ដោយ ដែលទាក់ទងនឹងរឿងបុគ្គល صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ដែលពួកគេមិនបានឃើញទេ
នោះ ។ គេបានដាក់កាតព្វកិច្ចលើពួកគេ គឺឲ្យពួកគេឃើញដោយផ្ទាល់ភ្នែករឿងព្រះសាស្តារបស់
អល់ឡោះប្តី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ នោះ ថាគេក៏ស្តុតាននោះច្បាស់លាស់បួនខាត ថាគេក៏ដាក់ច្បាស់ប្រសព្វពេចស្រពិល
សម្រាប់ពួកគេ ។

وَكَذَلِكَ عَوَازُ أُمَّتِنَا إِذَا عَرَفُوا مِنْ فُقَهَائِهِمُ الْفَسَقَ الظَّاهِرَ، وَ الْعَصِيْبَةَ الشَّدِيدَةَ وَ التَّكَالِبَ عَلَى حُطَامِ الدُّنْيَا وَ حَرَامَهَا، وَ إِهْلَاكَ مَنْ
يَتَعَصَّبُونَ عَلَيْهِ وَ إِنْ كَانَ لِإِصْلَاحِ أَمْرِهِ مُسْتَحْتَجًّا، وَ بِالتَّرْتُّفِ بِالْبِرِّ وَ الْإِحْسَانِ عَلَى مَنْ تَعَصَّبُوا لَهُ، وَ إِنْ كَانَ لِلْإِذْلَالِ وَ الْإِهْلَاكِ
مُسْتَحْتَجًّا. فَمَنْ قَلَّدَ مِنْ عَوَامِنَا [من] مِثْلَ هَؤُلَاءِ الْمُفْقَهَاءِ فَهُمُ مِثْلُ الْيَهُودِ الَّذِينَ ذَمَّهُمُ اللَّهُ تَعَالَى بِالتَّقْلِيدِ لِفُسَقَى فُقَهَائِهِمْ.

ដូចគ្នាដែរសម្រាប់ប្រជារាស្ត្រ ពេលពួកគេដឹងថាពួកនីតិបុគ្គលខាងច្បាប់សាសនារបស់ពួកគេបណ្តោយ
ខ្លួនធ្វើអំពើអាក្រក់ ពួកគេលំអៀងណាស់ ពួកគេស្រវាយកលោកនេះនិងបម្រាមវា ។ ពួកគេកម្ទេចអ្នក
ណាដែលពួកគេរើសអើង ទោះបីអ្នកនោះសមនឹងបានទទួលការព្រមានល្អក៏ដោយ ។ ចំណែកឯបុគ្គល
ណាដែលពួកគេកាន់ជើងនោះវិញ ពួកគេប្រព្រឹត្តល្មមពោះអ្នកនោះ ទោះបីអ្នកនោះមិនសមនឹងបានការ
លើកស្ទួយហើយដែលសមនឹងត្រូវផ្ដន្ទាទោសក៏ដោយ ។ ប្រជារាស្ត្ររូបណាក៏ដោយដែលយកតាកូលិដូ
តាមពួកនីតិបុគ្គលខាងច្បាប់សាសនាចំពោះពួកនេះ អ្នកនោះដូចពួកយ៉ាហ្វិទ្វីទាំងនេះដែរដែលត្រូវ
អល់ឡោះប្តី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ផ្ដោលទោស ព្រោះតែបានយកតាកូលិដូតាមពួកនីតិបុគ្គលខាងច្បាប់សាសនាអាក្រក់
ទាំងនេះ ។

فَأَمَّا مَنْ كَانَ مِنَ الْمُفْقَهَاءِ صَائِنًا لِنَفْسِهِ، حَافِظًا لِدِينِهِ، مُخَالِفًا هَوَاهُ، مُطِيعًا لِأَمْرِ مَوْلَاهُ فَلِلْعَوَامِّ أَنْ يَقْلُدُوهُ. وَ ذَلِكَ لَا يَكُونُ إِلَّا [بِ]
بَعْضِ فُقَهَاءِ الشِّيْعَةِ لَا جَمِيعِهِمْ، فَإِنَّ مَنْ رَكِبَ مِنَ الْقَبَائِحِ وَ الْقَوَاحِشِ مَرَكَبَ فَسَقَةِ فُقَهَاءِ الْعَامَّةِ فَلَا تَقْبَلُوا مِنْهُمْ عَنَّا شَيْئًا، وَ لَا كَرَامَةَ
لَهُمْ، وَ إِنَّمَا كَثُرَ التَّخْلِيطُ فِيمَا يَتَحَمَّلُ عَنَّا أَهْلُ الْبَيْتِ لِذَلِكَ، لِأَنَّ الْفُسَقَةَ يَتَحَمَّلُونَ عَنَّا، فَهُمْ يُحْرِثُونَ بِأَسْرِهِ لِحَبْلِهِمْ، وَ يَصْعُقُونَ الْأَشْيَاءَ
عَلَى غَيْرِ [مَوَاضِعَهَا وَ] وَجْهَهَا لِقَلَّةِ مَعْرِفَتِهِمْ وَ آخَرِينَ يَتَعَمَّدُونَ الْكُذِبَ عَلَيْنَا لِيَجْرُوا مِنْ عَرَضِ الدُّنْيَا مَا هُوَ زَادُهُمْ إِلَى نَارِ جَهَنَّمَ.

ក៏ប៉ុន្តែនីតិបុគ្គល (គឺហ្វិក្វីហ្វា) រូបណាដែលគ្រប់គ្រងខ្លួនឯងបាន ដែលការពារសាសនារបស់ខ្លួន ដែល
ប្រឆាំងតណ្ហារបស់ខ្លួន ដែលស្តាប់បញ្ជារបស់ព្រះបរមគ្រូ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ របស់ខ្លួន ប្រជារាស្ត្រគប្បីសូមយោបល់ពី
នីតិបុគ្គលនេះ ។ នេះគឺនីតិបុគ្គលស្តីអុសុមួយចំនួន មិនមែនទាំងអស់គ្នាទេ¹ ។ រីឯពួកគេមួយណាដែល
បណ្តោយខ្លួនធ្វើអំពើអាក្រក់ ខ្វះសីលធម៌ ដូចពួកមុស្លីមអាក្រក់ដែរនោះ ចូរកុំទទួលយកអ្វីទាល់តែ
សោះពីអ្នកនោះ ហើយចូរកុំគោរពអ្នកនោះ ។ ពួកគេភាគច្រើនលាយឡំសម្តីខ្លួនឯងជាមួយសម្តីយើង
ដែលជាព្រះរាជកុលដ្ឋាន عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ។ ពេលសម្តីយើង عَلَيْهِمُ السَّلَامُ បានទៅដល់ពួកគេ ពួកគេបានបំភ្លៃសម្តីយើង
នោះទាំងឯងដឹកដងល់អវិជ្ជា ហើយពួកគេចាត់ទុកសម្តីយើង عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ទាំងនោះថាខុសដោយសារតែពួក
គេខ្វះខាតការឈ្វេងយល់ ខណៈដែលពួកគេឯទៀតប្រឌិតឡើងនូវពាក្យមុសាទម្លាក់មកលើយើង عَلَيْهِمُ السَّلَامُ
ក្នុងគោលបំណងពូនផ្ដុំនូវផលប្រយោជន៍លោកនេះ ។ នេះគឺគ្រឿងបម្រុងទុករបស់ពួកគេសម្រាប់ភ្លើង

¹ អ៊ីម៉ាយ៉ាហ្គុហ្វា ឬ ឌីឌីកូ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានវចនៈថា៖ "យើង عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ចាត់ទុកពួកគេជាអាល័យ-ហ្វាគិ: ហ្វាទាល់តែពួកគេជាអាល័យ-
មូហ្វាដ្ឋីស្វា (بحار الأنوار ٢: ١٨٢, وسائل الشيعة ٩٩: ١٩٤ ١٩٧) សិន ។ (٢٧ ١٩٤ ១៩៩: ១៩៩) (المحدث) អ្នកថ្លែងហ្វាដ្ឋីស្វារបស់ម៉ាក្វីមីន عَلَيْهِمُ السَّلَامُ

នរក ១

وَ مِنْهُمْ قَوْمٌ نَصَابٌ لَا يَقْدِرُونَ عَلَى الْفَدْحِ فِينَا، يَتَعَلَّمُونَ بَعْضَ عُلُومِنَا الصَّحِيحَةَ فَيَتَوَجَّهُونَ بِهِ عِنْدَ شِيعَتِنَا، وَ يَنْتَقِصُونَ [بِنَا] عِنْدَ نَصَابِنَا ثُمَّ يُضَيِّفُونَ إِلَيْهِ أَضْعَافَهُ وَ أَضْعَافَ أَضْعَافِهِ مِنَ الْأَكَاذِبِ عَلَيْنَا الَّتِي نَحْنُ بِرَاءةٍ مِنْهَا، فَيَتَقَبَّلُهُ [الْمُسْلِمُونَ] الْمُسْتَسْلِمُونَ مِنْ شِيعَتِنَا عَلَى أَنَّهُ مِنْ عُلُومِنَا فَضَلُّوا وَ أَضَلُّوهُمْ.

នៅក្នុងចំណោមពួកគេមានពួកណាស្ត្រីបីដែលមិនអាចប៉ះពាល់អាជ្ញាយើង^{عليه السلام}បានទេ ។ ពួកគេសិក្សាចំណេះវិជ្ជាយើង^{عليه السلام}ខ្លះយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ហើយពួកគេយកចំណេះវិជ្ជានេះទៅរកស្ត្រីអាស្រ័យយើង^{عليه السلام} ។ ពួកគេទម្លាក់កំហុសមកលើយើង^{عليه السلام}ពេលពួកគេនៅជុំជាមួយពួកដែលស្អប់យើង^{عليه السلام} ។ ពួកគេបន្ថែមពីលើចំណេះវិជ្ជាយើង^{عليه السلام} ហើយបន្ថែមលើបន្ថែមដោយពោលមុសាទម្លាក់មកលើយើង^{عليه السلام}នូវអ្វីដែលខ្លួនយើង^{عليه السلام}ផ្ទាល់ចៀសវាង ។ នូវមុស្លីមទទួលអ្វីទាំងនេះពីពួកគេ ហើយស្ត្រីអាស្រ័យយើង^{عليه السلام}ទទួលយកពាក្យមុសាទាំងនេះដោយចាត់ទុកថាជាចំណេះវិជ្ជាដែលមកពីយើង^{عليه السلام} ។ ដូច្នេះពួកគេរង្វេង ហើយធ្វើឲ្យអ្នកឯទៀតរង្វេង ។

وَ هُمْ أَضْرَّ عَلَى ضُعْفَاءِ شِيعَتِنَا مِنْ جَيْشِ يَزِيدَ عَلَى الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ أَصْحَابِهِ فَإِنَّهُمْ يَسْأَلُونَهُمُ الْأَرْوَاحَ وَ الْأَمْوَالَ، وَ لِلْمَسْئُولِينَ عِنْدَ اللَّهِ أَفْضَلُ الْأَحْوَالِ لِمَا لِحَقُّهُمْ مِنْ أَعْدَائِهِمْ.

ពួកគេធ្វើឲ្យស្ត្រីអាស្រ័យយើង^{عليه السلام}ដែលមានសតិអារម្មណ៍ខ្សោយខូចខាត លើសការខូចខាតដែលទំពរបស់យ៉ាស៊ីដូបានធ្វើចំពោះអាល់-ហ្វ្រែសែន ប៊ិន អាលី^{صلوات الله عليه و آله و آله}និងបណ្តាសាវករបស់ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه و آله و آله}ទៅទៀត ព្រោះពួកគេបានយកវិញ្ញាណនិងទ្រព្យរបស់ពួកគេ ។ ការបំផ្លិចបំផ្លាញនេះធំណាស់សម្រាប់អស់ឡោះហ្គ័^{عز و جل} ព្រោះតែពួកគេបានបាត់បង់សិទ្ធិរបស់ខ្លួនដោយសារសត្រូវពួកគេ ។

وَ هَؤُلَاءِ عُلَمَاءُ السَّوِّ النَّاصِبُونَ الْمَشْتَبَهُونَ بِأَنَّهُمْ لَنَا مُوَالُونَ، وَ لِأَعْدَائِنَا مُعَادُونَ يُدْخِلُونَ الشَّنْكَ وَ الشُّبُهَةَ عَلَى ضُعْفَاءِ شِيعَتِنَا، فَيُضِلُّونَهُمْ وَ يَمْتَعُونَهُمْ عَنْ فَصْدِ الْحَقِّ الْمَصِيبِ. [لَا جَرَمَ] أَنَّ مَنْ عَلِمَ اللَّهَ مِنْ قَلْبِهِ - مِنْ هَؤُلَاءِ الْعَوَامِّ - أَنَّهُ لَا يُرِيدُ إِلَّا صِبَاةَ دِينِهِ وَ تَعْظِيمَ وَلِيِّهِ، لَمْ يَنْزُكُهُ فِي يَدِ هَذَا الْمَلْبَسِ الْكَافِرِ. وَ كَنَّهُ يُفِيضُ لَهُ مُؤْمِنًا يَقِفُ بِهِ عَلَى الصَّوَابِ، ثُمَّ يُؤَقِّمُهُ اللَّهُ تَعَالَى لِلْقَبُولِ مِنْهُ، فَيَجْمَعُ لَهُ بِذَلِكَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ، وَ يَجْمَعُ عَلَى مَنْ أَضَلَّهُ لَعْنُ الدُّنْيَا وَ عَذَابُ الْآخِرَةِ.

ពួកអ្នកប្រាជ្ញណាស្ត្រីបីអាក្រក់ទាំងនេះ ដែលបង្ហាញមុខជាមិត្តរបស់យើង^{عليه السلام} ជាសត្រូវរបស់សត្រូវយើង^{عليه السلام} បង្កឲ្យមានមន្ទិលសង្ស័យនិងការភាន់ច្រឡំក្នុងចំណោមស្ត្រីអាស្រ័យយើង^{عليه السلام}ដោយជំនឿមិនមាំមាំដោយធ្វើឲ្យពួកគេរង្វេងហើយរារាំងមិនឲ្យពួកគេដើរលើផ្លូវត្រឹមត្រូវទេ ។ តែចំពោះអ្នកណាដែលអស់ឡោះហ្គ័^{عز و جل}ទ្រង់ញាណនូវអ្វីដែលមាននៅក្នុងចិត្តពួកគេនោះ ក្នុងចំណោមសាធារណៈជន ថាអ្នកនោះមិនចង់បានអ្វីទេក្រៅពីការការពារសាសនាខ្លួននិងគោរពព្រះអនុរក្ស^{عليه السلام}នោះ អស់ឡោះហ្គ័^{عز و جل}មិនបណ្តោយឲ្យអ្នកនោះនៅក្នុងកណ្តាប់ដៃពួកអសទ្ធាក្លែងខ្លួនទេ ។ អស់ឡោះហ្គ័^{عز و جل}ដឹកនាំអ្នកនោះទៅរកអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាដែលបង្ហាញអ្នកនោះនូវផ្លូវត្រឹមត្រូវ បន្ទាប់ពីនោះអស់ឡោះហ្គ័^{عز و جل}នឹងឲ្យអ្នកនោះទន់ចិត្តព្រមទទួលការព្រមានរបស់ព្រះអង្គ^{عز و جل} បន្ទាប់មកព្រះអង្គ^{عز و جل}ប្រមូលទុកឲ្យអ្នកនោះនូវកុសលសម្រាប់លោកនេះនិងលោកមុខ ហើយព្រះអង្គ^{عز و جل}នឹងប្រមូលទុកសម្រាប់បុគ្គលដែលធ្វើឲ្យអ្នកនោះរង្វេងនោះ

នូវព្រះបណ្ណាសាក្នុងលោកនេះនិងទណ្ឌកម្មក្នុងលោកមុខ ។"

قَالَ: [قَالَ] رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: شَرَّارُ عُلَمَاءِ أُمَّتِنَا الْمُضِلُّونَ عَنَّا، الْفَاطِقُونَ لِلطَّرِيقِ إِلَيْنَا، الْمُسْمُونَ أَضْدَادَنَا بِأَسْمَائِنَا، الْمَلْفُيُونَ أَضْدَادَنَا بِأَلْقَابِنَا، يُصَلُّونَ عَلَيْنَهُمْ وَهُمْ لِلْعَنِّ مُسْتَحِقُّونَ، وَ يَلْعَنُونَنَا وَ نَحْنُ بِكَرَامَاتِ اللَّهِ مَعْمُورُونَ، وَ بِصَلَوَاتِ اللَّهِ وَ صَلَوَاتِ مَلَائِكَتِهِ الْمُقَرَّبِينَ عَلَيْنَا عَنْ صَلَوَاتِهِمْ عَلَيْنَا مُسْتَعْتَبُونَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 299)

បន្ទាប់មកព្រះបរមអ៊ីម៉ាអាល័យ-ហ្វាសាន់ អាល័យ-អ៊ាស្កាវិញ្ញាណកថា (صلوات الله عليه والسلام) មានវចនៈថាវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ (صلى الله عليه وآله) មានព្រះវចនៈថា៖ "អ្នកប្រាជ្ញអាក្រក់គឺបុគ្គលដែលធ្វើឲ្យមនុស្សចាកចេញឆ្ងាយពីយើង (عليهم السلام) កាត់ផ្តាច់ពីមាតិកាយើង (عليهم السلام) ជាសត្រូវយើង (عليهم السلام) ក្នុងនាមយើង (عليهم السلام) ទៅរកសត្រូវយើង (عليهم السلام) ក្នុងឋានៈយើង (عليهم السلام) គោរពប្រណិប័តន៍ពួកគេទោះជាពួកគេនោះសមនឹងត្រូវបណ្ណាសាក៏ដោយ ដាក់បណ្ណាសាយើង (عليهم السلام) ថ្វីបើអាល័យឡោះហ្ន៎ (صلى الله عليه وآله) លើកផ្ទុយយើង (عليهم السلام) ដោយព្រះពរជ័យសិរីសួស្តីរបស់ព្រះអង្គ (صلى الله عليه وآله) និងដោយពរជ័យសិរីសួស្តីរបស់អស់ទេវតានិរតរបស់ព្រះអង្គ (صلى الله عليه وآله) ហើយយើង (عليهم السلام) មិនយកចិត្តទុកដាក់នឹងការគោរពប្រណិប័តន៍របស់ពួកគេទេ ។" (التفسير الإمام العسكري) (១៤៣)

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لَيْسَتْ رَأْيَ بِيءٍ ثُمَّ قَلِيلًا فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ ﴿٧٦﴾

៧៩. ចង្រៃឧបទ្រពលើបុគ្គលណាដែលចងក្រងឡើងនូវគម្ពីរមួយដោយដៃឯង ហើយថា៖ "គម្ពីរនេះមកពីអាល័យឡោះហ្ន៎" ក្នុងបំណងទាញយកនូវកម្រៃដ៏ថោកទាប ។ ដូច្នោះចង្រៃឧបទ្រពកើតមានលើពួកគេដោយសារតែអ្វីដែលដៃពួកគេបានសរសេរនោះ ។ ចង្រៃឧបទ្រពកើតមានលើពួកគេដោយសារតែអ្វីដែលពួកគេរកបាន ។

قَالَ قَيْلٌ [قَالَ] لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ خَيْرُ خَلْقِ اللَّهِ بَعْدَ أُمَّةِ الْهُدَى وَ مَصَابِيحِ الدُّجَى؟ قَالَ: الْعُلَمَاءُ إِذَا صَلَحُوا. قِيلَ: فَمَنْ شَرُّ خَلْقِ اللَّهِ بَعْدَ إِبْلِيسَ وَ فِرْعَوْنَ وَ مُرُودَ، وَ بَعْدَ الْمُتَسِمِينَ بِأَسْمَائِكُمْ وَ الْمُتَلَفِّبِينَ بِأَلْقَابِكُمْ، وَ الْأَخِذِينَ لِأَمْكَتِكُمْ، وَ الْمُتَأَمِّرِينَ فِي مَمَالِكِكُمْ؟ قَالَ: الْعُلَمَاءُ إِذَا فَسَدُوا، هُمْ الْمُظْهَرُونَ لِلْأَبَاطِيلِ، الْكَاتِمُونَ لِلْحَقَائِقِ، وَ فِيهِمْ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: «أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَ يَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا» الْآيَةَ. ثُمَّ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لَيْسَتْ رَأْيَ بِيءٍ ثُمَّ قَلِيلًا » الْآيَةَ.

អ៊ីម៉ា (صلوات الله عليه والسلام) (គឺអ៊ីម៉ាអាល័យ-ហ្វាសាន់ អាល័យ-អ៊ាស្កាវិញ្ញាណកថា (صلوات الله عليه والسلام) មានវចនៈថាបុរសម្នាក់បានសួរអាមីរុល-មុមីនីន (صلوات الله عليه والسلام) ថា៖ "អ្នកណាទៅដែលប្រសើរបំផុតក្នុងចំណោមសត្វលោកទាំងអស់របស់អាល័យឡោះហ្ន៎ (صلى الله عليه وآله) បន្ទាប់ពីព្រះបរមអ៊ីម៉ាមគ្រូទេសក៍ (عليهم السلام) ដែលដូចជាភ្លើងចន្លោះក្នុងអន្ធការ ?" ព្រះអង្គ (صلوات الله عليه والسلام) មានវចនៈថា៖ "អ្នកប្រាជ្ញត្រឹមត្រូវ ។" បុរសនោះបានសួរថា៖ "អ្នកណាទៅដែលអាក្រក់បំផុតក្នុងចំណោមសត្វលោករបស់អាល័យឡោះហ្ន៎ (صلى الله عليه وآله) បន្ទាប់ពីអ៊ីប្លីស (عليه السلام) ហ្វៀរអៀន (عليه السلام) និងរដ្ឋ (عليه السلام) ពួកដែលយកព្រះនាមព្រះអង្គទាំងអស់ (عليهم السلام) មកធ្វើជាឈ្មោះរបស់ខ្លួន ដែលយកព្រះឋានៈរបស់ព្រះអង្គទាំងអស់ (عليهم السلام) មកធ្វើជាឋានៈរបស់ខ្លួន ដែលយកមុខតំណែងរបស់ព្រះអង្គទាំងអស់ (عليهم السلام) ហើយដែលចេញបញ្ជាដោយប្រើនីតិកម្មរបស់ព្រះអង្គ (عليهم السلام) ?" ព្រះអង្គ (صلوات الله عليه والسلام) មានវចនៈថា៖ "ពួកអ្នកប្រាជ្ញពុករលួយដែលចេញបញ្ជាមិនត្រឹមត្រូវហើយលាក់ការពិត ។"

អស់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَجَلَّ}មានព្រះបន្ទូលអំពីបុគ្គលទាំងនេះថា៖ [២:១៥៩] ជនទាំងនេះគឺជនដែលអស់ឡោះហ្ន៎
ដាក់បណ្តាសា ហើយបណ្តាអ្នកដាក់បណ្តាសាដាក់បណ្តាសាពួកគេ[ដែរ] ។ [២:១៦០] លើកលែងតែ
អ្នកណាដែលស្មារលាក់ហុសនិងកែខ្លួន ។ បន្ទាប់មកអស់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَجَلَّ}មានព្រះបន្ទូលថា [២:៧៩] ចង្រៃ
ឧបទ្រពលើបុគ្គលណាដែលចងក្រងឡើងនូវគម្ពីរមួយដោយដៃឯង ហើយថា៖ "គម្ពីរនេះមកពី
អស់ឡោះហ្ន៎" ក្នុងបំណងទាញយកនូវកម្រៃដ៏ថោកទាប ។

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ [هَذَا] لِقَوْمٍ مِنْ هَؤُلَاءِ الْيَهُودِ كَتَبُوا صِفَةً زَعَمُوا أَنَّهَا صِفَةُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ هُوَ
خِلَافٌ صِفَتِهِ، وَ قَالُوا لِلْمُسْتَضْعَفِينَ [مِنْهُمْ]: هَذِهِ صِفَةُ النَّبِيِّ الْمُنْعُوثِ فِي آخِرِ الزَّمَانِ: إِنَّهُ طَوِيلٌ، عَظِيمُ الْبَدَنِ وَ الْبَطْنِ، أَصْهَبُ
الشَّعْرِ، وَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ بِخِلَافِهِ، وَ هُوَ يَحْيَىٰ بَعْدَ هَذَا الزَّمَانِ بِحَمْسِمِائَةِ سَنَةٍ. وَ إِنَّمَا أَرَادُوا بِذَلِكَ لِيَتَّبِعَىٰ لَهُمْ عَلَىٰ ضَعْفَائِهِمْ
رِئَاسَتَهُمْ، وَ تَدُومَ لَهُمْ مِنْهُمْ إِصَابَتُهُمْ وَ يَكْفُوا أَنْفُسَهُمْ مَقُونَةَ خِدْمَةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ [وَ خِدْمَةَ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ] وَ أَهْلِ
خَاصَّتِهِ.

បន្ទាប់មកអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} (គឺអ៊ីម៉ាអាស់-ហ្គាសាន់ អាស់-អ្នាស់ការី^{صلوات الله عليه والسلام}) មានវចនៈថា៖ "អស់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَجَلَّ}មាន
ព្រះបន្ទូលចំពោះក្រុមយ៉ាហ្វិឌីទាំងនោះដែលបានសរសេរនូវបុគ្គលិកលក្ខណៈ ដែលពួកគេគិតថាជា
បុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់ព្រះសាស្តា^{عز علي وآله} តែបុគ្គលិកលក្ខណៈទាំងនេះផ្ទុយពីបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់ព្រះ
សាស្តា^{عز علي وآله} ។ ពួកគេបានប្រាប់ជនទន់ជ្រាយក្នុងចំណោមពួកគេថា៖ "នេះគឺបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់ព្រះ
សាស្តា^{عز علي وآله}ដែលនឹងមកនាចុងសម័យកាលគឺ៖ ព្រះអង្គខ្ពស់ មាឌដំបង ពោះប៉ោង សក់ក្រហម ។"
មូហាំម៉ាដ្ឋ^{عز علي وآله}ខុសពីនេះ ព្រះអង្គ^{عز علي وآله}នឹងមកប្រាំយឆ្នាំបន្ទាប់ពីពេលនេះ ។ ពួកគេចង់ឲ្យពួកយ៉ាហ្វិឌី
ខ្សោយជំនឿទាំងនោះនៅតែតាមរដ្ឋបាលរបស់ពួកគេដែលបានតែងតាំងរួចមកហើយនោះ ឯប្រាក់
ចំណូលដែលពួកគេបានមកពីពួកយ៉ាហ្វិឌីខ្សោយជំនឿទាំងនោះនឹងនៅតែមានឥតដាច់ ហើយពួក
យ៉ាហ្វិឌីខ្សោយជំនឿទាំងនោះនឹងត្រូវដឹកនាំក្នុងការបម្រើព្រះសាស្តា^{عز علي وآله}របស់អស់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَجَلَّ} និងក្នុងការ
បម្រើអាលី^{صلوات الله عليه والسلام} និងបុគ្គលិកលក្ខណៈទាំងឡាយ^{عليه}របស់វិស្វលុលឡោះហ្ន៎^{عز علي وآله}និងអាលី^{صلوات الله عليه والسلام}នោះ ។

فَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى: « فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ » مِنْ هَذِهِ الصِّفَاتِ الْمُحَرَّفَاتِ الْمُخَالَفَاتِ لِصِفَةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ عَلِيِّ
عَلَيْهِ السَّلَامُ ، الشِّدَّةُ لَهُمْ مِنَ الْعَذَابِ فِي أَسْوَأِ بِقَاعِ جَهَنَّمَ « وَ وَيْلٌ لَهُمْ » الشِّدَّةُ (لَهُمْ مِنْ) الْعَذَابِ ثَانِيَةً مُصَافَةً إِلَى الْأُولَى « مِمَّا
يَكْسِبُونَ » مِنَ الْأَمْوَالِ الَّتِي يَأْخُذُونَهَا إِذَا أَنْتَبَهُوا عَوَامَّهُمْ عَلَى الْكُفْرِ بِمُحَمَّدٍ رَسُولِ اللَّهِ، وَ الْجَحْدِ لِرُصِيَّةِ أَخِيهِ عَلِيٍّ وَ لِوَيْ اللَّهِ عَلَيْهِ
السَّلَامُ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام ، ج 1 ، صفحه 299)

អស់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَجَلَّ}មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:៧៩] ចង្រៃឧបទ្រពលើបុគ្គលណាដែលចងក្រងឡើងនូវគម្ពីរ
មួយដោយដៃឯង ពាក់ព័ន្ធនឹងបុគ្គលិកលក្ខណៈទាំងនេះដែលពួកគេបានបំភ្លៃ ផ្ទុយពីបុគ្គលិកលក្ខណៈ
របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ^{عز علي وآله}និងអាលី^{صلوات الله عليه والسلام} ។ ពួកគេនឹងនៅក្នុងទណ្ឌកម្មដ៏យោរយោក្នុងបែកអាត្រក់បំផុតមួយ
នៃឋាននរក ចង្រៃឧបទ្រពកើតមានលើពួកគេ ភាពយោរយោកកើតមានលើពួកដែលនឹងទទួលទណ្ឌកម្ម
ទីពីរលើទណ្ឌកម្មទីមួយ ដោយសារតែអ្វីដែលពួកគេរកបាន ពាក់ព័ន្ធនឹងទ្រព្យដែលពួកគេរកបានមក
ពីពួកគេទាំងនោះ បន្ទាប់ពីបានធ្វើឲ្យពួកគេទាំងនោះផុងខ្លួនក្នុងបទអសមាធិចំពោះមូហាំម៉ាដ្ឋ^{عز علي وآله} ព្រះ
សាស្តា^{عز علي وآله}របស់អស់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَجَلَّ} ហើយធ្វើឲ្យពួកគេទាំងនោះបដិសេធព្រះអភិបាលគ្រប់គ្រង^{صلوات الله عليه والسلام}
របស់ព្រះសាស្តា^{عز علي وآله}របស់អស់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَجَلَّ} គឺអាលី^{صلوات الله عليه والسلام} ឬនប្រុសរបស់ព្រះអង្គ^{عز علي وآله}ដែលជាព្រះអនុរក្ស

قَالَ لَهُمْ هَؤُلَاءِ: لَمْ تَفْعَلُوا هَذَا التَّفَاقُ الَّذِي تَعْلَمُونَ أَنَّكُمْ بِهِ عِنْدَ اللَّهِ مَسْحُوطٌ عَلَيْكُمْ مُعَذِّبُونَ؟ أَجَابَهُمْ هَؤُلَاءِ الْيَهُودُ: يَا نَّ مُدَّةَ ذَلِكَ الْعَذَابِ الَّذِي نُعَذِّبُ بِهِ لِهَذِهِ الذُّنُوبِ « أَيَّامًا مَعْدُودَةً » تَنْقِضِي، ثُمَّ نَصِيرُ بَعْدَ فِي التَّعْمَةِ فِي الْجَنَانِ، فَلَا تَتَعَجَّلِ الْمَكْرُوهَ فِي الدُّنْيَا لِلْعَذَابِ الَّذِي [هُوَ] بِقَدْرِ أَيَّامِ دُنُوبِنَا، فَإِنَّهَا تَفْتَى وَتَنْقِضِي، وَ نَكُونُ قَدْ حَصَلْنَا لَذَاتِ الْحُرِّيَّةِ مِنَ الْخِدْمَةِ وَ لَذَاتِ نِعْمَةِ الدُّنْيَا، ثُمَّ لَا نُبَالِي بِمَا يُصِيبُنَا بَعْدَ فَإِنَّهُ إِذَا لَمْ يَكُنْ دَائِمًا فَكَأَنَّهُ قَدْ فُتِيَ.

ពួកមុស្លីមបានសួរពួកគេថា៖ "ហេតុអ្វីអស់លោកមិនស្មោះត្រង់ (គឺហេតុអ្វីអស់លោកលាក់ពុតត្បូត) ទោះបីអស់លោកដឹងថាវានឹងនាំអស់លោកទៅរកការផ្ដន្ទាទោសរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ក៏ដោយ?" ពួកយ៉ាហ្ន៎ខ្លីទាំងនេះបានឆ្លើយតបវិញថា៖ "រយៈពេលធ្វើទណ្ឌកម្មរបស់បាបទាំងនេះនឹងចប់ក្នុង ប៉ុន្មានថ្ងៃ បន្ទាប់ពីនោះយើងនឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។ ដូច្នោះយើងមិនប្រញាប់ចៀសវាងទណ្ឌកម្មទាំងនេះទេក្នុងលោកនេះ គឺទណ្ឌកម្មដែលនឹងប្រព្រឹត្តទៅស្របតាមចំនួនថ្ងៃដែលយើងបានសាងបាបប៉ុណ្ណោះក្នុងលោកនេះ ។ បន្ទាប់ពីនោះទណ្ឌកម្មនោះនឹងចប់ ។ យើងនឹងរីករាយដែលបានរួចផុតពីការឃុំឃាំងខ្លួនហើយយើងនឹងរីករាយចំពោះអំណោយទានរបស់លោកនេះ ។ បន្ទាប់ពីនោះយើងមិនបារម្ភអំពីអ្វីដែលកើតឡើងនៅពេលខាងមុខទេ ព្រោះវាមិនមែនគ្មានទីបញ្ចប់នោះទេ នៅទីបំផុតវានឹងចប់ ។"

فَقَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « قُلْ » يَا مُحَمَّدُ « اتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا » إِنَّ عَذَابَكُمْ عَلَىٰ كُفْرِكُمْ بِمُحَمَّدٍ وَ دَفْعِكُمْ لِآيَاتِهِ فِي نَفْسِهِ، وَ فِي عَلِيِّ وَ سَائِرِ خُلَفَائِهِ وَ أَوْلِيَائِهِ مُنْقَطِعٌ غَيْرَ دَائِمٍ؟ بَلْ مَا هُوَ إِلَّا عَذَابٌ دَائِمٌ لَا نَفَادَ لَهُ، فَلَا تَجْتَرُّوا عَلَى الْأَنْفَامِ وَ الْقَبَائِحِ مِنَ الْكُفْرِ بِاللَّهِ وَ بِرَسُولِهِ وَ بَوَلِيَّتِهِ الْمَنْصُوبِ بَعْدَهُ عَلَىٰ أُمَّتِهِ، لِيَسُوسَهُمْ وَ يَرْعَاهُمْ سِيَاسَةَ الْوَالِدِ الشَّفِيقِ الرَّحِيمِ [الْكَرِيمِ] لِوَلَدِهِ، وَ رِعَايَةَ الْحَدِيبِ الْمُشْفِقِ عَلَىٰ خَاصَّتِهِ « فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ عَهْدَهُ » فَكَذَلِكَ أَنْتُمْ بِمَا تَدَّعُونَ مِنْ فَنَاءِ عَذَابِ دُنُوبِكُمْ هَذِهِ فِي حَزْرٍ « أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ » اتَّخَذْتُمْ عَهْدًا؟ أَمْ تَقُولُونَ؟ بَلْ أَنْتُمْ فِي آيَتَيْهَا إِدْعَيْتُمْ كَاذِبُونَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 303)

អស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ ចូរអ្នកថា មូហ្ន៎ម៉ាដូ ដូចជា អស់លោកបានទទួលពាក្យសន្យាពី អស់ឡោះហ្ន៎ទេ ថាទណ្ឌកម្មរបស់អស់លោកនោះនឹងត្រូវផ្អាកហើយមិនមែនទណ្ឌកម្មអចិន្ត្រៃ គឺ ទណ្ឌកម្មដែលមកពីមូលហេតុដែលអស់លោកមិនជឿមូហ្ន៎ម៉ាដូ ព្រានចោលសញ្ញាទាំងឡាយរបស់ មូហ្ន៎ម៉ាដូ មិនជឿអាឡី មិនជឿព្រះខ័លិហ្ន៎ទៀត និងព្រះអនុរក្ស តែវាមិនដូច្នោះទេ ផ្ទុយទៅវិញ ទណ្ឌកម្មអន្តរដែលនឹងមិនឈប់ឈរសោះ មិនត្រូវបន្ទុះបន្ថយឡើយ ។ ដូច្នោះចូរអស់ លោកកុំប្រព្រឹត្តបាបកម្មដោយមិនជឿអស់ឡោះហ្ន៎ មិនជឿព្រះសាស្តា ព្រះអង្គ ព្រះអនុរក្ស ដែលមកពីអស់ឡោះហ្ន៎ ដែលត្រូវតែងតាំងឡើងលើសហគមន៍របស់មូហ្ន៎ម៉ាដូ ដើម្បីឲ្យមូហ្ន៎ម៉ាដូ ការពារពួកគេដូចដីពុកមើលថែរក្សាកូនខ្លួនដោយសេចក្ដីមេត្តានិងសេចក្ដីអាណិតអាសូរ យកចិត្ត ទុកដាក់អំពីពួកគេដូចកូនខ្លួនឯង ។ អស់ឡោះហ្ន៎នឹងមិនភ្លេចគោរពតាមពាក្យសន្យាព្រះអង្គទេ អស់ លោកស្រែកសូមឲ្យការផ្ដន្ទាទោសដោយសារអស់លោកបានសាងបាបកម្មនោះចប់ ឲ្យរួចផុតពីទុក្ខ ភ័យ ឬក៏អស់លោកនិយាយទម្លាក់ទៅលើអស់ឡោះហ្ន៎នូវអ្វីដែលអស់លោកមិនដឹង ? តើគេបានសន្យា ជាមួយអស់លោកដូចនេះមែនទេ ? ឬក៏អស់លោកទេដែលថាបែបនេះ ? តែក្នុងករណីទាំងពីរនេះ អស់ លោកទេជាអ្នកនិយាយកុហកនោះ ។" (9/26 វគ្គ 9 1 1)

بَلَىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَاطِئَتُهُ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨١﴾

៨១. មែនហើយ អ្នកណាសាងអំពើអាក្រក់ បាបកម្មអ្នកនោះចោមពោមអ្នកនោះគ្រប់ទិសទី ។ ដូច្នោះជនទាំងនេះជាជនភ្លើងនរក ។ ពួកគេនឹងនៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ត ។

قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ رَدًّا عَلَيْهِمْ: « بَلَىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَاطِئَتُهُ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ».

អល់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:៨១] មែនហើយ អ្នកណាសាងអំពើអាក្រក់ បាបកម្មអ្នកនោះចោមពោមអ្នកនោះគ្រប់ទិសទី ។ ដូច្នោះជនទាំងនេះជាជនភ្លើងនរក ។ ពួកគេនឹងនៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ត ។

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ السَّيِّئَةُ الْمُحِيطَةُ بِهِ هِيَ الَّتِي تُخْرِجُهُ عَنْ جُمْلَةِ دِينِ اللَّهِ وَ تَنْزِعُهُ عَنِ وِلَايَةِ اللَّهِ وَ تَرْمِيهِ فِي سَخَطِ اللَّهِ [و] هِيَ الْشِّرْكَ بِاللَّهِ وَ الْكُفْرُ بِهِ، وَ الْكُفْرُ بِنُبُوَّةِ مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، وَ الْكُفْرُ بِوِلَايَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ كُلِّ وَاحِدٍ مِنْ هَذِهِ سَيِّئَةٌ تُحِيطُ بِهِ، أَيُّ تُحِيطُ بِأَعْمَالِهِ فَتُبْطَلُهَا وَ تَمَحَقُهَا « فَأُولَٰئِكَ » عَامِلُو هَذِهِ السَّيِّئَةِ الْمُحِيطَةِ « أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ». (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 304)

អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} (គឺអ៊ីម៉ាអាល-ហ្គាសាន់ អាល-អ្កាស់ការី^{صلوات الله عليه والسلام}) មានវចនៈថា៖ "បាបដែលគូរឲ្យស្អប់ខ្ពើមគឺបាបដែលធ្វើឲ្យបុគ្គលចេញពីសាសនាអល់ឡោះហ្ន៎ទាំងស្រុង ឃ្លាតឆ្ងាយពីមិត្តភាពរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ដែលធ្វើឲ្យបុគ្គលជាប់ទាក់ទិននឹងទណ្ឌកម្មអល់ឡោះហ្ន៎ ។ បាបនេះគឺ យកអ្វីផ្សេងមកផ្គូផ្គងហ៊ុនហាយជាមួយអល់ឡោះហ្ន៎ មិនជឿអល់ឡោះហ្ន៎ មិនជឿសាស្ត្រាភាពរបស់មូហាំម៉ាដ្ន^{عليه وآله} ដែលជាព្រះសាស្ត្ររបស់អល់ឡោះហ្ន៎ មិនជឿមិត្តភាពរបស់អ្កាលី^{صلوات الله عليه والسلام} បឺន អាហ្និ គ្នីលិប^{عليه وآله} ។ ទង្វើនីមួយៗ ក្នុងចំណោមទង្វើទាំងនេះ ជាទង្វើអាក្រក់ដែលនឹងឡោមព័ទ្ធបុគ្គល ពោលគឺ វានឹងឡោមព័ទ្ធទង្វើទាំងឡាយរបស់បុគ្គល វាធ្វើឲ្យទង្វើទាំងនោះមោឃៈ វានឹងលុបបំបាត់ទង្វើទាំងនោះ ។ ដូច្នោះជនទាំងនេះ គឺបុគ្គលដែលបានប្រព្រឹត្តអំពើអាក្រក់ដែលចោមពោមនោះ ជាជនភ្លើងនរក ។ ពួកគេនឹងនៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ត ។" ((التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام) វគ្គ១៤៦-១៤៧)

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ حَمْدَانَ بْنِ سُلَيْمَانَ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدٍ اليماني، عَنْ مَيْعِ بْنِ الْحَجَّاجِ، عَنْ يُونُسَ، عَنْ صَبَّاحِ الْمُزَنِيِّ، عَنْ أَبِي حَمْرَةَ، عَنْ أَحَدِهِمَا (عليهما السلام) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: بَلَىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَاطِئَتُهُ قَالَ: « إِذَا جَحَدَ إِمَامَةٌ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ».

មូហាំម៉ាដ្ន បឺន យ៉ាក្នុតូប បានថ្លែងតមកពីមូហាំម៉ាដ្ន បឺន យ៉ាស្នុយ៉ា តមកពីហ្គាំដ្នាន បឺន ស្និឡែម៉ាន តមកពីអ្កាប់ខ្នុលឡោះហ្ន៎ បឺន មូហាំម៉ាដ្ន អាល-យ៉ាម៉ានី តមកពីម៉ានីអ្កា បឺន អាល-ហ្គាយ៉ាដ្ន តមកពីយ្នុស តមកពីស្និបាស្នុ អាល-ម៉ាស្នុនី តមកពីអាហ្និ ហ្គាំស្នាស្នុដែលបានថ្លែងតមកពីអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} (គឺអ៊ីម៉ាទី៥) ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ [២:៨១] មែនហើយ អ្នកណាសាងអំពើអាក្រក់ បាបកម្មអ្នកនោះចោមពោមអ្នកនោះគ្រប់ទិសទី ថា៖ "កាលពួកគេបានប្រទូសប្រឆាំងអ៊ីម៉ាម៉ាស្នុរបស់អាមីរុល-មុមីនីន^{صلوات الله عليه والسلام} ។ ដូច្នោះជនទាំងនេះជាជនភ្លើងនរក ។ ពួកគេនឹងនៅក្នុងនោះជានិច្ច

(الكافي 1: 82/355) "7" អនន្ត

الشَّيْخُ فِي (أَمَالِيهِ) بِإِسْنَادِهِ عَنْ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) أَنَّهُ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ: "فَأَوْلَيْكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ" قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَنْ أَصْحَابُ النَّارِ؟ قَالَ: «مَنْ قَاتَلَ عَلِيًّا بَعْدِي، فَأَوْلَيْكَ أَصْحَابُ النَّارِ مَعَ الْكُفَّارِ، فَقَدْ كَفَرُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ، أَلَا وَ إِنَّ عَلِيًّا بَضْعَةٌ مِنِّي، فَمَنْ حَارَبَهُ فَقَدْ حَارَبَنِي وَ أَسْحَطَ رَبِّي». ثُمَّ دَعَا عَلِيًّا فَقَالَ: «يَا عَلِيُّ، حَزْبُكَ حَزْبِي، وَ سِلْمُكَ سِلْمِي، وَ أَنْتَ الْعَلَمُ فِيمَا بَيْنِي وَ بَيْنَ أُمَّتِي». (الأمال 1:374)**

អាល-ស្វែខ័បានថ្លែងនៅក្នុងសាត្រាអាម៉ាលីរបស់លោក យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានរបស់លោកដែលបានមកពីអុលី ^{صلوات الله عليه} ដែលបានថ្លែងតមកពីវិស្វលុលឡោះហ្ន៍ ^{صلوات الله عليه} ដែលបានសូត្រអាម៉ាលី [២:៨១]

ដូច្នេះជនទាំងនេះជាជនភ្លើងនរក ។ ពួកគេនឹងនៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ត ។ គេបានសួរថា៖ "វិស្វលុលឡោះហ្ន៍ ^{صلوات الله عليه} អើយ អ្នកណាជាជនភ្លើងនរកនោះ?" វិស្វលុលឡោះហ្ន៍ ^{صلوات الله عليه} មានព្រះវចនៈថា៖ "ពួកដែលនឹងប្រយុទ្ធទល់អុលី ^{صلوات الله عليه} អត់ពីខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه} ទៅ ។ ដូច្នេះពួកគេជាជនភ្លើងនរកជាមួយពួកអសទ្ធាព្រោះ ពួកគេមិនជឿការពិតដែលខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه} បាននាំមកឲ្យពួកគេនោះទេ ។ ការពិតអុលី ^{صلوات الله عليه} ជាប៉ែកមួយរបស់ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه} ដូច្នេះអ្នកណាច្បាំងទល់គេ ^{صلوات الله عليه} អ្នកនោះច្បាំងទល់ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه} ហើយធ្វើឲ្យព្រះម្ចាស់ ^{صلوات الله عليه} ខ្ញុំទ្រង់ព្រះពិរោធ" ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه} បានហៅអុលី ^{صلوات الله عليه} ថា៖ "អុលី ^{صلوات الله عليه} អើយ សង្គ្រាមអ្នក ^{صلوات الله عليه} ជាសង្គ្រាមខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه} សន្តិភាពអ្នក ^{صلوات الله عليه} ជាសន្តិភាពខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه} អ្នក ^{صلوات الله عليه} ជាទង់រាងខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه} និងសហគមន៍ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه} ។"

(الأمال 1: 374)

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨٢﴾

៨២. បណ្តាអ្នកដែលមានសទ្ធា ប្រព្រឹត្តអំពើល្អ ជនទាំងនេះជាជនឋានសួគ៌ ។ ពួកគេនឹងនៅទីនេះជានិច្ចអនន្ត ។

قَالَ أَبُو يَعْقُوبَ يُوسُفُ بْنُ زِيَادٍ وَ عَلِيُّ بْنُ سَيَّارٍ (رض): حَضَرْنَا لَيْلَةَ عَلَى غُرْفَةِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ قَدْ كَانَ مَلِكُ الْرِّمَانِ لَهُ مُعْظَمًا، وَ حَاشِيَتُهُ لَهُ مُبَجَّلِينَ، إِذْ مَرَّ عَلَيْنَا وَآلِي الْبَلَدِ - وَآلِي الْجِسْرَيْنِ - وَ مَعَهُ رَجُلٌ مَكْنُوفٌ، وَ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ مُشْرِفٌ مِنْ رُوْزْبَتَيْهِ. فَلَمَّا رَأَاهُ الْوَالِي تَرَجَّلَ عَنْ دَابَّتِهِ إِجْلَالًا لَهُ. فَقَالَ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: عُدْ إِلَى مَوْضِعِكَ. فَعَادَ، وَ هُوَ مُعْظَمٌ لَهُ، وَ قَالَ: يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، أَخَذْتُ هَذَا، فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ، عَلَى بَابِ حَائُوتِ صَيْرِي، فَاتَّهَمْتُهُ بِأَنَّهُ يُرِيدُ نَقْبَهُ وَ السَّرِقَةَ مِنْهُ. فَفَبَضْتُ عَلَيْهِ، فَلَمَّا هَمَمْتُ أَنْ أَضْرِبَهُ حَمْسَمَائَةَ [سَوْطٍ] وَ هَذَا سَبِيلِي فِيمَنْ أَهْمُهُ مِمَّنْ أَخَذَهُ لِيَكُونَ قَدْ شَقِيَ بِبَعْضِ دُنُوبِهِ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَنِي [وَ يَسْأَلَنِي فِيهِ] مَنْ لَا أُطِيقُ مَدَافَعَتَهُ.

អាច្និ យ៉ាក្តុប យុស្សិហ្វ ប៊ិន ស៊ីយ៉ាដូ និង អុលី ប៊ិន ស៊ីយ៉ារ បានថ្លែងថា៖ "យើងបាននៅឯគេហដ្ឋានរបស់អ៊ីម៉ាអាល-ហ្វាសាន់ ប៊ិន អុលី ^{صلوات الله عليه} ប៊ិន មូហ្វាម៉ាដូ ^{صلوات الله عليه} យប់មួយ ។ អ្នកគ្រប់គ្រងសម័យនោះដែលតែងតែគោរពព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه} បានដើរនៅឯក្រៅផ្ទះជាមួយបរិវារ មានបុគ្គលដែលត្រូវចាប់ខ្លួនផង ។ អ៊ីម៉ាអាល-ហ្វាសាន់ ប៊ិន អុលី ^{صلوات الله عليه} បានមើលទៅខាងក្រៅផ្ទះព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه} ។ ពេលអភិបាលនគរបានឃើញព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه} ក៏បានចុះពីលើសេះដោយសេចក្តីគោរព ។ អ៊ីម៉ាអាល-ហ្វាសាន់ ប៊ិន អុលី ^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថា៖ "សូមលោកឡើងលើសេះវិញទៅ ។" គាត់ក៏បានឡើងជិះសេះវិញហើយទូលថា៖ "ព្រះរាជ

បុត្រ صلوات الله عليه والسَّلَام រិស្សលុលឡោះហ្ន៎ عليه وآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ អើយ ទូលបង្គំបានចាប់ខ្លួនបុរសនេះកាលពីយប់មិញនៅឯមាត់ទ្វារហាង ដូរប្រាក់ជាប់សង្ស័យបទចោរកម្ម ។ ទូលបង្គំបានចាប់ខ្លួនគេ គេនឹងត្រូវវាយប្រាំរយរំពាត់ ។ ទូលបង្គំ ប្រព្រឹត្តដូច្នោះឯងចំពោះបុគ្គលណាដែលត្រូវចោទបែបនេះ ។ ដូច្នោះវាជាមេរៀនសម្រាប់បុគ្គលនេះដែល បានធ្វើខុស ។ មុនទូលបង្គំវាយគេ គេបានប្រាប់ទូលបង្គំអ្វីមួយដែលទូលបង្គំមិនអាចគវ៉ាបាន ។

فَقَالَ لِي: اتَّقِ اللَّهَ وَ لَا تَتَّعِزُّ لِسَخَطِ اللَّهِ فَإِنِّي مِنْ شِيعَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ شِيعَةِ هَذَا الْإِمَامِ [أَبِي] الْقَاسِمِ بِأَمْرِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ. فَكَفَمْتُ عَنْهُ، وَ قُلْتُ: أَنَا مَا رَبِّكَ عَلَيْهِ، فَإِنَّ عَرَفَكَ بِالتَّشْيِيعِ أَطْلَمْتُ عَنْكَ، وَ إِلَّا قَطَعْتُ يَدَكَ وَ رَجُلَكَ، بَعْدَ أَنْ أَجْلِدُكَ أَلْفَ سَوْطٍ، وَ قَدْ جِئْتُكَ [بِهِ] يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ فَهَلْ هُوَ مِنْ شِيعَةِ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَمَا ادَّعَى؟

គេបានប្រាប់ទូលបង្គំថា៖ "ចូរខ្លាចអល់ឡោះហ្ន៎ عليه وآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ចូរកុំធ្វើឲ្យអល់ឡោះហ្ន៎ عليه وآلِهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ ទ្រង់ព្រះពិរោធព្រោះខ្ញុំជា ស្ត្រីអ្នកសុំរបស់អាមីរុល-មុមិនីន صلوات الله عليه والسَّلَام អាលី صلوات الله عليه والسَّلَام ប៊ិន អាហ្វិ គ្លីលីប عليه وآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ហើយជាស្ត្រីអ្នកសុំរបស់អ៊ីម៉ានេះ صلوات الله عليه والسَّلَام ដែលជាព្រះរាជបិតា صلوات الله عليه والسَّلَام របស់អាល់-ក្លីអ៊ីម عليه وآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ បុគ្គល صلوات الله عليه والسَّلَام ដែលនឹងងើបឡើងក្រោមព្រះបញ្ជា របស់អល់ឡោះហ្ន៎ عليه وآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ។" ទូលបង្គំក៏មិនហ៊ានធ្វើអ្វីគេទេ ហើយបានថា៖ "ខ្ញុំនឹងនាំអ្នកឯងទៅជួបព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسَّلَام ។ បើព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسَّلَام ស្គាល់អ្នកឯងជាស្ត្រីអ្នកសុំរបស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسَّلَام មែន ខ្ញុំនឹងដោះលែងអ្នកឯង ។ បើ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسَّلَام មិនស្គាល់អ្នកឯងទេ ខ្ញុំនឹងកាត់ដៃនិងជើងអ្នកឯង បន្ទាប់ពីបានវាយមួយពាន់រំពាត់ខ្សែគី ។ ព្រះរាជបុត្រ صلوات الله عليه والسَّلَام រិស្សលុលឡោះហ្ន៎ عليه وآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ អើយ ទូលបង្គំក៏បាននាំគេមកជួបព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسَّلَام ។ តើគេជា ស្ត្រីអ្នកសុំរបស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسَّلَام ដូចគេបានថានោះមែនទេ?"

فَقَالَ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَعَاذَ اللَّهِ، مَا هَذَا مِنْ شِيعَةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَ إِنَّمَا ابْتِلَاؤُهُ اللَّهُ فِي يَدِكَ، لِإِعْتِقَادِهِ فِي نَفْسِهِ أَنَّهُ مِنْ شِيعَةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ. فَقَالَ الْوَالِي: الْآنَ كَفَيْتَنِي مَثُونَتَهُ، الْآنَ أَضْرِبُهُ حَمْسِمِائَةَ [ضَرْبَةً] لَا حَرَجَ عَلَيَّ فِيهَا. فَلَمَّا نَحَاهُ بَعِيداً، قَالَ: ابْطُحُوهُ، فَبَطَّحُوهُ وَ أَقَامَ عَلَيْهِ جَلَادَيْنِ، وَاحِداً عَنْ يَمِينِهِ، وَ آخَرَ عَنْ شِمَالِهِ، وَ قَالَ: أَوْجَعَاهُ. فَأَهْوَا بِإِلَيْهِ بَعْضَهُمَا فَكَانَا لَا يُصِيبَانِ اسْتَهُ شَيْئاً إِنَّمَا يُصِيبَانِ الْأَرْضَ. فَضَجَرَ مِنْ ذَلِكَ، وَ قَالَ: وَبَلِّغْنَا تَضْرِبَانِ الْأَرْضَ؟ [فَدَهَبَا يَضْرِبَانِ اسْتَهُ] فَعَدَلْتُ أَيْدِيهِمَا فَحَعَلَا يَضْرِبُ بَعْضُهُمَا بَعْضاً وَ يَصِيحُ وَ يَتَأَوُّهُ.

អ៊ីម៉ាអាល់-ហ្វាសាន់ ប៊ិន អាលី صلوات الله عليه والسَّلَام មានវចនៈថា៖ "ទេ អល់ឡោះហ្ន៎ عليه وآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ អើយ គេមិនមែនស្ត្រីអ្នកសុំរបស់ អាលី صلوات الله عليه والسَّلَام ទេ តែអល់ឡោះហ្ន៎ عليه وآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ធ្វើឲ្យគេរងទុក្ខដោយលោកព្រោះតែគេជឿថាខ្លួនគេជាស្ត្រីអ្នកសុំអាលី صلوات الله عليه والسَّلَام ។" អភិបាលនគរបានថា៖ "ទូលបង្គំនឹងវាយគេប្រាំរយរំពាត់ខ្សែគី នឹងមិនធ្វើឲ្យគេស្លាប់ទេ បន្ទាប់ ពីនោះទូលបង្គំនឹងកាត់ដៃគេ ។" គាត់បានប្រាប់ឆ្នាំថា៖ "ផ្អែកគេទៅលើដី ។" ពួកគេបានផ្អែកបុរសនោះ លើដី ។ ពេជ្ឈយាដពីរនាក់ឈរនៅក្បែរបុរសនោះ ម្នាក់ខាងស្តាំ ម្នាក់ខាងឆ្វេងបុរសនោះ ។ អភិបាល នគរបានថា៖ "វាយគេទៅ!" ពួកគេក៏បានលើករំពាត់ខ្សែគីវាយបុរសនោះតែរំពាត់ពួកគេវាយត្រូវតែដី មិនត្រូវខ្នងបុរសនោះទេ ។ អភិបាលនគរបានថា៖ "ម្តេចពួកឯងវាយដី? វាយខ្នងវាទៅ!" ពួកគេ ព្យាយាមវាយខ្នងបុរសនោះតែលទ្ធផលចុងក្រោយគឺបានវាយតែគ្នាឯងទេ ហើយបានស្រែកថ្ងូរអ៊ុះ ។

فَقَالَ: وَجَحْكُمَا، أَ مَجْنُونَانِ أَنْتُمَا يَضْرِبُ بَعْضُكُمَا بَعْضاً؟! اضْرِبَا الرَّجُلَ. فَقَالَا: مَا نَضْرِبُ إِلَّا الرَّجُلَ، وَ مَا نَقْصِدُ سِوَاهُ، وَ لَكِنْ تَعْدِلُ أَيْدِينَا حَتَّى يَضْرِبَ بَعْضُنَا بَعْضاً. قَالَ: يَا فُلَانُ وَ يَا فُلَانُ حَتَّى دَعَا أَرْبَعَةً وَ صَارُوا مَعَ الْأَوْلَيْنِ سِتَّةً، وَ قَالَ: أَحْبَطُوا بِهِ. فَأَحْبَطُوا بِهِ، فَكَانَ يَعْدِلُ بِأَيْدِيهِمْ، وَ تَرَفُّعَ عَصِيْبُهُمْ إِلَى فَوْقِ، فَكَانَتْ لَا تَمُتُ إِلَّا بِالْوَالِي فَسَقَطَ عَنْ دَائِيهِ، وَ قَالَ: فَتَلْتُمُونِي، فَتَلَكُمُ اللَّهُ، مَا

هَذَا! فَقَالُوا: مَا ضَرَبْنَا إِلَّا إِيَّاهُ! ثُمَّ قَالَ لِعِبَادِهِمْ: تَعَالَوْا فَاضْرِبُوا هَذَا. فَجَاءُوا، فَضَرَبُوهُ بَعْدَ فَقَالَ: وَيْلَكُمْ إِيَّاي تَضْرِبُونَ؟! فَقَالُوا: لَا وَاللَّهِ، مَا نَضْرِبُ إِلَّا الرَّجُلَ!

អភិបាលនគរបានថា៖ "ពួកឯងពីរនាក់ចង្រៃមែន ។ ពួកឯងឆ្លុតមែនទេបានជាវាយគ្នាឯង ? ឲ្យវាយមនុស្សនេះ ។" ពួកគេបានថា៖ "ទូលបង្គំទាំងពីរនាក់មិនវាយអ្វីផ្សេងពីបុគ្គលនោះទេ ។ តែដៃទូលបង្គំបានបែរចេញ មកវាយគ្នាឯង ។" អភិបាលនគរបានថា៖ "ឯង ! ឯង !" គាត់បានហៅបួននាក់ទៀតថែមលើពីរនាក់នេះ ហើយថា៖ "ឈរជុំវិញវា ។" ពួកគេបានឈរជុំវិញបុរសនោះ ចាប់ផ្តើមវាយបុរសនោះ តែដៃពួកគេនៅតែបែរចេញទៅខាងលើ ទៅវាយត្រូវអភិបាលនគរធ្លាក់ពីលើសេះ ។ គាត់បានថា៖ "ពួកឯងចង់សម្លាប់អញ សូមអស់ឡោះហ្ន៎សម្លាប់ពួកឯង ! ហេតុអ្វី ?" ពួកគេបានថា៖ "អស់ទូព្រះបង្គំមិនវាយអ្វីផ្សេងពីបុរសនេះទេ !" គ្នាពួកគេម្នាក់ទៀតបានថា៖ "មកយើងទៅវាយវា ។" អ្នកនោះក៏បានចូលទៅហើយបានវាយតែគ្នាឯងម្នាក់ទៀត ។ អភិបាលនគរបានថា៖ "ពួកឯងចង្រៃមែន ! ពួកឯងវាយអ្នកណា ?" ពួកគេបានថា៖ "សូមស្រេចចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ អស់ទូលបង្គំវាយតែបុរសនេះទេ !"

قَالَ الْوَالِي: فَمِنْ أَيْنَ لِي هَذِهِ الشَّجَاتُ بِرَأْسِي وَ وَجْهِي وَ بَدَنِي، إِنْ لَمْ تَكُونُوا تَضْرِبُونِي؟! فَقَالُوا: شَلَّتْ أَيْمَانُنَا إِنْ كُنَّا [قَدْ] فَصَدْنَاكَ بِضَرْبٍ. فَقَالَ الرَّجُلُ لِلْوَالِي: يَا عَبْدَ اللَّهِ أَمَا تَعْتَبِرُ بِهَذِهِ الْأَطْفَافِ الَّتِي بِهَا يُصْرَفُ عَنِّي هَذَا الصَّرْبُ، وَبِئْسَ رُذْبِي إِلَى الْإِيمَانِ، وَ اِمْتِنَانِي أَمْرُهُ.

អភិបាលនគរបានថា៖ "បើដូច្នោះមែន ម្តេចបានជាអញរូសក្បាល មុខនិងខ្លួន ។ បើពួកឯងមិនបានវាយអញមែននោះ ?" ពួកគេបានថា៖ "សូមឲ្យដៃអស់ទូលបង្គំគាំងបើអស់ទូលបង្គំវាយព្រះអង្គដោយចេតនាមែននោះ ។" បុរសនោះបានប្រាប់អភិបាលនគរថា៖ "បាវអស់ឡោះហ្ន៎អើយ សូមព្រះអង្គទុករឿងនេះជាមេរៀនទៅ ដែលរំពាត់បានបែរចេញពីទូលបង្គំនោះ ។ ចង្រៃឧបទ្រពលើព្រះអង្គ ! ចូរនាំទូលបង្គំទៅជួបអ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسَّلام} វិញ ហើយចូរធ្វើតាមបញ្ជាព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسَّلام} ។"

قَالَ: فَرَدَّه الْوَالِي بَعْدَ [إِلَى] بَيْنَ يَدَيْ أَحْسَنَ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ. فَقَالَ: يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، عَجِبْنَا لِهَذَا، أَنْكَرْتُ أَنْ يَكُونَ مِنْ شِيعَتِكَ وَمَنْ لَمْ يَكُنْ مِنْ شِيعَتِكَ، فَهُوَ مِنْ شِيعَةِ إِبْلِيسَ، وَ هُوَ فِي النَّارِ، وَ قَدْ رَأَيْتَ لَهُ مِنَ الْمُعْجَزَاتِ مَا لَا يَكُونُ إِلَّا لِلْأَنْبِيَاءِ. فَقَالَ الْحَسَنُ بِنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قُلْ: أَوْ لِلْأَوْصِيَاءِ. [فَقَالَ: أَوْ لِلْأَوْصِيَاءِ].

អភិបាលនគរបានត្រឡប់ទៅជួបអ៊ីម៉ាអាល់-ហ្វាសាន់ ប៊ិន អាលី ^{صلوات الله عليه والسَّلام} វិញជាមួយបុរសនោះ ទូលព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسَّلام} ថា៖ "ព្រះរាជបុត្រ ^{صلوات الله عليه والسَّلام} ស្វីលុលឡោះហ្ន៎អើយ រឿងនេះចម្លែកមែន ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسَّلام} បានបដិសេធថាគេមិនមែនស្វីអាលីស្តរបស់ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسَّلام} ទេ ហើយបុគ្គលណាដែលមិនមែនស្វីអាលីស្តរបស់ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسَّلام} ទេ បុគ្គលនោះជាស្វីអាលីស្តរបស់អ៊ីប្លីស ^{عليه السلام} បុគ្គលនោះនឹងក្នុងភ្លើងនរក ។ ទូលបង្គំបានឃើញហេតុការណ៍អស្ចារ្យដែលអាចឃើញមានតែពីព្រះសាស្តាទាំងឡាយ ^{عليهم السلام} ទេ ។" អ៊ីម៉ាអាល់-ហ្វាសាន់ ប៊ិន អាលី ^{صلوات الله عليه والسَّلام} មានរចនាថា៖ "ចូរលោកថា៖ "ឬពីព្រះអនុរក្ស ^{عليهم السلام} របស់ព្រះសាស្តាទាំងឡាយ ^{عليهم السلام} ។" អភិបាលនគរបានថា៖ "ឬពីព្រះអនុរក្ស ^{عليهم السلام} របស់ព្រះសាស្តាទាំងឡាយ ^{عليهم السلام} ។"

فَقَالَ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِلْوَالِيِّ: يَا عَبْدَ اللَّهِ إِنَّهُ كَذَّبَ فِي دَعْوَاهُ أَنَّهُ مِنْ شِيعَتِنَا كَذِبَةٌ لَوْ عَرَفَهَا ثُمَّ تَعَمَّدَهَا لِابْتُلِي بِجَمِيعِ عَدَابِكَ لَهُ، وَ لَبِقِي فِي الْمُطَبَّقِ ثَلَاثِينَ سَنَةً، وَ لَكِنَّ اللَّهَ تَعَالَى رَحِمَهُ لِإِطْلَاقِ كَلِمَةٍ عَلَى مَا عَنَى لَا عَلَى تَعَمُّدِ كَذِبٍ وَ أَنْتَ يَا عَبْدَ اللَّهِ، فَاعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ قَدْ خَلَّصَهُ مِنْ يَدَيْكَ، خَلَّ عَنَّهُ فَإِنَّهُ مِنْ مُؤَالِينَا وَ مُحِبِّينَا، وَ لَيْسَ مِنْ شِيعَتِنَا.

អ៊ីម៉ាអាល័យ-ហ្គាសាស៍ ប៊ិន អាល័យ^{صلوات الله عليه والسلام} បានប្រាប់អភិបាលនគរថា: "បាវអល់ឡោះហ្គ័រ^{عز وجل} គេបានធ្វើខុស ដែលគេបានអះអាងថាខ្លួនជាស្តីអ្នកសុំរបស់យើង^{عليهم السلام}នោះ ។ គេបាននិយាយកុហក បើគេបានដឹងរឿង នេះមែនគេសមនឹងត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មទាំងអស់របស់លោក ហើយត្រូវនៅក្នុងពន្ធនាគារអស់សាមសិប ឆ្នាំ តែអល់ឡោះហ្គ័រ^{عز وجل}បានមេត្តាប្រណីគេព្រោះតែគេមិនដឹងទេថាសម្តីនេះជាសម្តីខុស ។ ចំណែកលោក វិញ ឱបាវអល់ឡោះហ្គ័រ^{عز وجل}អើយ ចូរប្រាប់ថាអល់ឡោះហ្គ័រ^{عز وجل}បានជួយសង្គ្រោះគេពីដៃលោក ។ ដូច្នោះសូម លោកកុំអើពើកំហុសគេ ព្រោះគេជាមិត្តរបស់យើង^{عليهم السلام} ជាអ្នកស្រឡាញ់យើង^{عليهم السلام} តែគេមិនមែនជា ស្តីអ្នកសុំរបស់យើង^{عليهم السلام}ទេ ។"

فَقَالَ الْوَالِي: مَا كَانَ هَذَا كُلُّهُ عِنْدَنَا إِلَّا سَوَاءً، فَمَا الْفَرْقُ؟ قَالَ لَهُ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْفَرْقُ أَنَّ شِيعَتَنَا هُمُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ آثَارَنَا، وَ يُطِيعُونَ فِي جَمِيعِ أَوَامِرِنَا وَ نَوَاهِينَا، فَأُولَئِكَ [مِنْ] شِيعَتِنَا. فَأَمَّا مَنْ خَالَفَنَا فِي كَثِيرٍ مِمَّا فَرَضَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ فَايَسُوا مِنْ شِيعَتِنَا.

អភិបាលនគរបានថា: "សម្រាប់យើងពួកគេដូចតែគ្នា ។ តើពួកគេខុសគ្នាត្រង់ណាទៅ?" អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} បានប្រាប់គាត់ថា: "ខុសគ្នាគឺ ស្តីអ្នកសុំយើង^{عليهم السلام}គឺបុគ្គលដែលដើរតាមគន្លងយើង^{عليهم السلام} អនុវត្តតាមបញ្ជា និងបម្រាមយើង^{عليهم السلام}ទាំងអស់ ពួកគេទាំងនេះជាស្តីអ្នកសុំយើង^{عليهم السلام} ។ បុគ្គលណាដែលប្រឆាំងអ្វីដែល អល់ឡោះហ្គ័រ^{عز وجل}បានដាក់មកជាកាតព្វកិច្ចនោះមិនមែនស្តីអ្នកសុំយើង^{عليهم السلام}ទេ ។"

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِلْوَالِيِّ: وَ أَنْتَ قَدْ كَذَّبْتَ كَذِبَةً لَوْ تَعَمَّدْتَهَا وَ كَذِبَهَا لِابْتِلَاكِ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ بِضَرْبِ أَلْفِ سَوْطٍ، وَ سِجْنِ ثَلَاثِينَ سَنَةً فِي الْمُطَبَّقِ. قَالَ: وَ مَا هِيَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ؟ قَالَ: بِرَعْمِكَ أَنْتَ رَأَيْتَ لَهُ مُعْجَزَاتٍ، إِنَّ الْمُعْجَزَاتِ لَيْسَتْ لَهُ إِذَا هِيَ لَنَا أَظْهَرَهَا اللَّهُ تَعَالَى فِيهِ إِبَانَةٌ لِحُجَّتِنَا وَ إِبْضَاحًا لِحِلَالَتِنَا وَ شَرَفَنَا، وَ لَوْ قُلْتَ: شَاهَدْتُ فِيهِ مُعْجَزَاتٍ، لَمْ أَنْكَرْهُ عَلَيْكَ، أَلَيْسَ إِخْبَاءُ عَيْسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ الْمَيِّتِ مُعْجَزَةٌ؟ أَمْ هِيَ لِلْمَيِّتِ أَمْ لِعَيْسَى؟ أَوْ لَيْسَ خَلْقَ مِنَ الطَّيْنِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَصَارَ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ [مُعْجَزَةٌ] أَمْ هِيَ لِلطَّائِرِ أَوْ لِعَيْسَى؟ أَوْ لَيْسَ الَّذِينَ جَعَلُوا قِرْدَةً حَاسِنِينَ مُعْجَزَةٌ، أَمْ هِيَ لِلْقِرْدَةِ؟ أَوْ لَتَيْ ذَلِكَ الرَّمَانِ؟ فَقَالَ الْوَالِي: أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ [رَبِّي] وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ.

អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} បានប្រាប់អភិបាលនគរថា: "លោកបាននិយាយកុហក បើលោកបាននិយាយកុហកដោយ ដឹងច្បាស់ ។ អល់ឡោះហ្គ័រ^{عز وجل}តម្រូវឲ្យគេវាយលោកមួយពាន់រំពាត់ខ្សែតីនិងជាប់ពន្ធនាគារសាមសិប ឆ្នាំ ។" អភិបាលនគរបានទូលថា: "ព្រះរាជបុត្រវិស្វលុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} នោះគឺអ្វី?" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មាន វចនៈថា: "នោះគឺការស្មានរបស់លោកថាលោកបានឃើញហេតុការណ៍អស្ចារ្យពីបុរសនោះ ព្រោះ ហេតុការណ៍អស្ចារ្យទាំងនេះមិនមែនមកពីបុរសនោះទេ តែអល់ឡោះហ្គ័រ^{عز وجل}បានបង្ហាញហេតុការណ៍ អស្ចារ្យទាំងនោះដើម្បីបំភ្លឺអាជ្ញាធរយើង^{عليهم السلام} (គឺដើម្បីបញ្ជាក់ថាយើង^{عليهم السلام} ជាព្រះរាជអាជ្ញាធររបស់ អល់ឡោះហ្គ័រ^{عز وجل}អត់ពីវិស្វលុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه وآله وسلم}ទៅ) ភាពរុងរឿងនិងកិត្យានុភាពរបស់យើង^{عليهم السلام} ។ បើលោក នៅតែថានេះគឺហេតុការណ៍អស្ចារ្យដែលមកពីបុរសនោះ តើការការធ្វើឲ្យមនុស្សស្លាប់ហើយរស់ឡើង វិញដោយអ្វីសាស្ត្រ^{العلم}នោះមិនមែនហេតុការណ៍អស្ចារ្យទេ? ហេតុការណ៍អស្ចារ្យនេះមកពីអ្នកស្លាប់ឬមក

ពីអ្វីសាស្ត្រា? តើព្រះអង្គមិនបានបង្កើតសត្វស្លាបពីភក់ដែលហើរបានដោយការអនុញ្ញាតរបស់
 អល់ឡោះហ្ន៎នោះជាហេតុការណ៍អស្ចារ្យមកពីសត្វស្លាបឬមកពីអ្វីសាស្ត្រា? តើការប្រែក្លាយទៅជា
 សត្វស្លាបនោះជាហេតុការណ៍អស្ចារ្យមកពីសត្វស្លាបឬមកពីព្រះសាស្ត្ររបស់សម័យនោះ? អភិបាល
 នគរបានថា៖ "ទូលបង្គំសូមខមាទោសចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎ និងសូមកែខ្លួនចំពោះព្រះអង្គ!"

ثُمَّ قَالَ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِلرَّجُلِ الَّذِي قَالَ إِنَّهُ مِنْ شِيعَةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا عَبْدَ اللَّهِ لَسْتَ مِنْ شِيعَةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ،
 إِنَّمَا أَنْتَ مِنْ مُحِبِّهِ، وَ إِنَّمَا شِيعَةُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ الَّذِينَ قَالَ عَزَّ وَ جَلَّ فِيهِمْ: « وَ الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ
 الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ». هُمْ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَ وَصَّوهُ بِصِفَاتِهِ، وَ نَزَّهَهُ عَنْ خِلَافِ صِفَاتِهِ، وَ صَدَّقُوا مُحَمَّدًا فِي أَقْوَالِهِ، وَ صَوَّبُوهُ فِي
 كُلِّ أَمْرٍ عَلَيْهِ، وَ رَأَوْا عَلِيًّا بَعْدَهُ سَيِّدًا إِمَامًا، وَ قَرَمًا هُمَا لَا يَغْدِلُهُ مِنْ أُمَّةٍ مَحَمَّدٍ أَحَدٌ، وَ لَا كُلُّهُمْ إِذَا اجْتَمَعُوا فِي كِفَّةٍ يُوزَنُونَ بِوِزْنِهِ، بَلْ
 يَرَجَحُ عَلَيْهِمْ كَمَا تَرَجَحُ السَّمَاءُ وَ الْأَرْضُ عَلَى الدَّرَّةِ.

បន្ទាប់មកអ៊ីម៉ាអាល័យ-ហ្វាសាន់ ប៊ិន អាល័យបានប្រាប់បុរសដែលបានខ្លួនជាស្ត្រីអ៊ុស្តុរបស់អាល័យ
 ថា៖ "បាវអល់ឡោះហ្ន៎អើយ អ្នកមិនមែនស្ត្រីអ៊ុស្តុរបស់អាល័យទេ តែអ្នកនៅក្នុងចំណោមជន
 ដែលស្រឡាញ់អាល័យ។ ស្ត្រីអ៊ុស្តុរបស់អាល័យគឺបណ្តាអ្នកដែលអល់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា
 [២:៨២] បណ្តាអ្នកដែលមានសទ្ធា ប្រព្រឹត្តអំពើល្អ ជនទាំងនេះជាជនឋានសួគ៌ ។ ពួកគេនឹងនៅទីនេះ
 ជានិច្ចអនន្ត ។ ពួកគេគឺពួកដែលមានសទ្ធាចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎ ពួកគេបានចង្អុលព្រះលក្ខណៈរបស់
 អល់ឡោះហ្ន៎ដោយព្រះលក្ខណៈរបស់ព្រះអង្គ ពួកគេចោលឆ្ងាយអ្វីដែលមិនមែនព្រះលក្ខណៈរបស់
 អល់ឡោះហ្ន៎ ពួកគេយល់ព្រមទទួលស្គាល់មូហាំម៉ាដ្ឋតាមអ្វីក៏ដោយដែលមូហាំម៉ាដ្ឋថា ពួកគេ
 ចាត់ទុកទង្វើទាំងឡាយរបស់មូហាំម៉ាដ្ឋជាទង្វើត្រឹមត្រូវ ពួកគេព្រមទទួលស្គាល់អាល័យជាព្រះ
 រាជអគ្គមហាប្រមុខរបស់អ៊ីម៉ាបន្ទាប់ពីព្រះអង្គ ពួកគេចាត់ទុកថាមិនមានអ្នកណាម្នាក់ ឬ
 សហគមន៍ទាំងមូលរបស់មូហាំម៉ាដ្ឋស្មើព្រះអង្គដោយទម្ងន់ទេ ។ តែនៅលើជញ្ជីងហាក់ដូចជា
 មានមេឃ និងផែនដីនៅលើដៃជញ្ជីងម្ខាងនិង[ទម្ងន់]គ្រាប់មួយដ៏ល្អិតនៅលើដៃជញ្ជីងម្ខាងទៀត ។

وَ شِيعَةُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ هُمُ الَّذِينَ لَا يُبَالُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ وَقَعَ الْمَوْتُ عَلَيْهِمْ، أَوْ وَقَعُوا عَلَى الْمَوْتِ. وَ شِيعَةُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ هُمُ
 الَّذِينَ يُؤَيِّزُونَ إِخْوَانَهُمْ عَلَى أَنْفُسِهِمْ، « وَ لَوْ كَانَ بِهِنَّ حَصَاصَةٌ » وَ هُمُ الَّذِينَ لَا يَرَاهُمْ اللَّهُ حَيْثُ نَهَاَهُمْ، وَ لَا يَفْقِدُهُمْ مِنْ حَيْثُ
 أَمَرَهُمْ. وَ شِيعَةُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ هُمُ الَّذِينَ يُقْتَدُونَ بِعَلِيٍّ فِي إِكْرَامِ إِخْوَانِهِمُ الْمُؤْمِنِينَ.

ស្ត្រីអ៊ុស្តុរបស់អាល័យគឺបុគ្គលទាំងនោះដែល នៅលើព្រះមាតិកាអល់ឡោះហ្ន៎ ពួកគេមិនបារម្ភអំពី
 សេចក្តីស្លាប់ដែលពួកគេពិបពន្យទេ ឬទៅរកសេចក្តីស្លាប់នោះទេ ។ ស្ត្រីអ៊ុស្តុរបស់អាល័យគឺបុគ្គល
 ទាំងនោះដែលស្រឡាញ់បងប្អូនខ្លួនជាងខ្លួនឯង ទោះជាអ្នកនោះនៅក្នុងសេចក្តីលំបាកក៏ដោយ ហើយ
 ពួកគេមិនក្រឡេកមើលអ្វីដែលគេបានហាមលើខ្លួនទេ ពួកគេមិនគេចវេះអ្វីដែលគេបានដាក់មកលើខ្លួន
 ទេ ។ ហើយស្ត្រីអ៊ុស្តុរបស់អាល័យគឺបុគ្គលទាំងនោះដែលមានអាល័យនៅក្នុងអារម្មណ៍ពេលពួកគេ
 លើកស្ទួយបងប្អូនអ្នកមានសទ្ធារបស់ពួកគេ ។

مَا عَنْ قَوْلِي أَقُولُ لَكَ هَذَا، بَلْ أَقُولُهُ عَنْ قَوْلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، فَذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى: « وَ عَمَلُوا الصَّالِحَاتِ » فَضَوَّاءُ الْفَرَايِضِ كُلِّهَا، بَعْدَ التَّوْحِيدِ وَ اعْتِمَادِ النَّبُوَّةِ وَ الْإِمَامَةِ وَ اعْظُمَهَا [فَرِضًا] فَضَاءُ حُفُوقِ الْإِخْوَانِ فِي اللَّهِ، وَ اسْتِعْمَالِ التَّقِيَّةِ مِنْ أَعْدَاءِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 316)

នេះមិនមែនសម្តីរបស់ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام}ទេ តែខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام}និយាយដោយសម្តីរបស់មូហាំម៉ាដ្ឋ ^{صلى الله عليه وآله}និងព្រះបន្ទូលរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل} ប្រព្រឹត្តអំពើល្អ គឺបំពេញគ្រប់កាតព្វកិច្ច បន្ទាប់ពីជឿអស់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل}តែមួយគត់ ជឿព្រះសាស្តា ^{صلى الله عليه وآله}និងអ៊ីម៉ា ^{عليه السلام} ។ កាតព្វកិច្ចធំបំផុតគឺគោរពសិទ្ធិបងប្អូនដើម្បីអស់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل} ប្រព្រឹត្តដោយលាក់បាំង (គឺធ្វើតាគីយ៉ាស៊ូ) យកចិត្តទុកដាក់អំពីការលាក់បាំងពីសត្រូវរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل}និងគោរពសិទ្ធិរបស់បណ្តាមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ។" (التفسير الإمام العسكري) (វគ្គ១៦១)

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾

៨៣. កាលយើងបានយកកិច្ចសន្យាពីកូនចៅអ៊ីសរ៉ែល៖ "ចូរពួកអ្នកគោរពបូជាតែអស់ឡោះហ្ន៎មួយ ចូរពួកអ្នកប្រព្រឹត្តល្អចំពោះឪពុកម្តាយទាំងពីរ ចំពោះសាច់ញាតិជិតស្និទ្ធ ចំពោះកូនកំព្រានិងជនក្រខ្យត់ ។ ចូរពួកអ្នកនិយាយជាមួយមនុស្សទាំងឡាយដោយសម្តីល្អ ចូរពួកអ្នកធ្វើនមស្ការនិងបរិច្ចាគទាន ។" បន្ទាប់មកពួកអ្នកបានបែរក្រោយ លើកលែងតែពួកអ្នកមួយចំនួនតូចទេ ហើយ [ពេលនេះ]ពួកអ្នកគេចវេះ ។

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ: « وَ » أَذْكُرُوا « إِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ » عَهْدَهُمُ الْمُؤَكَّدَ عَلَيْهِمْ « لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ »: أَي لَا يُشْبِهُوهُ بِخَلْقِهِ، وَ لَا يُجَوِّزُوهُ فِي حُكْمِهِ، وَ لَا يَعْمَلُوا مَا يُرَادُ بِهِ [وجهه يريدون به] وَجْهَ غَيْرِهِ.

អ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} (គឺអ៊ីម៉ាអាល័យ-ហ្វាសាន់ អាល័យ-អ្នកសំកា ^{صلوات الله عليه والسلام}) មានវចនៈថា៖ "អស់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل}មានព្រះបន្ទូលចំពោះកូនចៅអ៊ីសរ៉ែលថា៖ "ចូរពួកអ្នកនឹកឃើញ [២:៨៣] កាលយើងបានយកកិច្ចសន្យាពីកូនចៅអ៊ីសរ៉ែល ពាក្យសម្បថដ៏ស្មោះពីពួកគេ ចូរពួកអ្នកគោរពបូជាតែអស់ឡោះហ្ន៎មួយ មានន័យថាមិនឲ្យពួកអ្នកសាងរូបអស់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل}ដោយប្រដូចនឹងសត្វលោករបស់ព្រះអង្គ ^{عز وجل}ទេ កុំបង្ខំឲ្យព្រះអង្គ ^{عز وجل}សាបកាត់ក្តី កុំប្រព្រឹត្តជ្វូជ្វីដ៏ដែលព្រះអង្គ ^{عز وجل}មានព្រះបំណង កុំផ្ទេរអ្វីដែលព្រះអង្គ ^{عز وجل}មានព្រះបំណងឲ្យទៅអ្នកផ្សេង ។

« وَ بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا » وَ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ بِأَنْ يَعْمَلُوا بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا، مَكْفَأَةً عَلَىٰ إِعْنَامِهِمَا عَلَيْهِمْ، وَ إِحْسَانِهِمَا إِلَيْهِمْ، وَ إِحْتِمَالِ الْمَكْرُوهِ الْعَلِيظِ فِيهِمْ لِتَرْفِيهِمْ وَ تَوَدِّيْعِهِمْ « وَ ذِي الْقُرْبَىٰ » قَرَابَاتِ الْوَالِدَيْنِ بِأَنْ يُحْسِنُوا إِلَيْهِمْ لِكِرَامَةِ الْوَالِدَيْنِ.

ចូរពួកអ្នកប្រព្រឹត្តល្អចំពោះឪពុកម្តាយទាំងពីរ យកកិច្ចសន្យាពីពួកគេថាឲ្យពួកគេកាន់អាកប្បកិរិយាល្អ ចំពោះឪពុកម្តាយពួកគេ ដោយសារអំណោយដែលឪពុកម្តាយបានឲ្យពួកគេ ដោយសារអំពើល្អដែលឪពុកម្តាយបានធ្វើចំពោះពួកគេ ដោយសារសេចក្តីលំបាកដែលឪពុកម្តាយបានទទួលរងក្នុងការចិញ្ចឹម

ពួកគេ ចំពោះសាច់ញាតិជិតស្និទ្ធ សាច់ញាតិរបស់ឪពុកម្តាយ ដោយសារអំពើល្អដែលឪពុកម្តាយពួកគេ បានធ្វើចំពោះពួកគេ ។

« وَ الْيَتَامَى » أَي: وَ أَنْ يُحْسِنُوا إِلَى الْيَتَامَى الَّذِينَ فَقَدُوا آبَاءَهُمْ الْكَافِلِينَ لَهُمْ أُمُورَهُمْ، السَّائِقِينَ إِلَيْهِمْ غَدَاءَهُمْ وَ قُوتُهُمْ، الْمُصْلِحِينَ لَهُمْ مَعَاشَهُمْ. « وَ قُولُوا لِلنَّاسِ » الَّذِينَ لَا مَثْوَى لَهُمْ عَلَيْكُمْ « حَسَنًا » غَامِلُوهُمْ بِخُلُقٍ جَمِيلٍ.

ចំពោះកូនកំព្រា មានន័យថាកូនកំព្រាដែលឪពុកពួកគេទទួលខុសត្រូវក្នុងការថែរក្សាពួកគេ ក្នុងការ ផ្គត់ផ្គង់អាហារពួកគេ និងក្នុងការកែតម្រូវពួកគេក្នុងជីវិតពួកគេ ចូរពួកអ្នកនិយាយជាមួយមនុស្ស ទាំងឡាយ មនុស្សដែលអស់លោកមិនមានការទទួលខុសត្រូវលើទេ ដោយសម្តីល្អ ប្រព្រឹត្តចំពោះពួក គេដោយអាកប្បកិរិយាល្អប្រពៃ ។

« وَ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ » الْحُمْسَ، وَ أَقِيمُوا أَيْضًا الصَّلَاةَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ الطَّيِّبِينَ عِنْدَ أَحْوَالِ غَضَبِكُمْ وَ رِضَاكُمْ، وَ شِدَّتِكُمْ وَ رَحَاكُمْ، وَ هُمُومِكُمْ الْمَعْلَقَةَ لِقُلُوبِكُمْ « ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ » أَيَّهَا الْيَهُودُ عَنِ الْوَفَاءِ بِمَا قَدْ نُقِلَ إِلَيْكُمْ مِنَ الْعَهْدِ الَّذِي آدَاهُ أَسْلَافُكُمْ إِلَيْكُمْ « وَ أَنْتُمْ مُعْرِضُونَ » عَنْ ذَلِكَ الْعَهْدِ، تَارِكِينَ لَهُ، غَافِلِينَ عَنْهُ.

ចូរពួកអ្នកធ្វើនមស្ការ ចូររក្សាផងដែរនូវការគំនាប់មូហាំម៉ាដ្ឋ ^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} រាជបុត្ររាជនគ្គាបរិសុទ្ធ ^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} របស់ មូហាំម៉ាដ្ឋ ^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} ពេលអស់លោកមានកំហឹង ពេលអស់លោកមានសេចក្តីរីករាយ ពេលអស់លោកនៅក្នុង ការលំបាកនិងសេចក្តីសុខ ចូរអស់លោករក្សាព្រះអង្គទាំងអស់នេះ ^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} ទុកក្នុងបេះដូងអស់លោក ។ បន្ទាប់មកពួកអ្នកបែរក្រោយ ពួកយ៉ាហ្វិឌីអ៊ីយ ពាក់ព័ន្ធនឹងសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ពួកអ្នកចំពោះកិច្ច សន្យាដែលជូនគាពួកអ្នកបានទុកឲ្យពួកអ្នកនោះ ។ ហើយ[ពេលនេះ]ពួកអ្នកគេចវេះ ពួកអ្នកគេចវេះពី កិច្ចសន្យានោះ មិនយកចិត្តទុកដាក់ទេ ។

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَمَا قَوْلُهُ تَعَالَى « لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ » فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَالَ: مَنْ شَعَلْتَهُ عِبَادَةُ اللَّهِ عَن مَسَائِلِهِ، أَعْطَاهُ اللَّهُ أَفْضَلَ مَا يُعْطَى السَّائِلِينَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , جلد 1 , صفحه 326-327)

ព្រះបរមអ៊ីម៉ា ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} (គឺអ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-អ្កាស់ការី ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ}) មានវចនៈថា៖ "ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏ មហាថ្កើងថ្កាន ចូរពួកអ្នកគោរពបូជាតែអស់ឡោះហ្គ័ម្យ រិស្វលុលឡោះហ្គ័ ^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} មានព្រះវចនៈថា៖ "បុគ្គលណាដែលរលំពេកក្នុងការគោរពសក្ការៈអស់ឡោះហ្គ័ ^{عَلَّ وَحَلَّ} ដើម្បីប្លង់ស្ងួតស្ងួតពីអស់ឡោះហ្គ័ ^{عَلَّ وَحَلَّ} អស់ឡោះហ្គ័ ^{عَلَّ وَحَلَّ} នឹងប្រទានឲ្យអ្នកនោះលើសពីខ្លួនបានសូម ។" (1:105- ១៧៥)

ابنُ الْفَارِسِيِّ فِي (رَوْضَةِ الْوَاعِظِينَ) قَالَ: قَالَ الصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) قَوْلُهُ تَعَالَى: « وَ بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا » قَالَ: «الْوَالِدَانِ مُحَمَّدٌ وَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ)». (روضة الواعظين 1:105)**

អ៊ីបន្ទូ អាល់-ហ្គាសាន់បានថ្លែងនៅក្នុងសាត្រា វេរ៉ាដ្តា:តួ អាល់-វ៉ាអ៊ីស្តីន ថាអាល់-ស្តីឌីក្វ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} មានវចនៈ អំពីព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏មហាថ្កើងថ្កាន [២:៨៣] ចូរពួកអ្នកប្រព្រឹត្តល្អចំពោះឪពុកម្តាយទាំងពីរ ថា៖

(روضة الواعظين 1: 105) "1" صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَسِيحًا مِمَّا كَانُوا يَفْعَلُونَ

حُمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: بِسَنَدِهِ عَنِ ابْنِ فَضَّالٍ، عَنْ ثَعْلَبَةَ بْنِ مَيْمُونٍ، عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا. قَالَ: «قُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا، وَلَا تَقُولُوا إِلَّا خَيْرًا حَتَّى تَعْلَمُوا مَا هُوَ». (الكافي 132 / 10: 2)**

មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យ៉ាក្កុបបានថ្លែងដោយយោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោក តមកពីអ៊ីបនូ ហ្វាដ្ឋូល តមកពីស្វាអាល់បាស្ត ប៊ិន ម៉ែមួន តមកពីមូអារីយ៉ាស្ត ប៊ិន អុម៉ារ តមកពីអាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្វី ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} ដែលមានរចនៈថាអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្វី ^{عَزَّ وَ جَلَّ} [២:៨៣] ចូរពួកអ្នកនិយាយជាមួយមនុស្សទាំងឡាយដោយសម្តីល្អ ថា: "ចូរនិយាយដោយសម្តីល្អទៅកាន់មនុស្សទាំងឡាយ ចូរកុំនិយាយក្រៅពីអ្វីដែលល្អដែលអស់លោកដឹង" (10 / 132 : 2) (الكافي)

وَعَنْهُ: بِسَنَدِهِ عَنِ ابْنِ أَبِي نَجْرَانَ، عَنْ أَبِي حَمِيلَةَ الْمُفَضَّلِ بْنِ صَالِحٍ، عَنْ جَابِرِ بْنِ يَزِيدَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: "وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا". قَالَ: «قُولُوا لِلنَّاسِ أَحْسَنَ مَا تَجِبُونَ أَنْ يُقَالَ فِيكُمْ». (الكافي 132 / 1: 2)**

លោក (គឺអាល់-គូឡែនី) បានថ្លែងយោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោកតមកពីអ៊ីបនូ អាហ្វិ ណាច្រ័វន់ តមកពីអាហ្វិ យ៉ាមីឡាស្ត អាល់-ហ្វាដ្ឋូដ្ឋូល ប៊ិន ស្ទ្រីលីហ្វី តមកពីយ៉ាបៀរ ប៊ិន យ៉ាស្វីដ្ឋូ តមកពីអាហ្វិ យ៉ាក្កុហ្វារ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} ដែលមានរចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្វី ^{تَعَالَى} [២:៨៣] ចូរពួកអ្នកនិយាយជាមួយមនុស្សទាំងឡាយដោយសម្តីល្អ ថា: "ចូរនិយាយដោយសម្តីល្អពីរោះជាមួយមនុស្សទាំងឡាយ ឲ្យដូចដែលអស់លោកចង់ឲ្យគេមកកាន់អស់លោកដែរ" (1 / 132 : 2) (الكافي)

وَعَنْهُ: عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ حَمَّادِ بْنِ عَيْسَى، عَنْ حَرِيزٍ، عَنْ سَدِيدِ الصَّيْرِيِّ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام): أَطْعَمُ سَائِلًا لَا أَعْرِفُهُ مُسْلِمًا؟ فَقَالَ: «نَعَمْ، أَعْطِ مَنْ لَا تَعْرِفُهُ بِوَلَايَةٍ وَلَا عَدَاوَةٍ لِحَقِّ، إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: وَ قُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَ لَا تَطْعِمُ مَنْ نَصَبَ لِيَشِيءَ مِنَ الْحَقِّ، أَوْ دَعَا إِلَى شَيْءٍ مِنَ الْبَاطِلِ».

ទទួលបានមកពីលោក (គឺអាល់-គូឡែនី) បានមកពីអុលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ូហ្វីម បានមកពីឌីពុកលោក បានមកពីហ្វាដ្ឋូ ប៊ិន អ៊ីសា បានមកពីហ្វារ៉យស្វា បានមកពីស្វីដែរ អាល់-ស្វយរ៉ហ្វីដែលបានថាខ្ញុំបានទទួលអាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្វី ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} ថា: "តើទូលបង្គំគប្បីឲ្យអាហារដល់អ្នកសូមទានទេ ប្រសិនបើទូលបង្គំមិនដឹងថាសូមនោះជាមុស្លីមឬទេ?" ព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} មានរចនៈថា: "លោកគប្បីឲ្យអាហារដល់អ្នកណាដែលលោកមិនដឹងទេថាអ្នកនោះនៅក្នុងវីឡាយ៉ាស្តឬទេ ហើយមិនមែនជាសត្រូវរបស់ការពិតទេ" 1 អស់ឡោះហ្វី ^{عَزَّ وَ جَلَّ} មានព្រះបន្ទូលថា: [២:៨៣] ចូរពួកអ្នកនិយាយជាមួយមនុស្សទាំងឡាយដោយសម្តីល្អ 1 ចូរកុំឲ្យ[អាហារ]ដល់បុគ្គលណាដែលប្រទូសប្រនាំងអ្វីមួយដែលមកពីការពិត ឬដែលហៅឲ្យទៅរកអ្វីដែលខុស" (1 / 13 : 4) (الكافي)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ: «اتَّقُوا اللَّهَ وَ لَا تَحْمِلُوا النَّاسَ عَلَى أَكْتَائِكُمْ، إِنَّ اللَّهَ يَقُولُ فِي كِتَابِهِ "وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا" - قَالَ:- وَ عُوذُوا مَرْضَاهُمْ، وَ اشْهَدُوا جَنَائِزَهُمْ، وَ صَلُّوا مَعَهُمْ فِي مَسَاجِدِهِمْ حَتَّى يَنْقَطِعَ النَّفْسُ، وَ

حَتَّى تَكُونَ الْمُبَايَنَةَ». (تفسير العياشي 48 / 65 :1)**

ទទួលបានពីអាប់ខុលឡោះហ្នាំ ប៊ិន ស៊ីណាន តមកពីអាថ្នី អាប់ខុលឡោះហ្នាំ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថាខ្ញុំបានព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: "ចូរខ្លាចអស់ឡោះហ្នាំ ^{وَعَجَل} ចូរអស់លោកកុំលឺវែកមនុស្សលើស្នាអស់លោក ។ អស់ឡោះហ្នាំ ^{وَعَجَل} មានព្រះបន្ទូលនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ^{وَعَجَل} ថា: [២:៨៣] ចូរពួកអ្នកនិយាយជាមួយមនុស្ស ទាំងឡាយដោយសម្តីល្អ ។ ចូរទៅមើលអ្នកជម្ងឺរបស់ពួកគេ ចូរមានវត្តមាននៅក្នុងបុណ្យសពរបស់ពួកគេ ចូរធ្វើនមស្ការជាមួយពួកគេក្នុងម៉ាស់យ៉ូដូពួកគេ ទាល់តែវិញ្ញាណអស់លោកដាច់ពីខ្លួន និងទាល់តែអស់លោកខុសពីគេ ។" (تفسير العياشي 1: 65 / 48)

عَنْ حَفْصِ بْنِ غِيَاثٍ، عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ بَعَثَ مُحَمَّدًا (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بِخَمْسَةِ أَسْيَافٍ... فَسَبَفْتُ عَلَى أَهْلِ الدِّمَةِ، قَالَ اللَّهُ: "وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا" نَزَلَتْ فِي أَهْلِ الدِّمَةِ، ثُمَّ نَسَخَتْهَا أُخْرَى، قَوْلُهُ: "فَاتْلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ" الْآيَةَ. (تفسير العياشي 48 / 66 :1)**

ហ្គាហ្នាំស្នី ប៊ិន ក៏យ៉ាស្នីបានថ្លែងតមកពីយ៉ាក្កុហ្គារ ប៊ិន មូហ្គាំម៉ាដូ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា: "អស់ឡោះហ្នាំ ^{وَعَجَل} បានចាត់បញ្ជូនមូហ្គាំម៉ាដូ ^{وَعَجَل} មកជាមួយដារប្រាំ... ដារមួយបានលើនរូអ្នកដែលគេអភិរក្ស (أهل الذمة) ។ អស់ឡោះហ្នាំ ^{وَعَجَل} មានព្រះបន្ទូលថា: [២:៨៣] ចូរពួកអ្នកនិយាយជាមួយមនុស្សទាំងឡាយដោយសម្តីល្អ ។ ព្រះបន្ទូលនេះត្រូវដាក់ចុះមកសំដៅទៅលើនរូអ្នកដែលគេអភិរក្ស (គឺបុគ្គលដែលគេថែរក្សាការពារ) ។ ក្រោយមកត្រូវលើកចោលដោយអាយ៉ាស្នុ [៩:២៩] ចូរពួកអ្នកប្រយុទ្ធតទល់នឹងជនទាំងឡាយណាដែលពុំមានសទ្ធាចំពោះអស់ឡោះហ្នាំ ។" (فسير العياشي 1: 66 / 48)

وَقَالَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ يَقُولُ: أَنَا وَ عَلِيٌّ أَبَوَا هَذِهِ الْأُمَّةِ، وَ لِحُقْنَا عَلَيْهِمْ أَكْبَرُ مِنْ حَقِّ أَبِيئِي وَوَلَادَتِهِمْ، فَإِنَّا نُنْفِدُهُمْ - إِنْ أَطَاعُوا - مِنْ النَّارِ إِلَى دَارِ الْفَرَارِ، وَ نُلْحِقُهُمْ مِنَ الْعُبُودِيَّةِ بِخِيَارِ الْأَحْرَارِ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 330)

អាល្លី ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អាថ្នី គឺលិប ^{عليه السلام} មានវចនៈថាខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានឮរស្មីលុលឡោះហ្នាំ ^{عليه السلام} មានព្រះវចនៈថា: "ខ្ញុំ ^{عليه السلام} និងអាល្លី ^{صلوات الله عليه والسلام} ជាបិតា ^{عليه السلام} របស់សហគមន៍នេះ ។ សិទ្ធិយើង ^{عليه السلام} ខ្ពស់ជាងសិទ្ធិឪពុកពួកគេដែលបានឲ្យកំណើតពួកគេ ព្រោះយើង ^{عليه السلام} សង្គ្រោះពួកគេពីភ្លើងនរកដោយសារតែពួកគេស្តាប់ឱវាទ នាំពួកគេមកកាន់កន្លែងសុខ នាំពួកគេចេញពីទាសភាព ទុកពួកគេឲ្យនៅជាមួយបណ្តាអ្នកល្អដែលមានសេរីភាព ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام) វគ្គ ១៩០

وَقَالَ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ آتَرَ طَاعَةَ أَبِيئِي دِينِهِ: مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَى طَاعَةِ أَبِيئِي نَسَبِهِ، قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَهُ: لِأَوْثَرْتِكَ كَمَا آتَرْتَنِي وَ لِأَشْرَفْتِكَ بِحَضْرَةِ أَبِيئِي دِينِكَ، كَمَا شَرَفْتَنِي بِنَفْسِكَ بِإِيثَارِ حُبِّهِمَا عَلَى حُبِّ أَبِيئِي نَسَبِكَ.

អ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាន់ ប៊ិន អាល្លី ^{صلوات الله عليه والسلام} (គឺអ៊ីម៉ាអាល់-អ្នកសំរាប់ការ ^{عليه السلام}) មានវចនៈថា: "អ្នកណាក៏ដោយដែលស្តាប់ឱវាទរបស់មូហ្គាំម៉ាដូ ^{عليه السلام} និងអាល្លី ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលជាព្រះបិតា ^{عليه السلام} សាសនា ជាងឪពុកបង្កើតរបស់ខ្លួន អស់ឡោះហ្នាំ ^{وَعَجَل} នឹងមានព្រះបន្ទូលចំពោះអ្នកនោះថា: "អ្នកបានតាមពួកគេ ^{عليه السلام} ដូចដែលអញ ^{وَعَجَل} បាន

ប្រាប់ឲ្យអ្នកតាមពួកគេ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ មែន ។ អញ وَإِنِّي នឹងលើកស្ទួយអ្នកដោយវត្តមានពួកគេ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ដូចអ្នកបានលើកស្ទួយខ្លួនអ្នកដែរដោយបានអនុវត្តតាមពួកគេ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ដោយស្រឡាញ់ពួកគេជាងស្រឡាញ់ឪពុកអ្នក ។"

وَ أَمَّا قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « وَ ذِي الْقُرْبَىٰ » فَهُم مِّن قَرَابَاتِكَ مِنْ أَبِيكَ وَ أُمِّكَ، قِيلَ لَكَ: إِعْرِفْ حَقَّهُمْ كَمَا أَخَذَ الْعَهْدُ بِهِ عَلَيَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ، وَ أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَعَاشِيرَ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ بِمَعْرِفَةِ حَقِّ قَرَابَاتِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ الَّذِينَ هُمُ الْأَيْمَةُ بَعْدَهُ، وَ مَنْ يَلِيهِمْ بَعْدُ مِنْ خِيَارِ أَهْلِ دِينِهِمْ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام ، ج 1 ، ص 333)

រីឯព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិបូជិ្ត ព្រះដ៏មហារុងរឿង [២:៨៣] ចំពោះសាច់ញាតិជិតស្និទ្ធ ទាំងនេះ គឺញាតិរបស់ឪពុកនិងម្តាយរបស់អស់លោក ។ គេបានប្រាប់អស់លោកថា៖ "ចូរយល់ដឹងនូវសិទ្ធិទាំងឡាយឲ្យដូចកិច្ចសន្យាដែលគេបានទទួលយកពីកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីល ។ ចំណែកឯកិច្ចសន្យាដែលគេបានទទួលយកពីអស់លោកដែរដែលជាសហគមន៍របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ នោះ ចូរយល់ដឹងនូវសិទ្ធិទាំងឡាយរបស់បណ្តាសាច់ញាតិរបស់មូហាំម៉ាដ្ឋ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ពួកគេ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ គឺបណ្តាអ៊ីម៉ា عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ក្រោយពីមូហាំម៉ាដ្ឋ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ហើយពួកគេ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ជាបុគ្គលល្អប្រសើរក្នុងសាសនាពួកគេ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ។" (1) (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام)

وَ قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: وَ أَمَّا قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « وَ الْيَتَامَىٰ » فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَالَ: حَثَّ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَى بَنِي الْيَتَامَىٰ لِأَنْقِطَاعِهِمْ عَنْ آبَائِهِمْ. فَمَنْ صَانَهُمْ صَانَهُ اللَّهُ، وَ مَنْ أَكْرَمَهُمْ أَكْرَمَهُ اللَّهُ، وَ مَنْ مَسَحَ يَدَهُ بِرَأْسِ يَتِيمٍ رَفَعَهُ بِهِ جَعَلَ اللَّهُ لَهُ فِي الْجَنَّةِ بِكُلِّ شَعْرَةٍ مَرَّتْ تَحْتَ يَدِهِ فَضْرًا أَوْسَعَ مِنَ الدُّنْيَا بِمَا فِيهَا وَ فِيهَا مَا تَشْتَهِي « الْأَنْفُسُ وَ تَلَدُّ الْأَعْيُنُ »، وَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ.

អ៊ីម៉ា صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ (គឺអ៊ីម៉ាអាល័យ-ហ្គាសាន់ អាល័យ-អ្នកស្តាប់ការី صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) មានវចនៈថាព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិបូជិ្ត ព្រះដ៏មហារុងរឿង [២:៨៣] ចំពោះកូនកំព្រា រឺស្វីលុលឡោះហ្ន៎ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ មានព្រះវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَسَلَّمَ ជម្រុញឲ្យអស់លោកប្រព្រឹត្តល្អចំពោះកូនកំព្រាព្រោះពួកគេបានបាត់បង់ឪពុក ។ អ្នកណាការពារពួកគេអល់ឡោះហ្ន៎ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَسَلَّمَ នឹងការពារអ្នកនោះ ។ អ្នកណាលើកស្ទួយពួកគេ អល់ឡោះហ្ន៎ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَسَلَّمَ នឹងលើកស្ទួយអ្នកនោះ ។ អ្នកណាស្លាប់ក្បាលក្មេងកំព្រាដោយដែលលូងលោមប្រកបដោយមិត្តភាពអល់ឡោះហ្ន៎ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَسَلَّمَ នឹងប្រទានឲ្យអ្នកនោះនូវប្រាសាទមួយដែលធំជាងឋានលោកនេះ និងអ្វីៗដែលនៅក្នុងនោះ សម្រាប់សរសៃសក់នីមួយៗដែលនៅក្រោមបាតដៃអ្នកនោះ ។ [៤៣:៧១] ហើយនៅទីនោះនឹងមានអ្វីដែលពួកគេចង់បាន [នៅទីនោះ] ក្នុងនឹងសប្បាយរីករាយបំផុត ។ "ពួកអ្នកនឹងបិតនៅទីនោះជានិច្ចអនន្ត ។"

وَ قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: وَ أَشَدُّ مِنْ يُسْمِ هَذَا الْيَتِيمِ، يَتِيمٌ [يَنْقَطِعُ] عَنْ إِمَامِهِ لَا يَقْدِرُ عَلَى الْوُصُولِ إِلَيْهِ، وَ لَا يَدْرِي كَيْفَ حُكْمُهُ فِيمَا يُبْتَلَى بِهِ مِنْ شَرَائِعِ دِينِهِ. أَلَا فَمَنْ كَانَ مِنْ شِيعَتِنَا عَالِمًا بِعُلُومِنَا، وَ هَذَا الْجَاهِلُ بِشَرِيعَتِنَا أَلْمُنْقَطِعُ عَنْ مُشَاهَدَتِنَا يَتِيمٌ فِي حَجْرِهِ، أَلَا فَمَنْ هَذَا وَ أَرْشَدَهُ وَ عَلَّمَهُ شَرِيعَتَنَا كَانَ مَعَنَا فِي الرَّفِيقِ الْأَعْلَى. حَدَّثَنِي بِذَلِكَ أَبِي، عَنْ آبَائِهِ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ.

អ៊ីម៉ា صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَسَلَّمَ (គឺអ៊ីម៉ាអាល័យ-ហ្គាសាន់ អាល័យ-អ្នកស្តាប់ការី صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَسَلَّمَ) មានវចនៈថា៖ "បុគ្គលដែលកំព្រាជាងកូនកំព្រាទៅទៀតគឺបុគ្គលដែលគ្មានអ៊ីម៉ា صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَسَلَّمَ ដែលពុំមានលទ្ធភាពទៅរកអ៊ីម៉ា صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَسَلَّمَ របស់ខ្លួន ដែលមិនដឹងថានឹងរកបាននូវបទបញ្ជារបស់អ៊ីម៉ា صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَسَلَّمَ រឿងច្បាប់សាសនារបស់ខ្លួនដោយវិធីណាទេ ។ ស្ត្រីអ្នកស្តាប់យើងដែលមានចំណេះវិជ្ជាយើង عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ក្នុងខ្លួននោះ មានមុខនាទីបង្ហាត់បង្រៀនបុគ្គលដែលមិនចេះដឹង

ច្បាប់សាសនានិងដែលមិនឃើញយើង صلوات الله عليه والسَّلَام ទេក្នុងការព្រាត់ប្រាសនេះ មានមុខនាទីដឹកនាំបុគ្គលនេះនិង
បង្ហាត់បុគ្គលនេះឲ្យចេះដឹងច្បាប់យើង صلوات الله عليه والسَّلَام ដូចមិត្តម្នាក់ ។ ព្រះបិតា صلوات الله عليه والسَّلَام បានថ្លែងរឿងនេះប្រាប់ខ្ញុំ
صلوات الله عليه والسَّلَام តមកពីព្រះបុព្វបុរស صلوات الله عليه والسَّلَام របស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسَّلَام តមកពីវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسَّلَام ។"

وَقَالَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ كَانَ مِنْ شَيْعَتِنَا عَالِمًا بِشَرِيْعَتِنَا، وَ أَخْرَجَ ضُعْفَاءَ شَيْعَتِنَا مِنْ ظُلْمَةِ جَهْلِهِمْ إِلَى نُورِ الْعِلْمِ
الَّذِي حَبَّوْنَاهُ [بِهِ] حَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ عَلَى رَأْسِهِ تَاجٌ مِنْ نُورٍ يُضِيءُ لِأَهْلِ جَمِيعِ تِلْكَ الْعَرَصَاتِ، وَ [عَلَيْهِ] حُلَّةٌ لَا يَفُومُ لِأَقْلَانِ سَلَكِ
مِنْهَا الدُّنْيَا بِحَدَافِيرِهَا. ثُمَّ يُنَادِي مُنَادٍ [مِنْ عِنْدِ اللَّهِ]: يَا عِبَادَ اللَّهِ هَذَا عَالِمٌ مِنْ بَعْضِ تِلَامِذَةِ آلِ مُحَمَّدٍ أَلَا فَمَنْ أَخْرَجَهُ فِي الدُّنْيَا مِنْ
حَيْرَةِ جَهْلِهِ فَلْيَتَسَبَّحْ بِنُورِهِ، لِخُرْجِهِ مِنْ حَيْرَةِ ظُلْمَةِ هَذِهِ الْعَرَصَاتِ إِلَى نَزْوَةِ الْجَنَانِ. فَيُخْرَجُ كُلُّ مَنْ كَانَ عَٰلِمُهُ فِي الدُّنْيَا خَيْرًا، أَوْ فَتَحَ
عَنْ قَلْبِهِ مِنَ الْجَهْلِ فُجْلًا، أَوْ أَوْضَحَ لَهُ عَنْ شُبْهَةٍ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام ، ج 1 ، ص 339)

អាណន៍ صلوات الله عليه والسَّلَام ប៊ិន អាហ្វិ ត្ថិលិប صلوات الله عليه والسَّلَام មានវចនៈថា៖ "ប្រសិនបើស្ត្រីអាស្រ័យម្នាក់ដែលចេះដឹងច្បាប់យើង صلوات الله عليه والسَّلَام ដោះ
អ្នកទន់ខ្សោយក្នុងចំណោមស្ត្រីអាស្រ័យយើង صلوات الله عليه والسَّلَام ចេញពីអន្ធការនៃអវិជ្ជាមកកាន់ពន្លឺនៃចំណេះវិជ្ជា ថ្ងៃជំនុំ
ជម្រះយើង صلوات الله عليه والسَّلَام នឹងបំពាក់មកុដរស្មីលើក្បាលអ្នកនោះ ។ រស្មីមកុដនោះនឹងចែងចាំងទៅដល់ជន
ទាំងឡាយដែលឯនាយវាលនោះ ហើយគេនឹងបំពាក់គ្រឿងអលង្ការដែលមិនមានអ្វីប្រៀបបានក្នុង
លោកនេះឡើយ ។ បន្ទាប់ពីនោះមន្ត្រីអ្នកប្រកាសរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسَّلَام នឹងប្រកាសថា៖ "បាវអល់ឡោះហ្ន៎
នេះគឺអ្នកប្រាជ្ញម្នាក់ជានិស្សិតរបស់ព្រះរាជបុត្ររាជនគ្គា صلوات الله عليه والسَّلَام របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ صلوات الله عليه والسَّلَام ។ នៅឯឋាន
លោក អ្នកណាក៏ដោយដែលគេយកចេញពីការច្របូកច្របល់នៃអវិជ្ជារបស់ខ្លួនមកកាន់ពន្លឺ អ្នកនោះត្រូវ
គេយកចេញពីការច្របូកច្របល់នៃភាពងងឹតក្នុងវាលទាំងនេះទៅកាន់រស្មីនៃសួនសួគ៌ ។ បុគ្គលរូបនោះ
នឹងបានយកចេញជនទាំងឡាយណាដែលខ្លួនបានជួយនៅក្នុងលោកនេះ ដោយសារចំណេះរបស់ខ្លួន
ហើយនឹងបានគាស់គន្លឹះនៃអវិជ្ជានៅក្នុងចិត្តពួកគេ ឬបានបំភ្លឺពួកគេឲ្យចាកពីមន្ទិលសង្ស័យរបស់ពួក
គេ ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام) (វគ្គ២១៣-២១៥)

وَأَمَّا قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « وَ الْمَسْلُكِينَ » فَهُوَ مَنْ سَكَنَ الضَّرَّ وَ الْفَقْرَ حَرَكَتَهُ. أَلَا فَمَنْ وَاسَاهُمْ بِحَوَاشِي مَالِهِ، وَسَعَّ اللَّهُ عَلَيْهِ جَنَانَهُ، وَ
أَتَا لَهُ عُفْرَانَهُ وَ رِضْوَانَهُ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام ، ج 1 ، ص 345)

ព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិបូទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង [២:៨៣] និងជនក្រខ្យត់ បុគ្គលដែលមានគ្រោះ
កាច ហើយសេចក្តីក្រខ្យត់គឺចលនារបស់បុគ្គល (គឺការទៅមកបានដោយសេរី) ។ ដូច្នេះអ្នកណាជួយ
ពង្រឹងស្ថានភាពបុគ្គលនោះដោយទ្រព្យខ្លួន អល់ឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسَّلَام នឹងពង្រីកសួនសួគ៌ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسَّلَام ឲ្យអ្នកនោះ
នឹងខមាទោសឲ្យអ្នកនោះយ៉ាងច្រើន ហើយព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسَّلَام នឹងកាន់តែសព្វព្រះហឫទ័តអ្នកនោះ ។"

((التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام) (វគ្គ២២៦))

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: « وَ قَوْلُوا لِلنَّاسِ » كُلِّهِمْ « حُسْنًا » مُؤْمِنِهِمْ وَ مُحَالِفِهِمْ: أَمَّا الْمُؤْمِنُونَ فَيَبْسُطُ لَهُمْ وَجْهَهُ وَ بِشْرَهُ. وَ أَمَّا
الْمُحَالِفُونَ فَيُكَلِّمُهُمْ بِالْمَدَارَاةِ لِإِخْتِدَاجِهِمْ إِلَى الْإِيمَانِ، فَإِنْ بَيَّنَّاسٌ مِنْ ذَلِكَ يَكْفَى شُرُورَهُمْ عَنْ نَفْسِهِ، وَ عَنْ إِخْوَانِهِ الْمُؤْمِنِينَ. (التفسير
المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام ، ج 1 ، ص 353)

អ៊ីម៉ា យ៉ា ក្នុង ហ្វារ អាណន៍-ស្វីឌិក صلوات الله عليه والسَّلَام មានវចនៈថា៖ "[២:៨៣] ចូរពួកអ្នកនិយាយជាមួយមនុស្សទាំងឡាយ

ដោយសម្តីល្អ ទាំងអស់គ្នា ទាំងបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ទាំងពួកសត្រូវ ។ និយាយរកពួកអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាដោយអាកប្បកិរិយាល្អប្រពៃ ។ និយាយជាមួយពួកសត្រូវដោយលាក់ជំនឿកុំឲ្យគេដឹង (គឺធ្វើតាគីយ៉ាស៊ុ) ដើម្បីការពារខ្លួនពីអំពើអាក្រក់របស់ពួកគេ ។" ((التفسير الإمام العسكري عليه السلام) រ៉ុគ្រ២៤០)

وَ أَمَّا قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « أَفِيْمُوا الصَّلَاةَ » فَهُوَ أَفِيْمُوا الصَّلَاةَ بِتَمَامِ رُكُوعِهَا وَ سُجُودِهَا وَ [حِفْظِ] مَوَاقِيْتِهَا، وَ أَدَاءِ خُشُوفِهَا الَّتِي إِذَا لَمْ تُؤَدَّ لَمْ يَتَغَيَّرْ رَبُّ الْخَلَائِقِ أ تَذَرُونَ مَا تِلْكَ الْخُشُوفُ؟ فَهِيَ إِتْبَاعُهَا بِالصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ آلِهِمَا عَلَيْهِمَا السَّلَامُ مُنْطَوِيًّا عَلَى الْإِعْتِقَادِ بِأَنَّهُمْ أَفْضَلُ خَيْرِةِ اللَّهِ، وَ الْفَوَاحِشُ بِخُشُوقِ اللَّهِ، وَ النَّصَارُ لِدِينِ اللَّهِ.

រីឯព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង [២:៨៣] ចូរពួកអ្នកធ្វើនមស្ការ នេះគឺការបំពេញស្ម័គ្រឡាតុំ ជាមួយការបង្ហោនកាយ (គឺរុក្ខ) និងការក្រាបប្រណិប័តន៍ (គឺសូយូដូ) ការរក្សាពេលវេលារបស់វា និងការគោរពសិទ្ធិទាំងឡាយដែល ប្រសិនបើមិនមានការគោរពសិទ្ធិទាំងនេះទេ ព្រះម្ចាស់ របស់សព្វសត្វនឹងមិនទទួលស្ម័គ្រឡាតុំទាំងនោះទេ ។ តើអស់លោកដឹងទេថាសិទ្ធិទាំងនោះគឺអ្វី? នេះគឺអភិវន្តន៍មូហាំម៉ាដ្យូ (គឺការគោរព) អាឡិ (ស្លាវាតុំ) ព្រះរាជបុត្ររាជនគ្គា របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ របស់ព្រះអង្គទាំងអស់នេះ ប្រសើរបំផុតក្នុងចំណោមសត្វលោកទាំងអស់របស់អស់ឡោះហ្ន៎ និងការជឿថា ព្រះអង្គទាំងអស់នេះ ប្រសើរបំផុតក្នុងចំណោមសត្វលោកទាំងអស់របស់អស់ឡោះហ្ន៎ ។

وَ آثُوا الزَّكَاةَ « مِنْ أَمْوَالِ وَ الْجَاهِ وَ قُوَّةِ الْبَدَنِ: فَمِنْ أَمْوَالِ مُوَأْسَاةِ إِخْوَانِكُمْ الْمُؤْمِنِينَ، وَ مِنْ الْجَاهِ إِيْصَاهُمْ إِلَى مَا يَتَّقَعَسُونَ عَنْهُ لَضَعْفِهِمْ عَنْ حَوَائِجِهِمْ الْمْتَرَدَّةِ فِي صُدُورِهِمْ. وَ بِالْقُوَّةِ مَعُونَةٌ أَخٍ لَكَ فَذْ سَقَطَ جِمَارُهُ أَوْ جَمَلُهُ فِي صَحْرَاءٍ أَوْ طَرِيقٍ، وَ هُوَ يَسْتَعِيْثُ فَلَا يُعَاثُ نَعِيْنُهُ حَتَّى يَحْمِلَ عَلَيْهِ مَتَاعَهُ، وَ تُرْكِبُهُ [عَلَيْهِ] وَ تُنْهَضُهُ حَتَّى تُلْحِقَهُ الْقَافِلَةَ، وَ أَنْتَ فِي ذَلِكَ كَلِّهِ مُعْتَقِدٌ لِمُؤَالَاةِ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ. فَإِنَّ اللَّهَ يُرْكِبِي أَعْمَالَكَ وَ يُضَاعِفُهَا بِمُؤَالَاتِكَ لَهُمْ، وَ بَرَاءَتِكَ مِنْ أَعْدَائِهِمْ.

និងបរិច្ចាគទាន ដោយទ្រព្យ ដោយស្ថានភាពនិងដោយកម្លាំងកាយ ។ ករណីទ្រព្យ គឺស្មើភាពនឹងបងប្អូនអ្នកមានសទ្ធា ។ ករណីស្ថានភាព គឺជួយបងប្អូនអ្នកមានជំនឿឲ្យបានសម្រេចគោលបំណងរបស់ពួកគេដែលពួកគេមិនទៅដល់នោះ ។ ករណីកម្លាំងកាយ គឺជួយបងប្អូនអស់លោកដោយកម្លាំងកាយ ។ ឧទាហរណ៍ លារបស់គេជាប់ក្នុងចង្កូរ ឬក្នុងវាលខ្សាច់ ឬក្នុងផ្លូវ អ្នកនោះស្រែកសូមជំនួយ ពុំមានគេជួយគាត់ទេ ចូរអស់លោកជួយអ្នកនោះ នាំគាត់ទៅឲ្យប្រជារាស្ត្រគាត់ ។ ក្នុងករណីទាំងអស់នេះ អស់លោកត្រូវជឿជាក់លើមិត្តភាពរបស់មូហាំម៉ាដ្យូ និងព្រះរាជបុត្ររាជនគ្គា របស់មូហាំម៉ាដ្យូ ។ អស់ឡោះហ្ន៎នឹងជម្រះបន្ទុកទុកធ្វើរបស់អស់លោក ព្រះអង្គនឹងបង្កើនទង្វើបរិសុទ្ធទាំងនេះ ដោយសារមិត្តភាពរបស់អស់លោកចំពោះព្រះអង្គទាំងនេះ ហើយព្រះអង្គនឹងបញ្ចៀសអស់លោកឆ្ងាយពីពួកសត្រូវរបស់អស់ព្រះអង្គ ។

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: « تُمْ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلاً مِنْكُمْ » يَا مَعْشَرَ الْيَهُودِ الْمَأْحُودِ عَلَيْكُمْ مِنْ هَذِهِ الْيَهُودِ كَمَا أَخَذَ عَلَى أَسْلَافِكُمْ « وَ أَنْتُمْ مُغْرَضُونَ » عَنْ أَمْرِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ الَّذِي فَرَضَهُ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام, ج 1, ص 364-365)

អស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា: បន្ទាប់មកពួកអ្នកបានបែរក្រោយ លើកលែងតែពួកអ្នកមួយចំនួនតូចទេ ឱពួកយ៉ាហ្វិឌីអ៊ីយ គេបានទទួលយកកិច្ចសន្យាពីពួកអ្នកដូចគេបានទទួលយកពីដួនតាពួកអ្នក

ដែរ ហើយ[ពេលនេះ]ពួកអ្នកគេចវេះ ពីព្រះបញ្ជាអស់ឡោះហ្ន៎ ដែលជាកាតព្វកិច្ចលើពួកអ្នក ។"

((عليه السلام) التفسير الإمام العسكري) វគ្គ២៥៣-២៥៥

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ أَنْفُسَكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَسْهَدُونَ ﴿٨٤﴾

៨៤. កាលយើងបានទទួលយកកិច្ចសន្យាពីពួកអ្នក: "ចូរពួកអ្នកកុំបង្ហូរឈាមពួកអ្នក ។ ចូរពួកអ្នកកុំបណ្តេញគ្នាឯងចេញពីផ្ទះសម្បែងពួកអ្នក ។" បន្ទាប់មកពួកអ្នកព្រមទទួលហើយពួកអ្នកបានធ្វើសាក្សី ។

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: « وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ » وَ أَدُّوْا يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ حِينَ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ [أَيَّ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ] عَلَى أَسْلَافِكُمْ وَ عَلَى كُلِّ مَنْ يَصِلُ إِلَيْهِ الْخَبْرُ بِذَلِكَ مِنْ أَخْلَافِهِمْ الَّذِينَ أَنْتُمْ مِنْهُمْ « لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ » لَا يَسْفِكُ بَعْضُكُمْ دِمَاءَ بَعْضٍ « وَ لَا تُخْرِجُونَ أَنْفُسَكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ » وَ لَا يُخْرِجُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا مِنْ دِيَارِهِمْ « ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ » بِذَلِكَ الْمِيثَاقِ كَمَا أَقْرَبَ بِهِ أَسْلَافُكُمْ، وَ التَّرْتُمُوهُ كَمَا التَّرْتُمُوهُ « وَ أَنْتُمْ تَسْهَدُونَ » بِذَلِكَ عَلَى أَسْلَافِكُمْ وَ أَنْفُسِكُمْ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 367)

អ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} (គឺអ៊ីម៉ាអាស់-ហ្វាសាន់ អាស់-អូស៊ីហ៍) មានវចនៈថា: "[២:៨៤] កាលយើងបានទទួលយកកិច្ចសន្យាពីពួកអ្នក កូនចៅអ៊ីស្រាអែលអើយចូរពួកអ្នកនឹកឃើញកិច្ចសន្យាដែលគេបានទទួលយកពីពួកអ្នក មានន័យថាពីដូនតាពួកអ្នកនិងពួកកូនចៅទាំងអស់ដែលបានដឹងរឿងនេះ ហើយពួកអ្នកនៅក្នុងចំណោមជនទាំងនេះ (គឺបណ្តាអ្នកដែលបានសន្យា) ចូរពួកអ្នកកុំបង្ហូរឈាមពួកអ្នក ចូរកុំបង្ហូរឈាមពួកអ្នកមួយចំនួនដោយអ្នកឯទៀត ។ ចូរពួកអ្នកកុំបណ្តេញគ្នាឯងចេញពីផ្ទះសម្បែងពួកអ្នក ចូរពួកអ្នកមួយចំនួនកុំបណ្តេញអ្នកឯទៀតចេញពីផ្ទះពួកគេ ។ បន្ទាប់មកពួកអ្នកព្រមទទួល កិច្ចសន្យាដូចដូនតាពួកអ្នកព្រមទទួល គឺកិច្ចសន្យាដែលពួកអ្នកមិនអើពើដូចដូនតាពួកអ្នកមិនបានអើពើនោះដែរ ហើយពួកអ្នកបានធ្វើសាក្សី ដូនតាពួកអ្នកនិងខ្លួនពួកអ្នកដែរបានធ្វើសាក្សីអំពីរឿងនេះ ។"

((عليه السلام) التفسير الإمام العسكري) វគ្គ២៥៧

ثُمَّ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا مِّنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِم بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَإِن يَأْتُوكُمْ أُسْرَى تَقْتُلُوهُمْ وَهَوْ مُحْرَمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ أَفْتَوْمُنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَى أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَفِيلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾

៨៥. បន្ទាប់មកពួកអ្នកបានកាប់សម្លាប់គ្នាឯង បានបណ្តេញគ្នាឯងមួយចំនួនចេញពីផ្ទះសម្បែងពួកគេ ពួកអ្នកបានប្រូតដៃគ្នាប្រទូសពួកគេដោយខុសច្បាប់ហើយបានប្រព្រឹត្តហួសព្រំដែន ។ ប្រសិនបើពួកគេមករកពួកអ្នកក្នុងឋានៈជាឈ្លីយ ពួកអ្នកនឹងលោះខ្លួនពួកគេ ទោះជាការបណ្តេញពួកគេនោះត្រូវហាមលើពួកអ្នកក៏ដោយ ។ តើពួកអ្នកជឿព្រះគម្ពីរមួយប៉ែក មិនជឿមួយប៉ែកទៀតឬ ?

ការតបស្នងរបស់នរណាដែលប្រព្រឹត្តិបែបនេះ គឺបានតែសេចក្តីថោកទាបទេក្នុងជីវិតលោកនេះ ។ នាថ្ងៃជំនុំជម្រះ ពួកគេនឹងត្រូវបញ្ជូនខ្លួនទៅទទួលទណ្ឌកម្មដ៏ធ្ងន់បំផុត ។ អស់ឡោះហ្នឹង ធ្វេសប្រហែសចំពោះទង្វើរបស់ពួកអ្នកឡើយ ។

« تُمْ أَنْتُمْ » مَعَاشِرَ الْيَهُودِ « تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ » يَفْتُلُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا [عَلَى إِخْرَاجٍ مِنْ دِيَارِهِمْ] « وَ تَخْرُجُونَ فَرِيقًا مِنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ » عَصَبًا وَ قَهْرًا « تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ » تَظَاهَرُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا عَلَى إِخْرَاجٍ مِنْ دِيَارِهِمْ، وَ قَتَلَ مَنْ تَقْتُلُونَهُ مِنْهُمْ بِعَيْرِ حَقٍّ « بِالْإِثْمِ وَ الْغَدْوَانِ » بِاللَّعَدِيِّ تَتَعَاوَنُونَ وَ تَتَظَاهَرُونَ.

[២:៨៥] បន្ទាប់មកពួកអ្នក គឺពួកយ៉ាហ្វិឌី បានកាប់សម្លាប់គ្នាឯង ពួកអ្នកមួយចំនួនបានសម្លាប់អ្នកដទៃតដោយនិរទេសពួកគេចេញពីផ្ទះសម្បែងពួកគេ បានបណ្តេញគ្នាឯងមួយចំនួនចេញពីផ្ទះសម្បែងពួកគេ ដោយកំហឹង ដោយការសងសឹក ពួកអ្នកបានប្រូតដៃគ្នាប្រទូសពួកគេដោយខុសច្បាប់ ដោយជួយជ្រោមជ្រែងពួកដែលនិរទេសពួកគេនោះ ហើយជួយជ្រោមជ្រែងពួកគេដើម្បីសម្លាប់ពួកដទៃតយ៉ាងអយុត្តិធម៌ ហើយបានប្រព្រឹត្តិហួសព្រំដែន ដោយរំលោភសិទ្ធិពួកគេនិងចូលដៃគ្នាប្រទូសពួកគេ ។

« وَ إِنْ يَأْتَوْكُمْ » يَعْنِي هَؤُلَاءِ الَّذِينَ تَخْرُجُونَهُمْ أَنْ تَرَوْهُمُ إِخْرَاجَهُمْ وَ قَتَلَهُمْ طُلْمًا إِنْ يَأْتَوْكُمْ « أَسْرَى » قَدْ أَسْرَهُمْ أَعْدَاؤُكُمْ وَ أَعْدَاؤُهُمْ « تُفَادُوهُمْ » مِنَ الْأَعْدَاءِ بِأَمْوَالِكُمْ « وَ هُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ » أَعَادَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ « إِخْرَاجُهُمْ » وَ لَمْ يَفْتَصِرْ عَلَى أَنْ يَقُولَ: « وَ هُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ » لِأَنَّهُ لَوْ قَالَ ذَلِكَ لَرَأَى أَنَّ الْمَحْرَمَ إِنَّمَا هُوَ مُفَادَاتُهُمْ.

ប្រសិនបើ ពួកគេមករកពួកអ្នក មានន័យថាពួកដែលពួកអ្នកបាននិរទេស បានបណ្តេញចេញ ឬត្រូវសម្លាប់ដោយជនទុច្ចរិត បានត្រឡប់មកជួបពួកអ្នកវិញ ក្នុងឋានៈជាល្បីយ គឺត្រូវចាប់ខ្លួនដោយពួកសត្រូវរបស់ពួកអ្នកនិងពួកសត្រូវរបស់ពួកគេ ពួកអ្នកនឹងលោះខ្លួនពួកគេ ដោយបង់ថ្លៃពិន័យលើខ្លួនឲ្យពួកគេ ទោះជាការបណ្តេញពួកគេនោះត្រូវហាមលើពួកអ្នកក៏ដោយ ពាក្យដែលព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិព្រះដ៏មហានុរោងរឿង ប្រើត្រង់នេះ គឺពាក្យថា ការបណ្តេញពួកគេ ព្រះអង្គ មិនបានប្រើទេនូវពាក្យថា ត្រូវហាមលើពួកអ្នក ព្រោះវាអាចនឹងប្តូរន័យថាត្រូវហាមពួកគេលោះខ្លួនបុគ្គលជាល្បីយនោះវិញ ។"

تُمْ قَالَ عَزَّ وَ جَلَّ: « أ فَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكُتَابِ » وَ هُوَ الَّذِي أَوْجَبَ عَلَيْكُمْ الْمَفَادَةَ « وَ تَكْفُرُونَ بِبَعْضِ » وَ هُوَ الَّذِي حَرَّمَ قَتْلَهُمْ وَ إِخْرَاجَهُمْ، فَقَالَ: فَإِذَا كَانَ قَدْ حَرَّمَ الْكِتَابُ قَتْلَ النَّفْسِ وَ الْإِخْرَاجَ مِنَ الدِّيَارِ كَمَا فَرَضَ فِدَاءُ الْأَسْرَاءِ، فَمَا بِالْكُمْ تُطِيعُونَ فِي بَعْضِ، وَ تَعْصُونَ فِي بَعْضٍ؟ كَأَنَّكُمْ بِبَعْضِ كَافِرُونَ، وَ بِبَعْضِ مُؤْمِنُونَ.

បន្ទាប់មកព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហានុរោងរឿងមានព្រះបន្ទូលថា៖ តើពួកអ្នកជឿព្រះគម្ពីរមួយប្រែក លោះខ្លួនពួកគេនោះវាលើសពីការចាំបាច់ទៅទៀតសម្រាប់ពួកអ្នក មិនជឿមួយប្រែកទៀតឬ ? គេបានហាមពួកអ្នកសម្លាប់ពួកគេនិងនិរទេសពួកគេ ។ ព្រះគម្ពីរបានហាមពួកអ្នកសម្លាប់និងនិរទេសគ្នាពួកអ្នក ហើយបានដាក់បង្គាប់ជាចាំបាច់លើពួកអ្នកឲ្យពួកអ្នកលោះខ្លួនពួកគេពីភាពជាប់ឃុំយ៉ាងខ្លួន ។ ពួកអ្នកអនុវត្តតាមព្រះបញ្ជាមួយចំនួន ប្រឆាំងព្រះបញ្ជាទៀតឬ ? ប្រៀបបានថាពួកអ្នកជឿបញ្ជាមួយចំនួន មិនជឿបញ្ជាទៀតទេ ។

ثُمَّ قَالَ عَزَّ وَجَلَّ: « فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ » يَا مَعْشَرَ الْيَهُودِ « إِلَّا حَزْيٌ » ذُلٌّ « فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا » جَزِيَةٌ تُضْرَبُ عَلَيْهِ يَذَلُّ بِهَا « وَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَى أَشَدِّ الْعَذَابِ » إِلَى جِنْسِ أَشَدِّ الْعَذَابِ، يَتَّفَعُونَ ذَلِكَ عَلَى قَدْرِ تَفَاعُوتِ مَعَاصِيهِمْ « وَ مَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ » يَعْمَلُ هَؤُلَاءِ الْيَهُودَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 367)

បន្ទាប់មកព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិបូទិ ព្រះដ៏មហារុងរឿងមានព្រះបន្ទូលថា៖ ការគបស្នងរបស់នូវជនណាដែលប្រព្រឹត្តិបែបនេះ ពួកយ៉ាហ្វិឌីអ៊ីយ គឺបានតែ ការបាក់មុខ ក្នុងជីវិតលោកនេះ គឺសេចក្តីថោកទាបដែលពួកអ្នកត្រូវទទួលរង ហើយពួកអ្នកត្រូវបំបាក់មុខដោយសេចក្តីថោកទាបនេះ ។ នាថ្ងៃជំនុំជម្រះពួកគេនឹងត្រូវបញ្ជូនខ្លួនទៅទទួលទណ្ឌកម្មដ៏ធ្ងន់បំផុត កម្រិតរបស់ទណ្ឌកម្មនោះនឹងសមស្របតាមបាបកម្មដែលបានសាង ។ អស់ឡោះហ្ន៎មិនធ្វេសប្រហែសចំពោះទង្វើរបស់ពួកអ្នកឡើយ គឺទង្វើរបស់ពួកយ៉ាហ្វិឌីអ៊ីទាំងនេះ ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام) (វគ្គ ២៥៧)

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٨٦﴾

៨៦. នេះគឺបណ្តាអ្នកដែលទិញជីវិតលោកនេះដោយលោកមុខ ។ ដូច្នោះទណ្ឌកម្មពួកគេមិនត្រូវបន្ធូរបន្ថយទេ ហើយពួកគេមិនត្រូវជួយសង្គ្រោះទេ ។

ثُمَّ وَصَفَهُمْ فَقَالَ عَزَّ وَجَلَّ: « أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ » رَضُوا بِالْدُّنْيَا وَ حُطَّامَهَا بَدَلًا مِنْ نَعِيمِ الْآخِرَةِ الْمُسْتَحَقِّ بِطَاعَاتِ اللَّهِ « فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَ لَا هُمْ يُنصَرُونَ » لَا يَنْصُرُهُمْ أَحَدٌ يَرْفَعُ عَنْهُمْ الْعَذَابَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 367)

បន្ទាប់មកព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិបូទិ ព្រះដ៏មហារុងរឿងមានព្រះបន្ទូលថាអំពីពួកគេថា៖ [២:៨៦] នេះគឺបណ្តាអ្នកដែលទិញជីវិតលោកនេះដោយលោកមុខ រីករាយនឹងឋានលោកនិងកម្ទេចកំទីរបស់ឋានលោកជាជាងសេចក្តីសុខនៃសួនសួគ៌ ដែលនឹងបានលើពួកគេដោយសារស្តាប់បង្គាប់អស់ឡោះហ្ន៎ ។ ដូច្នោះទណ្ឌកម្មពួកគេមិនត្រូវបន្ធូរបន្ថយទេ ហើយពួកគេមិនត្រូវជួយសង្គ្រោះទេ នឹងពុំមានអ្នកណាអាចជួយពួកគេបានទេ ដោយជួយសម្រាលទណ្ឌកម្មពួកគេ ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام) (វគ្គ ២៥៧)

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ﴿٨٧﴾

៨៧. យើងបានប្រទានព្រះគម្ពីរឲ្យមូសា ហើយយើងបានចាត់បញ្ជូនព្រះសាស្តាជាបន្តបន្ទាប់ក្រោយពីគេ ។ យើងបានប្រទានឲ្យអ៊ីសា បុត្ររបស់ម៉ារយ៉ា នូវភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់ បានជួយគាំទ្រគេដោយសន្តវិញ្ញាណ ។ ហេតុអ្វី រាល់ពេលដែលព្រះសាស្តានាំមកឲ្យពួកអ្នកនូវអ្វីមួយដែលមិនគាប់ចិត្តពួកអ្នក ពួកអ្នកសម្តែងអាកប្បកិរិយាក្រឡិក្រអើត ប្រមាថពួកគេមួយចំនួនថានិយាយភូតករ ហើយសម្លាប់ពួកគេមួយចំនួនទៀត ?

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَ هُوَ يُخَاطَبُ هَؤُلَاءِ الْيَهُودَ الَّذِينَ أَظْهَرَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ الْمُعْجَزَاتِ لَهُمْ عِنْدَ تِلْكَ الْجِبَالِ وَ يُؤَيِّدُهُمْ: « وَ لَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ » التَّوْرَةَ الْمُشْتَمِلَةَ عَلَى أَحْكَامِنَا، وَ عَلَى ذِكْرِ فَضْلِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ آلِهِمَا الطَّيِّبِينَ، وَ إِمَامَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ خُلَفَائِهِ بَعْدَهُ، وَ شَرَفِ أَحْوَالِ الْمُسْلِمِينَ لَهُ، وَ سُوءِ أَحْوَالِ الْمُخَالِفِينَ عَلَيْهِ.

អ៊ីម៉ា (គឺអ៊ីម៉ាអាល័យ-ហ្គាសាន់ អាល័យ-អ៊ុស្សាហ៍ ^{صلوات الله عليه والسلام}) មានវចនៈថាអាល័យឡោះហ្គ័រ ^{عَلِيٍّ} មានព្រះបន្ទូលសំដៅពួកយ៉ាហ្គ័រខ្លីដែលមូហាំម៉ាដ្ឋ ^{عليه وآله} បានបង្ហាញអព្វគហេតុភ្នំ ថា៖ [២:៨៧] យើងបានប្រទានព្រះគម្ពីរឲ្យមូសា គឺព្រះគម្ពីរតោរីត្តដែលមាននូវការវិនិច្ឆ័យការចែងអំពីបណ្តាបុគ្គលជាទីស្រឡាញ់ គឺមូហាំម៉ាដ្ឋ ^{عليه وآله} អាល័យ ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះរាជបុត្ររាជនគ្គាបរិសុទ្ធ ^{عليه السلام} របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ ^{عليه السلام} ការចែងអំពីម៉ាម៉ាស្កុរបស់អាល័យ ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ីន អាហ្វិ ត្ថិលិប ^{عليه السلام} និងព្រះខ័លិហ្គទាំងឡាយ ^{عليه السلام} ក្រោយអាល័យ ^{صلوات الله عليه والسلام} ការចែងអំពីឋានៈរុងរឿងរបស់បុគ្គលទាំងឡាយដែលតាមព្រះអង្គទាំងនេះ ^{عليه السلام} និងឋានៈអាក្រក់របស់បុគ្គលទាំងឡាយដែលប្រឆាំងព្រះអង្គទាំងនេះ ^{عليه السلام} ។

« وَ قَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ بِالرِّسْلِ » جَعَلْنَا رَسُولًا فِي أَثَرِ رَسُولٍ. « وَ آتَيْنَا » أَعْطَيْنَا « عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَنِيَاتِ » الْآيَاتِ الْوَاضِحَاتِ [مثل]: إحياء الموتى، و إبراء الأكمه و الأبرص، و الإنباء بما يأكولون و ما يدخرون في بيوتهم « وَ آيْدَانَاهُ بِرُوحِ الْقُدْسِ » وَ هُوَ جَبْرَائِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَ ذَلِكَ حِينَ رَفَعَهُ مِنْ رُوزَةِ بَيْتِهِ إِلَى السَّمَاءِ، وَ أَلْقَى شِبْهَهُ عَلَى مَنْ رَامَ قَتْلَهُ فُقْتِلَ بَدَلًا مِنْهُ، وَ قِيلَ: هُوَ الْمَسِيحُ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام ، ج 1 ، ص 371)

ហើយយើងបានចាត់បញ្ជូនព្រះសាស្តាជាបន្តបន្ទាប់ក្រោយពីគេ បានចាត់បញ្ជូនព្រះសាស្តាពីមួយទៅមួយ ។ យើងបានប្រទានឲ្យអ៊ីសា បុត្ររបស់ម៉ារយ៉ា នូវភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់ សញ្ញាដ៏ច្បាស់លាស់នានា ឧទាហរណ៍ ឲ្យមនុស្សស្លាប់រស់ឡើងវិញ ឲ្យមនុស្សខ្វាក់ភ្នែកនិងមនុស្សកើតឃ្នងជាសះស្បើយវិញ និងឲ្យដឹងការលាក់បាំងនៅក្នុងគុហានិងក្នុងផ្ទះ បានជួយគាំទ្រគេដោយសន្តវិញ្ញាណ នេះគឺយ៉ូបអ៊ីល ^{عليه السلام} ។ យ៉ូបអ៊ីល ^{عليه السلام} បានលើកព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ឡើងទៅលើមេឃពីផ្ទះរបស់ព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ហើយបានធ្វើឲ្យបុគ្គលដែលបង់សម្លាប់ព្រះអង្គ ^{عليه السلام} នោះមានមុខមាត់ដូចព្រះអង្គ ^{عليه السلام} បេះបិទ ។ ពួកគេបានថា៖ "នេះគឺអាល័យ-ម៉ាស៊ីហ៍ ។" (1 វគ្គ ២៦០ (التفسير الإمام العسكري))

ثُمَّ وَجَّهَ اللَّهُ الْعَدْلَ نَحْوَ الْيَهُودِ الْمَذْكُورِينَ فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: « ثُمَّ فَسَّتْ قُلُوبُهُمْ »: « أَ فَكَلَّمْنَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُكُمْ » فَأَخَذَ غُهْرَكُمْ وَ مَوَاتِقَكُمْ بِمَا لَا تُحِبُّونَ مِنْ بَدَلِ الطَّاعَةِ لِأَوْلِيَاءِ اللَّهِ الْأَفْضَلِينَ وَ عِبَادِهِ الْمُنتَجِبِينَ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ لَمَّا قَالُوا لَكُمْ كَمَا أَدَّاهُ إِلَيْكُمْ أَسْلَافُكُمْ الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ: إِنَّ وَايَةَ مُحَمَّدٍ [وَ آلِ مُحَمَّدٍ] هِيَ الْعَرْضُ الْأَقْصَى وَ الْمُرَادُ الْأَفْضَلُ، مَا خَلَقَ اللَّهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِهِ وَ لَا بَعَثَ أَحَدًا مِنْ رُسُلِهِ إِلَّا لِيَدْعُوهُمْ إِلَى وَايَةِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ خُلَفَائِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَ يَأْخُذَ بِهِ عَلَيْهِمُ الْعَهْدَ لِيُقِيمُوا عَلَيْهِ وَ لِيَعْمَلَ بِهِ سَائِرَ عَوَامِّ الْأُمَمِ.

បន្ទាប់មកអាល័យឡោះហ្គ័រ ^{عَلِيٍّ} មានព្រះបន្ទូលចំពោះពួកយ៉ាហ្គ័រខ្លី ដែលគេថ្លែងនៅក្នុងព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏មហាថ្កើងថ្កាន [២:៧៤] ក្រោយមក បេះដូងពួកអ្នកឡើងវិញបន្ទាប់ពីនោះ ថា៖ [២:៨៧] ហេតុអ្វី រាល់ពេលដែលព្រះសាស្តានាំមកឲ្យពួកអ្នកនូវអ្វីមួយដែលមិនគាប់ចិត្តពួកអ្នក ពាក្យសម្បថនិងកិច្ចសន្យាដែលគេបានទទួលយកពីពួកអ្នក ។ ពួកអ្នកមិនចូលចិត្តគោរពព្រះអនុរក្សជាទីស្រឡាញ់ទាំងឡាយ ^{عليه السلام} ដែលមកពីអាល័យឡោះហ្គ័រ ^{عَلِيٍّ} និងបាវជ្រើសរើសទាំងឡាយរបស់អាល័យឡោះហ្គ័រ ^{عَلِيٍّ} ទេ គឺមូហាំម៉ាដ្ឋ ^{عليه وآله} និងរាជ

បុត្ររាជនគ្គាបរិសុទ្ធឱ្យស្រស់គេ ដូចដែលគេបានទទួលយកពីដួនតាពួកអ្នកដែរ ហើយគេបានប្រាប់
 ពួកគេថា៖ "វិទ្យាយ៉ាស្តរូបសម្បត្តិម៉ាដូ និងរាជបុត្ររាជនគ្គាបរិសុទ្ធឱ្យស្រស់ម្យ៉ាម៉ាដូ នោះជា
 គោលដៅធំបំផុត ជាគោលបំណងខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត ។ អល់ឡោះហ្ន៎បានស្នើសុំសត្វរបស់ព្រះអង្គ
 ដែលព្រះអង្គបានបង្កើតមកនិងព្រះសាស្តាទាំងឡាយដែលព្រះអង្គបានចាត់បញ្ជូនមកនោះ ឲ្យពួក
 គេព្រមទទួលវិទ្យាយ៉ាស្តរូបសម្បត្តិម៉ាដូ អាឡី និងព្រះខ័លិហ្វទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ ។
 អល់ឡោះហ្ន៎បានទទួលសម្បថពីពួកគេ ព្រះអង្គបានចាត់តាំងសម្បថនេះឲ្យពួកគេ ឲ្យសហគមន៍
 ទាំងអស់អនុវត្តតាមសម្បថនេះ ។"

فَلِهَذَا « اسْتَكْبَرْتُمْ » كَمَا اسْتَكْبَرَ اٰوَالِكُمْ حَتَّى قَتَلُوْا زَكْرِيَّا وَ يَحْيٰى، وَ اسْتَكْبَرْتُمْ اَنْتُمْ حَتَّى زَمَنْتُمْ قَتْلَ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَحَيَّبَ
 اللّٰهُ تَعَالٰى سَعِيْكُمْ وَ رَدَّ بِيْ حُجْرِكُمْ كَيْدَكُمْ وَ اَمَّا قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « تَقْتُلُوْنَ » فَمَعْنَاهُ قَتَلْتُمْ، كَمَا تَقُوْلُ لِمَنْ تُوَجِّهُ وَ يَلِكُ كَمْ تَكْذِبُ وَ
 كَمْ تَمْحَرِّقُ؟ وَ لَا تُرِيْدُ مَا [م] يَفْعَلُهُ بَعْدُ، وَ اِيْمًا تُرِيْدُ: كَمْ فَعَلْتَ، وَ اَنْتَ عَلَيْهِ مُوَطَّنٌ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه
 السلام , ج 1 , ص 379)

ពួកអ្នកសម្តែងអាកប្បកិរិយាក្រឡឹងក្រអឺត ពួកអ្នកមុនៗបានក្រអឺតក្រទម ដល់ថ្នាក់សម្លាប់ស្វាភារីយ៉ា
 និងយ៉ាស្តរូបសម្បត្តិម៉ាដូ ។ ដូច្នេះពួកអ្នកក្រអឺតក្រទមដល់ថ្នាក់បំបង់សម្លាប់ម្យ៉ាម៉ាដូ និងអាឡី
 តែអល់ឡោះហ្ន៎បានធ្វើឲ្យការព្យាយាមរបស់ពួកអ្នកនោះមិនបានសម្រេច ព្រះអង្គបានបំបែរ
 ផែនការអាក្រក់នេះមករកពួកអ្នកវិញ ។ ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិបូទិ៍ ព្រះដ៏មហារុងរឿង
 ហើយសម្លាប់ពួកគេមួយចំនួនទៀត មានន័យថា "ពួកអ្នកបានសម្លាប់" ប្រៀបបានថា ជួនកាលអស់
 លោកនិយាយដាក់បុគ្គលដែលស្តីបន្ទោសអស់លោកថា៖ "អ្នកឯងនិយាយកុហកដល់ណាទៀត ? អ្នក
 ឯងស្តីបន្ទោសខ្ញុំដល់ណាទៀត ?" អ្នកនោះមិនឲ្យដឹងថាខ្លួននឹងធ្វើអ្វីនៅពេលខាងមុខទេ តែអ្នកនោះ
 នៅតែរីករាយចំពោះអំពើដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្តរួចមកហើយ ។" (រុក្ខ២៦៤ រុក្ខ ២៦៤ រុក្ខ ២៦៤)

الْعِيَّاشِيُّ: عَنْ جَابِرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: اَمَّا قَوْلُهُ: « اَمَّا قَوْلُهُ: " اَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُوْلٌ بِمَا لَا تَهْوٰى اَنْفُسَكُمْ " قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ:
 « ذٰلِكَ مِثْلُ مُوسٰى وَ الرُّسُلِ مِنْ بَعْدِهِ وَ عِيْسٰى (صَلَوَاتُ اللّٰهِ عَلَيْهِمْ)، ضَرَبَ مَثَلًا لِاُمَّةٍ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ اٰلِهِ،) فَقَالَ اللّٰهُ لَهُمْ: فَاِنْ
 جَاءَكُمْ مُحَمَّدٌ بِمَا لَا تَهْوٰى اَنْفُسَكُمْ بِمَوْلَايَ عَلِيٍّ اسْتَكْبَرْتُمْ فَرَفِقًا مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ كَذَبْتُمْ، وَ فَرِيْقًا تَقْتُلُوْنَ، فَذٰلِكَ تَفْسِيْرُهَا فِي الْبَاطِنِ.»
 (تفسير العيَّاشي 1/ 68 / 49)**

អាល់-អែយ៉ាស្តីបានថ្លែងតមកពីយ៉ាបៀរ តមកពីអាឡី យ៉ាត្តូហ្វារ ដែលមានវចនៈថា៖ "ព្រះបន្ទូល
 អល់ឡោះហ្ន៎ [២:៨៧] ហេតុអ្វី រាល់ពេលដែលព្រះសាស្តានាំមកឲ្យពួកអ្នកនូវអ្វីមួយដែលមិនគាប់ចិត្ត
 ពួកអ្នក នេះគឺត្រូវយ៉ាងមួយរបស់សាស្តា និងព្រះសាស្តាទាំងឡាយ ក្រោយមូសា និងអ៊ីសា
 ។ គេបានលើកតួយ៉ាងមួយរបស់សហគមន៍ម្យ៉ាម៉ាដូ មកបង្ហាញ ។ អល់ឡោះហ្ន៎បានប្រាប់
 ពួកគេថា៖ "ពេលម្យ៉ាម៉ាដូ មករកពួកអ្នកជាមួយអ្វីដែលមិនត្រូវចិត្តពួកអ្នក នោះគឺវិទ្យាយ៉ាស្តរូបសម្បត្តិ
 អាឡី ពួកអ្នកសម្តែងអាកប្បកិរិយាក្រឡឹងក្រអឺត ប្រមាថពួកគេមួយចំនួនថានិយាយកុហក
 គឺរាជបុត្រ រាជនគ្គាបរិសុទ្ធឱ្យស្រស់ម្យ៉ាម៉ាដូ ហើយសម្លាប់ពួកគេមួយចំនួនទៀត ? នេះគឺការអធិប្បាយ
 អត្ថន័យរបស់អាយ៉ាស្តនេះដែលកម្រមានអ្នកណាដឹង ។" (រុក្ខ ២៦៤ រុក្ខ ២៦៤ រុក្ខ ២៦៤)

وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَل لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٨﴾

៨៨. ពួកគេបានថា៖ "បេះដូងយើងត្រូវបិទជិត" តែអស់ឡោះហ្ន៎បានដាក់បណ្តាសាពួកគេព្រោះតែ ពួកគេបានបដិសេធសទ្ធា ។ ពួកគេជឿតិចណាស់ ។

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: « وَ قَالُوا » يَغْنِي هَؤُلَاءِ الْيَهُودَ الَّذِينَ أَرَاهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ الْمُنْجِرَاتِ الْمَذْكُورَاتِ عِنْدَ قَوْلِهِ: « فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ » الْآيَةَ « قُلُوبُنَا غُلْفٌ » أَوْعِيَّةٌ لِلْخَيْرِ، وَ الْعُلُومُ فَذَ أَحَاطَتْ بِهَا وَ اِسْتَمَلَتْ عَلَيْهَا، ثُمَّ هِيَ مَعَ ذَلِكَ لَا تَعْرِفُ لَكَ يَا مُحَمَّدُ فَضْلًا مَذْكُورًا فِي شَيْءٍ مِنْ كُتُبِ اللَّهِ، وَ لَا عَلَى لِسَانِ أَحَدٍ مِنْ أَنْبِيَاءِ اللَّهِ.

ព្រះបរមអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} (គឺអ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-អ៊ុស្តការី^{صلوات الله عليه والسلام}) មានវចនៈថា៖ "អស់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل}មាន ព្រះបន្ទូលថា៖ [២:៨៨] ពួកគេបានថា គឺពួកយ៉ាហ្ន៎ខ្លីទាំងនោះដែលវិស្វលុលឡោះហ្ន៎^{عز وجل}បានបង្ហាញ អព្វតហេតុរួចមកហើយនៅក្នុងព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل} អាយ៉ាស្ត ^[២:៧៤] ដូច្នោះ ។ បេះដូងយើងត្រូវ បិទជិត ប្រអប់នៃសេចក្តីល្អ ការចេះដឹងដែលបង្ហាងទុកនៅក្នុងប្រអប់ទាំងនេះ រួមគ្នានៅក្នុងនោះ ។ មូហ្គាម៉ាដ្ឋ^{صلى الله عليه وآله} អឺយ ទោះជាពួកគេថាដូច្នោះក៏ដោយ ក៏ពួកគេមិនទទួលស្គាល់គុណសម្បត្តិអ្នក^{صلى الله عليه وآله}ទេ ដែលមានចែងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل} ឬមកពីអណ្តាតរបស់ព្រះសាស្តាទាំងឡាយ^{عليه السلام}របស់ អស់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل} ។

فَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى رَدًّا عَلَيْهِمْ: « بَلْ » لَيْسَ كَمَا يَقُولُونَ أَوْعِيَّةُ الْعُلُومِ وَ لَكِنْ قَدْ « لَعَنَهُمُ اللَّهُ » أَبْعَدَهُمْ مِنَ الْخَيْرِ « فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ » قَلِيلٌ إِيْمَانُهُمْ، يُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى وَ يَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ، فَإِذَا كَذَّبُوا مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فِي سَائِرِ مَا يَقُولُ، فَقَدْ صَارَ مَا كَذَّبُوا بِهِ أَكْثَرَ، وَ مَا صَدَّقُوا بِهِ أَقَلَّ. وَ إِذَا فُرِيَ « غُلْفٌ » فَإِنَّهُمْ قَالُوا: قُلُوبُنَا [غُلْفٌ] فِي غَطَاءٍ، فَلَا نَفْهَمُ كَلَامَكَ وَ حَدِيثَكَ. نَحْوُ مَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: « وَ قَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكْتَةٍ بِمَا تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَ فِي آذَانِنَا وَقْرٌ وَ مِنْ بَيْنِنَا وَ بَيْنِكَ حِجَابٌ » وَ كِلَا الْقِرَاءَتَيْنِ حَقٌّ، وَ قَدْ قَالُوا بِهَذَا وَ بِهَذَا جَمِيعًا.

ដូច្នោះអស់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل}មានព្រះបន្ទូលតបពួកគេថា៖ តែ មិនដូចពួកគេថាទេ គឺថាវាជា "ប្រអប់នៃការចេះ ដឹង" នោះ តែអស់ឡោះហ្ន៎បានដាក់បណ្តាសាពួកគេ ដោយឲ្យពួកគេដាច់ឆ្ងាយពីសេចក្តីល្អ ។ ពួកគេ ជឿតិចណាស់ ជំនឿពួកគេស្តួចស្តើង ។ ពួកគេជឿមួយប៉ែកនៃអ្វីដែលអស់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل}បានដាក់ចុះមក មិនជឿមួយប៉ែកទៀត ។ ដូច្នោះពេលពួកគេជំទាស់សម្តឹងទៀតរបស់មូហ្គាម៉ាដ្ឋ^{صلى الله عليه وآله} អ្វីដែលពួកគេជំទាស់ នោះទៅជាច្រើនឡើង ពួកគេព្រមតាមតែបន្តិចបន្តួចទេ ។ ពេលអស់លោកសូត្រថា[បេះដូងយើង] ត្រូវ បិទជិត ពួកគេស្រឡាច គឺនៅក្នុងគម្រប ។ ដូច្នោះហើយបានជា សម្តីរបស់អ្នក^{صلى الله عليه وآله}និងហ្គាខ្លីស្ររបស់អ្នក ^{صلى الله عليه وآله}មិនមានប្រយោជន៍សម្រាប់ពួកគេទេ ស្រដៀងអស់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل}មានព្រះបន្ទូលថា៖ [៤១:៥] ពពួកគេ ថា៖ "បេះដូងយើងនៅក្នុងស្រទាប់ផ្គត់ (គឺបិទជិត) មិនឮអ្វីដែលលោកហៅឲ្យយើងទៅរកនោះទេ ។ ត្រចៀកយើងឆ្ងន់ ។ មានរនាំងបាំងរាងយើងនិងលោក ។" ការសូត្រពីរបែបនេះត្រឹមត្រូវដូចគ្នា ។ ពួក គេសូត្រដូចនេះឬសូត្រដូចនោះ ។" 41:3-6

ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: مَعَاشِرَ الْيَهُودِ تُعَانِدُونَ رَسُولَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ تَأْتُونَ الْإِعْرَافَ بِأَنكُمْ كُنْتُمْ بِدُنُوبِكُمْ مِنَ الْجَاهِلِينَ، إِنَّ اللَّهَ لَا يُعَذِّبُ بِهَا أَحَدًا وَ لَا يُرِيْلُ عَنْ فَاعِلِ هَذَا عَذَابَهُ أَبَدًا، إِنَّ آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَمْ يَقْتَرَحْ عَلَى رَبِّهِ الْمَغْفِرَةَ لِذَنْبِهِ إِلَّا

بِالتَّوْبَةِ، فَكَيْفَ تَقْتَرِحُونَهَا أَنْتُمْ مَعَ عِبَادِكُمْ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 390)

បន្ទាប់មកវិស្វលុលឡោះហ្ន៎^ﷺមានព្រះបន្ទូលថា៖ "យ៉ាហ្ន៎ខ្ចីអើយ អស់លោកជាបច្ចាមិត្តរបស់ព្រះសាស្ត្រារបស់អល់ឡោះហ្ន៎^ﷺ ព្រះម្ចាស់^ﷺពិតទាំងពួង ។ អស់លោកបានទទួលស្គាល់រួចហើយថាអស់លោកមិនដឹងបាបរបស់អស់លោកទេ ។ អល់ឡោះហ្ន៎^ﷺមិនធ្វើទណ្ឌកម្មអំពីបាបទាំងអស់ទេ ហើយព្រះអង្គ^ﷺក៏មិនឈប់ធ្វើទណ្ឌកម្មចំពោះភាពជាសត្រូវនេះទេដែរ ។ តើអាដ្ឋាំ^ﷺមិនបានដែរមករកព្រះម្ចាស់^ﷺរបស់ព្រះអង្គ^ﷺវិញទេ ដើម្បីសូមខមាទោសដែលព្រះអង្គ^ﷺបានប្រព្រឹត្តខុសនោះ ដោយភ្ញាក់រលឹក ដឹងកំហុស ។ តើអស់លោកឃើញជោគវាសនារបស់អស់លោកនឹងទៅយ៉ាងណាទេទាក់ទងនឹងភាពជាសត្រូវនេះ?" ((التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام) រក្ខ ២៦៦-២៦៧)

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِن قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٨٩﴾

៨៩. កាលដែលបានមកដល់ពួកគេនូវព្រះគម្ពីរមួយដែលមកពីអល់ឡោះហ្ន៎ ដែលធានាអះអាងបន្ថែមលើអ្វីដែលពួកគេមានស្រាប់ហើយ ។ កាលពីមុនពួកគេតែងតែអង្វរសូមឲ្យឈ្នះពួកបដិសេធសទ្ធា ។ តែកាលណាបានមកដល់ពួកគេនូវអ្វីមួយដែលពួកគេធ្លាប់ស្គាល់ធ្លាប់ដឹងហើយនោះ កាលនោះពួកគេមិនជឿអ្វីនោះទេ ។ ដូច្នេះបណ្តាសារបស់អល់ឡោះហ្ន៎ពើបពះលើពួកបដិសេធសទ្ធា ។

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: دَمَ اللَّهُ تَعَالَى الْيَهُودَ فَقَالَ: « وَ لَمَّا جَاءَهُمْ » يَعْنِي هُوَ لَا يَهُودَ الَّذِينَ تَقَدَّمَ ذِكْرُهُمْ وَ إِخْوَانُهُمْ مِنَ الْيَهُودِ، جَاءَهُمْ « كِتَابٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ « الْقُرْآنُ « مُصَدِّقٌ « ذَلِكَ الْكِتَابُ « لِمَا مَعَهُمْ » مِنَ التَّوْرَةِ الَّتِي بُيِّنَ فِيهَا أَنَّ مُحَمَّدًا الْأَمِّيَّ مِنْ وَدِدِ إِسْمَاعِيلَ، الْمُوَيْدُ حَيْثُ خَلَقَ اللَّهُ بَعْدَهُ: عَلِيٌّ وَوَلِيُّ اللَّهِ. « وَ كَانُوا » يَعْنِي هُوَ لَا يَهُودَ « مِنْ قَبْلُ » ظَهَرَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ بِالرِّسَالَةِ « يَسْتَفْتِحُونَ » يَسْأَلُونَ اللَّهَ الْفَتْحَ وَ الظَّفَرَ « عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا » مِنَ الْأَعْدَائِهِمْ وَ الْمَنَاوِينَ لَهُمْ، فَكَانَ اللَّهُ يُفْتَحُ لَهُمْ وَ يُنصِّرُهُمْ.

អ៊ីម៉ាំ^{صلوات الله عليه والسلام} (គឺអ៊ីម៉ាំអាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-អ្កាស់ការី^{صلوات الله عليه والسلام}) មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎^ﷺមានព្រះបន្ទូលបន្ទោសពួកយ៉ាហ្ន៎ខ្ចីថា៖ [២:៨៩] កាលដែលបានមកដល់ពួកគេ ផ្តោតសេចក្តីទៅលើពួកយ៉ាហ្ន៎ខ្ចីទាំងនោះដែលគេបានថ្លែងរួចមកហើយ និងបងប្អូនយ៉ាហ្ន៎ខ្ចីរបស់ពួកគេ ដែលគេបានប្រទានឲ្យ នូវព្រះគម្ពីរមួយដែលមកពីអល់ឡោះហ្ន៎ គឺគួរអាន ដែលធានាអះអាងបន្ថែមលើ ព្រះគម្ពីរនោះ ដែលពួកគេមានស្រាប់ហើយ គឺគម្ពីរតៅវិត្តដែលផ្ទុកនូវដំណឹងដែលឲ្យដឹងថាមូហាំម៉ាដ្ឋ^ﷺ អ្នកស្រុកម៉ាកកាស្ត រឹងចាប់កំណើតមកពីបណ្តាកូនចៅរបស់អ៊ីសម៉ាអ៊ុល^ﷺ និង[ឲ្យដឹងអំពី]អ្កាលី^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអនុរក្សដែលមកពីអល់ឡោះហ្ន៎^ﷺ បុគ្គលប្រសើរបំផុតជាចំអស់សត្វលោកទាំងឡាយរបស់អល់ឡោះហ្ន៎^ﷺបន្ទាប់មូហាំម៉ាដ្ឋ^ﷺ ។ កាលពីមុន មានន័យពួកយ៉ាហ្ន៎ខ្ចីមុនមូហាំម៉ាដ្ឋ^ﷺមកជាសាស្ត្រា^ﷺនោះ ពួកគេតែងតែអង្វរសូម គឺសូមអល់ឡោះហ្ន៎^ﷺនូវជ័យជំនះនិងសេចក្តីសម្រេច ឲ្យឈ្នះពួកបដិសេធសទ្ធា គឺសត្រូវពួកគេនិងគូប្រឆាំងពួកគេ ហើយអល់ឡោះហ្ន៎^ﷺតែងតែប្រទានជ័យជំនះឲ្យពួកគេនិងគាំទ្រពួកគេ ។"

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: « فَلَمَّا جَاءَهُمْ » جَاءَ هُوَ لَا يَهُودَ « مَا عَرَفُوا » مِنْ نَعْتِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ صِفَتِهِ « كَفَرُوا بِهِ » وَ

جَحَدُوا نُبُوَّتَهُ حَسَدًا لَهُ وَ بَغْيًا عَلَيْهِ. قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ ».

អល់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ តែកាលណាបានមកដល់ពួកគេ គឺបានមកដល់ពួកយ៉ាហ្វិឌី រូអ៊ី មួយដែលពួកគេធ្លាប់ស្គាល់ធ្លាប់ដឹងហើយនោះ គឺគុណសម្បត្តិនិងឋានន្តរស័ក្តិរបស់មូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ កាលនោះពួកគេមិនជឿអ្វីនោះទេ ហើយពួកគេប្រយុទ្ធទល់សាស្តាភាពរបស់មូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ នោះ ច្រណែនមូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ទទឹងរឹងរូសដាក់មូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ។ អល់ឡោះហ្ន៎ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ ដូច្នេះបណ្តាសារបស់អល់ឡោះហ្ន៎ពើបពលើពួកបដិសេធសទ្ធា ពួកយ៉ាហ្វិឌីក្នុងសម័យមូសា ﷺ តែងតែយកមូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ និងរាជបុត្ររាជនគ្គា ﷺ របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ជាអន្តរការី សូមអល់ឡោះហ្ន៎ ﷻ ជូនពរជ័យសិរីសួស្តីឲ្យព្រះអង្គទាំងនេះ ﷺ ។"

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى أَحَبَّ رَسُولَهُ بِمَا كَانَ مِنْ إِيْمَانِ الْيَهُودِ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَبْلَ ظُهُورِهِ، وَ مِنْ اسْتِفْتَائِهِمْ عَلَى أَعْدَائِهِمْ بِذِكْرِهِ، وَ الصَّلَاةِ عَلَيْهِ وَ عَلَى آلِهِ.

អាមីរុល-មុមីនីន ﷺ មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎ ﷻ បានប្រាប់រស្មីលុលឡោះហ្ន៎ ﷻ ឲ្យដឹងអំពីជំនឿដែលពួកយ៉ាហ្វិឌីតែងតែមានចំពោះមូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ មុនមូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ កើតឡើង ។ ពួកគេតែងតែបូងស្ទង់ឲ្យមូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ មានជ័យជំនះលើពួកសត្រូវរបស់ព្រះអង្គ ﷻ ហើយពួកគេឧទ្ទិសសេចក្តីគោរពទៅព្រះអង្គ ﷻ និងរាជបុត្ររាជនគ្គា ﷻ របស់ព្រះអង្គ ﷻ ។"

قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: وَ كَانَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ أَمَرَ الْيَهُودَ فِي أَيَّامِ مُوسَى وَ بَعْدَهُ إِذَا ذَهَبُوا أَمْرًا، وَ ذَهَبَتْهُمْ ذَاهِيَةً أَنْ يَدْعُوا اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ، وَ أَنْ يَسْتَنْصِرُوا بِهِمْ، وَ كَانُوا يَفْعَلُونَ ذَلِكَ حَتَّى كَانَتِ الْيَهُودُ مِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ قَبْلَ ظُهُورِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ بِسِنِينَ كَثِيرَةٍ يَفْعَلُونَ ذَلِكَ، فَيُكْفَرُونَ الْبَلَاءَ وَ الدَّهْمَاءَ وَ الدَّاهِيَةَ.

អាមីរុល-មុមីនីន ﷺ មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎ ﷻ បានបញ្ជាពួកយ៉ាហ្វិឌីក្នុងសម័យមូសា ﷺ និងសម័យក្រោយមូសា ﷺ ថា ប្រសិនបើពួកគេជួបប្រទះឧបសគ្គណាមួយក្នុងរឿងផ្ទាល់ខ្លួនណាមួយ ចូរឲ្យពួកគេបូងស្ទង់អល់ឡោះហ្ន៎ ﷻ តាមរយៈមូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ និងរាជបុត្ររាជនគ្គា ﷻ របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ហើយចូរឲ្យពួកគេស្វែងរកជំនួយតាមរយៈព្រះអង្គទាំងនេះ ﷻ ។ នេះគឺអ្វីដែលពួកគេតែងតែធ្វើរហូតមកដល់សម័យពួកយ៉ាហ្វិឌីមុនមូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ កើតឡើង ។ គេបានធ្វើបែបនេះអស់ច្រើនឆ្នាំដើម្បីបំបែរចេញនូវវិបត្តិទុក្ខភ័យនិងសេចក្តីលំបាកធំ ។

وَ كَانَتِ الْيَهُودُ قَبْلَ ظُهُورِ مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ بِعَشْرِ سِنِينَ يُعَادِيهِمْ أَسَدٌ وَ عَطْفَانُ قَوْمٍ مِنَ الْمُشْرِكِينَ وَ يَفْصِدُونَ أَدَاهُمْ، وَ كَانُوا يَسْتَدْفِعُونَ شُرُورَهُمْ وَ بَلَاءَهُمْ بِسُؤَالِهِمْ رَبَّهُمْ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ، حَتَّى قَصَدَهُمْ فِي بَعْضِ الْأَوْقَاتِ أَسَدٌ وَ عَطْفَانٌ فِي ثَلَاثَةِ آفَافِ فَارِسَ إِلَى بَعْضِ قُرَى الْيَهُودِ حَوْلِ الْمَدِينَةِ، فَتَلَقَّاهُمْ الْيَهُودُ وَ هُمْ ثَلَاثُمِائَةِ فَارِسٍ، وَ دَعَا اللَّهُ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ فَهَزَمُوهُمْ وَ قَطَعُوهُمْ.

ដប់ឆ្នាំមុនមូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ បង្ហាញខ្លួន ពួកយ៉ាហ្វិឌីមានសត្រូវពីសម្ភាក់កុលសម្ព័ន្ធអាសាដ្ឋនិងកុលសម្ព័ន្ធក៏ត្តិហ្វាន់ គឺកុលសម្ព័ន្ធអសទ្ធាដែលប្រព្រឹត្តអាក្រក់និងប្រឆាំងឥទ្ធិពលនៃការបូងស្ទង់ព្រះម្ចាស់ ﷻ ពួកគេ

តាមរយៈមូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ និងរាជបុត្ររាជនគ្គា ﷺ របស់មូហាំម៉ាដ្ឋដើម្បីបំបែកវិបត្តិ ។ កុលសម្ព័ន្ធ
 អាសាដ្ឋនិងកុលសម្ព័ន្ធក៏ត្រូវបានវាយប្រហារពួកគេនៅកន្លែងមួយនាបរិវេណម៉ាឌីណាស៊ូ ជាមួយ
 ពលសេះពីរពាន់នាក់ ។ ពួកយ៉ាហ្វិឌីប្រមូលគ្នាបានពលសេះបីរយនាក់សម្រាប់ការពារខ្លួន ហើយពួកគេ
 បានបួងសួងអស់ឡោះហ្វី ﷺ តាមរយៈមូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ និងរាជបុត្ររាជនគ្គា ﷺ របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ។
 ពួកយ៉ាហ្វិឌីបានឈ្នះពួកគេ បានផ្តល់ពួកគេលុះស្លាប់ ។

فَقَالَ أَسَدٌ وَ عَطْفَانٌ بَعْضُهُمَا لِبَعْضٍ: تَعَالَوْا نَسْتَعِينُ عَلَيْهِمْ بِسَائِرِ الْقَبَائِلِ. فَاسْتَعَانُوا عَلَيْهِمْ بِالْقَبَائِلِ وَ أَكْثَرُوا حَتَّى اجْتَمَعُوا قَدْرَ ثَلَاثِينَ
 أَلْفًا، وَ قَصَدُوا هَؤُلَاءِ الثَّلَاثِيَاثَةِ فِي قَرْيَتِهِمْ، فَأَجْتَمَعُوا إِلَى بُيُوتِهَا وَ قَطَعُوا عَنْهَا الْمِيَاهَ الْجَارِيَةَ الَّتِي كَانَتْ تَدْخُلُ إِلَى قَرْيَتِهِمْ، وَ مَنْعُوا عَنْهُمْ
 الطَّعَامَ، وَ اسْتَأْمَنَ الْيَهُودُ مِنْهُمْ فَلَمْ يُؤْمِنُوهُمْ، وَ قَالُوا: لَا، إِلَّا أَنْ نَقْتُلَكُمْ وَ نَسْبِيَكُمْ وَ نَهَبَكُمْ.

ពួកកុលសម្ព័ន្ធអាសាដ្ឋនិងកុលសម្ព័ន្ធក៏ត្រូវបានមួយចំនួនបានថា: "យើងទៅរកជំនួយពីកុលសម្ព័ន្ធដ
 ទៀតដើម្បីប្រយុទ្ធទល់ពួកគេ ។" ពួកគេរកជំនួយបានយ៉ាងច្រើនពីសម្លាក់កុលសម្ព័ន្ធនានា ប្រមូលបាន
 ដល់ទៅសាមសិបពាន់យុទ្ធជន ហើយបានមកប្រយុទ្ធទល់នឹងពួកគេយ៉ាហ្វិឌីបីរយនាក់នោះ ។ ពួក
 យ៉ាហ្វិឌីបានពូននៅក្នុងផ្ទះព្រោះខ្លាច ។ ពួកយុទ្ធជនបានផ្តាច់ទឹកដែលមកពីស្ទឹងចូលទៅក្នុងភូមិ ហើយ
 បានផ្តាច់ស្បៀង ។ ពួកយ៉ាហ្វិឌីសូមចរចា តែត្រូវបដិសេធ ។ ពួកគេបានថា: "យើងនឹងសម្លាប់ពួកអ្នក
 ឯង ចាប់ពួកអ្នកជាឈ្លីយ ហើយនឹងប្លន់ពួកអ្នក ។"

فَقَالَتِ الْيَهُودُ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ: كَيْفَ نَصْنَعُ؟ فَقَالَ لَهُمْ أَمَّاؤُهُمْ وَ ذَوُو الرِّأْيِ مِنْهُمْ: أَمَا أَمَرَ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنْ لَا تَكْفُرُوا وَ مَنْ بَعَدَهُمْ
 بِالْإِسْتِصَارِ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ؟ أَمَا أَمَرَكُمْ بِالْإِيْتِهَالِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى عِنْدَ الشَّدَائِدِ بِهِمْ؟ قَالُوا: بَلَى. قَالُوا: فَافْعَلُوا. فَقَالُوا: اللَّهُمَّ بِجَاهِ مُحَمَّدٍ وَ
 آلِهِ الطَّيِّبِينَ لَمَّا سَقَيْنَا، فَقَدْ قَطَعْتَ الظَّلْمَةَ عَنَّا الْمِيَاهَ حَتَّى ضَعُفَ شَبَابُنَا، وَ تَمَآوَتْ وَلَدَانَا، وَ أَشْرَفْنَا عَلَى الْهَلَاكِه.

ពួកយ៉ាហ្វិឌីមួយចំនួនប្រាប់គ្នាដទៃគ្នាថា: "តើយើងនឹងផុតពីស្ថានការណ៍លំបាកនេះបែបណា ។"
 ព្រឹទ្ធាចារ្យនិងទីប្រឹក្សាពួកគេបានថា: "មូសា ﷺ មិនបានបញ្ជាជូនតាអស់លោកនិងជនជំនាន់ក្រោយ
 ពួកគេឲ្យស្វែងរកជំនួយពីមូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ និងរាជបុត្ររាជនគ្គា ﷺ របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ទេ ?" ពួកគេ
 បានថា: "ត្រូវហើយ ។" ទីប្រឹក្សាបានថា: "ធ្វើទៅ ។" ពួកគេបានថា: "ព្រះម្ចាស់ ﷺ អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ
 អើយ ដោយនូវព្រះនាមមូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ និងព្រះរាជបុត្ររាជនគ្គា ﷺ របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ សូមព្រះ
 អង្គ ﷺ បំបាត់អាការស្រេករបស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ ពួកទុច្ចរិតបង្កត់ទឹកអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ
 បណ្តាលឲ្យយុវជនអន់ខ្សោយ ក្មេងស្លាប់ ។ អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំចូលដល់ប្រល័យយុគហើយ ។"

فَبَعَثَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُمْ وَابِلًا هَظْلًا سَخًا أَمْلَأَ حِيَابَهُمْ وَ أَبَارَهُمْ وَ أَنهَارَهُمْ وَ أَوْعَيْتَهُمْ وَ ظَرُوفَهُمْ فَقَالُوا: هَذِهِ إِحْدَى الْحُسَيْنَيْنِ. ثُمَّ
 أَشْرَفُوا مِنْ سَطُوحِهِمْ عَلَى الْعَسَاكِرِ الْمُحِيطَةِ بِهِمْ، فَإِذَا الْمَطَرُ فَذَ آدَاهُمْ غَايَةَ الْأَدَى وَ أَفْسَدَ [عَلَيْهِمْ] أَمْعَتَهُمْ وَ أَسْلَحَتَهُمْ وَ أَمْوَالَهُمْ.
 فَانصَرَفَ عَنْهُمْ لِذَلِكَ بَعْضُهُمْ، وَ ذَلِكَ أَنَّ الْمَطَرَ أَنَاهُمْ فِي غَيْرِ أَوَانِهِ فِي حَمَارَةِ الْقَيْظِ حِينَ لَا يَكُونُ مَطَرٌ فَقَالَ الْبَاقُونَ مِنَ الْعَسَاكِرِ:
 هَبْكُمْ سَقِيئِمٌ فَمِنْ أَيْنَ تَأْكُلُونَ؟ وَ لَئِنْ انصَرَفَ عَنْكُمْ هَؤُلَاءِ فَلَسْنَا نَنْصَرِفُ حَتَّى نَقْتُلَكُمْ عَلَى أَنْفُسِكُمْ وَ عِيَالَتِكُمْ وَ أَهَالِكُمْ وَ
 أَمْوَالِكُمْ، وَ نَشْفِي غَيْظَنَا مِنْكُمْ.

អស់ឡោះហ្ន៎បានបញ្ជូនភ្លៀងធំមកលើពួកគេ បំពេញអណ្តូងទឹក ស្ទឹង គ្រឿងប្រដាប់ផ្ទះបាយនិងធុងពួកគេ ។ ពួកគេបានថា៖ "គោលបំណងចម្បងក្នុងចំណោមគោលបំណងទាំងពីរបានសម្រេចហើយ ។" បន្ទាប់មកពួកគេបានឡើងលើដំបូលផ្ទះដើម្បីមើលស្ថានភាពយុទ្ធជនដែលពុំទទួលបានទឹក ។ ភ្លៀងបានជះឥទ្ធិពលអាក្រក់លើពួកគេយ៉ាងដំណំ ដោយធ្វើឲ្យខូចរបស់របរ អាវុធនិងទ្រព្យ ។ យុទ្ធជនមួយចំនួនបានចាកចេញពីពួកគេព្រោះភ្លៀងនេះជាភ្លៀងខុសរដូវ កណ្តាលរដូវក្តៅ ។ ពួកយុទ្ធជនដែលនៅសេសសល់នោះបានថា៖ "ពេលនេះអស់លោកបាត់ស្រែក តើអស់លោកនឹងបានស្បៀងមកពីណា ? ទោះបីយុទ្ធជនចាកពីអស់លោកក៏ដោយ យើងនឹងមិនចេញពីអស់លោកទេ ដរាបណាយើងមិនបានឡោមព័ទ្ធអស់លោក កូនៗអស់លោក គ្រួសារអស់លោក ទ្រព្យអស់លោកនិងទម្លាក់កំហឹងទៅលើអស់លោកទេនោះ ។"

فَقَالَتِ الْيَهُودُ: إِنَّ الَّذِي سَقَانَا بِدَعَائِنَا مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يُطْعِمَنَا، وَ إِنَّ الَّذِي صَرَفَ عَنَّا مَنْ صَرَفَهُ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يَصْرِفَ الْبَاقِينَ. ثُمَّ دَعَا اللَّهُ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ أَنْ يُطْعِمَهُمْ. فَجَاءَتْ قَافِلَةٌ عَظِيمَةٌ مِنْ فَوَاقِلِ الطَّعَامِ قَدَرِ الْفَنِيِّ بَجَلٍ وَ بَعْلِ وَ حِمَارٍ مُوقَرَةٍ حَنْطَلَةٌ وَ دَقِيقًا، وَ هُمْ لَا يَشْعُرُونَ بِالْعَسَاكِرِ فَانْتَهَوْا إِلَيْهِمْ وَ هُمْ نِيَامٌ، وَ لَمْ يَشْعُرُوا بِهِمْ، لِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى ثَقُلَ نَوْمُهُمْ حَتَّى دَخَلُوا الْقَرْيَةَ، وَ لَمْ يَمْنَعُوهُمْ، وَ طَرَحُوا فِيهَا أَمْتِعَتَهُمْ وَ بَاعُوهَا مِنْهُمْ فَانصَرَفُوا وَ أَبْعَدُوا، وَ تَرَكُوا الْعَسَاكِرَ نَائِمَةً لَيْسَ فِي أَهْلِهَا عَيْنٌ تَطْرَفُ، فَلَمَّا أَبْعَدُوا انْتَبَهُوا، وَ نَابَدُوا الْيَهُودَ الْحَرْبَ، وَ جَعَلَ يَقُولُ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ: الْوَحَا، الْوَحَا فَإِنَّ هَؤُلَاءِ اسْتَدَّ بِهِمُ الْجَوْعُ وَ سَيَذَلُّونَ لَنَا.

ពួកយ៉ាហ្វិឌីបានថា៖ "ព្រះទ្រង់អ្នកបំបាត់អាការស្រែករបស់យើងតាមការបូងស្ទឹងរបស់យើងតាមរយៈមូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ និងព្រះរាជបុត្ររាជនគ្គា ﷺ របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ នោះ ទ្រង់មានអំណាចលើស្បៀងយើង ។ ព្រះអង្គ ﷺ ទ្រង់មានអំណាចលើពួកទាហានដែលបានចាកចេញទ័ព ។" បន្ទាប់មកពួកគេបានបូងស្ទឹងតាមរយៈមូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ និងព្រះរាជបុត្ររាជនគ្គា ﷺ របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ សូមស្បៀងអាហារ ។ កូនទូរចរធំមួយបានឆ្លងកាត់តាមនោះដោយមានអូដ្ឋ សេះទេសនិងលាពីរពាន់ក្បាលផ្ទុកនូវស្រូវសាឡើនិងស្បៀងនានា មិនដឹងថាមានកងទ័ពទេ ។ ពួកទ័ពទាំងនេះមិនបានកាក់ទូរចរទេព្រោះពួកគេបានដេកលង់លក់ មិនមានអ្នកណាម្នាក់បើកភ្នែករួចទេ ។ ទូរចរបានដាក់ស្បៀងនៅក្នុងភូមិ ហើយបានចាកចេញ ។ លុះបានទៅឆ្ងាយពីភូមិទើបពួកកងទ័ពបើកភ្នែករួច ។ ពួកយោធាបានសម្រេចចិត្តវាយលុកពួកយ៉ាហ្វិឌី បានប្រាប់គ្នាថា៖ "ឆាប់ឡើងៗ ពួកវាច្បាស់ជាឃ្លានខ្លាំងហើយ យើងនឹងឈ្នះពួកវា ។"

قَالَ لَهُمُ الْيَهُودُ: هَيْهَاتَ بَلْ قَدْ أَطْعَمْنَا رَبَّنَا وَ كُنْتُمْ نِيَامًا: جَاءَنَا مِنَ الطَّعَامِ كَذَا وَ كَذَا، وَ لَوْ أَرَدْنَا قِتَالَكُمْ فِي حَالِ نَوْمِكُمْ لَتَهَيَّأْنَا وَ لَكِنَّا كَرِهْنَا الْبَغْيَ عَلَيْكُمْ، فَانصَرَفُوا عَنَّا وَ إِلَّا دَعَوْنَا عَلَيْكُمْ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ ، وَ اسْتَنْصَرْنَا بِهِمْ أَنْ يُخْرِجَكُمْ كَمَا قَدْ أَطْعَمْنَا وَ اسْقَانَا. فَأَبَاؤُنَا إِلَّا طُعْيَانًا فَدَعَوْا اللَّهَ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ اسْتَنْصَرُوا بِهِمْ.

ពួកយ៉ាហ្វិឌីបានប្រាប់ពួកទាហានថា៖ "អស់លោកមិនអាចធ្វើទៅបានទេព្រោះព្រះម្ចាស់ ﷺ យើងបានឲ្យអាហារយើងខណៈអស់លោកកំពុងតែដេកលក់ ។ យើងបានទទួលអាហារនេះមួយនិងអាហារនេះមួយ ។ បើយើងចង់ យើងបានសម្លាប់អស់លោកស្រេចហើយខណៈដែលអស់លោកកំពុងដេកលក់នោះ តែយើងស្អប់ខ្ពើមប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតលើអស់លោក ។ ចូរចាកចេញឆ្ងាយពីយើងទៅ ពុំនោះទេយើងនឹងបូងស្ទឹងសូមឲ្យអស់លោកវិនាស តាមរយៈមូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ និងព្រះរាជបុត្ររាជនគ្គា ﷺ របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ហើយអស់ឡោះហ្ន៎ ﷺ នឹងជួយយើង ព្រះអង្គ ﷺ នឹងបំបាក់ខុបអស់លោក ដូចព្រះអង្គ ﷺ បានឲ្យ

អាហារយើង បំបាត់អាការស្រែកយើងនោះដែរ។" តែពួកគេបដិសេធយ៉ាងក្រអឺតទ្រម។ ពួកយ៉ាហ្វិឌី បានបូងស្លុងអល់ឡោះហ្គី^{عَلَيْهِمْ}តាមរយៈមូហ្គាំម៉ាដ្ឋូ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ}និងព្រះរាជបុត្ររាជនគ្គា^{عَلَيْهِمْ}របស់មូហ្គាំម៉ាដ្ឋូ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} បានសូមជំនួយតាមរយៈព្រះអង្គទាំងអស់នេះ^{عَلَيْهِمْ}។^{السَّلَامُ}

تَمَّ بَرَزَ الثَّلَاثُمِائَةِ إِلَى (النَّاسِ لِلِقَاءِ) فَمَتَّلُوا مِنْهُمْ وَ أَسْرَوْا، وَ طَحَطْ حَوْثُهُمْ وَ اسْتَوْتَفُوا مِنْهُمْ بِأَسْرَائِهِمْ، فَكَانُوا لَا يَنْدَاهُمْ مَكْرُوهُ مِنْ جِهَتِهِمْ لِحُوفِهِمْ عَلَى مَنْ هُمْ فِي أَيْدِي الْيَهُودِ. فَلَمَّا ظَهَرَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ حَسَدُوهُ، إِذْ كَانَ مِنَ الْعَرَبِ، فَكَذَّبُوهُ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 393)

បន្ទាប់មកភាគីយ៉ាហ្វិឌីបីរយនាក់បានវាយលុកទៅលើពួកទាហានសត្រូវ បានសម្លាប់ពួកគេខ្លះ ចាប់ខ្លួនបានខ្លះ ហើយបានឈ្នះពួកគេ។ ពួកគេបានធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយពួកឈ្លើយសឹក។ ដូច្នេះឯងបានជាកុលសម្ព័ន្ធទាំងនេះមិនដែលមានផែនការក្បត់ពួកយ៉ាហ្វិឌីទេ ព្រោះតែខ្លាចមានគ្រោះថ្នាក់ដល់ពួកដែលត្រូវចាប់ខ្លួនដែលនៅក្នុងដៃពួកគេនោះ។ ពេលមូហ្គាំម៉ាដ្ឋូ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ}មកដល់ ពួកគេច្រណែនព្រះអង្គ^{عَلَيْهِمْ} ព្រោះព្រះអង្គ^{عَلَيْهِمْ}មានសាលោហិតអាវ៉ាប់ ដូច្នេះពួកគេបានបង្កាច់បង្វិចព្រះអង្គ^{عَلَيْهِمْ}។^{عَلَيْهِمْ}

((التفسير الإمام العسكري))

مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيْسَى عَنْ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ عَنِ النَّضْرِ بْنِ سُوَيْدٍ عَنْ زُرْعَةَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ كَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَقَالَ كَانَتْ الْيَهُودُ بَجْدٌ فِي كُتُبِهَا أَنْ مُهَاجَرَ مُحَمَّدٍ (صلى الله عليه وآله) مَا بَيْنَ عَيْرٍ وَ أُحُدٍ فَخَرَجُوا يَطْلُبُونَ الْمَوْضِعَ فَمَرُّوا بِجَبَلٍ يُسَمَّى حَدَادًا فَقَالُوا حَدَادٌ وَ أُحُدٌ سَوَاءٌ فَتَفَرَّقُوا عِنْدَهُ فَتَزَلَّ بَعْضُهُمْ بِبَنِي إِسْرَائِيلَ وَ بَعْضُهُمْ بِحَيْبَرَ

មូហ្គាំម៉ាដ្ឋូ បឺន យ៉ាស្គុយ៉ា បានថ្លែងតមកពីអាស្គុយ៉ាដ្ឋូ បឺន មូហ្គាំម៉ាដ្ឋូ បឺន អ៊ីសា តមកពីអាល់-ហ្វិសៃនី បឺន សាអ៊ីដ្ឋូ តមកពីអាល់-ណាដ្ឋូរ បឺន ស៊ូដៃដ្ឋូ តមកពីស៊ូរអុស្តុ បឺន មូហ្គាំម៉ាដ្ឋូ តមកពីអាច្វិ បាស្រៀរ ដែលបានថ្លែងតមកពីអាច្វិ អាប់ខុលឡោះហ្គី^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ}ដែលមានចនៈអំពីព្រះបន្ទូល [២:៨៩] កាលពីមុនពួកគេតែងតែអង្វរសូមឲ្យឈ្នះពួកបដិសេធសទ្ធា ថា៖ "ពួកយ៉ាហ្វិឌីបានរកឃើញនៅក្នុងព្រះគម្ពីរពួកគេថា មូហ្គាំម៉ាដ្ឋូ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ}នឹងភៀសខ្លួនទៅត្រង់រវាងផែរនិងអ៊ូហ្វិដ្ឋូ។ ដូច្នេះពួកគេបានចេញទៅមើលកន្លែងនោះ។ ពួកគេបានឆ្លងកាត់តាមភ្នំមួយដែលគេហៅថាហ្គាដ្ឋាដ្ឋូ។ ពួកគេបានថា៖ "ហ្គាដ្ឋាដ្ឋូនិងអ៊ូហ្វិដ្ឋូជាតែមួយនិងដូចគ្នា។" ពួកគេបានបែកនាទីនោះ។ ពួកគេមួយចំនួនបានបោះជំរំនៅឯតែម៉ាអ៊ូ ខ្លះនៅឯហ្គាដ្ឋាក់ មួយចំនួនទៀតបោះជំរំនៅឯខុយ័បាវ។

فَاشْتَاقَ الَّذِينَ بَنِي إِسْرَائِيلَ إِلَى بَعْضِ إِخْوَانِهِمْ فَمَرَّ بِهِمْ أَعْرَابِيٌّ مِنْ قَيْسٍ فَتَكَارَوْا مِنْهُ وَ قَالَ لَهُمْ أَمْرٌ بِكُمْ مَا بَيْنَ عَيْرٍ وَ أُحُدٍ فَقَالُوا لَهْ إِذَا مَرَزْتَ بِيَمَا فَادِنًا بِيَمَا فَلَمَّا تَوَسَّطَ بِهِمْ أَرْضَ الْمَدِينَةِ قَالَ لَهُمْ ذَاكَ عَيْرٌ وَ هَذَا أُحُدٌ فَتَزَلُّوا عَنْ ظَهْرِ إِبِلِهِ وَ قَالُوا قَدْ أَصْبَنَّا بُعَيْتَنَا فَلَا حَاجَةَ لَنَا فِي إِبِلِكَ فَادْهَبْ حَيْثُ شِئْتَ وَ كَتَبُوا إِلَى إِخْوَانِهِمْ الَّذِينَ بِقَدَكٍ وَ حَيْبَرَ أَنَا قَدْ أَصْبَنَّا الْمَوْضِعَ فَهَلُّمُوا إِلَيْنَا فَكَتَبُوا إِلَيْهِمْ أَنَا قَدْ اسْتَفَرَّتْ بِنَا الدَّارُ وَ اتَّخَذْنَا الْأَمْوَالَ وَ مَا أَقْرَبْنَا مِنْكُمْ فَإِذَا كَانَ ذَلِكَ فَمَا أَسْرَعْنَا إِلَيْكُمْ

ពួកយ៉ាហ្វិឌីដែលនៅឯតែម៉ាអ៊ូបានមកតាមបងប្អូនខ្លួនមួយចំនួន។ បុរសអាក្រុំរបកុលសម្ព័ន្ធក្នុងសម្លាប់

បានជួបពួកគេ ពួកគេក៏បានជួល[អូដ្ឋ]គាត់មួយ ហើយគាត់បានប្រាប់ពួកគេថា: "ខ្ញុំគប្បីទៅឯច្រកអ្នក
និងអ្វីហ្ន៎នេះជាមួយអស់លោក ។" ពួកគេបានថា: "ពេលលោកទៅដល់ច្រកទាំងពីរនេះ សូមលោក
បង្ហាញយើងផង ។" ពេលគាត់ទៅដល់ពាក់កណ្តាតទឹកដីម៉ាឌីណាស៊ុំ គាត់បានប្រាប់ពួកគេថា: "នោះគឺ
អ្នក នោះគឺអ្វីហ្ន៎ ។" ពួកគេបានចុះពីលើអូដ្ឋរបស់គាត់ ហើយថា: "យើងបានមកដល់គោលដៅយើង
ហើយ ។ យើងមិនត្រូវការអូដ្ឋលោកទៀតទេ ដូច្នេះលោកអាចទៅណាបានតាមចិត្តចុះ ។" ពួកគេបាន
សរសេរសំបុត្រទៅបងប្អូនពួកគេដែលនៅឯហ្វាដ្យាកនិងខ្យប់បារថា: "យើងបានមកដល់កន្លែងនោះ
ហើយ ។ សូមមកជួបយើង ។" ពួកនោះបានសរសេរតបពួកគេវិញថា: "យើងស្នាក់នៅឯផ្ទះ រកទ្រព្យ
បានហើយ ។ មិនមានអ្នកណានៅជិតយើងជាងអស់លោកទេ ។ កាលណាព្រឹត្តិការណ៍កើតឡើង កាល
នោះយើងនឹងទៅរកអស់លោក ។"

فَاتَّخَذُوا بِأَرْضِ الْمَدِينَةِ الْأَمْوَالَ فَلَمَّا كَثُرَتْ أَمْوَالُهُمْ بَلَغَ تَبَعُ فَعَزَاهُمْ فَتَحَصَّنُوا مِنْهُ فَحَاصِرُهُمْ وَ كَانُوا يَرْقُونَ لِضِعْفَاءِ أَصْحَابِ تَبِعٍ
فَيُلْقُونَ إِلَيْهِمْ بِاللَّيْلِ التَّمَرَ وَ الشَّعِيرَ فَبَلَغَ ذَلِكَ تَبَعٌ فَفَرَّقَ لَهُمْ وَ آمَنَهُمْ فَانزَلُوا إِلَيْهِ فَقَالَ لَهُمْ إِنِّي قَدِ اسْتَطَبْتُ بِأَلَدِكُمْ وَ لَا أَرَانِي
إِلَّا مُقِيمًا فِيكُمْ فَقَالُوا لَهُ إِنَّهُ لَيْسَ ذَاكَ لَكَ إِنَّهَا مُهَاجِرٌ نَبِيٍّ وَ لَيْسَ ذَلِكَ لِأَحَدٍ حَتَّى يَكُونَ ذَلِكَ فَقَالَ لَهُمْ إِنِّي مُخَلَّفٌ فِيكُمْ مِنْ
أُسْرَتِي مَنْ إِذَا كَانَ ذَلِكَ سَاعَدَهُ وَ نَصَرَهُ

ពួកគេរកទ្រព្យបាននៅឯទឹកដីម៉ាឌីណាស៊ុំ ។ ពេលពួកគេបានទ្រព្យច្រើនហើយ ព័ត៌មានបានលេចឮ
ទៅដល់ទុបបាអ៊ូ ទុបបាអ៊ូបានវាយប្រហារពួកគេ ។ ពួកគេបានពង្រឹងកម្លាំងខ្លួនដើម្បីទប់ទល់ទុបបាអ៊ូ
ទុបបាអ៊ូបានឡោមព័ទ្ធពួកគេ ។ ពួកគេអាណិតអាសូររាស្ត្រទន់ខ្សោយរបស់ទុបបាអ៊ូ បានបោះផ្លែលម្អើ
និងស្រូវសាឡីទៅឲ្យពួកគេពេលយប់ ។ ដំណឹងនេះបានលេចឮដល់ទុបបាអ៊ូ ទុបបាអ៊ូក៏មានសមាសចិត្ត
ចំពោះពួកគេ ហើយបានលើកលែងពួកគេ ពួកគេបានចុះមកជួបទុបបាអ៊ូ ។ ទុបបាអ៊ូបានប្រាប់ពួក
គេថា: "ខ្ញុំស្រឡាញ់ស្រុកនេះ ហើយចង់ស្នាក់នៅជាមួយអស់លោក ។" ពួកគេបានប្រាប់ទុបបាអ៊ូថា:
"លោកមិនមានសិទ្ធិនៅទីនេះទេ ព្រោះព្រះសាស្តា ﷺ នឹងភៀសខ្លួនមក ។ មុនព្រឹត្តិការណ៍នេះកើត
ឡើង អ្នកណាក៏ពុំមានសិទ្ធិដែរ ។" ទុបបាអ៊ូបានថា: "ខ្ញុំនឹងចាកចោលក្រុមគ្រួសារខ្ញុំក្នុងចំណោមអស់
លោក ។ ពេលណាព្រឹត្តិការណ៍នេះកើតឡើង ពេលនោះពួកគេនឹងគាំទ្រព្រះអង្គ ﷺ និងជួយជ្រោម
ជ្រែងព្រះអង្គ ﷺ ។"

فَخَلَّفَ حَيَيْنَ الْأَوْسَ وَ الْخَزْرَجَ فَلَمَّا كَثُرُوا بِهَا كَانُوا يَتَنَاولُونَ أَمْوَالَ الْيَهُودِ وَ كَانَتِ الْيَهُودُ تَقُولُ لَهُمْ أَمَا لَوْ قَدْ بُعِثَ مُحَمَّدٌ
لَيُخْرِجَنَّكُمْ مِنْ دِيَارِنَا وَ أَمْوَالِنَا فَلَمَّا بَعَثَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مُحَمَّدًا (صلى الله عليه وآله) آمَنَتْ بِهِ الْأَنْصَارُ وَ كَفَرَتْ بِهِ الْيَهُودُ وَ
هُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ كَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ .

ទុបបាអ៊ូបានបន្សល់ទុកនូវកុលសម្ព័ន្ធពីរ កុលសម្ព័ន្ធអាល់-អេស៊ីនិងកុលសម្ព័ន្ធខ្យប់បារ ។ លុះពួកគេ
បានកើតកូនពូនជាចៅ ពួកគេតែងតែយកទ្រព្យពួកយ៉ាហ្វីឌី ពួកយ៉ាហ្វីឌីតែងតែនិយាយប្រាប់ពួកគេថា:
"កាលណាគេចាត់បញ្ជូនម្នាក់ម៉ាដ្ឋ ﷺ មក កាលនោះព្រះអង្គ ﷺ នឹងបណ្តេញអស់លោកចេញពីផ្ទះ
សម្បែងនិងទ្រព្យយើង ។" លុះអស់ឡោះហ្ន៎ ﷺ បានចាត់បញ្ជូនម្នាក់ម៉ាដ្ឋ ﷺ មក បណ្តាអ្នកជំនួយជឿព្រះ
អង្គ ﷺ តែពួកយ៉ាហ្វីឌីបានបដិសេធព្រះអង្គ ﷺ នេះគឺព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ ﷺ [២:៨៩] កាលពីមុន

ពួកគេតែងតែអង្វរសូមឲ្យឈ្នះពួកបដិសេធសទ្ធា ។ តែកាលណាបានមកដល់ពួកគេនូវអ្វីមួយដែលពួកគេធ្លាប់ស្គាល់ធ្លាប់ដឹងហើយនោះ: កាលនោះពួកគេមិនជឿអ្វីនោះទេ ។ ដូច្នេះបណ្តាសារបស់អល់ឡោះហ្គាំរ៉ាពើបពះលើពួកបដិសេធសទ្ធា ។" (الكافي ١٤٨١/٣٠٨ : ٨)

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ قَالَ سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَا كَانَ قَوْمٌ فِيمَا بَيْنَ مُحَمَّدٍ وَعِيسَى صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمَا وَكَانُوا يَتَوَعَّدُونَ أَهْلَ الْأَصْنَامِ بِالنَّبِيِّ (صلى الله عليه وآله) وَ يَقُولُونَ لِيُخْرِجَنَّ نَبِيٌّ فَلْيُكْسِرَنَّ أَصْنَامَكُمْ وَ لِيُفَعِّلَنَّ بِكُمْ [وَلِيُفَعِّلَنَّ] فَلَمَّا خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) كَفَرُوا بِهِ .

អាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាអ៊ឹមបានថ្លែងតមកពីឪពុកលោក តមកពីស្នាម្យ៉ាង ប៊ិន យ៉ាស៊ុយ៉ា តមកពីអ៊ីសហ្គាតូ ប៊ិន អ៊ុម៉ារ៉ាដែលបានឲ្យដឹងថាខ្ញុំបានសួរអាធិ អ៊ុបខុលឡោះហ្គាំរ៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គាំរ៉ា^{تبارك وتعالى} (គឺព្រះដ៏មានសិរីសួស្តី ព្រះដ៏មហាថ្កើងថ្កាន) [២:៨៩] កាលពីមុន ពួកគេតែងតែអង្វរសូមឲ្យឈ្នះពួកបដិសេធសទ្ធា ។ តែកាលណាបានមកដល់ពួកគេនូវអ្វីមួយដែលពួកគេធ្លាប់ស្គាល់ធ្លាប់ដឹងហើយនោះ: កាលនោះពួកគេមិនជឿអ្វីនោះទេ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: "មនុស្សដែលនៅក្នុងចន្លោះសម័យកាលរបស់មូហាំម៉ាដ្យូ^{صلى الله عليه وآله} និងអ៊ីសា^{عليه السلام} នឹងប្រាប់ពួកគោរពបូជារូបបដិមាអំពីព្រះសាស្តា^{صلى الله عليه وآله} ដែលគេបានសន្យារួចហើយថាព្រះអង្គ^{صلى الله عليه وآله} នឹងកើតឡើងនោះថា: "កាលណាព្រះសាស្តា^{صلى الله عليه وآله} ងើបឡើង កាលនោះព្រះអង្គ^{صلى الله عليه وآله} នឹងវាយបំបែករូបបដិមារបស់អល់លោក ។ ព្រះអង្គ^{صلى الله عليه وآله} នឹងធ្វើបែបនេះមួយ បែបនេះមួយចំពោះអល់លោក ។" ក៏ប៉ុន្តែពេលព្រះអង្គ^{صلى الله عليه وآله} ងើបឡើង ពួកគេបដិសេធព្រះអង្គ^{صلى الله عليه وآله} ។" (الكافي ١٤٨١/٣٠٨)

العياشي: عَنْ جَابِرٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ هَذِهِ الْآيَةِ، عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: "فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ". قَالَ: «تَفْسِيرُهَا فِي الْبَاطِنِ: لَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا فِي عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) كَفَرُوا بِهِ، فَقَالَ اللَّهُ فِيهِمْ: "فَلَعَنَهُ اللَّهُ عَلَى الْكَافِرِينَ" فِي بَاطِنِ الْقُرْآنِ». قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «نَعْنِي نَبِيَّ أُمَّيَّةَ، هُمْ الْكَافِرُونَ فِي بَاطِنِ الْقُرْآنِ». (تفسير العياشي 1: 70/50)**

អាល់-អ៊ែយ៉ាស៊ីបានថ្លែងតមកពីយ៉ាហ្ស៊ែរដែលបានថ្លែងថាខ្ញុំបានសួរអាធិ យ៉ាកុហ្គារ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គាំរ៉ា^{تبارك وتعالى} [២:៨៩] តែកាលណាបានមកដល់ពួកគេនូវអ្វីមួយដែលពួកគេធ្លាប់ស្គាល់ធ្លាប់ដឹងហើយនោះ: កាលនោះពួកគេមិនជឿអ្វីនោះទេ ។ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: "សេចក្តីអធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុនេះដែលកម្រមានអ្នកណាដឹងនោះគឺ: កាលណាអ្វីដែលពួកគេធ្លាប់ស្គាល់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអាលី^{صلى الله عليه وآله} នោះបានមកដល់ពួកគេ ពួកគេមិនជឿអ្វីនោះទេ (គឺមិនជឿថាអាលី^{صلى الله عليه وآله} ជាអ្នកស្នងរស្មីលុលឡោះហ្គាំរ៉ា^{صلى الله عليه وآله} ទេ) ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្គាំរ៉ា^{تبارك وتعالى} មានព្រះបន្ទូលអំពីពួកគេនោះថា: ដូច្នេះបណ្តាសារបស់អល់ឡោះហ្គាំរ៉ាពើបពះលើពួកបដិសេធសទ្ធា ក្នុងអត្ថន័យប្រៅរបស់គូរអានដែលកម្រមានអ្នកណាដឹង ។" អាធិយ៉ាកុហ្គារ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: "មានន័យថាកុលសម្ព័ន្ធអ្វីម៉ែយ៉ាស៊ុ ពួកគេជាជនបដិសេធសទ្ធា នៅក្នុងអត្ថន័យប្រៅរបស់គូរអានដែលកម្រមានអ្នកណាដឹង ។" (70/50 : 1) (تفسير العياشي 1: 70/50)

بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَنْ يَكْفُرُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ بَعِيًّا أَنْ يُنَزَّلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ فَبَاءُوا بِغَضَبٍ عَلَى غَضَبٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿١٠﴾

៩០. អប្រិយគឺអ្វីដែលពួកគេបានយកព្រលឹងខ្លួនឯងទៅជួញដូរ គឺពួកគេបដិសេធអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ន៎បានបើកឲ្យដឹង [ការបដិសេធនេះបានកើតឡើង]មកពីសេចក្តីច្រណែនដែលអល់ឡោះហ្ន៎បានប្រទានព្រះមេត្តាធម៌ព្រះអង្គឲ្យបារណាមួយរបស់ព្រះអង្គស្រេចតែព្រះអង្គ ។ ដូច្នេះពួកគេបានធ្វើឲ្យខ្លួនឯងរងព្រះពិរោធមួយលើព្រះពិរោធមួយ ។ សម្រាប់ពួកបដិសេធសទ្ធាគឺទណ្ឌកម្មដ៏ថោកទាប ។

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: ذَمَّ اللَّهُ تَعَالَى الْيَهُودَ، وَ غَابَ فِعْلُهُمْ فِي كُفْرِهِمْ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فَقَالَ: « بَسَمًا اشْتَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ « أَيِ اشْتَرَوْهَا بِالْهَدَايَا وَ الْفُضُولِ الَّتِي كَانَتْ تَصِلُ إِلَيْهِمْ، وَ كَانَ اللَّهُ أَمْرَهُمْ بِشِرَائِهَا مِنَ اللَّهِ بِطَاعَتِهِمْ لَهُ لِيَجْعَلَ لَهُمْ أَنْفُسَهُمْ وَ الْإِنْتِفَاعَ بِهَا دَائِمًا فِي نَعِيمِ الْآخِرَةِ فَلَمْ يَشْتَرَوْهَا، بَلِ اشْتَرَوْهَا بِمَا أَنْفَعُوهُ فِي عِدَاوَةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ لِيَبْقَى لَهُمْ عِزُّهُمْ فِي الدُّنْيَا، وَ رِئَاسَتُهُمْ عَلَى الْجَاهِلِ، وَ يَنَالُوا الْمُحَرَّمَاتِ، وَ أَصَابُوا الْفُضُولَاتِ مِنَ السَّفَلَةِ وَ صَرَفُوهُمْ عَنْ سَبِيلِ الرَّشَادِ، وَ وَقَفُوهُمْ عَلَى طَرِيقِ الضَّلَالَاتِ.

អ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-អាស្ការី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَالسَّلَامُ មានវចនៈថាៈ "ក្នុងការស្តីបន្ទោសពួកយ៉ាហ្វិឌីនិងក្នុងការកាត់ទោសទង្វើពួកគេដែលពួកគេមិនជឿមូហ្ន៎ម៉ាដូ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَالسَّلَامُ ទេនោះ អល់ឡោះហ្ន៎ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَالسَّلَامُ មានព្រះបន្ទូលថាៈ [២:៩០] អប្រិយគឺអ្វីដែលពួកគេបានយកព្រលឹងខ្លួនឯងទៅជួញដូរ មានន័យថាលក់មគ្គុទេសក៍ដឹកនាំដូរនឹងកិច្ចការឥតខ្ចីមសារ ។ អល់ឡោះហ្ន៎ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَالسَّلَامُ បានបញ្ជាឲ្យពួកគេការពារខ្លួនពីអល់ឡោះហ្ន៎ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَالسَّلَامُ ដោយស្តាប់បង្គាប់ព្រះអង្គ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَالسَّلَامُ ដើម្បីពួកគេនឹងបាននៅក្នុងបរមសុខអនន្តនាលោកមុខ តែពួកគេមិនធ្វើដូច្នោះទេ ។ ផ្ទុយទៅវិញ ពួកគេបានទិញយកអមិត្តភាពរបស់វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَالسَّلَامُ ដើម្បីរក្សាទុកនូវប្រក្សីតរបស់ពួកគេក្នុងលោកនេះ ដើម្បីពួកគេនឹងបានគ្រប់គ្រងលើជនអវិជ្ជាជាអំណឹះតទៅ ដើម្បីធ្វើអំពើដែលត្រូវហាមដើម្បីនាំមនុស្សដើរខុសផ្លូវពីមាគ៌ាល្អហើយឲ្យពួកគេដើរលើផ្លូវឯងដ៏ត ។

قَالَ عَزَّ وَ جَلَّ: « أَنْ يَكْفُرُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ بَعْثًا « أَيِ بِمَا أَنْزَلَ عَلَى مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنْ تَصْدِيقِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ بَعْثًا « أَنْ يُنَزِّلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ». قَالَ: وَ إِنَّمَا كَانَ كُفْرُهُمْ لِيَعْبِيهِمْ وَ حَسَدِهِمْ لَهُ لِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَيْهِ وَ هُوَ الْفُرْقَانُ الَّذِي أَبَانَ فِيهِ نُبُوتَهُ وَ أَظْهَرَ بِهِ آيَتَهُ وَ مُعْجَزَتَهُ.

បន្ទាប់មកព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិប្បទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង មានព្រះបន្ទូលថាៈ គឺពួកគេបដិសេធអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ន៎បានបើកឲ្យដឹង មានន័យថាអ្វីដែលគេបានបើកឲ្យមូសា عَلَيْهِ وَآLِهِ وَالسَّلَامُ ដឹងក្នុងការព្រមតាមមូហ្ន៎ម៉ាដូ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَالسَّلَامُ ។ ពួកគេបះបោរប្រឆាំងរឿងនេះ មកពីសេចក្តីច្រណែនដែលអល់ឡោះហ្ន៎បានប្រទានព្រះមេត្តាធម៌ព្រះអង្គឲ្យបារណាមួយរបស់ព្រះអង្គស្រេចតែព្រះអង្គ ។ ពួកគេមិនជឿមកពីមូលហេតុបះបោរប្រឆាំងនិងច្រណែនមូហ្ន៎ម៉ាដូ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَالسَّلَامُ ដែលអល់ឡោះហ្ន៎ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَالسَّلَامُ បានប្រទានអ្វីមួយឲ្យព្រះអង្គ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَالسَّلَامُ អ្វីមួយនោះគឺគូរអានដែលប្រកាសថាព្រះអង្គ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَالسَّلَامُ ជាព្រះសាស្តា عَلَيْهِ وَآLِهِ وَالسَّلَامُ ហើយសញ្ញានិងអព្វុតហេតុនានារបស់ព្រះអង្គ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَالسَّلَامُ ត្រូវបង្ហាញឲ្យឃើញច្បាស់តាមរយៈគូរអាននេះ ។

قَالَ: « فَبَاؤُوا بَعْضَ عَلَى غَضَبٍ « يَعْنِي رَجَعُوا وَ عَلَيْهِمُ الْغَضَبُ مِنَ اللَّهِ عَلَى غَضَبٍ فِي أَثَرِ غَضَبٍ، وَ الْغَضَبُ الْأَوَّلُ حِينَ كَذَبُوا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ، وَ الْغَضَبُ الثَّانِي حِينَ كَذَبُوا بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ. قَالَ: وَ الْغَضَبُ الْأَوَّلُ أَنْ جَعَلَهُمْ قِرْدَةً حَاسِبِينَ، وَ لَعَنَهُمْ عَلَى لِسَانِ عِيسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ الْغَضَبُ الثَّانِي حِينَ سَلَطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ سُيُوفَ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ أَصْحَابِهِ وَ أُمَّتِهِ حَتَّى دَلَّوْهُمْ بِهَا فَإِنَّمَا دَخَلُوا

فِي الْإِسْلَامِ طَائِعِينَ، وَإِمَّا أَدْوَا الْجَزِيَّةَ صَاغِرِينَ ذَاخِرِينَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام، ج 1، ص 401)

បន្ទាប់មកអស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ ដូច្នេះពួកគេបានធ្វើឲ្យខ្លួនឯងរងព្រះពិរោធមួយលើព្រះពិរោធមួយ មានន័យថាព្រះពិរោធអស់ឡោះហ្ន៎ពើបលើពួកគេពីលើព្រះពិរោធជាបន្តបន្ទាប់ ។ ព្រះពិរោធទីមួយ គឺកាលពួកគេបាននិយាយបង្ហូរម្ហូរសាស្ត្រ ប៊ីន ម៉ារយ៉ា ។ ព្រះពិរោធទីពីរគឺពួកគេនិយាយបង្ហូរម្ហូរម៉ាដូ ។ នៅក្នុងព្រះពិរោធដំបូង គេបានធ្វើឲ្យពួកគេក្លាយទៅជាសត្វស្វាថោកទាប អស់ឡោះហ្ន៎បានដាក់បណ្តាសាពួកគេដោយអណ្តាតម្ហូរសាស្ត្រ ។ នៅក្នុងព្រះពិរោធទីពីរគេបានផ្តាព្រួញពួកគេដោយដាររបស់ម្ហូរម៉ាដូ ដោយរាជបុត្ររាជនគ្រា របស់ម្ហូរម៉ាដូ ដោយបណ្តាសារករបស់ម្ហូរម៉ាដូ និងដោយសហគមន៍របស់ម្ហូរម៉ាដូ ទាល់តែអាម៉ាស់មុខ ។ ពួកគេបានចូលក្នុងក្រោលអ៊ីស្លាមទាំងទទឹងរឹងរូស ។ ពួកគេបានខូចកិត្តសព្វដោយការតម្រូវឲ្យបង់ពន្ធ ហើយត្រូវអាម៉ាស់ មុខ ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام) វគ្គ២៧២)

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ الْبَرْقِيِّ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ عَمَّارِ بْنِ مَرْوَانَ، عَنْ مُنْجَلٍ، عَنْ جَابِرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام)، قَالَ: «نَزَلَ جِبْرِئِيلُ (عليه السلام) بِهَذِهِ الْآيَةِ عَلَى مُحَمَّدٍ (صلى الله عليه وآله) هَكَذَا: بِسْمَا اشْتَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَنْ يَكْفُرُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِي عَلِيٍّ بَغِيًّا».

ម្ហូរម៉ាដូ ប៊ីន យ៉ាកុក្កូបបានថ្លែងតមកពីអាលី ប៊ីន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម តមកពីអាស្ថម៉ាដូ ប៊ីន ម្ហូរម៉ាដូ អាល់-បាក្វី តមកពីឪពុកលោក តមកពីម្ហូរម៉ាដូ ប៊ីន ស៊ីណាន តមកពីអ៊ីម៉ារ ប៊ីន ម៉ារវ៉ាន តមកពីម៉ាន់ខល់ តមកពីយ៉ាបៀរ តមកពីអាហ្វិ យ៉ាកុក្កូហ្វារ ដែលមានវចនៈថា៖ "យ៉ូស្វ័រអ៊ីលបាននាំអាយ៉ាស្កុនេះមកឲ្យម្ហូរម៉ាដូ ដូចតទៅគឺ៖ [២:៩០] អប្រិយគឺអ្វីដែលពួកគេបានយកព្រលឹងខ្លួនឯងទៅជូញជូរ គឺពួកគេបដិសេធអ្វីដែលអស់ឡោះហ្ន៎បានបើកឲ្យដឹងអំពីអាលី មកពីសេចក្តីច្រណែន ។"

(الكافي 1: 25 / 345)

الْعِيَّاشِيُّ: قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) هَكَذَا: بِسْمَا اشْتَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَنْ يَكْفُرُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِي عَلِيٍّ بَغِيًّا؛ وَقَالَ اللَّهُ فِي عَلِيٍّ بَغِيًّا: "أَنْ يُنَزَّلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ" يَعْنِي عَلِيًّا، قَالَ اللَّهُ: "فَبَاؤُ بِغَضَبٍ عَلَى غَضَبٍ" يَعْنِي بَنِي أُمَيَّةَ "وَلِلْكَافِرِينَ" يَعْنِي بَنِي أُمَيَّةَ "عَذَابٌ مُهِينٌ"». (تفسير العيَّاشي 50 / 70 : 1)**

អាល់-អ៊ែយ៉ាស្កុបានថ្លែងថា អាហ្វិ យ៉ាកុក្កូហ្វារ មានវចនៈថា៖ "អាយ៉ាស្កុនេះត្រូវបើកឲ្យរំលូលលុបឡោះហ្ន៎ដឹងដូចតទៅគឺ៖ [២:៩០] អប្រិយគឺអ្វីដែលពួកគេបានយកព្រលឹងខ្លួនឯងទៅជូញជូរ គឺពួកគេបដិសេធអ្វីដែលអស់ឡោះហ្ន៎បានបើកឲ្យដឹងអំពីអាលី មកពីសេចក្តីច្រណែន ។ អស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលអំពីអាលី ថា៖ អស់ឡោះហ្ន៎បានប្រទានព្រះមេត្តាធម៌ព្រះអង្គឲ្យបាវណាមួយរបស់ព្រះអង្គស្រេចតែព្រះអង្គ មានន័យថាអាលី ។ អស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ ដូច្នេះពួកគេបានធ្វើឲ្យខ្លួនឯងរងព្រះពិរោធមួយលើព្រះពិរោធមួយ មានន័យថាកុលសម្ព័ន្ធអ្វីម៉ែយ៉ាស្កុ ។ សម្រាប់ពួកបដិសេធសទ្ធា មានន័យថាកុលសម្ព័ន្ធអ្វីម៉ែយ៉ាស្កុ គឺទណ្ឌកម្មដ៏ថោកទាប ។" (70 / 50 : 1) (تفسير العيَّاشي)

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا نُوْمِنُ بِمَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَهُمْ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ اللَّهِ مِنْ قَبْلُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١١﴾

៩១. ពេលគេប្រាប់ពួកគេថា៖ "ចូរអស់លោកជឿអ្វីដែលអស់ឡោះហ្មឺបានបើកឲ្យដឹងនោះទៅ ។" ពួកគេថា៖ "យើងជឿអ្វីដែលគេបានបើកឲ្យយើងដឹងរួចហើយ ។" ពួកគេបដិសេធអ្វីៗក្រៅពីនោះទោះបីអ្វីនោះជាការពិតដែលបញ្ជាក់បន្ថែមលើអ្វីដែលពួកគេមានស្រាប់ហើយនោះក៏ដោយ ។ ចូរអ្នកថ្លែងថា៖ "ហេតុអ្វីអស់លោកបានសម្លាប់ព្រះសាស្ត្រាបស់អស់ឡោះហ្មឺកាលពីមុន បើអស់លោកមានសទ្ធាមែននោះ ?"

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: « وَ إِذَا قِيلَ « هَؤُلَاءِ الْيَهُودِ الَّذِينَ تَقَدَّمْ ذِكْرُهُمْ: « آمِنُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ » عَلَى مُحَمَّدٍ مِنَ الْقُرْآنِ الْمُسْتَمِلِ عَلَى الْحَلَالِ وَ الْحَرَامِ وَ الْفَرَائِضِ وَ الْأَحْكَامِ. « قَالُوا نُؤْمِنُ بِمَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا » وَ هُوَ التَّوْرَةُ « وَ يَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ » يَعْنِي مَا سِوَاهُ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ « وَ هُوَ الْحَقُّ » وَ الَّذِي يَقُولُ هَؤُلَاءِ الْيَهُودُ « أَنَّهُ وَرَاءَهُ » هُوَ الْحَقُّ! لِأَنَّهُ هُوَ النَّاسِخُ لِلْمَنْسُوخِ الَّذِي قَدَّمَهُ اللَّهُ تَعَالَى.

អ៊ីម៉ាហ្គាសាន់ អាល័យ-អ៊ុស្សកាវី صلوات الله عليه وسلامه មានវចនៈថា៖ "[២:៩១] ពេលគេប្រាប់ពួកគេ គឺពួកយ៉ាហ្វិឌីដែលគេបានថ្លែងហើយនោះ ថា៖ "ចូរអស់លោកជឿអ្វីដែលអស់ឡោះហ្មឺបានបើកឲ្យដឹងនោះទៅ" គឺជឿមូហាំម៉ាដ្ឋ صلى الله عليه وآله ក្នុងគូរអានដែលផ្ទុកនូវអ្វីដែលគេអនុញ្ញាតនិងអ្វីដែលគេហាម កាតព្វកិច្ចនានានិងព្រះបញ្ជានានា ។ ពួកគេថា៖ "យើងជឿអ្វីដែលគេបានបើកឲ្យយើងដឹងរួចហើយ" នេះគឺព្រះគម្ពីរតៅវិត្ត ។ ពួកគេបដិសេធអ្វីៗក្រៅពីនោះ មានន័យថាពួកគេមិនជឿអ្វីផ្សេងទេ (គឺផ្សេងពីអ្វីដែលពួកគេបានដឹងពីមុនមកហើយ) ទោះបីអ្វីនោះជាការពិត នេះគឺអ្វីដែលអស់ឡោះហ្មឺ صلى الله عليه وآله មានព្រះបន្ទូលដាក់ពួកយ៉ាហ្វិឌីទាំងនេះគឺ៖ "ពួកគេបដិសេធអ្វីដែលជាការពិត" ពីព្រោះការពិតនោះលើកចោលសច្ចធម៌មួយទៀតដែលអស់ឡោះហ្មឺ صلى الله عليه وآله បានដាក់មកកាលពីមុន ។"

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: « قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ « لَمْ كَانَ يَقْتُلْ أَسْلَافَكُمْ » أَنْبِيَاءَ اللَّهِ مِنْ قَبْلُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ « بِالتَّوْرَةِ، أَيْ (لَيْسَ فِي التَّوْرَةِ الْأَمْرُ) يَقْتُلِ الْأَنْبِيَاءَ، فَإِذَا كُنْتُمْ تَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ، فَمَا آمَنْتُمْ بِمَا أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنَ التَّوْرَةِ، لِأَنَّ فِيهَا تَحْرِيمُ قَتْلِ الْأَنْبِيَاءِ. وَ كَذَلِكَ إِذَا لَمْ تُؤْمِنُوا بِمُحَمَّدٍ، وَ بِمَا أَنْزَلَ عَلَيْهِ وَ هُوَ الْقُرْآنُ وَ فِيهِ الْأَمْرُ بِالْإِيمَانِ بِهِ فَأَنْتُمْ مَا آمَنْتُمْ بَعْدَ بِالتَّوْرَةِ.

អស់ឡោះហ្មឺ صلى الله عليه وآله មានព្រះបន្ទូលថា៖ ចូរអ្នកថ្លែងថា៖ "ហេតុអ្វីអស់លោកបានសម្លាប់ បុគ្គលទាំងនោះ عليهم السلام ដែលត្រូវដូនតាពួកលោកសម្លាប់ ព្រះសាស្ត្រាបស់អស់ឡោះហ្មឺកាលពីមុន បើអស់លោកមានសទ្ធាមែននោះ ?" គឺជឿព្រះគម្ពីរតៅវិត្តមែននោះ ។ នៅក្នុងព្រះគម្ពីរតៅវិត្តនេះមិនមានព្រះបញ្ជាឲ្យសម្លាប់ព្រះសាស្ត្រា عليهم السلام ទេ តែពួកលោកបានសម្លាប់ព្រះសាស្ត្រា عليهم السلام ។ ពួកលោកមិនជឿអ្វីដែលត្រូវដាក់មកក្នុងព្រះគម្ពីរតៅវិត្តទេ ព្រោះនៅក្នុងព្រះគម្ពីរនេះគេហាមសម្លាប់ព្រះសាស្ត្រា عليهم السلام ។ ដូចគ្នាដែរ ពួកលោកមិនជឿមូហាំម៉ាដ្ឋ صلى الله عليه وآله ទេ មិនជឿអ្វីដែលគេដាក់មកឲ្យមូហាំម៉ាដ្ឋ صلى الله عليه وآله ទេ គឺគូរអាន ។ នៅក្នុងគម្ពីរតៅវិត្តគេបានដាក់បញ្ជាឲ្យជឿមូហាំម៉ាដ្ឋ صلى الله عليه وآله ។ ពួកលោកនៅតែមិនជឿគម្ពីរតៅវិត្តទេ លុះមកដល់ពេលនេះក៏ពួកលោកនៅតែមិនជឿទេដែរ ។

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَحَبُّ إِلَهٍ تَعَالَى أَنْ مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِالْقُرْآنِ، فَمَا آمَنَ بِالْتَّوْرَةِ، لِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى أَخَذَ عَلَيْهِمُ الْإِيمَانَ بِهَيْمَا، لَا يَقْبَلُ الْإِيمَانَ بِأَحَدِهِمَا إِلَّا مَعَ الْإِيمَانِ بِالْآخَرِ. فَكَذَلِكَ فَرَضَ اللَّهُ الْإِيمَانَ بِوَلَايَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَمَا فَرَضَ الْإِيمَانَ بِمُحَمَّدٍ فَمَنْ قَالَ: آمَنْتُ بِنُبُوءَةِ مُحَمَّدٍ وَكَفَرْتُ بِوَلَايَةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَمَا آمَنَ بِنُبُوءَةِ مُحَمَّدٍ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 404)

វិស្វលុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله}មានព្រះវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله}បានឲ្យដឹងថាអ្នកណាមិនជឿគួរអានទេ អ្នកនោះមិនជឿគម្ពីរតៅវត្តទេ ព្រោះអល់ឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله}បានប្រាប់ឲ្យអ្នកនោះជឿគម្ពីរទាំងពីរ ។ អល់ឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله}នឹងព្រមទទួលយកជំនឿចំពោះគម្ពីរមួយ លុះណាតែជឿគម្ពីរមួយទៀតដែរ ។ ដូចគ្នាដែរ អល់ឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله}បានដាក់កំហិតជាចាំបាច់ឲ្យជឿមូហាំម៉ាដ្ឋ^{صلوات الله عليه وآله}ដែរ ។ បើអ្នកណាជឿសាស្តាភាពរបស់មូហាំម៉ាដ្ឋ^{صلوات الله عليه وآله} (គឺព្រមទទួលស្គាល់មូហាំម៉ាដ្ឋ^{صلوات الله عليه وآله} ជាព្រះសាស្តា^{صلوات الله عليه وآله}) តែមិនជឿវិទ្យាយ៉ាស្ករ^{صلوات الله عليه وآله}របស់អុលី^{صلوات الله عليه وآله} ទេ អ្នកនោះមិនជឿសាស្តាភាពរបស់មូហាំម៉ាដ្ឋ^{صلوات الله عليه وآله}ទេ ។" (1: 71/51 (تفسير الإمام العسكري))

العياشي: قَالَ جَابِرٌ: قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «نَزَلَتْ هَذِهِ آيَةٌ عَلَى مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) هَكَذَا وَ اللَّهِ (وَ إِذَا قِيلَ لَهُمْ مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ فِي عَلِيٍّ) يَعْنِي نَبِيَّ أُمَّيَّةَ، «قَالُوا نُؤْمِنُ بِمَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا» يَعْنِي فِي قُلُوبِنَا، بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْهِ «وَ يَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ» بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِي عَلِيٍّ «وَ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَهُمْ» يَعْنِي عَلِيًّا». (تفسير العياشي 1: 71/51)**

អាល់-អ៊ែយ៉ាស្កីបានថ្លែងតមកពីយ៉ាបៀវ តមកពីអាហ្និ យ៉ាភ្នំហ្វារ^{صلوات الله عليه وآله}ដែលមានវចនៈថា៖ "សូមស្ស៊ីចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله} អាយ៉ាស្ករនេះត្រូវដាក់មកឲ្យមូហាំម៉ាដ្ឋ^{صلوات الله عليه وآله} ដូចតទៅនេះគឺ៖ [២:៩១] ពេលគេប្រាប់ពួកគេថា៖ **នេះគឺអ្វីដែលព្រះម្ចាស់ពួកអ្នកបើកឲ្យដឹងអំពីអុលី** មានន័យថាកុលសម្ព័ន្ធអ្វីម៉ែយ៉ាស្ករ (គឺគេនិយាយប្រាប់កុលសម្ព័ន្ធអ្វីម៉ែយ៉ាស្ករថានេះគឺអ្វីដែលត្រូវបើកឲ្យដឹងអំពីអុលី^{صلوات الله عليه وآله}) ។ យើងជឿអ្វីដែលគេបានបើកឲ្យយើងដឹងរួចហើយ មានន័យថានៅក្នុងបេះដូងពួកគេជឿអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله}បានបើកឲ្យព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله}ដឹង ។ ពួកគេបដិសេធអ្វីវក្រៅពីនោះ គឺអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله}បើកឲ្យដឹងអំពីអុលី^{صلوات الله عليه وآله} ទោះបីអ្វីនោះជាការពិតដែលបញ្ជាក់បន្ថែមលើអ្វីដែលពួកគេមានស្រាប់ហើយនោះក៏ដោយ មានន័យថាអុលី^{صلوات الله عليه وآله} ។" (1: 71/51 (تفسير العياشي))

عَنْ أَبِي عَمْرٍو الرُّبَيْرِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «قَالَ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ يَحْكِي قَوْلَ الْيَهُودِ: "إِنَّ اللَّهَ عَاهَدَ إِلَيْنَا أَلَّا نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّى يَأْتِينَا بِقُرْبَانٍ" الْآيَةِ، وَ قَالَ: "فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ اللَّهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ" وَ إِنَّمَا أَنْزَلَ هَذَا فِي قَوْمِ يَهُودَ، وَ كَانُوا عَلَى عَهْدِ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) لَمْ يَقْتُلُوا أَنْبِيَاءَ اللَّهِ بِأَيْدِيهِمْ، وَ لَا كَانُوا فِي زَمَانِهِمْ، وَ إِنَّمَا قَتَلُوا الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ، فَتَرَلُّوا بِحِمِّ أَوْلِيَّكَ الْقَتْلَةَ، فَجَعَلَهُمُ اللَّهُ مِنْهُمْ، وَ أَضَافَ إِلَيْهِمْ فَعَلُوا أَوْلِيَّاهُمْ بِمَا تَبِعُوهُمْ وَ تَوَلَّوْهُمْ». (تفسير العياشي 1: 27/51)**

អាហ្និ អ៊ារ៉ូ អាល់-ស្វីបៃរីបានថ្លែងតមកពីអាហ្និ អ៊ាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله}ដែលមានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله}មានព្រះបន្ទូលនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله} ស្តីអំពីសម្ព័ន្ធកុលយ៉ាហ្ន៎ខ្ចី ថា៖ [៣:១៨៣] ពិតណាស់ អល់ឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله}បានដាក់បញ្ញត្តិលើយើងថា ដរាបណាសាស្តាណាម្នាក់មិនបាននាំមកឲ្យយើងនូវគ្រឿងបូជាមួយដែលភ្លើងឆេះទេ ដរាបនោះយើងនឹងមិនជឿសាស្តានោះទេ ។ ហើយអល់ឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله}មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:៩១] ហេតុអ្វីអស់លោកបានសម្លាប់ព្រះសាស្តារបស់អល់ឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله}កាលពីមុន បើអស់

លោកមានសទ្ធាមែននោះ? អាយ៉ាស៊ុនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងអំពីពួកយ៉ាហ្វិឌីដែលជាប់ក្នុងកិច្ចសន្យារឿងមូហាំម៉ាដ្ឋ عَلَيْهِ وَالْآلِهِ وَسَلَّمَ ថាពួកមិនសម្លាប់ព្រះសាស្តា عَلَيْهِ وَسَلَّمَ របស់អល់ឡោះហ្វិ عَزَّ وَجَلَّ ទេ ។ ការសម្លាប់នេះមិនបានកើតឡើងក្នុងសម័យពួកគេទេ តែឪពុកម្តាយពួកគេនោះទេដែលនៅក្នុងសម័យមុនពួកគេ (គឺជូនតាពួកគេ) ហើយការសម្លាប់នេះសូចុះមកដល់ពួកគេ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្វិ عَزَّ وَجَلَّ បានធ្វើឲ្យពួកគេនៅក្នុងចំពូកជនទាំងនេះ ធ្វើឲ្យពួកគេប្រព្រឹត្តទង្វើឪពុកម្តាយពួកគេ (គឺជូនតាពួកគេ) ឲ្យកាន់តែច្រើនឡើងព្រោះតែពួកគេតាមពួកនោះ ហើយគាំទ្រទង្វើពួកនោះ ។" (تفسير العياشي 1: 72 / 51)

﴿وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِن بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ﴾ ٩٢

៩២. មូសាបានមកដល់ពួកអ្នកជាមួយភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់ ។ ក្រោយមកពួកអ្នកបានយកកូនគោបាអត់ពីគេ (គឺពេលគេមិននៅ) ហើយពួកអ្នកជាជនទុច្ចរិត ។

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لِلْيَهُودِ الَّذِينَ تَقَدَّمُوا دِكْرُهُمْ: « وَ لَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ « الدَّلَالَتِ عَلَىٰ نُبُوَّتِهِ، وَ عَلَىٰ مَا وَصَفَهُ مِنْ فَضْلِ مُحَمَّدٍ وَ شَرَفِهِ عَلَىٰ الْخَلَائِقِ، وَ أَبَانَ عَنْهُ مِنْ خِلَافَةِ عَلِيٍّ وَ وَصِيَّتِهِ، وَ أَمَرَ خُلَفَائِهِ بَعْدَهُ. « ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ « إِهْلًا « مِنْ بَعْدِهِ « بَعْدَ إِطْلَاقِهِ إِلَى الْجَبَلِ، وَ خَالَفْتُمْ خَلِيفَتَهُ الَّذِي نَصَّ عَلَيْهِ وَ تَرَكْتُمْ عَلَيْهِ، وَ هُوَ هَارُونَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، « وَ أَنْتُمْ ظَالِمُونَ « كَافِرُونَ بِمَا فَعَلْتُمْ مِنْ ذَلِكَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 408)

អ៊ីម៉ាអាល់-ហ្វាសាន់ អាល់-អ្តាសការី صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្វិ عَزَّ وَجَلَّ មានព្រះបន្ទូលជាក់ពួកយ៉ាហ្វិឌីដែលគេបានថ្លែងរួចហើយនោះថា៖ [២:៩២] មូសាបានមកដល់ពួកអ្នកជាមួយភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់ គឺត្រឹមតាងបញ្ជាក់ថាព្រះអង្គ عَلَيْهِ وَالْآلِهِ وَسَلَّمَ ជាព្រះសាស្តា ហើយមូសា عليه السلام បានបញ្ជាក់ប្រាប់អំពីគុណសម្បត្តិរបស់មូហាំម៉ាដ្ឋ عَلَيْهِ وَالْآلِهِ وَسَلَّمَ និងអភិជនភាពរបស់មូហាំម៉ាដ្ឋ عَلَيْهِ وَالْآលِهِ وَسَلَّمَ ដែលប្រសើរដាច់អស់សត្វលោក ហើយបានអធិប្បាយប្រាប់អំពីខ័លីហ្វាស្តរបស់អាលី صلوات الله عليه والسلام ថាអាលី صلوات الله عليه والسلام ជាអ្នកស្នងមូហាំម៉ាដ្ឋ عَلَيْهِ وَالْآلِهِ وَسَلَّمَ ហើយអធិប្បាយរឿងខ័លីហ្វាស្តក្រោយពីអាលី صلوات الله عليه والسلام ។ ក្រោយមកពួកអ្នកបានយកកូនគោបា ជាព្រះ អត់ពីគេ បន្ទាប់ពីមូសា عليه السلام បានចាកទៅឯភ្នំ ។ ពួកអ្នកបានប្រឆាំងខ័លីហ្វាស្ត عليه السلام របស់មូសា عليه السلام ដែលមូសា عليه السلام បានតែងតាំងឲ្យដឹកនាំពួកអ្នក ខ័លីហ្វាស្តនោះហ្វារូន عليه السلام ហើយពួកអ្នកជាជនទុច្ចរិត ទៅជាជនបដិសេធសទ្ធាដោយសារទង្វើរបស់ពួកអ្នក ។" ((التفسير الإمام العسكري)) (វគ្គ២៧៨)

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَأَسْمِعُوا قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا

وَأَشْرَبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ بِئْسَمَا يَأْمُرُكُمْ بِهِ إِيمَانُكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣١﴾

៩៣. កាលយើងបានទទួលកិច្ចសន្យាពីពួកអ្នក ហើយបានលើកភ្នំទៅលើពួកអ្នក៖ ចូរពួកអ្នកចាប់យកនូវអ្វីដែលយើងបានប្រទានឲ្យពួកអ្នកយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន ចូរពួកអ្នកស្តាប់បង្គាប់ ។ ពួកគេថា៖ "យើងឮហើយយើងបំពាន ។" គេបានធ្វើឲ្យស្រេចក្តីស្រឡាញ់កូនគោបានោះជ្រួតជ្រាបនៅក្នុងបេះដូងពួកគេព្រោះតែពួកគេបដិសេធសទ្ធា ។ ចូរអ្នកថា៖ "អប្រិយគឺអ្វីដែលជំនឿរបស់អស់លោកញ៉ាំងអស់លោកឲ្យធ្វើ បើអស់លោកជឿមែន ។"

9/11 ហ្វាស្ត ២ - ២

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: وَ أَدْكُرُوا إِذْ فَعَلْنَا ذَلِكَ بِأَسْلَابِكُمْ لَمَّا بَأْتَا قَبُولَ مَا جَاءَهُمْ بِهِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنْ دِينِ اللَّهِ وَ أَحْكَامِهِ، وَ مِنْ الْأَمْرِ بِتَفْضِيلِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمَا وَ خُلُقَيْهِمَا عَلَى سَائِرِ الْخَلْقِ « خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ » قُلْنَا لَهُمْ: خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ مِنْ هَذِهِ الْفَرَايِضِ « بِعَوَّةٍ » قَدْ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ، مَكَّنَّاكُمْ بِهَا، وَ أَرْخْنَا عَلَيْكُمْ فِي تَرْكِيهَا فِيكُمْ « وَ اسْمَعُوا » مَا يُقَالُ لَكُمْ وَ [مَا] تُؤْمَرُونَ بِهِ.

អ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាស៍ អាល់-អាស៍ការី ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل} មានព្រះបន្ទូលថាចូរពួកអ្នកនឹកឃើញកាលដូនតាពួកអ្នកបានប្រព្រឹត្ត កាលមូសា ^{عليه وآله} បានមករកពួកគេជាមួយព្រះបញ្ជាសាសនារបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل} ដើម្បីប្រកាសថាមូហាំម៉ាដ្ឋ ^{عليه وآله} អ៊ាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} និងខ័លិហ្វទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គទាំងពីរនេះ ជាឯកបុគ្គលជាទីស្រឡាញ់បំផុតជាចំអស់សត្វលោក [២:៩៣] កាលយើងបានទទួលកិច្ចសន្យាពីពួកអ្នក ហើយបានលើកភ្នំទៅលើពួកអ្នក៖ ចូរពួកអ្នកចាប់យកនូវអ្វីដែលយើងបានប្រទាន ឲ្យពួកអ្នកយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل} ប្រាប់ពួកគេឲ្យកាន់យ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួននូវកាតព្វកិច្ចនេះ យើង ^{عز وجل} បាននាំអ្វីទាំងនេះមកឲ្យពួកអ្នក ធ្វើឲ្យពួកអ្នកទៅជាខ្លាំងក្លាអាស្រ័យអ្វីទាំងនេះ ហើយយើង ^{عز وجل} កម្ចាត់ជម្ងឺពីពួកអ្នក ចូរពួកអ្នកស្តាប់បង្គាប់ តាមអ្វីដែលគេបានប្រាប់ពួកអ្នកឲ្យធ្វើហើយចូរពួកអ្នកធ្វើតាមបង្គាប់នោះ ។

« فَأَلَوْا سَمِعْنَا » قَوْلِكَ « وَ عَصَيْنَا » أَمْرِكَ، أَيِ إِنَّهُمْ عَصَوْا بَعْدَهُ، وَ أَصَمُّوا فِي الْحَالِ أَيْضاً الْعَصِيَّانَ « وَ أَشْرَبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعَجَلَ » أَمْرُوا بِشَرْبِ الْعَجَلِ الَّذِي كَانَ قَدْ دُرِنَتْ سِحَالُهُ فِي الْمَاءِ الَّذِي أَمْرُوا بِشَرْبِهِ لِيَتَبَيَّنَ مَنْ عَبْدَهُ مِمَّنْ لَمْ يَعْْبُدْهُ « بِكُفْرِهِمْ » لِأَجْلِ كُفْرِهِمْ أَمْرُوا بِذَلِكَ.

ពួកគេថា៖ "យើងឮ សម្តីរបស់លោក ហើយយើងបំពាន បញ្ជារបស់លោក មានន័យថាក្រោយមកពួកគេនឹងប្រព្រឹត្តបំពានបន្ទាប់ពីបានឮហើយ ហើយពួកគេលាក់មិនឲ្យគេដឹងទេថាខ្លួនជាអ្នកបំពាន ។ គេបានធ្វើឲ្យស្រឡាញ់កូនគោបាទនោះ ជ្រួតជ្រាបនៅក្នុងបេះដូងពួកគេ ព្រោះតែពួកគេបានផឹកសេចក្តីស្រឡាញ់កូនគោបាទនោះ បានជាគេបញ្ជាឲ្យពួកគេផឹកទឹកដើម្បីនឹងបានដឹងថាអ្នកណាខ្លះក្នុងចំណោមពួកគេនោះជាអ្នកសក្តានុពលកូនគោបាទនោះ ព្រោះតែពួកគេបដិសេធសទ្ធា ពួកគេបានបដិសេធបញ្ជាដោយយកកូនគោបាទនោះ ។

« قَالَ » يَا مُحَمَّدُ: « بَسْمًا بِأَمْرِكُمْ بِهِ إِيْمَانِكُمْ » بِمُوسَى كُفْرِكُمْ بِمُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ أَوْلِيَاءِ اللَّهِ مِنْ أَهْلِهِمَا « إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ » بِتَوْرَةِ مُوسَى، وَ لَكِنْ مَعَادَ اللَّهِ لَا يَأْمُرُكُمْ إِيْمَانِكُمْ بِالتَّوْرَةِ الْكُفْرَ بِمُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

ចូរអ្នកថាទៅ មូហាំម៉ាដ្ឋ ^{عليه وآله} ចូរអ្នកថា៖ "អប្រិយគឺអ្វីដែលជំនឿរបស់អស់លោកញ្ជាំងអស់លោកឲ្យធ្វើអស់លោកជឿមូសា ^{عليه وآله} តែមិនជឿមូហាំម៉ាដ្ឋ ^{عليه وآله} មិនជឿអ៊ាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} មិនជឿព្រះអនុរក្ស ^{عليه وسلم} ដែលមកពីអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل} ទេ ដែលជាព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា ^{عليه وسلم} របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ ^{عليه وسلم} បើអស់លោកជឿមែនគឺជឿព្រះគម្ពីរតៅវិត្តរបស់មូសា ^{عليه وآله} ។ អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل} បានហាម មិនបានបញ្ជាអស់លោកឲ្យអសទ្ធាចំពោះមូហាំម៉ាដ្ឋ ^{عليه وآله} និងអ៊ាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ទេ ។"

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى ذَكَرَ نَبِيَّ إِسْرَائِيلَ فِي عَصْرِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ أَحْوَالَ آتَائِهِمُ الَّذِينَ كَانُوا فِي أَيَّامِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ كَيْفَ أَخَذَ عَلَيْهِمُ الْعَهْدَ وَ الْمِيثَاقَ لِمُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ آهِمَا الطَّيِّبِينَ الْمُتَنَجِّبِينَ لِلْخِلَافَةِ

عَلَى الْخَلَائِقِ وَ لِأَصْحَابِهَا وَ شِيعَتِهِمَا وَ سَائِرِ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ

អ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-អុស័កាវី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានវចនៈថាអាមីរុល-មុមីនីន صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានវចនៈថា៖
"អល់ឡោះហ្គី عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ បានរំលឹកកូនចៅអ៊ីសរ៉ីអ៊ីលរៀងម្យ៉ាងម៉ាដូ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ឲ្យនឹកឃើញដូនតាពួកគេដែលបាន
ស្ស្ត បានសន្យាក្នុងសម័យមូសា عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ចំពោះមូហាំម៉ាដូ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ចំពោះអុលី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ចំពោះព្រះរាជបុត្ររាជ
នក្តាបរិសុទ្ធ عَلَيْهِمْ وَسَلَّمَ របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ عَلَيْهِمْ وَسَلَّمَ ដែលត្រូវជ្រើសរើសជាខ័លិហូសម្រាប់មនុស្ស សម្រាប់បណ្តា
សាវករបស់ព្រះអង្គទាំងពីរ عَلَيْهِمْ وَسَلَّمَ សម្រាប់ស្ត្រីអុស្តូរបស់ព្រះអង្គទាំងពីរ عَلَيْهِمْ وَسَلَّمَ និងសម្រាប់សហគមន៍ទៀត
របស់មូហាំម៉ាដូ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ។

فَقَالَ: « وَ إِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ « أَذْكُرُوا إِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ آبَائِكُمْ « وَ رَفَعْنَا فَوْقَكُمْ الطُّورَ « الْجَبَلِ لَمَّا أَبَوْا قَبُولَ مَا أُرِيدَ مِنْهُمْ وَ
الْإِعْتِرَافَ بِهِ « خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ « أَعْطَيْنَاكُمْ « بِثَمَرِهِ « [يَعْنِي] بِالْفَقْوَةِ الَّتِي أَعْطَيْنَاكُمْ تَصْلُحُ [لَكُمْ] لِذَلِكَ « وَ اسْمِعُوا « أَيُّ أَطِيعُوا فِيهِ.

អ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-អុស័កាវី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានវចនៈថា៖ "[២:៩៣] កាលយើងបានទទួលកិច្ចសន្យាពី
ពួកអ្នក ចូរពួកអ្នកនឹកឃើញកិច្ចសន្យាដែលគេបានទទួលយកពីដូនតាពួកអ្នក ហើយបានលើកភ្នំទៅ
លើពួកអ្នក គឺភ្នំទួរ កាលពួកអ្នកបានបដិសេធ មិនព្រមទទួលអ្វីដែលគេចង់ឲ្យពួកអ្នកទទួលនោះទេ
ហើយពួកអ្នកមិនទទួលស្គាល់កិច្ចសន្យានោះទេ ចូរពួកអ្នកចាប់យកនូវអ្វីដែលយើងបានប្រទានឲ្យពួក
អ្នក មានន័យថាប្រគល់ឲ្យពួកអ្នក យ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន មានន័យថាដោយសេចក្តីខ្ជាប់ខ្ជួនដែលគេបានប្រគល់
ឲ្យពួកអ្នកដែលល្មមនឹងពួកអ្នក ហើយចូរពួកអ្នកស្តាប់បង្គាប់ មានន័យថាចូរស្តាប់បង្គាប់នៅក្នុងសេចក្តី
ខ្ជាប់ខ្ជួននេះ ។

« فَأَلَوْ سَمِعْنَا « بِآذَانِنَا « وَ عَصَيْنَا « بِقُلُوبِنَا. فَأَمَّا فِي الظَّاهِرِ فَأَعْطَوْنَا كُلَّهُمُ الطَّاعَةَ دَاحِرِينَ صَاغِرِينَ، ثُمَّ قَالَ: « وَ أَشْرَبُوا فِي قُلُوبِهِمْ
الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ « عَرَضُوا لِشُرْبِ الْعِجْلِ الَّذِي عَبَدُوهُ حَتَّى وَصَلَ مَا شَرِبُوهُ مِنْ ذَلِكَ إِلَى قُلُوبِهِمْ.

ពួកគេថា៖ "យើងឮ ដោយត្រចៀកពួកគេ ហើយយើងបំពាន ដោយបេះដូង (គឺចិត្ត) ពួកគេ ។ ពួកគេ
ព្រមស្តាប់បង្គាប់ទាំងអស់តែអាការៈក្រៅទេ តែក្នុងចិត្តពួកគេមើលងាយមើលថោក ។ បន្ទាប់មក
អល់ឡោះហ្គី عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានព្រះបន្ទូលថា៖ គេបានធ្វើឲ្យ[សេចក្តីស្រឡាញ់]កូនគោបារនោះប្រូតប្រាបនៅក្នុង
បេះដូងពួកគេ ពួកគេផ្ទាល់បានស្នើសូមដឹក[សេចក្តីស្រឡាញ់]កូនគោបារនោះដែលពួកគេគោរពបូជា
ទាល់តែពួកគេបានដឹកវាឲ្យប្រាបចូលទៅក្នុងបេះដូងពួកគេ ។"

وَ قَالَ: إِنَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَمَّا رَجَعَ إِلَيْهِمْ مُوسَى وَ قَدْ عَبَدُوا الْعِجْلَ تَلَفَّوهُ بِالرُّجُوعِ عَنْ ذَلِكَ، فَقَالَ لَهُمْ مُوسَى: مِنَ الَّذِي عَبَدَهُ مِنْكُمْ حَتَّى
أُتِفِدَ فِيهِ حُكْمُ اللَّهِ؟ خَافُوا مِنْ حُكْمِ اللَّهِ الَّذِي يُنْفِذُهُ فِيهِمْ، فَحَدَّوْا أَنْ يَكُونُوا عَبَدُوهُ، وَ جَعَلَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمْ يَقُولُ: أَنَا لَمْ أَعْبُدْهُ وَ
إِنَّمَا عَبَدَهُ عَيْرِي وَ وَشَى بَعْضُهُمْ بَعْضًا.

អ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-អុស័កាវី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានវចនៈថា៖ "កាលមូសា عَلَيْهِ وَسَلَّمَ បានត្រឡប់មករកកូនចៅ
អ៊ីសរ៉ីអ៊ីលវិញ ពួកគេបានគោរពបូជាកូនគោបារពេលព្រះអង្គ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មិននៅ តែពួកគេបានដកខ្លួនចេញពីវា
វិញ ។ មូសា عَلَيْهِ وَسَلَّمَ បានសួរពួកគេថា៖ "អ្នកណាខ្លះបានគោរពបូជាកូនគោបារ ខ្ញុំ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ នឹងដាក់ព្រះបញ្ជា

អល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَجَلَّ}មកលើអ្នកនោះ?" ព្រោះតែខ្លាចព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَجَلَّ} ពួកគេរាល់គ្នាបានបដិសេធ បានទម្លាក់ទោសដាក់គ្នា ថា៖ "ខ្ញុំមិនបានគោរពបូជាវាទេ តែអ្នកឯទៀតបានគោរពបូជាវា" ពួកគេ បានទម្លាក់កំហុសដាក់គ្នា ពីមួយទៅមួយ ។

فَكَذَّبَكَ مَا حَكَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَنْ مُوسَىٰ مِنْ قَوْلِهِ لِلسَّامِرِيِّ: « وَ انظُرْ إِلَىٰ إِلٰهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا » فَأَمَرُهُ اللَّهُ، فَبَرَدَهُ بِالْمَبَارِدِ، وَ أَحَدًا سُحَالَتَهُ فَذَرَأَهَا فِي الْبَحْرِ الْعَدْبِ، ثُمَّ قَالَ لَهُمْ: ائْتِرُوا مِنِّي. فَشَرِبُوا، فَكُلُّ مَنْ كَانَ عَبْدَهُ إِسْوَدَّتْ شَفْتَاهُ وَ أَنْفُهُ (مَنْ كَانَ أَبْيَضَ اللَّوْنِ وَ مَنْ كَانَ مِنْهُمْ أَسْوَدَ اللَّوْنِ) ائْبِضَّتْ شَفْتَاهُ وَ أَنْفُهُ، فَعِنْدَ ذَلِكَ أَنْفَذَ فِيهِمْ حُكْمَ اللَّهِ.

នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَجَلَّ}ស្តីអំពីមូសា^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ}ដែលមានវចនៈអំពីសាមីរី គឺ៖ [២០:៩៧] ចូរអ្នកមើល ទៅព្រះរបស់អ្នក (គឺរូបកូនគោបា) ដែលអ្នកបានគោរពបូជានោះ យើងនឹងដុតវាចោលហើយយើងនឹង យក[ដោះ]វាទៅបាចចោលក្នុងសមុទ្រ ។ អល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَجَلَّ}បានបញ្ជាឲ្យកម្ទេចរូបកូនគោបាឲ្យខ្ទេច ហើយ ឲ្យដាក់វាក្នុងទឹកសាប រួចហើយអល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَJ}បានបញ្ជាឲ្យពួកគេផឹកទឹកនោះ ។ ពួកគេបានផឹក ។ អ្នក ណាដែលបានគោរពបូជាវា បបូរមាត់និងច្រមុះអ្នកនោះនឹងទៅជាខ្មៅ ។ អ្នកដែលមានបបូរមាត់និង ច្រមុះខ្មៅស្រាប់ហើយ វានឹងទៅជាស ។ បន្ទាប់កអល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَJ}បានដាក់ព្រះបញ្ជាលើជនមានទោស ។

ثُمَّ قَالَ اللَّهُ تَعَالَىٰ لِمُؤْجُودِينَ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي عَصْرِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ عَلَىٰ لِسَانِهِ: « قُلْ » يَا مُحَمَّدُ هَؤُلَاءِ الْمُكَذِّبِينَ بِكَ بَعْدَ سَمَاعِهِمْ مَا أَخَذَ عَلَىٰ أَوْلِيَّهِمْ لَكَ وَ لِأَخِيكَ عَلِيِّ وَ لِأَكْبَمَا وَ لِشَيْعَتَيْكُمَا: « بِسْمَا يَا مُرْكُم بِهِ إِيمَانُكُمْ » أَنْ تَكْفُرُوا [بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ] وَ تَسْتَخِفُّوا بِحَقِّ عَلِيِّ وَ آلِهِ وَ شَيْعَتِهِ « إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ » كَمَا تَزْعُمُونَ بِمُوسَىٰ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ التَّوْرَةَ.

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَJ}បានប្រាប់កូនចៅអ៊ីសរ៉ែអ៊ីល ដែលនៅក្នុងសម័យមូហាំម៉ាដ្ឋ^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} តាមរយៈ អណ្តាត (គឺសម្តី) ព្រះអង្គ^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ} ថា៖ មូហាំម៉ាដ្ឋ^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ}អើយ ចូរអ្នកថា ទៅកាន់ពួកដែលនិយាយបង្កូចអ្នក ក្រោយពីបានពួកចូសន្យាដែលបានធ្វើចំពោះវីឡាយ៉ាស្កូអ្នក^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ} ចំពោះវីឡាយ៉ាស្កូអាលី^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ} ប្អូន របស់អ្នក^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ} ចំពោះវីឡាយ៉ាស្កូរបស់រាជបុត្ររាជនក្តា^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ} របស់អ្នកទាំងពីរ^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ} និងស្តីអ្នាស្កូរបស់អ្នក^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ} ទាំងពីរ^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ} ហើយ អប្រិយគឺអ្វីដែលជំនឿរបស់អស់លោកញ្ចាំងអស់លោកឲ្យធ្វើ គឺអស់លោកមិនជឿ មូហាំម៉ាដ្ឋ^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ}ទេ អស់លោកមើលងាយមើលថោកសិទ្ធិរបស់អាលី^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ} សិទ្ធិរបស់រាជបុត្ររាជនក្តា^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ} របស់អាលី^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ} និងស្តីអ្នាស្កូរបស់អាលី^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ} បើអស់លោកជឿមែន ដូចអស់លោកបានអះអាសថាជា អ្នកមានសទ្ធាចំពោះមូសា^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ}និងចំពោះគម្ពីរតៅរ៉តូដែរនោះ ។"

قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: وَ ذَلِكَ أَنَّ مُوسَىٰ عَلَيْهِ السَّلَامُ [كَانَ] وَعَدَ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ يَأْتِيهِمْ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ بِكِتَابٍ يَشْتَمِلُ عَلَىٰ أَوَامِرِهِ وَ نَوَاهِيهِ وَ حُدُودِهِ وَ فَرَائِضِهِ بَعْدَ أَنْ يُنْجِيَهُمُ اللَّهُ تَعَالَىٰ مِنْ فِرْعَوْنَ وَ قَوْمِهِ، فَلَمَّا نَجَّاهُمْ اللَّهُ وَ صَارُوا بِقُرْبِ الْكِنَانِ، جَاءَهُمْ بِالْكِتَابِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ كَمَا وَعَدَهُمْ وَ كَانَ فِيهِ: «إِنِّي لَا أَتَقَبَّلُ عَمَلًا مِّنْ لَّمْ يُعْظَمْ مُحَمَّدًا وَ عَلِيًّا وَ أَهْمَا الطَّيِّبِينَ وَ لَمْ يُكْرَمِ أَصْحَابُهُمَا وَ شَيْعَتُهُمَا وَ مُحِبَّيْهُمَا حَقَّ تَكْرِيمِهِمْ، يَا عِبَادِي أَلَا فَاشْهَدُوا بِأَنَّ مُحَمَّدًا خَيْرٌ خَلِيقَتِي، وَ أَفْضَلُ بَرَّتِي، وَ أَنَّ عَلِيًّا أَحْوَهُ وَ صَفِيَّهُ وَ وَارِثُ عِلْمِهِ، وَ خَلِيفَتُهُ فِي أُمَّتِهِ وَ خَيْرٌ مِنْ يَخْلَفُهُ بَعْدَهُ، وَ أَنَّ آلَ مُحَمَّدٍ أَفْضَلُ آلِ النَّبِيِّينَ، وَ أَصْحَابَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ أَفْضَلُ أَصْحَابِ الْمُرْسَلِينَ، وَ أُمَّةَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ خَيْرُ الْأُمَّمِ أَجْمَعِينَ».

អ៊ីម៉ាអាល់-ហ្វាសាន់ អាល់-អ្វាសកា^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ} មានវចនៈថា៖ "ដូចមូសា^{صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ}ដែរ ដែលបានសន្យាចំពោះកូន

ចៅអ៊ីសរអ៊ីលថាព្រះអង្គﷺនឹងនាំមកនូវព្រះគម្ពីរមួយពីអល់ឡោះហ្ន៎ﷻដែលមាននូវព្រះបញ្ញា ព្រះ
 បម្រាម ព្រះខណ្ឌសីមា (គឺច្បាប់នានា) និងកាតព្វកិច្ច បន្ទាប់ពីពួកគេបានរួចផុតពីហ្វៀរអៀនﷻនិងប្រជា
 រាស្ត្ររបស់គេﷻ ។ លុះអល់ឡោះហ្ន៎ﷻបានសង្គ្រោះពួកគេ ហើយពួកគេបានមកដល់ក្បែរតំបន់ស្នាំ
 (ស្រុកដូម៉ាស) មូសាﷺបានមករកពួកគេជាមួយព្រះគម្ពីរមួយដែលមកពីអល់ឡោះហ្ន៎ﷻ ដូចព្រះអង្គ
 ﷺបានសន្យាពួកគេមែន ។ នៅក្នុងព្រះគម្ពីរនោះមាន៖ "អញﷻមិនទទួលទេដើររបស់បុគ្គលណា
 ដែលមិនលើកតម្កើងមូហាំម៉ាដ្ឋﷺ អាឡីﷺ រាជបុត្ររាជនក្តាបរិសុទ្ធﷻរបស់ពួកគេﷻ ដែលមិន
 ផ្តល់កិត្តិយសដល់បណ្តាសាវក ដល់ស្ត្រីអាស្រ័យរបស់ពួកគេﷻ និងដល់បណ្តាអ្នកដែលស្រឡាញ់ពួកគេ
 ﷻនោះទេ ឲ្យដូចពួកគេលើកស្ទួយសិទ្ធិខ្លួនឯងដែរ ។ បាវអញﷻអើយ ចូរធ្វើសាក្សីឲ្យមូហាំម៉ាដ្ឋﷺ ថា
 គេﷻជាសត្វលោករបស់អញﷻដែលប្រសើរបំផុត ជាមនុស្សប្រសើរបំផុត ចូរធ្វើសាក្សីឲ្យអាឡីﷻ
 ប្អូនគេﷻ ដែលមានគុណសម្បត្តិទាំងឡាយរបស់គេﷻ ដែលជាអ្នកទទួលអភិញ្ញាប្រសើររបស់គេﷻ ជាកេរ
 ដំណែល ដែលជាខ័លិហ្វរបស់គេﷻ ក្នុងសហគមន៍គេﷻ ហើយជាខ័លិហ្វប្រសើរបំផុតក្រោយពីគេ
 ﷻ ចូរធ្វើសាក្សីថាបុត្ររាជនក្តាបរិសុទ្ធﷻរបស់មូហាំម៉ាដ្ឋﷺ ជាទីស្រឡាញ់លើសព្រះសាស្តាទាំងឡាយ
 ﷻ ចូរធ្វើសាក្សីថាបណ្តាសាវករបស់មូហាំម៉ាដ្ឋﷺ ជាទីស្រឡាញ់ជាងបណ្តាសាវករបស់ព្រះប្រេសិត
 (المرسلين) ទាំងឡាយ ចូរធ្វើសាក្សីថាសហគមន៍របស់មូហាំម៉ាដ្ឋﷺ ប្រសើរជាងសហគមន៍ទាំងអស់ឯ
 ទៀត ។"

فَقَالَ بَنُو إِسْرَائِيلَ: لَا نَقْبَلُ هَذَا يَا مُوسَى، هَذَا عَظِيمٌ ثَقِيلٌ عَلَيْنَا، بَلْ نَقْبَلُ مِنْ هَذِهِ الشَّرَائِعِ مَا يَخِفُّ عَلَيْنَا، وَإِذَا قِيلَ لَهَا قُلْنَا: إِنَّ نَبِيَّنَا
 أَفْضَلُ نَبِيٍّ، وَ آلَهُ أَفْضَلُ آلٍ وَ صَحَابَتُهُ أَفْضَلُ صَحَابَةٍ، وَ نَحْنُ أُمَّتُهُ أَفْضَلُ مِنْ أُمَّةٍ مُّحَمَّدٍ، وَ لَسْنَا نَعْتَرِفُ لِقَوْمٍ بِالْفَضْلِ لَا نَرَاهُمْ وَ لَا
 نَعْرِفُهُمْ.

កូនចៅអ៊ីសរអ៊ីលបានថា៖ "មូសាﷺអើយ យើងមិនទទួលរឿងនេះទេ វាច្រើនពេកហើយធ្ងន់សម្រាប់
 យើង ។ តែយើងព្រមទទួលច្បាប់ទាំងនោះដែលយើងឃើញថាងាយស្រួល ហើយយើងព្រមថា៖ "ព្រះ
 សាស្តាﷺរបស់យើងជាព្រះសាស្តាដែលប្រសើរបំផុត បណ្តាកូនចៅព្រះអង្គﷺជាបណ្តាកូនចៅ
 ប្រសើរបំផុត បណ្តាសាវកព្រះអង្គﷺជាបណ្តាសាវកប្រសើរបំផុត ហើយយើងដែលជាសហគមន៍
 មួយ យើងខ្ពង់ខ្ពស់ជាងសហគមន៍របស់មូហាំម៉ាដ្ឋﷺ ។ យើងមិនអាចទទួលស្គាល់បានទេនូវ
 សហគមន៍ណាដែលយើងមិនបានឃើញ មិនបានស្គាល់ទេនោះ ថាជាសហគមន៍ប្រសើរបំផុតបំផុត
 នោះ ។"

فَأَمَرَ اللَّهُ تَعَالَى جِبْرَائِيلَ، فَقَطَعَ بِجَنَاحٍ مِنْ أَجْنِحَتِهِ مِنْ جَبَلٍ مِنْ جِبَالِ فَلَسْطِينَ عَلَى قَدْرِ مُعَسَّكَرٍ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ كَانَ طُولُهُ فِي
 عَرْضِهِ فَرْسَخًا فِي فَرْسَخٍ. ثُمَّ جَاءَ بِهِ فَوَقَّهَ عَلَى رُءُوسِهِمْ، وَ قَالَ: إِمَّا أَنْ تَقْبَلُوا مَا أَنَاكُمْ بِهِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَ إِمَّا وَضَعْتُ عَلَيْكُمْ
 الْجَبَلَ فَطَحَطَّخْتُكُمْ تَحْتَهُ. فَلِحَقِّهِمْ مِنَ الْجَزَعِ وَ الْهَلَعِ مَا يَلْحَقُ أُمَّتَاهُمْ مِمَّنْ قَبِلَ هَذِهِ الْمُقَابَلَةَ، فَقَالُوا: يَا مُوسَى كَيْفَ نَصْنَعُ؟ قَالَ
 مُوسَى: أَسْجُدُوا لِلَّهِ عَلَى جِبَاهِكُمْ، ثُمَّ عَقِّرُوا خُدُودَكُمْ الَّتِي مَعَى التُّرَابِ، وَ قُولُوا: «يَا رَبَّنَا سَمِعْنَا وَ أَطَعْنَا وَ قَبَلْنَا وَ اعْتَرَفْنَا وَ
 سَلَّمْنَا وَ رَضِينَا».

អល់ឡោះហ្ន៎ﷻបានបញ្ជាឲ្យយ៉ីបរអ៊ីលﷻកាត់ភ្នំមួយបែកដោយស្លាបព្រះអង្គﷻ មកពីភ្នំប៉ាលេសទ្វីន
 មានទំហំសមគួរមកឲ្យទំររបស់មូសាﷺ ប្រវែងមួយហ្វារសាក់ (៤x៤ គឺឡ្យម៉ែត្រ) ។ បន្ទាប់មក

យ៉ូបរ៉ឺអ៊ុល(عليه السلام)បានយកបំណែកភ្នំនេះទៅដាក់លើអាកាស នៅលើក្បាលពួកគេហើយថា៖ "ឬពួកអ្នក ព្រមទទួលអ្វីដែលមូសា(عليه السلام)បាននាំមកឲ្យពួកអ្នក ឬខ្ញុំនឹងទម្លាក់ភ្នំនេះលើពួកអ្នក ពួកអ្នកនឹងខ្ទេចខ្ទួន នៅពីក្រោម ។" ពួកគេភ័យរន្ធត់ ប្រញាប់យល់ព្រម ។ ពួកគេបានថា៖ "មូសា(عليه السلام)អើយ តើឲ្យយើងធ្វើដូច ម្តេចខ្លះ?" មូសា(عليه السلام)បានថា៖ "ចូរក្រាបប្រណិប័តន៍អល់ឡោះហ្ន៎(صَلُّوا)ដោយថ្វាសអស់លោក រួចហើយ ដាក់ថ្ពាល់ស្តាំលើដី បន្ទាប់មកថ្ពាល់ឆ្វេងហើយទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអើយ អស់ទូល ព្រះបង្គំជាខ្ញុំនិងធ្វើតាម ។ អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំព្រមទទួលនិងសូមប្តេជ្ញាចំពោះរឿងនេះ ។ អស់ទូល ព្រះបង្គំជាខ្ញុំសូមចូលខ្លួនចំពោះរឿងនេះ ហើយអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមានសេចក្តីរីករាយចំពោះរឿង នេះ ។"

قَالَ: فَفَعَلُوا هَذَا الَّذِي قَالَ لَهُمْ مُوسَى قَوْلًا وَفِعْلًا، غَيْرَ أَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ خَالَفَ قَلْبُهُ ظَاهِرَ أَعْمَالِهِ وَ قَالَ بِقَلْبِهِ «سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا» مُخَالَفًا لِمَا قَالَه بِلِسَانِهِ، وَ عَقَرُوا حُدُودَهُمْ الْبَيْمَنَى [بِالتَّرَابِ] وَ لَيْسَ قَصْدُهُمْ التَّدَلُّلَ لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ التَّدَمُّ عَلَى مَا كَانَ مِنْهُمْ مِنَ الْخِلَافِ وَ لَكِنَّهُمْ فَعَلُوا ذَلِكَ يَنْظُرُونَ هَلْ يَفْعُ عَلَيْهِمُ الْجَبَلُ أَمْ لَا، ثُمَّ عَقَرُوا حُدُودَهُمْ الْيُسْرَى يَنْظُرُونَ كَذَلِكَ، وَ لَمْ يَفْعَلُوا ذَلِكَ كَمَا أُمِرُوا.

អ៊ុម៉ាអាល់-ហ្វាសាន់ អាល់-អ៊ុស្ការី(صلوات الله عليه والسلام)មានវចនៈថា៖ "ពួកគេបានធ្វើអ្វីដែលមូសា(عليه السلام)បានប្រាប់ឲ្យ ធ្វើ ដោយសម្តីនិងដោយទង្វើ តែពួកគេភាគច្រើនប្រទូសប្រឆាំងក្នុងចិត្ត មិនបើកឲ្យដឹងទេ ។ ពួកគេនឹក ក្នុងចិត្តថា៖ [២:៩៣] ពួកគេថា៖ "យើងឮហើយយើងបំពាន ។" ពួកគេប្រឆាំងនៅក្នុងចិត្តអ្វីដែលពួកគេ ថានឹងមាត់ ពួកគេបានដាក់ថ្ពាល់ស្តាំលើដី ។ ពួកគេមិនចង់បន្ទាបខ្លួនចំពោះព្រះភក្ត្រអល់ឡោះហ្ន៎(صَلُّوا) ទេ ។ ពួកដែលប្រឆាំងរឿងនេះបានធ្វើបែបនេះទាំងសោកស្តាយ ពួកគេចង់ឃើញថាតើភ្នំនឹងធ្លាក់មក លើពួកគេឬទេ ។ បន្ទាប់មកពួកគេបានដាក់ថ្ពាល់ឆ្វេងលើដី ហើយចង់ឃើញដូច្នោះដែរ ។ ពួកគេមិន បានធ្វើទង្វើនេះឲ្យដូចដែលគេបានបញ្ជាឲ្យធ្វើនោះទេ ។

فَقَالَ جِبْرِئِيلُ لِمُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَمَا إِنَّ أَكْثَرَهُمْ لِلَّهِ تَعَالَى عَاصُونَ، وَ لَكِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ أَمَرَنِي أَنْ أُزِيلَ عَنْهُمْ هَذَا الْجَبَلَ عِنْدَ ظَاهِرِ إِعْتِرَافِهِمْ فِي الدُّنْيَا، فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى إِنَّمَا يُطَالِبُهُمْ فِي الدُّنْيَا بِظَوَاهِرِهِمْ لِحُفْنِ دِمَائِهِمْ، وَ إِنْبَاءِ الذِّمَّةِ لَهُمْ، وَ إِنَّمَا أَمَرُهُمْ إِلَى اللَّهِ فِي الْآخِرَةِ يُعَذِّبُهُمْ عَلَى عُقُودِهِمْ وَ ضَمَائِرِهِمْ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 427)

យ៉ូបរ៉ឺអ៊ុល(عليه السلام)បានប្រាប់មូសា(عليه السلام)ថា៖ "ពួកគេភាគច្រើនព្រមតាម តែអល់ឡោះហ្ន៎(صَلُّوا)បានឲ្យទូលបង្គំ (عليه السلام)យកភ្នំនេះចេញឆ្ងាយពីពួកគេ ដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេយល់ព្រមដោយអាការក្រៅក្នុងលោកនេះ ។ អល់ឡោះហ្ន៎(صَلُّوا)បានទទួលយកកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់ពួកគេដោយទង្វើក្រៅក្នុងលោកនេះ ឲ្យពួកគេ ការពារឈាមនិងកូនចៅពួកគេ តែនាលោកមុខអល់ឡោះហ្ន៎(صَلُّوا)នឹងធ្វើទណ្ឌកម្មពួកគេរឿងជំនឿពួកគេ និងរឿងសម្បជញ្ញៈពួកគេ ។" ((التفسير الإمام العسكري) រៀង ២៩០-២៩១)

الْعِيَّاشِيُّ: عَنْ أَبِي بصيرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: " وَ أَشْرَبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ". قَالَ: «لَمَّا نَاجَى مُوسَى (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، رَبَّهُ أَوْحَى إِلَيْهِ: أَنْ يَا مُوسَى، قَدْ فَتِنْتُ قَوْمَكَ. قَالَ: وَ بِمَاذَا، يَا رَبِّ؟ قَالَ: بِالسَّامِرِيِّ. قَالَ: وَ مَا [فَعَلَ] السَّامِرِيُّ؟ قَالَ: صَاغَ لَهُمْ مِنْ حُلِيِّهِمْ عِجْلًا.

អាល់-អ៊ុយ៉ាស្វីបានថ្លែងតមកពីអាច្វិ បាស្វៀរ តមកពីអាច្វិ យ៉ាក្តាហ្វា(صلوات الله عليه والسلام)ដែលមានវចនៈអំពីព្រះ

បន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عَزَّ وَجَلَّ} [២:៩] គេបានធ្វើឲ្យ[សេចក្តីស្រឡាញ់]កូនគោបារនោះជ្រួតជ្រាបនៅក្នុងបេះដូងពួកគេ ថា: "កាលមូសា ^{عليه السلام} បានខ្សឹបប្រាប់ព្រះម្ចាស់ ^{عَزَّ وَجَلَّ} ព្រះអង្គ ^{عليه السلام} អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عَزَّ وَجَلَّ} បានបើកឲ្យព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ដឹងថា: "មូសា ^{عليه السلام} អើយ ប្រជារាស្ត្រអ្នក ^{عليه السلام} ត្រូវទាក់ទាញ ។ មូសា ^{عليه السلام} បានទូលថា: "ដោយអ្វីទៅ ព្រះម្ចាស់ ^{عَزَّ وَجَلَّ} អើយ ?" អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عَزَّ وَJ} មានព្រះបន្ទូលថា: "ដោយសារមីរី ^{عليه السلام} ។" មូសា ^{عليه السلام} បានទូលថា: "តើសារមីរីធ្វើអ្វីខ្លះ ?" អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عَزَّ وَJ} មានព្រះបន្ទូលថា: "គេ ^{عليه السلام} បានយកគ្រឿងអលង្ការពួកគេទៅធ្វើជារូបកូនគោបារ ។"

قَالَ: يَا رَبِّ، إِنَّ خَلِيَّتَهُمْ لَتَحْتَمِلُ [أَنْ يُصَاغَ] مِنْهَا غَزَالٌ أَوْ مِثَالٌ أَوْ عِجْلٌ، فَكَيْفَ يَقْتُنُهُمْ؟ قَالَ: إِنَّهُ صَاغَ لَهُمْ عِجْلًا فَحَارَ. قَالَ: يَا رَبِّ، وَ مِنْ أَحَارِهِ؟ قَالَ: أَنَا. فَقَالَ عِنْدَهَا مُوسَى: «إِنَّ هِيَ إِلَّا فِئْتَنُكَ تُضِلُّ بِهَا مِنْ تَشَاءُ وَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ»

មូសា ^{عليه السلام} បានទូលថា: "ព្រះម្ចាស់ ^{عَزَّ وَJ} អើយ គ្រឿងអលង្ការពួកគេដែលសារមីរី ^{عليه السلام} បានយកទៅធ្វើជារូបប្រើស ជារូបចម្លាក់ ឬជារូបកូនគោបារនោះ តើគេ ^{عليه السلام} ទាក់ទាញពួកគេដូចម្តេចទៅ?" អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عَزَّ وَJ} មានព្រះបន្ទូលថា: "សារមីរីបានធ្វើរូបកូនគោបារមួយ វាចេះរោទ៍ ។" មូសា ^{عليه السلام} បានទូលថា: "ព្រះម្ចាស់ ^{عَزَّ وَJ} អើយ អ្នកណាធ្វើឲ្យវារោទ៍បាន?" អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عَزَّ وَJ} មានព្រះបន្ទូលថា: "អញ ^{عَزَّ وَJ} ធ្វើឲ្យវារោទ៍បាន ។" ខណៈនោះមូសា ^{عليه السلام} បានទូលថា: "[៧:១៥៥] ព្រះអង្គមានព្រះបំណងធ្វើឲ្យបុគ្គលណាមួយរង្វេងដោយសារវាស្រេចតែព្រះអង្គ ហើយព្រះអង្គមានព្រះបំណងដឹកនាំបុគ្គលណាមួយស្រេចតែព្រះអង្គ ។"

قَالَ:- فَلَمَّا انْتَهَى مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ وَ رَأَاهُمْ يَعْبُدُونَ الْعِجْلَ، أَلْفَى الْأَلْوَابِ مِنْ يَدِهِ فَتَكَسَّرَتْ».

អ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسالم} មានវចនៈថា: "ពេលមូសា ^{عليه السلام} បានមកជួបប្រជារាស្ត្រព្រះអង្គ ^{عليه السلام} បានឃើញពួកគេបូជារូបកូនគោបារ ព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ទម្លាក់បន្ទះសំណេរពីដៃ ធ្វើឲ្យបន្ទះសំណេរនោះបែក ។"

قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «كَانَ يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ ذَلِكَ عِنْدَ إِخْبَارِ اللَّهِ إِيَّاهُ- قَالَ -: فَعَمَدَ مُوسَى فَبَرَدَ الْعِجْلَ مِنْ أَنْفِهِ إِلَى طَرْفِ ذَنْبِهِ، ثُمَّ أَحْرَقَهُ بِالنَّارِ فَذَرَهُ فِي الْبَيْتِ، فَكَانَ أَحَدُهُمْ لَيَقَعُ فِي الْمَاءِ وَ مَا بِهِ إِلَيْهِ مِنْ حَاجَةٍ، فَيَنْعَرِضُ بِذَلِكَ لِلرَّمَادِ فَيَشْرَبُهُ، وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ: "وَ أَشْرَبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ"». (تفسير العياشي 1/ 51 : 73)**

អាច្វី យ៉ាក្តុហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسالم} មានវចនៈថា: "រឿងនេះបានកើតឡើងស្របតាមអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عَزَّ وَJ} បានប្រាប់មូសា ^{عليه السلام} ។ មូសា ^{عليه السلام} បានអារូបកូនគោបារនោះពីកក្កាលដល់កន្ទុយ បានដុតវាក្នុងភ្លើង ហើយបានចោលកម្ទេចសំណល់វាក្នុងស្ទឹង ។ ដូច្នេះបុគ្គលណាដែលមករកទឹកនោះដើម្បីបំពេញតាមសេចក្តីត្រូវការរបស់ខ្លួន បុគ្គលនោះបានដឹកផេះវា (គឺលាយជាមួយទឹក) ហើយនេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عَزَّ وَJ} [២:៩៣] គេបានធ្វើឲ្យ[សេចក្តីស្រឡាញ់]កូនគោបារនោះជ្រួតជ្រាបនៅក្នុងបេះដូងពួកគេ ព្រោះតែពួកគេបដិសេធសទ្ធា ។" (73 / 51 : 1) (تفسير العياشي)

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً مِّنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٥٤﴾
៩៤. ចូរអ្នកថា: "ប្រសិនបើលោកមុខដែលនៅដល់អល់ឡោះហ្ន៎នោះបានតែលើអស់លោកជាចម្បងមែន

មិនរាប់បញ្ចូលមនុស្សឯទៀតទេ ចូរអស់លោកប៉ងប្រាថ្នាសេចក្តីស្លាប់ទៅបើអស់លោកជាអ្នកសច្ចៈមែននោះ ។"

មើលអាយ៉ាស់ ៩៦ ។

وَلَنْ يَتَمَنَّوْهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٩٥﴾

៩៥. ពួកគេមិនប៉ងប្រាថ្នាសេចក្តីស្លាប់ឡើយ ដោយសារតែអំពើដែលដៃពួកគេបានសាង ។ អស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ញាណបុគ្គលទុច្ចរិតទាំងឡាយ ។

មើលអាយ៉ាស់ ៩៦ ។

وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَاتِهِ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرَ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُرْزَقِهِ مِنَ الْعَذَابِ أَنْ يُعَمَّرَ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾

៩៦. អ្នកនឹងឃើញថាពួកគេជាមនុស្សស្រឡាញ់ជីវិតបំផុត លើសពួកពហុទេពនិយម (គឺពួកដែលផ្តួបផ្តុំហ៊ុនហាយជាមួយអស់ឡោះហ្ន៎) ទៅទៀត ។ ពួកគេរាល់គ្នាចង់រស់នៅមួយពាន់ឆ្នាំ ។ តែជីវិតដ៏យូរអង្វែងនេះមិនអាចជួយអ្នកនោះឲ្យគេចផុតពីព្រះទណ្ឌកម្មបានទេ ។ អស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ទស្សនាការធ្វើពួកគេ ។

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَمَّا وَبَّخَ [هَؤُلَاءِ] الْيَهُودَ عَلَى لِسَانِ رَسُولِهِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَفَطَعَ مَعَاذِيرَهُمْ، وَأَقَامَ عَلَيْهِمُ الْحُجَجَ الْوَاضِحَةَ بِأَنَّ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ سَيِّدُ النَّبِيِّينَ وَ خَيْرُ الْخَلَائِقِ أَجْمَعِينَ، وَ أَنَّ عَلِيًّا سَيِّدَ الْوَصِيِّينَ، وَ خَيْرُ مَنْ يَخْلُقُهُ بَعْدَهُ فِي الْمُسْلِمِينَ، وَ أَنَّ الطَّيِّبِينَ مِنْ آلِهِ هُمُ الْقَوْمُ بِدِينِ اللَّهِ وَ الْأَيْمَةُ لِعِبَادِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ انْقَطَعَتْ مَعَاذِيرُهُمْ وَ هُمْ لَا يُمَكِّنُهُمْ إِيرَادُ حُجَّةٍ وَ لَا شُبْهَةٍ، فَجَاءُوا إِلَى أَنْ كَابَرُوا، فَقَالُوا: لَا نَذَرِي مَا تَقُولُ، وَ لَكِنَّا نَقُولُ إِنَّ الْجَنَّةَ خَالِصَةٌ لَنَا مِنْ دُونِكَ يَا مُحَمَّدُ وَ دُونَ عَلِيٍّ وَ دُونَ أَهْلِ دِينِكَ وَ أَقْبَتِكَ وَ إِنَّا بِكُمْ مُبْتَلُونَ [وَ] مُتَحَنُونَ، وَ نَحْنُ أَوْلِيَاءُ اللَّهِ الْمُخْلِصُونَ وَ عِبَادُهُ الْحَرِيُّونَ، وَ مُسْتَحَابَّ دُعَاؤُنَا، غَيْرَ مَزْدُودٍ عَلَيْنَا بِشَيْءٍ مِنْ سؤَالِنَا رَبَّنَا.

អ៊ីម៉ាអាស់-ហ្វាសាស អាស់-អ៊ុស្តការី មានវចនៈថាអ៊ីម៉ាហ្វាសាស ប៊ីន អ៊ុលី ប៊ីន អាហ្វី ត្ថីលីប មានវចនៈថា: "កាលអស់ឡោះហ្ន៎ស្តីបន្ទោសពួកយ៉ាហ្វីខ្លីទាំងនេះដោយអណ្តាត (គឺមាត់) របស់វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ មិនទទួលចម្លើយដោះសាររបស់ពួកគេទេ ហើយបានដាក់មកឲ្យពួកគេនូវភ័ស្តុតាងដាក់ច្បាស់ថាមូហាំម៉ាដ្ឋ ជាព្រះអភិមុខរបស់ព្រះសាស្តាទាំងឡាយ ជាអគ្គបុគ្គលប្រសើរបំផុតលើសអស់សត្វលោក ថាអ៊ុលី ជាព្រះអភិមុខរបស់ព្រះអនុរក្សទាំងឡាយ ជាបុគ្គលប្រសើរបំផុតលើសមុស្តីមទាំងអស់បន្ទាប់មូហាំម៉ាដ្ឋ ថាព្រះរាជបុត្ររាជនក្តាបវិសុទ្ធិរបស់អ៊ុលី ។ អ៊ីម៉ា របស់បាវទាំងឡាយរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ជាអ្នកតម្កល់ព្រះសាសនាអស់ឡោះហ្ន៎ ។ អស់ឡោះហ្ន៎ បានច្រានចោលពាក្យដោះសាររបស់ពួកគេ ពួកគេមិនរកភ័ស្តុតាងជំទាស់បានទេ ។ ពួកគេទៅជាក្រអឺតក្រទមហើយថា: "យើងមិនដឹងថាលោក និយាយអ្វីទេ តែយើងថាឋានសួគ៌បានតែលើយើងទេ មិនបានលើលោក ទេ មូហាំម៉ាដ្ឋ អើយ ។ លោក បានធ្វើឲ្យយើងជាប់ទាក់ទិនក្នុង

ការល្បួងពិសោធន៍ ។ យើងជាមិត្តស្មោះត្រង់របស់អស់ឡោះហ្ន៎ ជាអ្នកល្អប្រសើរបំផុតលើសអស់អ្នក
គោរពបូជាអស់ឡោះហ្ន៎ ។ ការបូងស្នូងទាំងអស់របស់យើងសុទ្ធជានទទួលចម្លើយ ។ គេមិនបដិសេធ
អ្វីដែលយើងសូមព្រះម្ចាស់យើងទេ ។"

فَلَمَّا قَالُوا ذَلِكَ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى لِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: « قُلْ يَا مُحَمَّدُ هَؤُلَاءِ الْيَهُودُ: « إِنْ كَانَتْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ « الْجَنَّةُ وَ
نَعِيمُهَا « خَالِصَةً مِنْ دُونِ النَّاسِ « مُحَمَّدٌ وَعَلِيٌّ وَ الْأَئِمَّةُ، وَ سَائِرِ الْأَصْحَابِ وَ مُؤْمِنِي الْأُمَّةِ، وَ أَنْتُمْ بِمُحَمَّدٍ وَ دُرِّيَّتِهِ مُتَّخِذُونَ، وَ أَنْ
دُعَاءَكُمْ مُسْتَجَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٍ « فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ « لِلْكَاذِبِينَ مِنْكُمْ وَ مِنْ مُخَالِفِيكُمْ، فَإِنَّ مُحَمَّدًا وَ عَلِيًّا وَ ذَوَيْهِمَا يَقُولُونَ: «إِنَّهُمْ هُمْ
أَوْلِيَاءُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ مِنْ دُونِ النَّاسِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَهُمْ فِي دِينِهِمْ، وَ هُمْ الْمُجَابُ دُعَاؤُهُمْ» فَإِنْ كُنْتُمْ مَعَاشِرَ الْيَهُودِ كَمَا تَدْعُونَ، فَتَمَنَّوْا
الْمَوْتَ لِلْكَاذِبِينَ مِنْكُمْ وَ مِنْ مُخَالِفِيكُمْ. « إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ « بِأَنَّكُمْ أَنْتُمْ الْمُحِقُّونَ، الْمُجَابُ دُعَاؤُكُمْ عَلَى مُخَالِفِيكُمْ، فَقُولُوا: «اللَّهُمَّ
أَمِتِ الْكَاذِبَ مِنَّا وَ مِنْ مُخَالِفِينَا» لِيَسْتَرِيحَ مِنْهُ الصَّادِقُونَ، وَ لِيَتَزِدَادَ حُجَّتُكُمْ وَضُوحًا بَعْدَ أَنْ قَدْ صَحَّتْ وَ وَجِبَتْ.

ខណៈដែលពួកគេនិយាយអស់ឡោះហ្ន៎បានប្រាប់ព្រះសាស្ត្រាចារ្យ ព្រះអង្គ ថា៖ "ម្ចាស់ម៉ាដូ អើយ
ចូរអ្នកប្រាប់ពួកយ៉ាហ្ន៎ខ្លះទាំងនេះថា៖ [២:៩៤] ចូរអ្នកថា៖ "ប្រសិនបើលោកមុខដែលនៅឯអស់ឡោះហ្ន៎
នោះ គឺមានសុតិភិវង្សណាយឯទៀត បានតែលើអស់លោកដាច់មុខមែន មិនរាប់បញ្ចូលមនុស្សឯទៀត
ទេ គឺម្ចាស់ម៉ាដូ អាល្លាហ៍ អ៊ុយម៉ាទ្យាយ បណ្តាសាវកឯទៀត បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាក្នុង
សហគមន៍ ។ អស់លោកថាអស់លោកត្រូវសាកល្បងដោយម្ចាស់ម៉ាដូ និងរាជបុត្ររាជនគ្នារបស់
ម្ចាស់ម៉ាដូ ថាការបូងស្នូងរបស់អស់លោកបានទទួលចម្លើយជានិច្ច មិនដែលត្រូវបដិសេធឡើយ ចូរ
អស់លោកបង់ប្រាក់សេចក្តីស្លាប់ទៅ ឲ្យរាល់ពេលលើពួកអស់លោកណាដែលនិយាយមុសាភ្នំ
ចំណោមពួកប្រឆាំងនោះ ព្រោះម្ចាស់ម៉ាដូ និងអាល្លាហ៍ ថាពួកគេជាមិត្តរបស់អស់ឡោះហ្ន៎
មិនមែនពួកប្រឆាំងពួកគេទេក្នុងរឿងសាសនាពួកគេ ហើយការបូងស្នូងរបស់ពួកគេនោះទេ
ដែលបានទទួលចម្លើយនោះ ។ ក្រុមយ៉ាហ្ន៎ខ្លះអើយ ប្រសិនបើអស់លោកដូចអស់លោកថាមែននោះ ចូរ
បូងស្នូងសូមឲ្យសេចក្តីស្លាប់ពេលលើពួកនិយាយបង្កូចនិងជំទាស់អស់លោកទៅ បើអស់លោកជា
អ្នកសច្ចៈមែននោះ បើអស់លោកជាអ្នកត្រូវ ហើយការបូងស្នូងរបស់អស់លោកនឹងបានសម្រេចក្នុងការ
ប្រឆាំងពួកជំទាស់អស់លោកមែន ចូរអស់លោកថាទៅ៖ "អស់ឡោះហ្ន៎អើយ សូមឲ្យសេចក្តីស្លាប់ពេល
លើពួកនិយាយបង្កាច់និងប្រឆាំងអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។" បណ្តាអស់លោកដែលត្រឹមត្រូវនោះអាច
ត្រូវបាំងពីពួកគេ ។ វានឹងពង្រឹងភ័ស្តុតាងឲ្យអស់លោកបន្ទាប់ពីវាបានទៅជាពិតជាចាំបាច់ ។"

قُلْ قَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ بَعْدَ مَا عَرَضَ هَذَا عَلَيْهِمْ: لَا يَقُولُهَا أَحَدٌ مِنْكُمْ إِلَّا غَصَّ بِرِيقِهِ فَمَاتَ مَكَانَهُ. وَ كَانَتْ الْيَهُودُ
عُلَمَاءَ بِأَنَّهُمْ هُمْ الْكَاذِبُونَ، وَ أَنَّ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ مُصَدِّقِيهِمَا هُمُ الصَّادِقُونَ، فَلَمْ يَجْسُرُوا أَنْ يَدْعُوا
بِذَلِكَ لِعِلْمِهِمْ بِأَنَّهُمْ إِنْ دَعَوْا فَهُمْ الْمَيِّتُونَ.

បន្ទាប់មកវិស្វលុលឡោះហ្ន៎បានប្រាប់ពួកគេ បន្ទាប់ពីពួកគេមិនមានពាក្យឆ្លើយដោះសាថា៖ "ពុំ
មានអ្នកណាអាចនិយាយបែបនេះបានដោយឥតស្លាកទឹកមាត់ស្លាប់នៅនឹងកន្លែងទេ ។" ពួកយ៉ាហ្ន៎ខ្លះ
ដឹងច្បាស់ណាស់ថាខ្លួននិយាយមុសា ថាម្ចាស់ម៉ាដូ និងអាល្លាហ៍ ជាអ្នកនិយាយពិត ។ ខ្លួនពួកគេ
ផ្ទាល់នឹងពេលវិនាសបើពួកគេបូងស្នូងបែបនេះ ពួកគេនឹងជួបប្រទះសេចក្តីស្លាប់ ។

فَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى: « وَ لَنْ يَتَمَنَّوهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ » يَعْنِي الْيَهُودَ لَنْ يَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ مِنْ كُفْرِهِمْ بِاللَّهِ، وَ بِمُحَمَّدٍ رَسُولِ اللَّهِ وَ نَبِيِّهِ وَ صَفِيِّهِ، وَ بَعْلِغِي أَخِي نَبِيِّهِ وَ وَصِيِّهِ وَ بِالطَّاهِرِينَ مِنَ الْأَيْمَةِ الْمُنْتَجِبِينَ.

អល់ឡោះហ្ន៎ព្រះមានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:៩៥] ពួកគេមិនបង់ប្រាថ្នាសេចក្តីស្លាប់ឡើយ ដោយសារតែអំពើដែលដៃពួកគេបានសាង មានន័យថាពួកយ៉ាហ្វិឌីនឹងមិនចង់បានសេចក្តីស្លាប់ទេដោយសារតែធ្វើដែលពួកគេបានធ្វើពីមុនមក៖ ពួកគេមិនជឿអល់ឡោះហ្ន៎ទេ មិនជឿមូហាំម៉ាដ្ឋ ដែលជាព្រះប្រេសិតរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ជាព្រះសាស្តា របស់អល់ឡោះហ្ន៎ ជាបុគ្គលដែលមាននូវព្រះគុណសម្បត្តិរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ពួកគេមិនជឿអាឡី ដែលជាប្អូនរបស់ព្រះសាស្តា របស់អល់ឡោះហ្ន៎ ដែលជាព្រះអនុរក្សរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ហើយពួកគេមិនជឿបុគ្គលបរិសុទ្ធដែលជាអ៊ីមា ជ្រើសទេ ។

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: « وَ اللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ » الْيَهُودَ إِنَّهُمْ لَا يَجْسُرُونَ أَنْ يَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ لِلْكَاذِبِ، لِعَلِمِهِمْ بِأَنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ، وَ لِذَلِكَ أَمْرُكَ أَنْ تُبَيِّنَهُمْ بِحُجَّتِكَ وَ تَأْمُرَهُمْ أَنْ يَدْعُوا عَلَى الْكَاذِبِ، لِيَمْتَنِعُوا مِنَ الدُّعَاءِ، وَ يَتَبَيَّنَ لِلضُّعْفَاءِ أَنََّّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ. ثُمَّ قَالَ: يَا مُحَمَّدُ « وَ لَتَجِدَنَّاهُمْ » يَعْنِي بَعْدَ هَؤُلَاءِ الْيَهُودَ « أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَاةٍ » وَ ذَلِكَ لِئَاسِهِمْ مِنْ نَعِيمِ الْآخِرَةِ لِأَهْمَاكِهِمْ فِي كُفْرِهِمُ الَّذِي يَعْلَمُونَ أَنَّهُ لَا حَظَّ لَهُمْ مَعَهُ فِي شَيْءٍ مِنْ خَيْرَاتِ الْجَنَّةِ.

អល់ឡោះហ្ន៎ព្រះមានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:៩៥] អល់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ព្យាណបុគ្គលទុច្ចរិតទាំងឡាយ ពួកយ៉ាហ្វិឌីនមិនហ៊ានប្រថុយប្រាថ្នាថាស្លាប់ស្លាប់សូមសេចក្តីស្លាប់លើពួកនិយាយមុសាទេ ព្រោះពួកគេដឹងថាខ្លួនពួកគេនោះឯងជាមនុស្សកុហក ដោយសារហេតុនេះឯងបានជាអញបញ្ជាឲ្យអ្នកចុកមាត់ពួកគេដោយភ័ស្តុតាងដែលមិនអាចប្រកែកបាន ហើយបានបញ្ជាឲ្យពួកគេប្លែងស្លាប់ស្លាប់សូមសេចក្តីស្លាប់លើពួកនិយាយមុសា ។ អាស្រ័យការប្លែងស្លាប់នេះ នូវជនអន់ខ្សោយនឹងដឹងច្បាស់ថាខ្លួនពួកគេនោះទេជាមនុស្សកុហក ។ បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:៩៦] អ្នកនឹងឃើញថាពួកគេ មានន័យថាឃើញថាពួកយ៉ាហ្វិឌីនទាំងនេះ ជាមនុស្សស្រឡាញ់ជីវិតបំផុត ពួកគេមិនសង្ឃឹមចង់បាននូវសេចក្តីប្រោសប្រណីនៃលោកមុខទេ ។ ពួកគេបានបំផ្លាញសេចក្តីប្រោសប្រណីនៃលោកមុខនោះដោយសារតែពួកគេមិនជឿ ។ ពួកគេដឹងថាពួកគេនឹងមិនបានទទួលអំណោយឋានសួគ៌ទេ ។

« وَ مِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا » قَالَ [تَعَالَى]: هَؤُلَاءِ الْيَهُودُ « أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَاةٍ » وَ أَحْرَصُ « مِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا » عَلَى حَيَاةٍ يَعْنِي الْمَجُوسَ لِأَنَّهُمْ لَا يَرَوْنَ التَّعِيمَ إِلَّا فِي الدُّنْيَا، وَ لَا يَأْمَلُونَ خَيْرًا فِي الْآخِرَةِ، فَلِذَلِكَ هُمْ أَشَدُّ النَّاسِ حِرْصًا عَلَى حَيَاةٍ.

លើសពួកពហុទេពនិយម (គឺពួកដែលផ្តួបផ្តុំហ៊ុនហាយជាមួយអល់ឡោះហ្ន៎) ទៅទៀត ពួកយ៉ាហ្វិឌីនទាំងនេះជាមនុស្សល្មោភជីវិតបំផុត ល្មោភជាងពួកពហុទេពនិយមដែលស្រឡាញ់ជីវិតទៅទៀត ។ មានន័យថាពួកមេសាសនា (المجوس) មិនស្គាល់កុសលផលបុណ្យក្រៅពីនៅក្នុងលោកនេះទេ ពួកគេមិនធ្វើល្អដើម្បីលោកមុខទេ ។ ដូច្នោះហើយបានជាពួកគេជាមនុស្សស្រឡាញ់ជីវិតបំផុត ។

ثُمَّ وَصَفَ الْيَهُودَ فَقَالَ: « يَوَدُّ » يَتَمَنَّى « أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ سَنَةٍ وَ مَا هُوَ » التَّعْمِيرُ أَلْفَ سَنَةٍ « بِمُرْجَحِهِ » بِمُبَاعَدِهِ « مِنَ الْعَذَابِ أَنْ يُعَمَّرَ » وَ إِمَّا قَالَ: « وَ مَا هُوَ بِمُرْجَحِهِ [مِنَ الْعَذَابِ] أَنْ يُعَمَّرَ » وَ لَمْ يَقُلْ: « وَ مَا هُوَ بِمُرْجَحِهِ فَقَطْ لِأَنَّهُ لَوْ قَالَ

وَمَا هُوَ بِمُزْحَجِهِ [مِنَ الْعَذَابِ] وَ اللَّهُ بَصِيرٌ لَكَانَ يَحْتَمِلُ أَنْ يَكُونَ « وَ مَا هُوَ » يَعْنِي وَدَّهُ وَ تَمَيُّهُ « بِمُزْحَجِهِ » فَلَمَّا أَرَادَ: وَ مَا تَعْمِيرُهُ، قَالَ: « وَ مَا هُوَ بِمُزْحَجِهِ » ... « أَنْ يُعَمَّرَ » . ثُمَّ قَالَ: « وَ اللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ » فَعَلَى حَسَبِهِ يُجَازِيهِمْ وَ يَعْدِلُ عَلَيْهِمْ وَ لَا يَظْلِمُهُمْ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 442)

បន្ទាប់មក អល់ឡោះហ្គ័រ៉ាហ៍មានព្រះបន្ទូលអំពីលក្ខណៈចរិតរបស់ពួកយ៉ាហ្វ្វិឌីថា៖ [២:៩៦] ពួកគេរាល់គ្នា ចង់រស់នៅមួយពាន់ឆ្នាំ ។ តែជីវិតដ៏យូរអង្វែងនេះមិនអាចជួយអ្នកនោះឲ្យគេចផុតពីព្រះទណ្ឌកម្មបាន ទេ អល់ឡោះហ្គ័រ៉ាហ៍មិនចង់ចែងថាគេនឹងប្រទានជីវិតដ៏យូរអង្វែងឲ្យពួកគេនោះទេ តែព្រះអង្គគ្រាន់តែ មានព្រះបន្ទូលថាអ្នកនោះចង់រស់នៅយ៉ាងយូរអង្វែង ។ តែនេះជាការបង្ហាញឲ្យឃើញថាពួកគេចង់បាន ជីវិតដ៏យូរអង្វែង តែគេនឹងមិនប្រទានជីវិតដ៏យូរអង្វែងនោះឲ្យពួកគេទេ ។ អល់ឡោះហ្គ័រ៉ាហ៍មានព្រះបន្ទូល ថា៖ អល់ឡោះហ្គ័រ៉ាហ៍ទ្រង់ទស្សនាការទង្វើពួកគេ គ្រប់គ្រាន់ណាស់សម្រាប់ពួកគេដែលអល់ឡោះហ្គ័រ៉ាហ៍ ប្រព្រឹត្តយ៉ាងយុត្តិធម៌ចំពោះពួកគេ មិនប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌ចំពោះពួកគេទេនោះ ។"

(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام) វគ្គ២៩៤

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَيَّ قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٧﴾

៩៧. ចូរអ្នកថា៖ "បុគ្គលណាជាសត្រូវរបស់យ៉ូហ្គីល (គឺយ៉ូហ្គីល) ព្រោះគេ (គឺយ៉ូហ្គីល) បាននាំវា (គឺ គូរអាន) មកដាក់ក្នុងដួងចិត្តអ្នក ដោយការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ៉ា ដែលបញ្ជាក់បន្ថែមពីលើ អ្វីដែលមានពីមុនវាមកហើយ ជាមគ្គុទេសក៍ដឹកនាំនិងជាដំណឹងល្អសម្រាប់អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ទាំងឡាយ ។"

មើលអាយ៉ាត៍ ៩៨ ។

مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَائِيلَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ﴿٩٨﴾

៩៨. បុគ្គលណាជាសត្រូវរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ៉ា របស់បណ្តាទេវតារបស់ព្រះអង្គ របស់បណ្តារស្វីលរបស់ ព្រះអង្គ របស់យ៉ូហ្គីលនិងមីកាយ៉ាល់ (គឺមីកាយ៉ាល់) អល់ឡោះហ្គ័រ៉ាជាសត្រូវរបស់ពួកបដិសេធសទ្ធា ។

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى ذَمَّ الْيَهُودَ فِي بُعْضِهِمْ لِجِبْرِيلَ الَّذِي كَانَ يُنْفِذُ قَضَاءَ اللَّهِ فِيهِمْ بِمَا يَكْرَهُونَ، وَ ذَمَّهُمْ أَيْضاً وَ ذَمَّ النَّوَاصِبَ فِي بُعْضِهِمْ لِجِبْرِيلَ وَ مِيكَائِيلَ وَ مَلَائِكَةِ اللَّهِ النَّازِلِينَ لِتَأْيِيدِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَى الْكَافِرِينَ حَتَّى أَذْهَبُوا بِسَيْفِهِ الصَّارِمِ، فَقَالَ: « قُلْ » « يَا مُحَمَّدُ : « مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ » « مِنْ الْيَهُودِ لِدَفْعِهِ عَنِّي « نُحْتِ نَصْرَ » أَنْ يُقْتَلَ « دَاتِيَالُ » مِنْ غَيْرِ ذَنْبٍ كَانَ جَنَاهُ « نُحْتِ نَصْرَ » حَتَّى بَلَغَ كِتَابُ اللَّهِ فِي الْيَهُودِ أَجَلَهُ، وَ حَلَّ بِهِمْ مَا جَرَى فِي سَابِقِ عِلْمِهِ.

អ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-អាស័កាវី^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថាអ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាន់^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អ៊ាលី^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អាហ្វិ គ្លីលីប^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្គ័រ៉ាហ៍បានកាត់ទោសពួកយ៉ាហ្វ្វិឌីព្រោះពួកគេស្អប់យ៉ូហ្គីល ព្រោះយ៉ូហ្គីល^{صلوات الله عليه والسلام} បាននាំមកនូវការវិនិច្ឆ័យរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ៉ាមកឲ្យពួកគេដែលពួកគេស្អប់ ។ អល់ឡោះហ្គ័រ៉ាហ៍បានកាត់ទោសពួកណាវ៉ាស្ទីបដេរ (គឺពួកប្រឆាំង) ព្រោះពួកគេស្អប់យ៉ូហ្គីល^{صلوات الله عليه والسلام} ។"

មីកាអ៊ីល صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ និងបណ្តាទេវតា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ អល់ឡោះហ្វី وَعَزَّ وَجَلَّ ដែលបានចុះមកជ្រោមជ្រែងគាំទ្រអាល្លឺ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ប៊ីន អាហ្វី ត្ថុលីប صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ តទល់ពួកបដិសេធ សទ្ធាទាល់តែពួកនេះទទួលបរាជ័យយ៉ាងអាម៉ាស់ដោយដាវ ម៉ុងម៉ាត់របស់អាល្លឺ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ។ អល់ឡោះហ្វី وَعَزَّ وَجَلَّ មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:៩៧] មូហ្វាម៉ាដ្ច وَعَلَيْهِ وَالآلِهِ وَسَلَّمَ អឺយ តូអ្នកថា៖ "បុគ្គលណាជាសត្រូវរបស់យ៉ូបរីល គឺពួកយ៉ាហ្វីខ្លីដែលបានជម្រុញ "បាក្វត ណាស្វ័រ" ឲ្យសម្លាប់ "ដ្យាន់យ៉ាល់" ។ គេមិនស្គាល់កំហុសរបស់ "បាក្វត ណាស្វ័រ" ទេមុនព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្វី وَعَزَّ وَجَلَّ ត្រូវបានដាក់ មកឲ្យពួកយ៉ាហ្វីខ្លី ហើយពួកគេបានដឹងមូលហេតុកំហុសនោះ ។ អ្វីដែលពួកគេបានដឹងស្រាប់ហើយ កាលពីមុននោះបានកើតឡើងលើពួកគេ ។

وَمَنْ كَانَ أَيْضاً عَدُوًّا لِّجِبْرِيلَ مِنْ سَائِرِ الْكَافِرِينَ، وَ مِنْ أَعْدَاءِ مُحَمَّدٍ وَعَلِيِّ الْمُنَاصِبِينَ، لِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى بَعَثَ جِبْرِيلَ لِعَلِّيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ مُؤَيِّدًا، وَ لَهُ عَلَى أَعْدَائِهِ نَاصِرًا. وَ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِّجِبْرِيلَ لِمُطَاهَرَتِهِ مُحَمَّدًا وَعَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ مُعَاوَنَتِهِ لَهُمَا وَ إِنْجَاذِهِ لِقَضَاءِ رَبِّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فِي إِهْلَاكِ أَعْدَائِهِ عَلَى يَدِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ « فَإِنَّهُ » يَعْنِي جِبْرِيلَ « نَزَّلَهُ » يَعْنِي نَزَلَ هَذَا الْقُرْآنَ « عَلَى قَلْبِكَ » يَا مُحَمَّدُ « بِإِذْنِ اللَّهِ » بِأَمْرِ اللَّهِ، وَ هُوَ كَقَوْلِهِ: « نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ. * عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ. * بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ. » « مُصَدِّقًا » مُوَافِقًا « لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ » « نَزَلَ هَذَا الْقُرْآنَ جِبْرِيلُ عَلَى قَلْبِكَ يَا مُحَمَّدُ مُصَدِّقًا مُوَافِقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنْ التَّوْرَةِ وَ الْإِنْجِيلِ وَ الزَّبُورِ وَ صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَ كُتُبِ شِيثٍ وَ غَيْرِهِمْ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ.

អ្នកណាដែលស្អប់យ៉ូបរីល صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ក្នុងចំណោមពួកបដិសេធសទ្ធា ក្នុងចំណោមពួកសត្រូវរបស់ មូហ្វាម៉ាដ្ច وَعَلَيْهِ وَالآلِهِ وَسَلَّمَ និងអាល្លឺ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ពួកទាំងនេះគឺពួកណាស្វ័រ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ។ នេះព្រោះតែអល់ឡោះហ្វី وَعَزَّ وَجَلَّ បានចាត់បញ្ជូន យ៉ូបរីល صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មកដើម្បីគាំទ្រអាល្លឺ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ។ អាល្លឺ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានជ័យជំនះលើពួកសត្រូវរបស់ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ហើយឈ្នះបុគ្គលដែលជាសត្រូវរបស់យ៉ូបរីល صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ដែរ ។ ដូច្នេះយ៉ូបរីល صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ គាំទ្រមូហ្វាម៉ាដ្ច وَعَلَيْهِ وَالآلِهِ وَسَلَّمَ និង អាល្លឺ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ក្នុងការតាំងឡើងនូវព្រះវិនិច្ឆ័យរបស់ព្រះម្ចាស់ដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿងដើម្បី កម្ទេចពួកសត្រូវរបស់ព្រះអង្គទាំងពីរ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ក្នុងចំណោមបាវទាំងឡាយរបស់អល់ឡោះហ្វី وَعَزَّ وَجَلَّ ដោយដៃព្រះ អង្គទាំងពីរ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ព្រោះគេ មានន័យថាយ៉ូបរីល صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ បាននាំវា មានន័យថាបាននាំចុះមកនូវគូរអាននេះ មកដាក់ក្នុងដួងចិត្តអ្នក មូហ្វាម៉ាដ្ច وَعَلَيْهِ وَالآلِهِ وَسَلَّمَ អឺយ ដោយការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្វី គឺតាមព្រះបញ្ជារបស់ អល់ឡោះហ្វី وَعَزَّ وَجَلَّ ដូចអល់ឡោះហ្វី وَعَزَّ وَجَلَّ មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២៦:១៩៣] ព្រះវិញ្ញាណជាទីទុកចិត្តបាននាំវា (គឺ គូរអាន) ចុះមក [២៦:១៩៤] មកក្នុងដួងចិត្តអ្នក ដើម្បីនឹងឲ្យអ្នកទៅជាជនម្នាក់ក្នុងចំណោមអ្នកដាស់ ភ្លើងទាំងឡាយ [២៦:១៩៥] ជាភាសាអាហ្វីបដ៏ជាក់ច្បាស់ ។ [២:៩៧] ដែលបញ្ជាក់បន្ថែមពីលើអ្វី ដែលមានពីមុនវាមកហើយ មូហ្វាម៉ាដ្ច وَعَلَيْهِ وَالآلِهِ وَسَلَّمَ អឺយ យ៉ូបរីល صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ បាននាំចុះមកលើដួងចិត្តអ្នក وَعَلَيْهِ وَالآلِهِ وَسَلَّمَ នូវ គូរអាននេះបំភ្លឺបន្ថែមពីលើអ្វីដែលត្រូវបាននាំចុះមក (គឺដែលគេបានបើកឲ្យដឹង) កាលពីមុន គឺគម្ពីរ តៅវត្ត គម្ពីរអ៊ីនយ៉ូល គម្ពីរស្វាហ្វីនិងសន្លឹកសំណេរ (គឺគម្ពីរ) របស់អ៊ីបរីហ្វី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ និងគម្ពីររបស់ស្វីស្វ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ និងគម្ពីររបស់ព្រះសាស្តាឯទៀត صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ។

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله: إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ هُوَ النُّورُ الْمُبِينُ، وَ الْحَبْلُ الْمَتِينُ، وَ الْعُرْوَةُ الْوُثْقَى، وَ الدَّرَجَةُ الْعُلْيَا، وَ الشَّفَاءُ الْأَشْفَى، وَ الْفَضِيلَةُ الْكُبْرَى، وَ السَّعَادَةُ الْعُظْمَى، مَنْ اسْتَضَاءَ بِهِ نَوَّرَهُ اللَّهُ، وَ مَنْ اعْتَمَدَ بِهِ فِي أُمُورِهِ عَصَمَهُ اللَّهُ، وَ مَنْ تَمَسَكَ بِهِ أَنْقَذَهُ اللَّهُ، وَ مَنْ لَمْ يُفَارِقْ أَحْكَامَهُ رَفَعَهُ اللَّهُ، وَ مَنْ اسْتَشْفَى بِهِ شَفَاهُ اللَّهُ، وَ مَنْ آتَرَهُ عَلَى مَا سِوَاهُ هَدَاهُ اللَّهُ، وَ مَنْ طَلَبَ الْهُدَى فِي غَيْرِهِ أَضَلَّهُ اللَّهُ، وَ مَنْ جَعَلَهُ شِعَارَهُ وَ دِتَارَهُ أَسْعَدَهُ اللَّهُ، وَ مَنْ جَعَلَهُ إِمَامَهُ الَّذِي يُفْتَدِي بِهِ وَ مَعَوْلَهُ الَّذِي يَنْتَهِي إِلَيْهِ، أَدَاهُ اللَّهُ إِلَى جَنَّاتِ النَّعِيمِ، وَ الْعَيْشِ السَّلِيمِ. فَلِذَلِكَ قَالَ: « هُدَى » يَعْنِي هَذَا الْقُرْآنَ هُدَى « وَ بُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ » يَعْنِي بِشَارَةَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ.

រស្មីលុលឡោះហ្នំមានព្រះវចនៈថា៖ "គួរអានជាពន្លឺដ៏ច្បាស់ ជាខ្សែដ៏មាំ ជាបង្កាន់ដៃដ៏មាំ ជាដំណាក់ដ៏ខ្ពស់បំផុត ជាថ្នាំព្យាបាលដ៏មានប្រសិទ្ធិភាព ជាគុណបុណ្យដ៏ធំ ជាសុភមង្គលដ៏ធំ ។ អ្នកណាស្វែងរកពន្លឺដោយគួរអាន អល់ឡោះហ្នំ^{عَزَّ وَجَلَّ}នឹងបំភ្លឺអ្នកនោះ ។ អ្នកណាជឿគួរអានពេញមួយជីវិតអ្នកនោះ អល់ឡោះហ្នំ^{عَزَّ وَجَلَّ}នឹងការពារអ្នកនោះ ។ អ្នកណាគោរពគួរអានជាប់ អល់ឡោះហ្នំ^{عَزَّ وَJEL}នឹងសង្គ្រោះអ្នកនោះ ។ អ្នកណាមិនដកខ្លួនចេញពីព្រះបញ្ញត្តិរបស់គួរអានទេ អល់ឡោះហ្នំ^{عَزَّ وَJEL}នឹងលើកស្ទួយអ្នកនោះ ។ អ្នកណាស្វែងរកការព្យាបាលអាស្រ័យគួរអាន អល់ឡោះហ្នំ^{عَزَّ وَJEL}នឹងព្យាបាលអ្នកនោះឲ្យជាសះស្បើយ ។ អ្នកណាស្រឡាញ់គួរអានជាងអ្វីទាំងអស់ អល់ឡោះហ្នំ^{عَزَّ وَJEL}នឹងដឹកនាំអ្នកនោះ ។ អ្នកណាស្វែងរកមគ្គុទេសក៍ដឹកនាំផ្សេងពីគួរអាន អល់ឡោះហ្នំ^{عَزَّ وَJEL}នឹងធ្វើឲ្យអ្នកនោះវង្វេង ។ អ្នកណាទុកគួរអានជាគោលប្រតិបត្តិនិងសំលៀកបំពាក់ អល់ឡោះហ្នំ^{عَزَّ وَJEL}នឹងធ្វើឲ្យអ្នកនោះបានសេចក្តីសម្រេច ។ អ្នកណាទុកគួរអានជាអ្វីម៉ាំនិងជាគំរូ គេនឹងប្រទានឲ្យអ្នកនោះនូវឋានសួគ៌បរមសុខនិងជីវិតដែលប្រកបដោយសេចក្តីសុខសាន្ត ។"

ដូច្នេះអល់ឡោះហ្នំ^{عَزَّ وَJEL}មានព្រះបន្ទូលថា៖ *ជាមគ្គុទេសក៍ដឹកនាំ* មានន័យថាគួរអាននេះជាមគ្គុទេសក៍ដឹកនាំ និងជាដំណឹងល្អសម្រាប់អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាទាំងឡាយ មានន័យថាឲ្យដំណឹងល្អអំពីលោកមុខដល់ពួកគេ ។

وَذَلِكَ أَنَّ الْقُرْآنَ يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِالرَّجُلِ الشَّاحِبِ يَقُولُ لِرَبِّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: [يَا رَبِّ] هَذَا أَظْمَأْتُ نَهَارَهُ، وَ أَسْهَرْتُ لَيْلَهُ، وَ قَوَّيْتُ فِي رَحْمَتِكَ طَمَعَهُ، وَ فَسَحْتُ فِي مَعْرِفَتِكَ أَمَلَهُ، فَكُنْ عِنْدَ ظَنِّي [فَبِكَ] وَ ظَنِّيهِ. يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى: أَعْطَوهُ الْمُلْكَ بِبِمِيبِهِ، وَ أَخْلَدَ بِشِمَالِهِ، وَ اِفْرُؤُهُ بِأَزْوَاجِهِ مِنَ الْخَوْرِ الْعَيْنِ، وَ اَكْسُوا وَالِدَيْهِ حُلَّةً لَا تَقُومُ لَهَا الدُّنْيَا بِمَا فِيهَا. فَيَنْظُرُ إِلَيْهِمَا الْخَلَائِقُ فَيَعْظُمُونَ هُنْمَهُمَا. وَ يَنْظُرَانِ إِلَى أَنْفُسِهِمَا فَيَعْجَبَانِ مِنْهَا وَ يَقُولَانِ: يَا رَبَّنَا أُنَى لَنَا هَذِهِ وَ لَمْ تَبْلُغْهَا أَعْمَالُنَا فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى: وَ مَعَ هَذَا تَأْجِ الْكِرَامَةِ، لَمْ يَرِ مِثْلَهُ الرِّاءُونَ، وَ لَا يَسْمَعُ بِمِثْلِهِ السَّامِعُونَ، وَ لَا يَتَفَكَّرُ فِي مِثْلِهِ الْمُتَفَكِّرُونَ.

នាថ្ងៃជំនុំជម្រះ គួរអាននឹងមកជាបុរសរូបរាងសស្លាំង ទូលព្រះម្ចាស់^{عَزَّ وَJEL} ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិបូជ្ជិ ព្រះដ៏មហានុវង្ស ថា៖ "ព្រះម្ចាស់^{عَزَّ وَJEL}អើយ នៅពេលថ្ងៃបុរសនេះស្រែក នៅពេលយប់បុរសនោះអត់ងងុយ ព្រោះគេបានសូត្រទូលព្រះបង្គំ ។ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានពង្រឹងបំណងគេដើម្បីព្រះមេត្តាធម៌ព្រះអង្គ^{عَزَّ وَJEL} បានពង្រីកទង្វើគេដើម្បីបាននូវការអត់ឱនពីព្រះអង្គ^{عَزَّ وَJEL} នេះគឺអ្វីដែលទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំសន្និដ្ឋានអំពីបុរសនេះ ។" អល់ឡោះហ្នំ^{عَزَّ وَJEL}នឹងមានព្រះបន្ទូលថា៖ "ចូរឲ្យគេនូវអាណាចក្រក្នុងដៃស្តាំគេ ជីវិតអមតៈក្នុងដៃឆ្វេងគេ ចូរសម្តែងសេចក្តីសរសើរចំពោះគេដែលគេរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយនារីសួគ៌បរិសុទ្ធ ចូរស្លៀកពាក់ឲ្យឪពុកម្តាយគេដោយសំលៀកបំពាក់ដែលរកគ្មាននៅក្នុងលោក ។" បណ្តាសត្វលោកនឹងសម្លឹងអ្នកទាំងពីរនោះ (គឺឪពុកម្តាយ) នឹងគោរពអ្នកទាំងពីរ ។ អ្នកទាំងពីរនឹងមើលខ្លួនឯងដោយភ្ញាក់ផ្អើល ទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់^{عَزَّ وَJEL}អើយ គេបានឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអ្វីទាំងនេះ តែទង្វើទាំងឡាយរបស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនសមនឹងបានអ្វីនេះទេ ។" អល់ឡោះហ្នំ^{عَزَّ وَJEL}នឹងមានព្រះបន្ទូលថា៖ "ជាមួយអ្វីទាំងនេះ ចូរឲ្យពួកគេនូវមកុដកិត្យានុភាពដែលគេមិនដែលបានឃើញ ឬមិនដែលឮ ឬមិនដែលមានអ្នកណាបានស្មានដល់ឡើយ ។"

فَيُقَالُ: هَذَا بِتَعْلِيمِكُمْ وَلَدِكُمْ الْقُرْآنَ، وَ تَبْصِيرِكُمْ إِيَّاهُ بِدِينِ الْإِسْلَامِ وَ رِيَاضَتِكُمْ إِيَّاهُ عَلَى حُبِّ مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللَّهِ وَ عَلِيٍّ وَ آلِهِ، وَ تَفْقِيهِكُمْ إِيَّاهُ بِفَقْهِهِمَا لِأَنَّهُمَا اللَّذَانِ لَا يَقْبَلُ اللَّهُ لِأَحَدٍ إِلَّا بِوَلَايَتِهِمَا وَ مُعَادَاةِ أَعْدَائِهِمَا عَمَلًا، وَ إِنْ كَانَ مِلَّةً مَا بَيْنَ الشَّرَى إِلَى

الْعَرْشِ ذَهَابًا تَصَدَّقَ بِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ. فَتِلْكَ مِنَ الْبَشَارَاتِ الَّتِي يُبَشِّرُونَ بِهَا، وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « وَ بُشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ » شِبَعَةَ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ مَنْ تَبِعَهُمْ مِنْ أَخْلَافِهِمْ وَ ذُرِّيَّتِهِمْ .

អល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَ جَلَّ}នឹងមានព្រះបន្ទូលថា៖ "នេះមកពីអ្នកបានបង្ហាត់បង្រៀនគួរអានឲ្យកូនអ្នក បានឲ្យគេ ឃើញសាសនាអ៊ីស្លាម បានធ្វើឲ្យគេសប្បាយដោយសារស្រឡាញ់មូហាំម៉ាដ្ន៎^{عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَامٌ} រឺស៊ូលុលឡោះហ្ន៎^{عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَامٌ} និងអាលី^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ السَّلَامُ} ព្រះអនុរក្សដែលមកពីអល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَ جَلَّ} បានធ្វើឲ្យគេយល់អំពីអ្នកទាំងពីរ^{عَلَيْهِمْ وَ السَّلَامُ} ថា អល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَ جَلَّ}មិនទទួលទង្វើរបស់អ្នកណាទេ លើកលែងអ្នកនោះតាមវិទ្យាយ៉ាស្តុរបស់គេទាំងពីរ^{عَلَيْهِمْ وَ السَّلَامُ} និងជាសត្រូវរបស់សត្រូវរបស់គេទាំងពីរ^{عَلَيْهِمْ وَ السَّلَامُ} ទោះបីអ្នកនោះដាក់ទានមាសពេញចន្លោះដែនដីនិងព្រះ រាជបល្ល័ង្កលើមាតិកាអល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَ جَلَّ} ក៏ដោយ ។ នេះគឺដំណឹងល្អដែលគេប្រាប់ពួកគេឲ្យដឹងនៅក្នុងព្រះ បន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَ جَلَّ} និងជាដំណឹងល្អសម្រាប់អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាទាំងឡាយ គឺស្តីអ្នកស្តុរបស់ មូហាំម៉ាដ្ន៎^{عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَامٌ} និងអាលី^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ السَّلَامُ} និងបណ្តាអ្នកដែលតាមព្រះរាជបុត្ររាជនក្តា^{عَلَيْهِمْ وَ السَّلَامُ} របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ ^{عَلَيْهِمْ وَ السَّلَامُ} ។

ثُمَّ قَالَ : « مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ » لِإِنْعَامِهِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ عَلَى آهِمَا الطَّيِّبِينَ، وَ هُوَ لِأَنَّ الَّذِينَ بَلَغَ مِنْ جَهْلِهِمْ أَنْ قَالُوا: نَحْنُ نُبْغِضُ اللَّهَ الَّذِي أكرمَ مُحَمَّدًا وَ عَلِيًّا بِمَا يَدْعِيَانِ. « وَ جَبْرِيْلَ » وَ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجَبْرِيْلَ، لِأَنَّ اللَّهَ جَعَلَهُ ظَهِيْرًا لِمُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَى أَعْدَاءِ اللَّهِ، وَ ظَهِيْرًا لِسَائِرِ الْأَنْبِيَاءِ وَ الْمُرْسَلِينَ كَذَلِكَ. « وَ مَلَائِكَتِهِ » يَعْنِي وَ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِمَلَائِكَةِ اللَّهِ الْمُبْعُوْثِينَ لِنُصْرَةِ دِينِ اللَّهِ، وَ تَأْيِيْدِ أَوْلِيَاءِ اللَّهِ، وَ ذَلِكَ قَوْلُ بَعْضِ النَّصَابِ الْمُعَانِدِينَ: بَرِئْتُ مِنْ جَبْرِيْلَ النَّاصِرِ لِعَلِيٍّ. وَ قَوْلُهُ تَعَالَى « وَ رُسُلِهِ » وَ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِرُسُلِ اللَّهِ مُوسَى وَ عِيسَى وَ سَائِرِ الْأَنْبِيَاءِ الَّذِينَ دَعَا إِلَى نُبُوَّةِ مُحَمَّدٍ وَ إِمَامَةِ عَلِيٍّ، وَ ذَلِكَ قَوْلُ التَّوَّاصِبِ: بَرِئْنَا مِنْ هُوْلَاءِ الرُّسُلِ الَّذِينَ دَعَا إِلَى إِمَامَةِ عَلِيٍّ.

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَ جَلَّ}មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:៩៨] បុគ្គលណាជាសត្រូវរបស់អល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَ جَلَّ} ជាសត្រូវ របស់មូហាំម៉ាដ្ន៎^{عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَامٌ} របស់អាលី^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ السَّلَامُ} និងព្រះរាជបុត្ររាជនក្តា^{عَلَيْهِمْ وَ السَّلَامُ} របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ^{عَلَيْهِمْ وَ السَّلَامُ} ពួកទាំងនោះ ឯងដែល ព្រោះតែអវិជ្ជា បានថា៖ "យើងស្អប់អល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَ جَلَّ} ដែលលើកតម្កើងមូហាំម៉ាដ្ន៎^{عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَامٌ} និងអាលី^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَ السَّلَامُ} ព្រោះព្រះអង្គ^{عَزَّ وَ جَلَّ} បានជួយពួកគេ^{عَلَيْهِمْ وَ السَّلَامُ} របស់យ៉ូបរីល យើងជាសត្រូវរបស់យ៉ូបរីអ៊ីល^{عَلَيْهِمْ وَ السَّلَامُ} ព្រោះ អល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَ جَلَّ} បានចាត់បញ្ជូនយ៉ូបរីអ៊ីល^{عَلَيْهِمْ وَ السَّلَامُ} មករកមូហាំម៉ាដ្ន៎^{عَلَيْهِ وَآLِهِ وَ سَلَامٌ} និងអាលី^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَ السَّلَامُ} ដើម្បីប្រឆាំងសត្រូវ របស់អល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَ جَلَّ} ហើយជួយជ្រោមជ្រែងព្រះសាស្តាទាំងឡាយ^{عَلَيْهِمْ وَ السَّلَامُ} និងរឺស៊ូលុលទៅត^{عَلَيْهِمْ وَ السَّلَامُ} ដែរ របស់ បណ្តាទេវតារបស់ព្រះអង្គ មានន័យថាយើងជាសត្រូវរបស់បណ្តាទេវតារបស់អល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَ جَلَّ} ដែលគេ បានចាត់បញ្ជូនមកដើម្បីគាំទ្រព្រះសាសនារបស់អល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَ جَلَّ} ជួយមិត្តរបស់អល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَ جَلَّ} ហើយ នេះគឺសម្តីរបស់ពួកណាស្ត្រីប៊ី គឺសត្រូវមួយចំនួន គឺ៖ "យើងគេចចេញពីយ៉ូបរីអ៊ីល^{عَلَيْهِمْ وَ السَّلَامُ} ដែលបានជួយ អាលី^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَ السَّلَامُ} ។" ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَ جَلَّ} របស់បណ្តារឺស៊ូលុលរបស់ព្រះអង្គ បុគ្គលដែលជាសត្រូវរបស់ រឺស៊ូលុលឡោះហ្ន៎^{عَزَّ وَ جَلَّ} របស់មូសា^{عَلَيْهِ وَآLِهِ وَ سَلَامٌ} របស់អ៊ីសា^{عَلَيْهِ وَآLِهِ وَ سَلَامٌ} និងព្រះសាស្តាឯទៀត^{عَلَيْهِمْ وَ السَّلَامُ} ដែលបានប្រកាសឲ្យ មករកសាស្តាភាពរបស់មូហាំម៉ាដ្ន៎^{عَلَيْهِ وَآLِهِ وَ سَلَامٌ} និងមករកអ៊ីម៉ាម៉ាស្តុរបស់អាលី^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَ السَّلَامُ} ។ នេះគឺសម្តីរបស់ពួក ណាស្ត្រីប៊ី៖ "យើងចេញឆ្ងាយពីរឺស៊ូលុលទាំងនេះ^{عَلَيْهِمْ وَ السَّلَامُ} ព្រោះពួកគេ^{عَلَيْهِمْ وَ السَّلَامُ} បានប្រកាសឲ្យទៅរកអ៊ីម៉ាម៉ាស្តុរបស់ អាលី^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَ السَّلَامُ} ។"

قَالَ: « وَ جِبْرِيلَ وَ مِيكَالَ » أَي مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيْلَ وَ مِيكَائِيلَ، وَ ذَلِكَ كَقَوْلِ مَنْ قَالَ مِنَ التَّوَابِعِ لَمَّا قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فِي عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: « جِبْرِيْلُ عَنْ يَمِينِهِ، وَ مِيكَائِيلُ عَنْ يَسَارِهِ، وَ إِسْرَافِيلُ مِنْ خَلْفِهِ، وَ مَلِكُ الْمَوْتِ أَمَامَهُ، وَ اللهُ تَعَالَى مِنْ فَوْقِ عَرْشِهِ نَاطِرٌ بِالرِّضْوَانِ إِلَيْهِ نَاصِرُهُ ».

បន្ទាប់មកអស់ឈ្មោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ របស់យ៉ូបរីលនិងមីកាល់ មានន័យថាបុគ្គលដែលជាសត្រូវរបស់យ៉ូបរីល صلوات الله عليه والسَّلَام និងមីកាអ៊ីល صلوات الله عليه والسَّلَام (គឺពួកណាស្ទីប៊ី) ព្រោះព្រះបរមសាស្តា صلوات الله عليه وآله មានព្រះវចនៈប្រាប់អាលី صلوات الله عليه والسَّلَام ថា៖ "យ៉ូបរីល صلوات الله عليه والسَّلَام នៅខាងស្តាំអ្នក صلوات الله عليه والسَّلَام មីកាអ៊ីល صلوات الله عليه والسَّلَام នៅខាងឆ្វេងអ្នក صلوات الله عليه والسَّلَام អ៊ីសរីហ្វីល صلوات الله عليه والسَّلَام នៅពីក្រោយអ្នក صلوات الله عليه والسَّلَام យមទេវតា صلوات الله عليه والسَّلَام (គឺទេវតាយកព្រលឹង) នៅពីមុខអ្នក صلوات الله عليه والسَّلَام ។ អស់ឈ្មោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسَّلَام ទ្រង់ទតជំនួយពួកគេ صلوات الله عليه والسَّلَام ពីលើព្រះរាជបល្ល័ង្កដោយសព្វព្រះហឫទ័យអ្នក صلوات الله عليه والسَّلَام ។"

قَالَ بَعْضُ التَّوَابِعِ: فَأَنَا أَتْرَأُ مِنَ اللهِ وَ [مِنْ] جِبْرِيْلَ وَ مِيكَائِيلَ وَ الْمَلَائِكَةِ الَّذِينَ حَاهَمُوا مَعَ عَلِيٍّ مَا قَالَهُ مُحَمَّدٌ. فَقَالَ: مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِهَذَا تَعْصُبًا عَلَى عَلِيٍّ بِنِ ابْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ « فَإِنَّ اللهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ » فَاعِلٌ بِهِمْ مَا يَفْعَلُ الْعَدُوُّ بِالْعَدُوِّ مِنْ إِخْلَالِ التَّقَاتِ وَ تَشْدِيدِ الْعُقُوبَاتِ.

បុគ្គលណាស្ទីប៊ីម្នាក់បានថា៖ "ខ្ញុំដកខ្លួនចេញឆ្ងាយពីអស់ឈ្មោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسَّلَام ពីមីកាអ៊ីល صلوات الله عليه والسَّلَام និងពីអស់ទេវតា صلوات الله عليه والسَّلَام ដែលនៅខាងអាលី صلوات الله عليه والسَّلَام ដោយយោលទៅលើសម្តីរបស់មូហាំម៉ាដ្ឋ صلوات الله عليه وآله ។" អស់ឈ្មោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسَّلَام មានព្រះបន្ទូលថា៖ "អ្នកណាជាសត្រូវរបស់បុគ្គលទាំងនេះ صلوات الله عليه والسَّلَام ព្រោះតែស្អប់អាលី صلوات الله عليه والسَّلَام ប៊ីន អាច្វី ក្តីលិប صلوات الله عليه والسَّلَام អស់ឈ្មោះហ្ន៎ជាសត្រូវរបស់ពួកបដិសេធសទ្ធា ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسَّلَام នឹងប្រព្រឹត្តចំពោះអ្នកនោះ ដូចសត្រូវប្រព្រឹត្តចំពោះសត្រូវដែរដោយពុំទុំជុំវិញពួកគេដោយទណ្ឌកម្មតិចរឹង ។"

وَ كَانَ سَبَبَ نُزُولِ هَاتَيْنِ الْآيَتَيْنِ مَا كَانَ مِنَ الْيَهُودِ أَعْدَاءَ اللهِ مِنْ قَوْلِ سَيِّءٍ فِي جِبْرِيْلَ وَ مِيكَائِيلَ [وَ سَائِرِ مَلَائِكَةِ اللهِ] وَ مَا كَانَ مِنْ أَعْدَاءِ اللهِ النَّصَابِ مِنْ قَوْلِ أَسْوَأَ مِنْهُ فِي اللهِ وَ فِي جِبْرِيْلَ وَ مِيكَائِيلَ، وَ سَائِرِ مَلَائِكَةِ اللهِ: أَمَا مَا كَانَ مِنَ النَّصَابِ، فَهُوَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ لَمَّا كَانَ لَا يَزَالُ يَقُولُ فِي عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ الْفَضَائِلَ الَّتِي حَصَّهُ اللهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِهَا، وَ الشَّرَفَ الَّذِي أَهْلَهُ اللهُ تَعَالَى لَهُ، وَ كَانَ فِي كُلِّ ذَلِكَ يَقُولُ: « أَخْبَرَنِي بِهِ جِبْرِيْلُ عَنْ اللهِ » وَ يَقُولُ فِي بَعْضِ ذَلِكَ: « جِبْرِيْلُ عَنْ يَمِينِهِ، وَ مِيكَائِيلُ عَنْ يَسَارِهِ، وَ يَفْتَخِرُ جِبْرِيْلُ عَلَى مِيكَائِيلَ فِي أَنَّهُ عَنْ يَمِينِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ الَّذِي هُوَ أَفْضَلُ مِنَ الْيَسَارِ، كَمَا يَفْتَخِرُ نَدِيمُ مَلِكٍ عَظِيمٍ فِي الدُّنْيَا يُجْلِسُهُ [الْمَلِكُ] عَنْ يَمِينِهِ عَلَى النَّدِيمِ الْآخَرَ الَّذِي يُجْلِسُهُ عَلَى يَسَارِهِ، وَ يَفْتَخِرُ عَلَى إِسْرَافِيلَ الَّذِي خَلْفَهُ بِالْخِدْمَةِ، وَ مَلِكِ الْمَوْتِ الَّذِي أَمَامَهُ بِالْخِدْمَةِ، وَ أَنَّ الْيَمِينَ وَ الشِّمَالَ أَشْرَفُ مِنْ ذَلِكَ كَأَنَّهُ حَاشِيَةُ الْمَلِكِ عَلَى زِيَادَةِ قُرْبِ مَحَلِّهِمْ مِنْ مَلِكِهِمْ ».

មូលហេតុនៃការដាក់អាយ៉ាស្ត់ទាំងពីរនេះចុះមកគឺសម្តីរបស់ពួកយ៉ាហ្វិឌី សត្រូវរបស់អស់ឈ្មោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسَّلَام និងយាយអាក្រក់ដាក់យ៉ូបរីល صلوات الله عليه والسَّلَام ដាក់មីកាអ៊ីល صلوات الله عليه والسَّلَام និងដាក់ទេវតាទៅត صلوات الله عليه والسَّلَام របស់អស់ឈ្មោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسَّلَام ។ អាក្រក់លើសនោះទៅទៀតគឺសម្តីរបស់ពួកណាស្ទីប៊ី សត្រូវរបស់អស់ឈ្មោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسَّلَام ពួកគេនិយាយសម្តីនេះដែរអំពីអស់ឈ្មោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسَّلَام អំពីយ៉ូបរីល صلوات الله عليه والسَّلَام អំពីមីកាអ៊ីល صلوات الله عليه والسَّلَام និងអំពីទេវតាទៅត صلوات الله عليه والسَّلَام របស់អស់ឈ្មោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسَّلَام ។ អ្វីដែលកើតឡើងពីពួកណាស្ទីប៊ីនោះ គឺព្រោះតែវិស្វលុលឈ្មោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله លើកតម្កើងគុណសម្បត្តិអាលី صلوات الله عليه والسَّلَام ឥតដាច់ គឺគុណសម្បត្តិដែលមកពីអស់ឈ្មោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسَّلَام ជាពិសេស ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله លើកតម្កើងកិត្តិយសអាលី صلوات الله عليه والسَّلَام ដែលមកពីអស់ឈ្មោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسَّلَام ។ ទាំងនេះគឺអ្វីដែលវិស្វលុលឈ្មោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله មានព្រះ

រចនៈថា៖ "យ៉ូបរអ៊ុល صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ បានទទួលពីអល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ មកប្រាប់ខ្ញុំ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ។" ជួនកាលរស្មីលុលឡោះហ្ន៎ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានព្រះរចនៈថា៖ "យ៉ូបរអ៊ុល صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ នៅខាងស្តាំគេ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ មីកាអ៊ុល صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ នៅខាងឆ្វេងគេ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ។ យ៉ូបរអ៊ុល صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ អ្នកខ្លួនឯងជាគ្រាន់ជាងមីកាអ៊ុល صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ព្រោះតែបាននៅខាងស្តាំអាល្លី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ព្រោះគ្រាន់ជាងនៅខាងឆ្វេង ប្រៀបបាននឹងបុគ្គលដែលមានមោទនភាពដែលបានអង្គុយនៅខាងស្តាំដៃស្តេច ខ្ពស់ជាងបុគ្គលដែលអង្គុយនៅខាងឆ្វេងដៃស្តេច ។ ទេវតាទាំងពីរអង្គ عَلَيْهِمْ وَسَلَّمَ នេះអ្នកខ្លួនឯងដាក់អ៊ុលរស្មីលុល صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ដែលបម្រើអាល្លី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ នៅខាងក្រោយព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ហើយអ្នកដាក់យមទេវតា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ដែលបម្រើអាល្លី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ នៅខាងមុខព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ។ សម្រាប់អស់ទេវតាទាំងនេះ عَلَيْهِمْ وَسَلَّمَ ខាងស្តាំនិងខាងឆ្វេងប្រសើរបំផុត ប្រៀបបាននឹងបុគ្គលដែលនៅក្បែរស្តេចជាងបុគ្គលដែលនៅឆ្ងាយពីស្តេច ។"

وَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَقُولُ فِي بَعْضِ أَحَادِيثِهِ: «إِنَّ الْمَلَائِكَةَ أَشْرَفُهَا عِنْدَ اللَّهِ أَشْرَفُهَا لِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ حُبًّا، وَإِنَّ قَسَمَ الْمَلَائِكَةِ فِيمَا بَيْنَهُمْ: وَالَّذِي شَرَفَ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَى جَمِيعِ الْوَرَى بَعْدَ مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفَى». وَ يَقُولُ مَرَّةً [أُخْرَى]: «إِنَّ مَلَائِكَةَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَيَسْتَأْذِنُونَ إِلَى رُؤْيَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَمَا تَسْتَأْذِنُ الْوَالِدَةُ الشَّفِيفَةُ إِلَى وَلَدِهَا الْبَائِسِ الشَّفِيفِ آخِرِ مَنْ بَقِيَ عَلَيْهَا بَعْدَ عَشْرَةِ دَفَنَتَهُمْ»

រស្មីលុលឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ តែងតែតំណាលថា៖ "ទេវតាថ្លៃថ្នូរជាងគេសម្រាប់អល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ គឺទេវតាដែលស្រឡាញ់អាល្លី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ចិន អាហ្វិ គ្លីលិប صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ជាងគេ ។ ពួកទេវតាស្បថចំពោះគ្នាឯងបែបនេះគឺ៖ សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ ដែលលើកតម្កើងអាល្លី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ លើសអ្នកទាំងអស់ទៀតបន្ទាប់មូហ្វាម៉ាដូ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ អាល់-មុសត្លីហ្វា عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ។" ជួនកាលព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ មានរចនៈថា៖ "អស់ទេវតាលើមេឃទាំងឡាយនិងព្រះបាទចង់ឃើញអាល្លី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ចិន អាហ្វិ គ្លីលិប صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ ណាស់ ប្រៀបបាននឹងម្តាយចង់ឃើញកូនល្អរបស់ខ្លួនដែលបានរស់រានមានជីវិតបន្ទាប់ពីកូនដប់នាក់បានស្លាប់ ។"

فَكَانَ هَؤُلَاءِ النَّصَابُ يَقُولُونَ: إِلَى مَتَى يَقُولُ مُحَمَّدٌ: جِبْرَائِيلُ وَ مِيكَائِيلُ وَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّ ذَلِكَ تَفْخِيمٌ لِعَلِيٍّ وَ تَعْظِيمٌ لِشَأْنِهِ؟ وَ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لِعَلِيٍّ حَاصُّ مِنْ دُونَ سَائِرِ الْخَلْقِ؟ بَرِّئْنَا مِنْ رَبِّ وَ مِنْ مَلَائِكَةٍ وَ مِنْ جِبْرَائِيلَ وَ مِيكَائِيلَ هُمْ لِعَلِيٍّ بَعْدَ مُحَمَّدٍ مُفْضَلُونَ. وَ بَرِّئْنَا مِنْ رُسُلِ اللَّهِ الَّذِينَ هُمْ لِعَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ بَعْدَ مُحَمَّدٍ مُفْضَلُونَ.

ពួកណាស្តីបីតែងតែថា៖ "តើមូហ្វាម៉ាដូនៅតែនិយាយអំពីយ៉ូបរអ៊ុល صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ មីកាអ៊ុល صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ និងទេវតាទាំងនោះដល់ណាទៀត នេះគ្រាន់តែចង់លើកតម្កើងអាល្លី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ និងបង្កើនកិត្យានុភាពរបស់គេ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ទេ ? អល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ ថ្លែងតែអំពីអាល្លី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ម្នាក់ដោយមិនរាប់បញ្ចូលអ្នកដទៃទៀតទេ ? យើងដកខ្លួនចេញពីព្រះម្ចាស់ عَزَّ وَجَلَّ បែបនេះ ពីអស់ទេវតាបែបនេះ ពីយ៉ូបរអ៊ុល صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ និងមីកាអ៊ុល صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ដែលស្រឡាញ់អាល្លី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ជាងគេបន្ទាប់មូហ្វាម៉ាដូ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ។ យើងដកខ្លួនចេញពីបណ្តារស្មីលុល عَلَيْهِمْ وَسَلَّمَ របស់អល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ ដែលស្រឡាញ់អាល្លី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ចិន អាហ្វិ គ្លីលិប صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآLِهِ وَسَلَّمَ ជាងគេ ។"

قَالَ: ثُمَّ تَنَاولَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ الْحَسَنَ بِيَمِينِهِ وَ الْحُسَيْنَ بِشِمَالِهِ، فَوَضَعَ هَذَا عَلَى كَاهِلِهِ الْأَيْمَنِ، وَ هَذَا عَلَى كَاهِلِهِ الْأَيْسَرِ، ثُمَّ وَضَعَهُمَا عَلَى الْأَرْضِ، فَمَشَى بَعْضُهُمَا إِلَى بَعْضٍ يَتَجَادَبَانِ، ثُمَّ اصْطَرَعَا، فَجَعَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَقُولُ لِلْحَسَنِ: «إِيهَا [يَا] أَبَا مُحَمَّدٍ « فَيَقْوَى الْحَسَنُ. وَ يَكَادُ يَغْلِبُ الْحُسَيْنُ « ثُمَّ يَقْوَى الْحُسَيْنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَيَقْوَاهُ».

បន្ទាប់មកវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ បានដាក់អាល័យ-ហ្វាសាន់ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ នៅខាងស្តាំព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ដាល់អាល័យ-ហ្វាសាន់ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ នៅខាងឆ្វេងព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ បានលើកព្រះអង្គទាំងពីរដាក់លើស្មាព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ហើយបានដាក់អ្នកទាំងពីរ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ មកជីវិត ។ អ្នកទាំងពីរ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ លេងចំបាប់គ្នា ។ វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ បានកម្លាចក្តីអាល័យ-ហ្វាសាន់ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ថា៖ "ខំប្រឹងឡើង អាចិ មូហ្វាម៉ាដូ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ។" ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ បានពង្រឹងកម្លាំងអាល័យ-ហ្វាសាន់ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ដែលជិតឈ្នះអាល័យ-ហ្វាសាន់ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ។ បន្ទាប់មកអាល័យ-ហ្វាសាន់ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ មានប្រៀបជាង វិះនឹងឈ្នះអាល័យ-ហ្វាសាន់ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ។

فَقَالَتْ فَاطِمَةُ عَلَيْهَا السَّلَامُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَ تُشَجِّعُ الْكَبِيرَ عَلَى الصَّغِيرِ؟ فَقَالَ لَهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: يَا فَاطِمَةُ أَمَا إِنَّ جَبْرَيْلَ وَ مِيكَائِيلَ كَمَا قُلْتُ لِلْحَسَنِ: «إِيهَأُ [يَا] أَبَا مُحَمَّدٍ» فَلَا لِلْحُسَيْنِ: «إِيهَأُ [يَا] أَبَا عَبْدِ اللَّهِ» فَلِدَيْكَ تَقَاوَمًا وَ تَسَاوِيًا أَمَا إِنَّ الْحَسَنَ وَ الْحُسَيْنَ حِينَ كَانَ يَقُولُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ لِلْحَسَنِ: «إِيهَأُ أَبَا مُحَمَّدٍ» وَ يَقُولُ جَبْرَيْلُ: «إِيهَأُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ» لَوْ رَامَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا حَمْلَ الْأَرْضِ بِمَا عَلَيْهَا مِنْ جِبَالِهَا وَ بَحَارِهَا وَ تِلَآلِهَا، وَ سَائِرِ مَا عَلَى ظَهْرِهَا لَكَانَ أَحْفَ عَلَيْهِمَا مِنْ شَعْرَةٍ عَلَى أُنْدَاهِمَا، وَ إِنَّمَا تَقَاوَمَا لِأَنَّ كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا نَظِيرُ الْآخَرَ هَذَا قُرْتًا عَيْنِي، هَذَا قُرْتًا فُؤَادِي، هَذَا سِنْدًا ظَهْرِي، هَذَا سِنْدًا شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ مِنَ الْأُولَى وَ الْآخِرِينَ وَ أَبُوهُمَا خَيْرٌ مِنْهُمَا، وَ جَدُّهُمَا رَسُولُ اللَّهِ خَيْرُهُمْ أَجْمَعِينَ.

ហ្វាទ្វីម៉ាសូ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهَا មានវចនៈថា៖ "វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ អើយ ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ កម្លាចក្តីបង صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ឲ្យតទល់ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ប្អូន صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ គេ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ ?" វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ បានប្រាប់ព្រះនាង صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهَا ថា៖ "ហ្វាទ្វីម៉ាសូ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهَا អើយ ពេលឪពុកប្រាប់អាល័យ-ហ្វាសាន់ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ថា៖ "ខំប្រឹងឡើងអាចិ មូហ្វាម៉ាដូ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ !" យ៉ីបរអ៊ីល صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ និងមីកាអ៊ីល صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ (គឺអាល័យ-ហ្វាសាន់ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ និងអាល័យ-ហ្វាសាន់ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) ចង់លើកភ្នំ សមុទ្រ ទូល ឬអ្វីផ្សេងទៀតពីផែនដី វានឹងស្រាលណាស់សម្រាប់អ្នកទាំងពីរ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ស្រាលជាងសក់តែមួយសរសៃនៅលើខ្លួនពួកគេ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ទៅទៀត ។ អ្នកទាំងពីរ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ មានកម្លាំងពលស្មើគ្នា ។ អ្នកទាំងពីរ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ជាកែវភ្នែកឪពុក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ អ្នកទាំងពីរ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ ជាផ្លែផ្ការបស់ចិត្តឪពុក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ ។ អ្នកទាំងពីរ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ ជាទម្រខ្នងឪពុក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ ។ អ្នកទាំងពីរ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ ជាអភិមុខរបស់បណ្តាយុវជន ឋានសួគ៌សម្រាប់ជនជំនាន់មុននិងសម្រាប់ជនជំនាន់ក្រោយ ។ ព្រះបិតា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ របស់គេទាំងពីរ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ ប្រសើរជាងគេទាំងពីរ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ ទៅទៀត ។ ព្រះអយ្យកោ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ របស់គេទាំងពីរ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ ប្រសើរជាងអ្នកទាំងអស់គ្នា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ ទៅទៀត ។"

فَلَمَّا قَالَ ذَلِكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَالَتِ الْيَهُودُ وَ النَّوَصِبُ: إِلَى الْآنِ كُنَّا نُبْعِضُ جَبْرَيْلَ وَ وَحْدَهُ، وَ الْآنَ قَدْ صِرْنَا نُبْعِضُ مِيكَائِيلَ أَيْضًا لِإِدْعَائِهِمَا لِمُحَمَّدٍ وَ عَلِيِّ إِيَّاهُمَا وَ لَوْلَاكَ يَا مُحَمَّدُ. فَقَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَ مَلَائِكَتِهِ وَ رُسُلِهِ وَ جِبْرَيْلَ وَ مِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ». (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 448 , 449 , 451 , 452)

ពេលវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ មានព្រះវចនៈបែបនេះ ពួកណាស្ត្រីបីថា៖ "រហូតមកដល់ពេលនេះយើងតែងតែទុកយ៉ីបរអ៊ីល صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ជាសត្រូវយើងតែមួយ តែពេលនេះយើងត្រូវស្តាប់មីកាអ៊ីល صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ ដែរព្រោះគេ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ គាំទ្រមូហ្វាម៉ាដូ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ និងកូនទាំងពីរ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ (គឺចៅ) របស់មូហ្វាម៉ាដូ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ ។" អល់ឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:៩៨] បុគ្គលណាជាសត្រូវរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ របស់បណ្តាទេវតារបស់ព្រះអង្គ របស់បណ្តាវិស្វលុលរបស់ព្រះអង្គ របស់យ៉ីបរអ៊ីលនិងមីកាល់ (គឺមីកាអ៊ីល) អល់ឡោះហ្ន៎ជាសត្រូវរបស់ពួកបដិសេធសទ្ធា ។"

((التفسير الإمام العسكري) (عليه السلام) ٢٤٦-٢٤٧ ٢٤٨)

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ ﴿٩١﴾

៩៩. យើងបានបើកឲ្យអ្នកដឹងសញ្ញាជាក់ច្បាស់ទាំងឡាយ ។ មិនមានអ្នកណាបដិសេធសញ្ញាទាំងនេះទេក្រៅពីជនបំពានបំពាន ។

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: « وَ لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ » يَا مُحَمَّدُ « آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ » ذَالَاتٍ عَلَى صِدْقِكَ فِي نُبُوتِكَ، مُبَيِّنَاتٍ عَنِ إِمَامَةِ عَلِيِّ أَخِيكَ وَ وَصِيَّتِكَ وَ صَفِيَّتِكَ مُوضِحَاتٍ عَنْ كُفْرٍ مَن شَكَّ فِيكَ أَوْ فِي أَخِيكَ، أَوْ قَابِلٍ أَمْرٍ كُلِّ وَاحِدٍ مِنْكُمْ بِخِلَافِ الْقَبُولِ وَ التَّسْلِيمِ. ثُمَّ قَالَ: « وَ مَا يَكْفُرُ بِهَا » بِهَذِهِ الْآيَاتِ الدَّلَالَتِ عَلَى تَفْضِيلِكَ وَ تَفْضِيلِ عَلِيٍّ بَعْدَكَ عَلَى جَمِيعِ الْوَرَى « إِلَّا الْفَاسِقُونَ » [الْحَارِجُونَ] عَنْ دِينِ اللَّهِ وَ طَاعَتِهِ، مِنَ الْيَهُودِ الْكَاذِبِينَ، وَ النَّوَاصِبِ الْمُنْتَسِمِينَ بِالْمُسْلِمِينَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 459)

អ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-អាស៊ីតាវី ^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថាអាល់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:៩៩] យើងបានបើកឲ្យអ្នកដឹង ឱមូហាំម៉ាដ្ន ^{عليه وآله} សញ្ញាជាក់ច្បាស់ទាំងឡាយ គឺត្រឹកតាងបញ្ជាក់ឲ្យអ្នក ^{عليه وآله} ជាព្រះសាស្តាពិតប្រាកដ ការបំភ្លឺអំពីអ៊ីម៉ាម៉ាសុំរបស់អាលី ^{صلوات الله عليه} ប្តូររបស់អ្នក ^{عليه وآله} ការបំភ្លឺអំពីបណ្តាអ្នកស្នង ^{عليه وآله} អ្នក ^{عليه وآله} ដែលមានគុណសម្បត្តិរបស់អ្នក ^{عليه وآله} ការអធិប្បាយអំពីការអសទ្ធារបស់បុគ្គលដែលសង្ស័យអ្នក ^{عليه وآله} ឬសង្ស័យប្តូរ ^{صلوات الله عليه} អ្នក ^{عليه وآله} ឬដែលព្រមទទួលគ្រប់បញ្ជាដែលអ្នកទាំងពីរ ^{عليه وآله} បញ្ជា តែប្រទូសប្រឆាំង មិនអនុវត្តតាមទេ ។ បន្ទាប់មកអាល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه وآله} មានព្រះបន្ទូលថា៖ មិនមានអ្នកណាបដិសេធសញ្ញាទាំងនេះទេ គឺអាយ៉ាសុំទាំងនេះដែលជាត្រឹកតាងបញ្ជាក់គុណសម្បត្តិអ្នក ^{عليه وآله} និងគុណសម្បត្តិរបស់អាលី ^{صلوات الله عليه} បន្ទាប់អ្នក ^{عليه وآله} ដែលប្រសើរជាចំអស់សត្វលោក ក្រៅពីជនបំពានបំពាន គឺពួកដែលចេញពីសាសនារបស់អាល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه وآله} ចេញពីបង្គាប់ព្រះអង្គ ^{عليه وآله} គឺពួកយ៉ាហ្ន៎ខ្ចីកុហកបោកប្រាសនិងពួកណាស្ត្រីបីដែលហៅខ្លួនឯងថាមុស្លីមនោះ ។" ((التفسير الإمام العسكري) (عليه السلام) ٣٠٠ ٣٠١)

أَوْ كُلَّمَا عَاهَدُوا عَهْدًا تَبَدَّه فَرِيقٌ مِّنْهُمْ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾

១០០. ហេតុអ្វី ពេលណាពួកគេធ្វើកិច្ចសន្យា ពេលនោះពួកគេមួយចំនួនចោលកិច្ចសន្យានោះ ? ពីព្រោះពួកគេភាគច្រើនមិនជឿទេ ។

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ الْبَاقِرُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ وَ هُوَ يُؤَيِّخُ هَؤُلَاءِ الْيَهُودَ الَّذِينَ تَقَدَّمَ ذِكْرُ عِنَادِهِمْ، وَ هَؤُلَاءِ النَّصَابِ الَّذِينَ نَكَلُوا مَا أُجِدَّ مِنَ الْعَهْدِ عَلَيْهِمْ فَقَالَ: « أَوْ كُلَّمَا عَاهَدُوا عَهْدًا » وَ اتَّقُوا وَ عَاهَدُوا لِيَكُونُوا لِمُحَمَّدٍ طَائِعِينَ، وَ لِعَلِيٍّ بَعْدَهُ مُؤْتَمِرِينَ، وَ إِلَى أَمْرِهِ صَابِرِينَ « تَبَدَّه » نَبَدَ الْعَهْدِ « فَرِيقٌ مِنْهُمْ » وَ خَالَفَهُ. قَالَ اللَّهُ: « بَلْ أَكْثَرُهُمْ » أَكْثَرُ هَؤُلَاءِ الْيَهُودِ وَ النَّوَاصِبِ « لَا يُؤْمِنُونَ » أَي فِي مُسْتَقْبَلِ أَعْمَارِهِمْ لَا يَزْعَوْنَ، وَ لَا يَتُوبُونَ مَعَ مُشَاهَدَتِهِمْ لِلآيَاتِ وَ مُعَايِنَتِهِمْ لِلدَّلَالَاتِ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 464)

អ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-អាស៊ីតាវី ^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថាអាល់-បាក្វីរ៉ា ^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថាអាល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه وآله} ស្តីបន្ទោសពួកយ៉ាហ្ន៎ខ្ចីដែលជាសត្រូវដែលគេបានថ្លែងរួចហើយនៅខាងលើនេះ និងពួកណាស្ត្រីបីដែល

មិនរក្សាពាក្យសន្យានោះថា៖ [២:១០០] ហេតុអ្វី ពេលណាពួកគេធ្វើកិច្ចសន្យា គឺពាក្យសម្បថថាពួកគេ នឹងជឿនិងស្តាប់បង្គាប់មូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ហើយពេលអត់ពីមូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ទៅពួកគេនឹងព្រមទទួលអាល្លៃ ហ្នឹង ﷺ អត់ទ្រាំបញ្ហារបស់អាល្លៃ ﷺ ពេលនោះពួកគេមួយចំនួនចោលកិច្ចសន្យានោះ? គ្រវាត់ចោលកិច្ច សន្យានោះ ព្រមទាំងប្រឆាំងកិច្ចសន្យានោះទៀតផង ។ អស់ឡោះហ្នឹង ﷺ មានព្រះបន្ទូលថា៖ ពីព្រោះពួក គេភាគច្រើន គឺពួកយ៉ាហ្វ៊ីឌ្លីនិងពួកណាស្ត្រីភាគច្រើន មិនជឿទេ មានន័យថាក្នុងថ្ងៃមុខពួកគេនឹងមិន យកចិត្តទុកដាក់ មិនភ្ញាក់រលឹកដឹងកំហុសទេបន្ទាប់ពីបានឃើញសញ្ញាទាំងឡាយ ឃើញភស្តុតាងផ្ទាល់ ភ្នែកហើយ ។" (التفسير الإمام العسكري) (١٠٢)

وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ كِتَابَ اللَّهِ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾

១០១. កាលណាមានព្រះសាស្តាដែលមកពីអស់ឡោះហ្នឹងមករកពួកគេ ដើម្បីអះអាងបញ្ជាក់បន្ថែមពីលើ អ្វីដែលពួកគេមានស្រាប់ហើយនោះ កាលនោះនូវជនមួយចំនួនដែលបានទទួលព្រះគម្ពីរហើយ នោះបានគ្រវាត់ព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្នឹងចោលក្រោយខ្នងហាក់ដូចជាពួកគេមិនដឹងអ្វីសោះ ។

មើលអាយ៉ាស្ត ១០៣ ។

وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيْطِينُ عَلَىٰ مُلْكٍ سُلَيْمَنَ ۗ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَنُ وَلَكِنَّ الشَّيْطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ ۗ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۗ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ ۗ وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ ۗ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾

១០២. ពួកគេប្រព្រឹត្តតាមអ្វីដែលពួកស្តៃតូនបានថ្លែងក្នុងរជ្ជកាលសូឡែម៉ាន ។ សូឡែម៉ានមិនដែល បដិសេធសទ្ធាឡើយ ពួកស្តៃតូនទេដែលបដិសេធសទ្ធា ។ ពួកវាបានបង្ហាត់បង្រៀនមន្តអាគម ឲ្យមនុស្សនិងអ្វីដែលគេបានបើកឲ្យទេវតាទាំងពីរដឹង គឺហារូតនិងម៉ារូត នៅឯបាប៊ីល ។ [ទេវតា]ទាំងពីរនេះមិនបានបង្ហាត់បង្រៀនអ្នកណាមួយដោយមិនបានប្រាប់ជាមុនសិនទេ ថា៖ "យើងទាំងពីរគ្រាន់តែជាការល្បួងពិសោធន៍ទេ ដូច្នេះចូរកុំទៅជាបុគ្គលបដិសេធសទ្ធាឡើយ ។" តែពួកគេរៀនពី[ទេវតា]ទាំងពីរនេះនូវអ្វីដែលអាចធ្វើឲ្យបុរសនិងភរិយាខ្លួនបែកបាក់គ្នា ។ ពួក គេមិនអាចព្យាបាទអ្នកណាបានឡើយដោយអ្វីនេះ (គឺមន្តអាគមនេះ) បើអស់ឡោះហ្នឹងមិន អនុញ្ញាតទេនោះ ។ ពួកគេបានរៀនអ្វីដែលនាំទុក្ខទោសមកឲ្យពួកគេ ដែលមិនផ្តល់ផល ប្រយោជន៍ឲ្យពួកគេទេ ។ ពួកគេដឹងហើយថាអ្នកណាជាមន្តអាគម អ្នកនោះនឹងមិនបាន ចំណែកលោកមុខទេ ។ អប្រិយគឺអ្វីដែលពួកគេបានយកខ្លួនឯងទៅជាវន្តនោះ ប្រសិនបើពួកគេ ដឹង ។

មើលអាយ៉ាសូ ១០៣ ។

وَلَوْ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا وَاتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٣﴾

១០៣. បើពួកគេជឿ ក្រែងខ្លាច រង្វាន់ដែលមកពីអល់ឡោះហ្ន៎ប្រសើរបំផុត ប្រសិនបើពួកគេដឹង ។

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: « وَ لَمَّا جَاءَهُمْ » جَاءَ هَؤُلَاءِ الْيَهُودَ وَ مَنْ يَلِيهِمْ مِنَ النَّوَاصِبِ « رَسُولٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ [مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ] « الْقُرْآنُ مُشْتَمَلًا عَلَى [وَصَفٍ] فَضْلِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ، وَ إِجَابٍ وَ لَا يَبْهَمَا، وَ وَلَا يَةِ أَوْلِيَايَهُمَا، وَ عَدَاوَةِ أَغْدَائِهِمَا « نَبَدَ فَرِيقٍ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ [كِتَابَ اللَّهِ] « الْيَهُودُ التَّوْرَةَ وَ كُتِبَ أَنْبِيَاءُ اللَّهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ « وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ « وَ تَرَكُوا الْعَمَلَ بِمَا فِيهَا وَ حَسَدُوا مُحَمَّدًا عَلَى نُبُوَّتِهِ، وَ عَلِيًّا عَلَى وَصِيَّتِهِ، وَ جَحَدُوا عَلَى مَا وَقَفُوا عَلَيْهِ مِنْ فَضَائِلِهِمَا « كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ « فَعَلُوا مِنْ جَحَدٍ ذَلِكَ وَ الرَّدُّ لَهُ فَعَلٌ مِنْ لَا يَعْلَمُ، مَعَ عِلْمِهِمْ بِأَنَّهُ حَقٌّ.

អ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-អាស៊ីតាហ៍ មានវចនៈថាអ៊ីម៉ាអាល់-ស្ត្រីឌីក្កិ មានវចនៈថា៖ [២:១០១] កាលណាមានព្រះសាស្តាដែលមកពីអល់ឡោះហ្ន៎មករកពួកគេ គឺមករកពួកយ៉ាហ្វ្រិឌីនិងពួកណាស្ត្រីប៊ី ទាំងនេះ ដើម្បីអះអាងបញ្ជាក់បន្ថែមពីលើអ្វីដែលពួកគេមានស្រាប់ហើយនោះ គឺគួរអានដែលផ្ទុកនូវ គុណសម្បត្តិនិងសីលធម៌របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ និងអាលី ដែលគេតម្រូវឲ្យតាមវិទ្យាយ៉ាសូព្រះអង្គ ទាំងពីរ ដែលគេតម្រូវឲ្យចងមិត្តភាពជាមួយព្រះអង្គទាំងពីរ ដែលគេតម្រូវឲ្យស្អប់ពួកសត្រូវ របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ កាលនោះនូវជនមួយចំនួនដែលបានទទួលព្រះគម្ពីរហើយនោះបានគ្រវាត់ព្រះ គម្ពីរអល់ឡោះហ្ន៎ចោល ពួកយ៉ាហ្វ្រិឌីបានគ្រវាត់ចោលព្រះគម្ពីរតេវីតុនិងព្រះគម្ពីររបស់ព្រះសាស្តា ទាំងឡាយ ហើយព្រះប្រតិបត្តិអ្វីដែលមាននៅក្នុងព្រះគម្ពីរនោះ ច្រណែនមូហាំម៉ាដ្ឋ ច្រណែនអាលី ច្រណែនព្រះអង្គ ច្រណែនអាលី ដែលព្រះអង្គ ជាព្រះ អនុរក្ស ហើយពួកគេប្រឆាំងអ្វីដែលពួកគេបានដឹងហើយពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងព្រះអង្គទាំងពីរ ដែលជាទី ស្រឡាញ់បំផុត [លើសបណ្តាអ្នកតំណាងទៅរបស់អល់ឡោះហ្ន៎] ហាក់ដូចជាពួកគេមិនដឹងអ្វី សោះ ពួកគេប្រយុទ្ធទល់ព្រះអង្គទាំងពីរ ពួកគេបដិសេធព្រះអង្គទាំងពីរដោយទង្វើពួកគេ ហើយពួក គេធ្វើពុតថាមិនដឹងរឿងទាំងនេះទេ តែការពិតពួកគេដឹងរឿងពិតណាស់ ។"

« وَ اتَّبِعُوا » هَؤُلَاءِ الْيَهُودُ وَ النَّوَاصِبِ « مَا تَتْلُوا » مَا تَقْرَأُ « الشَّيَاطِينُ عَلَى مُلْكِ سُلَيْمَانَ » وَ زَعَمُوا أَنَّ « سُلَيْمَانَ » بِذَلِكَ السِّحْرِ وَ التَّيْرِجَاتِ نَالَ مَا نَالَهُ مِنَ الْمَلِكِ الْعَظِيمِ فَصَدُّوهُمْ بِهِ عَنْ كِتَابِ اللَّهِ، وَ ذَلِكَ أَنَّ الْيَهُودَ الْمُؤْمِنِينَ وَ النَّوَاصِبِ الْمُشَارِكِينَ هُمْ فِي الْحَادِثِ لَمَّا سَمِعُوا مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فَضَائِلَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَ شَاهَدُوا مِنْهُ وَ مِنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ الْمُعْجَزَاتِ الَّتِي أَظْهَرَهَا اللَّهُ تَعَالَى لَهُمْ عَلَى أَيْدِيهِمَا، أَفْضَى بَعْضُ الْيَهُودِ وَ النَّوَاصِبِ إِلَى بَعْضٍ وَ قَالُوا: مَا مُحَمَّدٌ إِلَّا طَالِبُ دُنْيَا بَحِيلٍ وَ مَخَارِيقٍ وَ سِحْرِ وَ نَيْرِجَاتٍ تَعَلَّمَهَا، وَ عَلَّمَ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ بَعْضَهَا، فَهُوَ يُرِيدُ أَنْ يَتَمَلَّكَ عَلَيْنَا فِي حَيَاتِهِ، وَ يَعْقِدَ الْمَلِكُ لِعَلِيِّ بَعْدَهُ، وَ لَيْسَ مَا يَقُولُهُ عَنِ اللَّهِ تَعَالَى بِشَيْءٍ، إِنَّمَا هُوَ قَوْلُهُ فَيَعْقِدُ عَلَيْنَا وَ عَلَى ضَعْفَاءِ عِبَادِ اللَّهِ بِالسِّحْرِ وَ التَّيْرِجَاتِ الَّتِي يَسْتَعْمِلُهَا، وَ أَوْفَرُ النَّاسِ كَانَ حَظًّا مِنْ هَذَا السِّحْرِ « سُلَيْمَانَ بْنَ دَاوُدَ » الَّذِي مَلَكَ بِسِحْرِهِ الدُّنْيَا كُلَّهَا مِنَ الْجِنَّةِ وَ الْإِنْسِ وَ الشَّيَاطِينِ، وَ نَحْنُ إِذَا تَعَلَّمْنَا بَعْضَ مَا كَانَ تَعَلَّمَهُ سُلَيْمَانُ، تَمَكَّنَّا مِنْ إِظْهَارِ مِثْلِ مَا يُظْهِرُهُ مُحَمَّدٌ وَ عَلِيٌّ، وَ ادَّعَيْنَا لِأَنْفُسِنَا مَا يَجْعَلُهُ مُحَمَّدٌ لِعَلِيِّ، وَ قَدِ اسْتَعْتَيْنَا عَنِ الْإِنْفِيَادِ لِعَلِيِّ.

[២:២០២] ពួកគេប្រព្រឹត្តតាមអ្វី គឺពួកយ៉ាហ្វិឌីនិងពួកណាស្ទីបីទាំងនេះ ដែលពួកស្មែត្តបានថ្លែង គឺ បានអាន ក្នុងរដ្ឋកាលសូឡែម៉ាន ពួកវាបានអះអាងថាសូឡែម៉ាន ﷺ បានសាងរាជាណាចក្រនេះ អាស្រ័យលើមន្តអាគមដែលយកមកពីក្នុងព្រះគម្ពីររបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ﷻ ហើយពួកយ៉ាហ្វិឌីនិងពួក ណាស្ទីបីទាំងនេះជាដៃគូរបស់ពួកវាក្នុងរឿងក្បត់សាសនានេះ បណ្តាលមកពីពួកគេបានឮ រិស្វលុលឡោះហ្ន៎ ﷻ ថ្លែងអំពីសីលធម៌របស់អាលី ﷺ ចិន អាហ្វិ ត្រីលីប ﷺ ហើយដោយសារពួកគេ បានឃើញអព្វគហេតុដែលអល់ឡោះហ្ន៎ ﷻ បានសម្តែងឲ្យឃើញដោយដៃព្រះអង្គទាំងពីរ ﷻ ។ ពួក យ៉ាហ្វិឌីនិងពួកណាស្ទីបីមួយចំនួនបាននិយាយប្រាប់គ្នាថា៖ "មូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ គ្រាន់តែស្វែងរកលោកនេះ ទេដោយប្រើកលល្បិចទាំងនេះ ។ គេ ﷺ បានរៀនរបៀនដាក់ស្នេហ៍និងមន្តអាគម ហើយបានបង្ហាត់ អាលី ﷺ ខ្លះដែរ ។ គេ ﷺ ចង់ទៅជាស្តេចសោយរាជ្យលើយើងក្នុងសម័យគេ ﷺ ហើយចង់ផ្ទេររាជា ណាចក្រនេះឲ្យទៅអាលី ﷺ ក្រោយពីគេ ﷺ ។ អ្វីដែលគេ ﷺ ថានោះមិនមកពីអល់ឡោះហ្ន៎ ﷻ ទេ ។ ពាក្យដែលគេ ﷺ និយាយដាក់យើងនិងបាវទន់ខ្សោយរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ﷻ នោះ ជាស្នេហ៍និងជាមន្ត អាគម ។ អ្នកណាបានមន្តអាគមនេះ អ្នកនោះមានសំណាងហើយ ។ សូឡែម៉ាន ﷺ ចិន ដ្យារដ្យូ ﷺ បានសាងរាជាណាចក្រលើអស់លោកឡើងដោយសារមន្តអាគម ទាំងលើពួកយ៉ូន លើពួកមនុស្សនិង លើពួកបិសាច ។ ប្រសិនបើយើងចេះមន្តអាគមរបស់សូឡែម៉ាន ﷺ យើងនឹងអាចបង្ហាញឲ្យឃើញដូច អ្វីដែលមូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ និងអាលី ﷺ បានបង្ហាញឲ្យឃើញនោះដែរ ហើយយើងនឹងហៅមនុស្សត្រឡប់ មករកយើងវិញ គឺមនុស្សដែលបានតាមមូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ និងអាលី ﷺ នោះ យើងនឹងរួចផុតពីការតាម អាលី ﷺ ។"

فَحِينِيذٍ ذَمَّ اللَّهُ تَعَالَى الْجَمِيعَ مِنَ الْيَهُودِ وَ النَّوَاصِبِ فَقَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: "تَبَدُّوا كِتَابَ اللَّهِ" الْأَمْرَ بِوَلَايَةِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ "وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ" فَلَمْ يَعْمَلُوا بِهِ « وَ اتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا » كَفَرُوا « الشَّيَاطِينُ » مِنَ السِّحْرِ وَ النَّيْرُجَاتِ « عَلَى مُلْكِ سُلَيْمَانَ » الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّ سُلَيْمَانَ بِهِ مَلِكٌ وَ نَحْنُ أَضْيَاءُ بِهِ نُظْهِرُ الْعَجَائِبَ حَتَّى يَنْقَادَ لَنَا النَّاسُ وَ نَسْتَعِينِي عَنِ الْإِنْفِيقَادِ لِعَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

អល់ឡោះហ្ន៎ ﷻ បានកាត់ទោសពួកយ៉ាហ្វិឌីនិងពួកណាស្ទីបីទាំងនេះ ។ អល់ឡោះហ្ន៎ ﷻ មានព្រះបន្ទូល ថា៖ គ្រវាត់ព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្ន៎ ﷻ ចោល គឺព្រះបញ្ជាឲ្យតាមវិទ្យាយ៉ាស្កុររបស់មូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ និងអាលី ﷺ ក្រោយខ្នង ដូច្នេះពួកគេមិនធ្វើតាមព្រះបញ្ជានេះទេ ។ [២:១០២] ពួកគេប្រព្រឹត្តតាមអ្វី គឺបទក្បត់ សាសនា ដែលពួកស្មែត្តបានថ្លែង គឺពាក្យប្រមាថថាជាមន្ត អាគមនិងជារបៀនដាក់ស្នេហ៍ ក្នុង រដ្ឋកាលសូឡែម៉ាន ។ ពួកគេគិតថាសូឡែម៉ាន ﷺ បានរាជាណាចក្រមកដោយវិធីនេះ ហើយយើងអាច បង្ហាញឲ្យឃើញរឿងចម្លែកបានដោយវិធីនេះដែរ លុះត្រាប្រជាពលរដ្ឋស្តាប់យើង បន្ទាប់ពីនោះយើងមិន ចាំបាច់តាមអាលី ﷺ ទេ ។

قَالُوا: وَ كَانَ سُلَيْمَانُ كَافِرًا سَاحِرًا مَاهِرًا، بِسِحْرِهِ مَلِكٌ مَا مَلِكٌ، وَ قَدَرَ عَلَى مَا قَدَرَ فَرَدَّ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِمْ فَقَالَ: « وَ مَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ » وَ لَا اسْتَعْمَلَ السِّحْرَ كَمَا قَالَ هَؤُلَاءِ الْكَافِرُونَ « وَ لَكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ » أَيْ بِتَعْلِيمِهِمُ النَّاسَ السِّحْرَ الَّذِي نَسَبُوهُ إِلَى سُلَيْمَانَ كَفَرُوا، ثُمَّ قَالَ: « وَ مَا أَنْزَلَ عَلَى الْمَلَائِكِينَ بَيَابِلَ هَارُوتَ وَ مَارُوتَ » قَالَ: كَفَرَ الشَّيَاطِينُ بِتَعْلِيمِهِمُ النَّاسَ السِّحْرَ، وَ بِتَعْلِيمِهِمْ إِيَّاهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى الْمَلَائِكِينَ بَيَابِلَ هَارُوتَ وَ مَارُوتَ - إِسْمُ الْمَلَائِكِينَ -

ពួកគេបានថា៖ "សូឡែម៉ាន ﷺ ជាអ្នកលេងមន្តអាគមយ៉ាងជំនាញ បានទៅជាស្តេចសោយរាជ្យ

ដោយសាមន្តអាគម ហើយជាម្ចាស់របស់អ្វីដែលព្រះអង្គﷺមាន។" អល់ឡោះហ្គ័ឡើយបដិសេធពួកគេថា: សូរ៉ាហ៍ម៉ានមិនដែលបដិសេធសទ្ធាឡើយ ព្រះអង្គﷺមិនប្រើមន្តអាគមដូចពួកអសទ្ធាថានោះទេ ពួកស្មែត្តនទេដែលបដិសេធសទ្ធា ពួកវាបានបង្ហាត់បង្រៀនមន្តអាគមឲ្យមនុស្ស មានន័យថាបង្ហាត់មនុស្សឲ្យចេះមន្តអាគម ទៅជាអ្នកដែលយកសូរ៉ាហ៍ម៉ានﷺមកហ៊ុនហាយជាមួយ ពួកគេបានដបិសេធសទ្ធា។ បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្គ័ឡើយព្រះបន្ទូលថា: និងអ្វីដែលគេបានបើកឲ្យទេវតាទាំងពីរដឹង គឺហ្វារូតនិងម៉ារូត នៅឯបាប៊ីល ពួកបិសាចបានបដិសេធសទ្ធាដោយសារបង្ហាត់បង្រៀនមនុស្សឲ្យចេះមន្តអាគម និងដោយសារបង្ហាត់ឲ្យចេះអ្វីដែលអល់ឡោះហ្គ័ឡើយបានបើកឲ្យទេវតាទាំងពីរអង្គដឹងនៅឯបាប៊ីល។ ហ្វារូតនិងម៉ារូតជាឈ្មោះរបស់ទេវតាទាំងពីរនេះ។

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: وَكَانَ بَعْدَ نُوحٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَدْ كَثُرَ السَّحَرَةُ وَالْمُؤْمَهُونَ، فَبَعَثَ اللَّهُ تَعَالَى مَلَكَيْنِ إِلَى نَبِيِّ ذَلِكَ الزَّمَانِ بِذِكْرِ مَا يَسْحَرُ بِهِ السَّحَرَةُ، وَ ذَكَرَ مَا يُبْطِلُ بِهِ سِحْرَهُمْ وَ يَزُدُّ بِهِ كَيْدَهُمْ. فَتَلَقَاهُ النَّبِيُّ عَنِ الْمَلَكَيْنِ وَ أَدَّاهُ إِلَى عِبَادِ اللَّهِ بِأَمْرِ اللَّهِ، وَ أَمَرَهُمْ أَنْ يَقِفُوا بِهِ عَلَى السِّحْرِ وَ أَنْ يُبْطِلُوهُ، وَ نَهَاَهُمْ أَنْ يَسْحَرُوا بِهِ النَّاسَ. وَ هَذَا كَمَا يَدُلُّ عَلَى السِّمِّ مَا هُوَ، وَ عَلَى مَا يُدْفَعُ بِهِ غَائِلُهُ السِّمِّ، ثُمَّ يُقَالُ لِلْمُتَعَلِّمِ ذَلِكَ: هَذَا السِّمُّ، فَمَنْ رَأَيْتَهُ سَمَّ فَادْفَعْ غَائِلَتَهُ بِكَذَا، وَ إِيَّاكَ أَنْ تُقْتَلَ بِالسِّمِّ أَحَدًا.

អ៊ុម៉ាអាល់-ស្វ័ឌ្វិក្វិ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: "ក្រោយសម័យនុ:ហ្គ័ឡើយមានគ្រូមន្តអាគមនិងពួកបន្តិយ៉ាងច្រើន។ អល់ឡោះហ្គ័ឡើយបានចាត់បញ្ជូនទេវតាពីរអង្គទៅរកព្រះសាស្តាﷺប្រចាំសម័យនោះដើម្បីប្រាប់ព្រះសាស្តាﷺឲ្យដឹងថាពួកគ្រូមន្តអាគមនោះធ្វើមន្តអាគមដោយវិធីណា បង្ហាត់ព្រះសាស្តាﷺឲ្យចេះវិធីវលាយមន្តអាគមពួកគេនិងកម្ចាត់ឥទ្ធិពលវា។ ព្រះសាស្តាﷺបានរៀនពីទេវតាទាំងពីរអង្គហើយបានបង្ហាត់បង្រៀនអល់ឡោះហ្គ័ឡើយចេះ តាមព្រះបញ្ជារបស់អល់ឡោះហ្គ័ឡើយ បានបង្វឹកពួកគេឲ្យបង្វឹកមន្តអាគម បានបង្រៀនវិធីកម្ចាត់ឥទ្ធិពលវា បានហាមពួកគេប្រើមន្តអាគមដាក់មនុស្ស ប្រៀបបាននឹងសិក្សាថ្នាំបំពុលនិងវិធីកម្ចាត់ឥទ្ធិពលវា គឺ: "នេះគឺថ្នាំបំពុល បើអស់លោកឃើញអ្នកណាមួយអាការបែបនេះ ចូរកម្ចាត់ឥទ្ធិពលវាដោយវិធីនេះ ហើយចូរប្រយ័តកុំបំពុលអ្នកជាដាច់ខាត!"

ثُمَّ قَالَ: « وَ مَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ » وَ هُوَ أَنَّ ذَلِكَ النَّبِيِّ أَمَرَ الْمَلَكَيْنِ أَنْ يَظْهَرَا لِلنَّاسِ بِصُورَةِ بَشَرَيْنِ وَ يُعَلِّمَانِهِمَا مَا عَلَّمَهُمَا اللَّهُ تَعَالَى مِنْ ذَلِكَ وَ يُعْطَاهُمُ فَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى: « وَ مَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ » ذَلِكَ السِّحْرَ وَ ابْتِطَالَهُ « حَتَّى يَقُولَا « لِلْمُتَعَلِّمِ: « إِمَّا نَحْنُ فِتْنَةٌ: « امْتَحَانٌ. لِلسَّحَرَةِ لِطَبِيعَتِهِمْ عَزَّ وَ جَلَّ فِيمَا يَتَعَلَّمُونَ مِنْ هَذَا، وَ يُبْطِلُوا بِهِ كَيْدَ السَّاحِرِ، وَ لَا يَسْحَرُوا هُمْ. « فَلَا تُكْفَرُ « بِاسْتِعْمَالِ هَذَا السِّحْرِ وَ طَلَبِ الْإِضْرَارِ بِهِ وَ دُعَاءِ النَّاسِ إِلَى أَنْ يَعْتَقِدُوا [بِكَ] أَنَّكَ بِهِ نُحْيِي وَ نُمِيتُ، وَ تَفْعَلُ مَا لَا يَقْدِرُ عَلَيْهِ إِلَّا اللَّهُ تَعَالَى، فَإِنَّ ذَلِكَ كُفْرٌ.

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្គ័ឡើយព្រះបន្ទូលថា: ទាំងពីរនេះមិនបានបង្ហាត់បង្រៀនអ្នកណាមួយ ព្រះសាស្តាﷺអង្គនោះបានសូមឲ្យទេវតាទាំងពីរអង្គបង្ហាញខ្លួនឲ្យមនុស្សឃើញ ដោយការឡើខ្លួនជាមនុស្សប្រុសពីរនាក់ សូមឲ្យបង្ហាត់ពួកមនុស្សអ្វីដែលអល់ឡោះហ្គ័ឡើយបានបង្ហាត់ទេវតាទាំងពីរអង្គនេះ ហើយសូមឲ្យសាកល្បងពួកមនុស្ស។ អល់ឡោះហ្គ័ឡើយព្រះបន្ទូលថា: ទាំងពីរនេះមិនបានបង្ហាត់បង្រៀនអ្នកណាមួយ គឺបង្ហាត់បង្រៀនមន្តអាគមនេះនិងវិធីកម្ចាត់ឥទ្ធិពលវា ដោយមិនបានប្រាប់ជាមុនសិនទេ គឺប្រាប់សិស្ស ថា: "យើងទាំងពីរគ្រាន់តែជាការល្បងពិសោធន៍ទេ ជាការសាកល្បងបាវទាំងឡាយឲ្យពួកគេស្តាប់បង្ហាត់អល់ឡោះហ្គ័ឡើយ (គឺកុំល្មើស) រឿងចំណេះវិជ្ជាដែលពួកគេបានរៀននេះ ឲ្យចេះកម្ចាត់ឥទ្ធិពល

មន្តអាគមដោយការសិក្សានេះ កុំឲ្យប្រើមន្តអាគមដាក់មនុស្ស ដូច្នោះចូរកុំទៅជាបុគ្គលបដិសេធសទ្ធា
ឡើយ ដោយសារប្រើមន្តអាគមនេះ ដោយសារបៀតបៀនគេដោយមន្តអាគមនេះ ដោយការប្រកាស
ប្រាប់មនុស្សម្នាឲ្យជឿថាខ្លួនជាអ្នកដែលធ្វើឲ្យមានជីវិតនិងជាអ្នកដែលធ្វើឲ្យស្លាប់បាន និងជាអ្នកដែល
អាចធ្វើអ្វីមួយបានដែលពុំមានអ្នកណាអាចធ្វើបានឡើយក្រៅពីអស់ឡោះហ្ន៎ ព្រោះទង្វើទាំងនេះជា
អំពើប្រមាថសាសនា ។

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: « فَيَتَعَلَّمُونَ » يَعْنِي طَالِبِي السِّحْرِ « مِنْهُمْ » « مَا كَتَبَتِ الشَّيَاطِينُ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَانَ مِنَ التَّيْرِجَاتِ، وَ مَا أَنْزَلَ
عَلَى الْمَلَائِكَةِ بَابِلَ هَارُوتَ وَ مَاوُتَ، يَتَعَلَّمُونَ مِنْ هَذَيْنِ الصَّنَفَيْنِ « مَا يُفْرَقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَ زَوْجِهِ » هَذَا مَنْ يَتَعَلَّمُ لِلْإِضْرَارِ
بِالنَّاسِ، يَتَعَلَّمُونَ التَّفْرِيقَ بِضُرُوبِ الْحَيْلِ وَ التَّمَائِمِ وَ الْإِبْهَامِ أَنَّهُ قَدْ دَفَنَ [كَذَا] وَ عَمِلَ كَذَا لِيَجْلِبَ قَلْبَ الْمَرْأَةِ عَنِ الرَّجُلِ، وَ قَلْبَ
الرَّجُلِ عَنِ الْمَرْأَةِ وَ يُؤَدِّي إِلَى الْفِرَاقِ بَيْنَهُمَا.

អស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ តែពួកគេរៀន គឺពួកដែលស្វែងរកមន្តអាគម ពី[ទេវតា]ទាំងពីរនេះ
មានន័យថា រៀនស្នេហ៍ដែលពួកបិសាចបានសរសេរពាក់ព័ន្ធនឹងវាជាណាចក្ររបស់សូឡែម៉ាន
ហើយបានរៀនអ្វីដែលអស់ឡោះហ្ន៎បានដាក់មកឲ្យទេវតាទាំងពីរអង្គនៅឯបាប៊ីល គឺហូរូតនិង
ម៉ារូត ។ ពួកគេបានរៀន[មន្តអាគម]ទាំងពីរប្រភេទនេះ នូវអ្វីដែលអាចធ្វើឲ្យបុរសនិងភរិយាខ្លួនបែក
បាក់គ្នា នេះគឺបុគ្គលដែលរៀនក្នុងគោលបំណងបៀតបៀនមនុស្សនិងដើម្បីបំបែកបំបាក់ដោយកល
ល្បិច ដោយគាថាដែលពួកគេយកទៅកប់ដោយទង្វើម្យ៉ាងរបស់ពួកគេ ។ អាស្រ័យអ្វីទាំងនេះ ចិត្តស្រ្តី
(គឺភរិយា) នឹងបែរចេញពីបុរស (គឺស្វាមី) ចិត្តបុរស នឹងបែរចេញពីស្រ្តី ។ ទីបំផុតពួកគេក៏បែកបាក់គ្នា ។

قُلْ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « وَ مَا هُمْ بِضَارِينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ يَتَّخِذُ
اللَّهُ وَ عِلْمِهِ، فَإِنَّهُ لَوْ شَاءَ لَمَنَعَهُمْ بِالْحَبْرِ وَ الْقَهْرِ. ثُمَّ قَالَ: « وَ يَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَ لَا يَنْفَعُهُمْ » لِأَنَّهُمْ إِذَا تَعَلَّمُوا ذَلِكَ السِّحْرَ
لِيَسْحَرُوا بِهِ وَ يَضُرُّوهُ، فَقَدْ تَعَلَّمُوا مَا يَضُرُّهُمْ فِي دِينِهِمْ وَ لَا يَنْفَعُهُمْ فِيهِ، بَلْ يَنْسَلِحُونَ عَنِ دِينِ اللَّهِ بِذَلِكَ. « وَ لَقَدْ عَلِمُوا » هَؤُلَاءِ
الْمُتَعَلِّمُونَ « لَمَنْ اشْتَرَاهُ » بِدِينِهِ الَّذِي يُنْسَلِحُ عَنْهُ بِتَعَلُّمِهِ « مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ » مِنْ نَصِيبِ فِي ثَوَابِ الْجَنَّةِ « وَ لَيْسَ مَا
شَرُّوا بِهِ أَنْفُسَهُمْ » وَ رَهْنُهَا بِالْعَذَابِ « لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ » أَي لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ أَنَّهُمْ قَدْ بَاعُوا الْآخِرَةَ، وَ تَرَكُوا نَصِيبَهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ، لِأَنَّ
الْمُتَعَلِّمِينَ لِهَذَا السِّحْرِ هُمْ الَّذِينَ يَغْتَفِلُونَ أَنْ لَا رَسُولَ، وَ لَا إِلَهَ، وَ لَا بَعْثَ، وَ لَا نُشُورَ.

បន្ទាប់មកអស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ ពួកគេមិនអាចព្យាបាទអ្នកណាបានឡើយដោយអ្វីនេះ (គឺ
មន្តអាគមនេះ) បើអស់ឡោះហ្ន៎មិនអនុញ្ញាតទេនោះ មានន័យថាអ្វីដែលពួកគេបានរៀននោះ ពួកគេមិន
អាចធ្វើឲ្យអ្នកណារងអន្តរាយដោយសារអ្វីនោះបានទេ ទាល់តែអស់ឡោះហ្ន៎អនុញ្ញាតទើបធ្វើឲ្យគេរង
គ្រោះបាន ។ អស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ញាណពួកគេច្បាស់ តែព្រះអង្គបណ្តោយពួកគេ មិនបញ្ឈប់ពួកគេ
ដោយការបង្ខំនិងដោយកម្លាំងទេ ។ បន្ទាប់មកអស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ ពួកគេបានរៀនអ្វីដែល
នាំទុក្ខទោសមកឲ្យពួកគេ ដែលមិនផ្តល់ផលប្រយោជន៍ឲ្យពួកគេទេ ព្រោះពេលពួកគេបានរៀនមន្ត
អាគមនោះ ពួកគេប្រើមន្តអាគមនេះដើម្បីធ្វើឲ្យអ្នកដទៃរងអន្តរាយ ។ ការពិតការសិក្សារបស់ពួកគេនេះ
ជះឥទ្ធិពលអាក្រក់មកលើខ្លួនពួកគេ ក្នុងសាសនា មិនផ្តល់ផលប្រយោជន៍ល្អដល់ពួកគេទេ ហើយពួក
គេបានឃ្លាតចេញពីសាសនាអស់ឡោះហ្ន៎ដោយសារការរៀនមន្តអាគមនេះ ។ ពួកគេដឹងហើយ គឺ
ពួកសិស្សទាំងនេះ ថាអ្នកណាជាមន្តអាគម វាធ្វើឲ្យអ្នកនោះចេញពីសាសនាដោយសារសិក្សាវា អ្នក

នោះនឹងមិនបានចំណែកលោកមុខទេ គឺចំណែករង្វាន់ឋានសួគ៌ ។ អប្រិយគឺអ្វីដែលពួកគេបានយកខ្លួន ឯងទៅជាវនោះ បានទៅដល់ការផ្ដន្ទាទោស ប្រសិនបើពួកគេដឹង មានន័យថាបើពួកគេដឹងថាពួកគេ បានលក់លោកមុខរបស់ពួកគេ បានចោលចំណែកឋានសួគ៌របស់ពួកគេដោយសារតែបានសិក្សាមន្ត អាគមនេះ ។ ពួកគេនៅក្នុងចំណែកមនុស្សដែលគិតថាគេមិនបានចាត់បញ្ជូនរឺស៊ូល(سُولًا)មករកពួកគេទេ មិនមានព្រះទេ មិនមានការរស់ពីស្លាប់វិញទេ ។

فَقَالَ: « وَ لَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَقٍ » لِأَنَّهُمْ يَعْتَقِدُونَ أَنَّ لَا آخِرَةَ، فَهُمْ يَعْتَقِدُونَ أَنَّهَا إِذَا لَمْ تَكُنْ آخِرَةً فَلَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي دَارِ بَعْدِ الدُّنْيَا، وَإِنْ كَانَ [بَعْدَ الدُّنْيَا] آخِرَةً فَهُمْ مَعَ كُفْرِهِمْ بِمَا لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِيهَا. ثُمَّ قَالَ: « وَ لَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ » بَاعُوا بِهِ أَنْفُسَهُمْ بِالْعَدَابِ، إِذَا بَاعُوا الْآخِرَةَ بِالْدُّنْيَا وَ رَهَنُوا بِالْعَدَابِ [الدَّائِمِ] أَنْفُسَهُمْ « لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ » أَنَّهُمْ قَدْ بَاعُوا أَنْفُسَهُمْ بِالْعَدَابِ وَ لَكِنْ لَا يَعْلَمُونَ ذَلِكَ لِكُفْرِهِمْ بِهِ. فَلَمَّا تَرَكُوا النَّظَرَ فِي حُجْحِ اللَّهِ حَتَّى يَعْلَمُوا، عَدَّبَهُمْ عَلَى اعْتِقَادِهِمُ الْبَاطِلَ وَ جَحَلِهِمُ الْحَقَّ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , صفحه 471)

អស់ឡោះហ្ន៎(عَزَّ وَجَلَّ)មានព្រះបន្ទូលថា: ពួកគេដឹងហើយថាអ្នកណាជាវនមន្តអាគម អ្នកនោះនឹងមិនបាន ចំណែកលោកមុខទេ ព្រោះពួកគេជឿជាក់ថាមិនមានលោកមុខទេ មិនមានពេលក្រោយស្លាប់ទេ ពួកគេ នឹងមិនបានមួយចំណែកក្នុងនោះទេក្រោយពីលោកនេះ ។ បន្ទាប់មកអស់ឡោះហ្ន៎(عَزَّ وَجَلَّ)មានព្រះបន្ទូលថា: អប្រិយគឺអ្វីដែលពួកគេបានយកខ្លួនឯងទៅជាវនោះ ពួកគេបានយកខ្លួនឯងទៅទិញយកទណ្ឌកម្ម ពួក គេបានយកលោកមុខទៅទិញលោកនេះ ពួកគេនឹងនៅក្នុងការផ្ដន្ទាទោសជារៀងរហូត ប្រសិនបើពួកគេ ដឹង ថាពួកគេបានយកខ្លួនឯងទៅទិញយកទណ្ឌកម្ម តែពួកគេមិនដឹងទេថានេះដោយសារតែពួកគេ បដិសេធសទ្ធា ។ ពេលពួកគេគេចវេះរឿងព្រះអាជ្ញាធររបស់អស់ឡោះហ្ន៎(عَزَّ وَجَلَّ) ទាល់តែពួកគេបានដឹង ពួក គេនឹងត្រូវផ្ដន្ទាទោសដោយសារជំនឿខុសរបស់ពួកគេនោះ និងដោយសារតែពួកគេបានប្រឆាំងការ ពិត ។" (ف ٣٠٥ عليه السلام) (التفسير العسكري)) " 1"

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ أَبِي بَانٍ بْنِ عُثْمَانَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «إِنَّ سُلَيْمَانَ بْنَ دَاوُدَ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ) أَمَرَ الْحَيَّ أَنْ يَبْنُو لَهُ بَيْتًا مِنْ قَوَارِيرَ - قَالَ: - فَبَيْنَمَا هُوَ مُتَكَيِّئٌ عَلَى عَصَاهُ يَنْظُرُ إِلَى الشَّيَاطِينِ كَيْفَ يَعْمَلُونَ، وَ يَنْظُرُونَ إِلَيْهِ إِذْ حَانَتْ مِنْهُ الْبَقَاتُ، فَإِذَا هُوَ بِرَجُلٍ مَعَهُ فِي الْقُبَّةِ فَرَعٌ مِنْهُ، وَ قَالَ: مَنْ أَنْتَ؟ قَالَ: أَنَا الَّذِي لَا أَقْبَلُ الرِّشَاءَ، وَ لَا أَهَابُ الْمُلُوكَ، أَنَا مَلِكُ الْمَوْتِ، فَقبَضَهُ وَ هُوَ مُتَكَيِّئٌ عَلَى عَصَاهُ.

អាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ៍មបានថ្លែងតមកពីឪពុកលោក តមកពីអ៊ីបនូ អាហ្ន៎ អ៊ីម៉ែរ តមកពីអាបាន ប៊ិន អ៊ីស្រាអ៊ាស តមកពីអាហ្ន៎ បាស្ទៀរ តមកពីអាហ្ន៎ យ៉ាក្កុហ្វារ(صلوات الله عليه والسلم) ដែលមានវចនៈថា: "ស៊ូឡែម៉ាន(سُلَيْمَانَ) ប៊ិន ដារុដូ(دَاوُدَ) បានបញ្ជាឲ្យពួកយួនកសាងគ្រឹះស្ថានមួយធ្វើអំពីកែវ ។ លុះកសាងបានពាក់កណ្តាល ស៊ូឡែម៉ាន(سُلَيْمَانَ) បានច្រត់លើឈើច្រត់ព្រះអង្គ(عَصَاهُ) ដើរត្រួតពួកស្វែតូនធ្វើការ ។ ពួកគេបានមើលមកព្រះអង្គ(عَصَاهُ) ពេល បានឮសម្លេង ។ ព្រះអង្គ(عَصَاهُ) បានបែរទៅរកបុរសម្នាក់នៅជាមួយព្រះអង្គ(عَصَاهُ) ក្នុងដោម ។ បុរសនោះធ្វើ ឲ្យព្រះអង្គ(عَصَاهُ) ភ័យរន្ធត់ ព្រះអង្គ(عَصَاهُ) បានសួរថា: "អ្នកជាអ្នកណា?" បុរសនោះបានថា: "ទូលបង្គំគឺ បុគ្គលដែលមិនទទួលសំណូកទេ មិនខ្លាចស្តេចទេ ។ ទូលបង្គំគឺយមទេរតា(يَمَّعَزَّ وَجَلَّ) (គឺទេរតាយក ព្រលឹង) ។" យមទេរតាបានចាប់ព្រះអង្គ(عَصَاهُ) (គឺយកវិញ្ញាណព្រះអង្គ(عَصَاهُ)) ខណៈដែលព្រះអង្គ(عَصَاهُ) កំពុងច្រត់លើឈើច្រត់ព្រះអង្គ(عَصَاهُ) ។

فَمَكَّنُوا سَنَةً يَبْنُونَ وَ يَنْظُرُونَ إِلَيْهِ، وَ يُدَاثِنُونَ لَهُ، وَ يَعْمَلُونَ حَتَّى بَعَثَ اللَّهُ الْأَرْضَةَ، فَأَكَلَتْ مِنْسَأَتَهُ - وَ هِيَ الْعَصَا - فَلَمَّا حَرَّ تَبَيَّنَتْ
الْإِنْسُ أَنْ لَوْ كَانَ الْجُرِّيُّ يَعْلَمُونَ الْعَيْبَ، مَا لَبِثُوا سَنَةً فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ، فَالْجُرِّيُّ تَشْكُرُ الْأَرْضَةَ بِمَا عَمِلَتْ بِعَصَا سُلَيْمَانَ، فَلَا تَكَادُ تَرَاهَا
فِي مَكَانٍ إِلَّا وَجَدَ عِنْدَهَا مَاءً وَ طِينًا.

ពួកគេនៅក្នុងសភាពនេះមួយឆ្នាំ ។ ពួកគេនៅតែមើលមកព្រះអង្គ ﷺ មិនហ៊ានមកជិតព្រះអង្គ ﷺ
ទេ ។ ពួកគេនៅតែធ្វើការតទៅទៀត លុះអស់ឡោះហ្ន៎ បានចាត់បញ្ជូនមកនូវដង្កូវឈើឲ្យស៊ីឈើច្រត់
ព្រះអង្គ ﷺ ។ ពេលព្រះអង្គ ﷺ រលំ ទើបពួកមនុស្សបានដឹងថាបើពួកយុទ្ធិបានដឹងរឿងអាថ៌កំបាំង ពួក
វាប្រាកដជានឹងមិននៅក្នុងទណ្ឌកម្មដ៏អម៉ាស់នោះអស់មួយឆ្នាំទេ ។ ដូច្នេះពួកយុទ្ធិទៅអរគុណសត្វដង្កូវ
ឈើដែលបានប្រព្រឹត្តចំពោះឈើច្រត់ស្លៀកឡើយនោះ ។ ពេលពួកយុទ្ធិបានទៅរកដង្កូវនៅកន្លែង
នោះ ពួកវាមិនឃើញមានដង្កូវទេ ឃើញមានតែទឹកនិងដីឥដ្ឋ ។

فَلَمَّا هَلَكَ سُلَيْمَانُ وَضَعَ إِيلِيسُ السِّحْرَ وَ كَتَبَهُ فِي كِتَابٍ، ثُمَّ طَوَاهُ وَ كَتَبَ عَلَى طَهْرِهِ: هَذَا مَا وَضَعَ آصَفُ بْنُ بَرْخِيَا لِلْمَلِكِ سُلَيْمَانَ
بْنِ دَاوُدَ مِنْ دَخَائِرِ كُنُوزِ الْعِلْمِ، وَ مَنْ أَرَادَ كَذَا وَ كَذَا فَلْيَفْعَلْ كَذَا وَ كَذَا، ثُمَّ دَفَنَهُ تَحْتَ السَّرِيرِ، ثُمَّ اسْتَنَارَهُ لَهُمْ فَقَرَأَهُ؛ فَقَالَ الْكَافِرُونَ:
مَا كَانَ سُلَيْمَانُ يَعْلَمُنَا إِلَّا بِهَذَا، وَ قَالَ الْمُؤْمِنُونَ: بَلْ هُوَ عِنْدَ اللَّهِ وَ نَبِيِّهِ، فَقَالَ اللَّهُ جَلَّ ذِكْرُهُ: "وَ اتَّبِعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيَاطِينُ عَلَى مُلْكِ
سُلَيْمَانَ وَ مَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَ لَكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَ مَا أَنْزَلَ عَلَى الْمَلَائِكَةِ بِبَابِلَ هَازُوتَ وَ مَازُوتَ" - إِلَى قَوْلِهِ
:- "فَعَيَّنَّا لَهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَ زَوْجِهِ وَ مَا هُمْ بِبَصِيرِينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ"*. (تفسير القمي 1: 54)**

លុះស្លៀកឡើយនោះបានចូលទិវង្គត អ៊ីលីស បានចងក្រងមន្តអាគមបានកត់ត្រាទុកក្នុងសាត្រាមួយ ។
បន្ទាប់មកវា បានបត់សាត្រានោះទុក បានចារលើខ្នងសាត្រាថា: "នេះគឺគំនរកំណប់ចំណេះវិជ្ជាដែល
អាស្រ័យ ប៊ីន ទុកឲ្យជាណាចក្ររបស់ស្លៀកឡើយនោះ ប៊ីន ដូរដូរ ។ អ្នកណាចង់បានអ្វីមួយ ចូរអ្នក
នោះធ្វើបែបនេះមួយ ។" បន្ទាប់មកវា បានកប់សាត្រានោះក្រោមគ្រែ ហើយបានបង្ហាញពួកគេដោយ
ធ្វើកាយវិការ ។ ដូច្នេះគេបានអានសាត្រានោះ ។ ពួកអសទ្ធាបានថា:"ស្លៀកឡើយនោះមិនបានឈ្នះ
យើងទេបើមិនមានសាត្រានេះទេ ។" ពួកដែលមានសទ្ធាបានថា: "តែព្រះអង្គ ﷺ ជាបាវអស់ឡោះហ្ន៎
ជាព្រះសាស្ត្រារបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ។" ដូច្នេះអស់ឡោះហ្ន៎ មានព្រះបន្ទូលថា: [២:១០២] ពួកគេ
ប្រព្រឹត្តតាមអ្វីដែលពួកស្មៃតូនបានផ្លែក្នុងរជ្ជកាលស្លៀកឡើយនោះ ។ ស្លៀកឡើយនោះមិនដែលបដិសេធសទ្ធា
ឡើយ ពួកស្មៃតូនទេដែលបដិសេធសទ្ធា ។ ពួកវាបានបង្ហាត់បង្រៀនមន្តអាគមឲ្យមនុស្សនិងអ្វីដែលគេ
បានបើកឲ្យទេវតាទាំងពីរដឹង គឺហ្វូតនិងម៉ូត នៅឯបាប៊ីល ដល់ព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ [ទេវតា]
ទាំងពីរនេះមិនបានបង្ហាត់បង្រៀនអ្នកណាមួយដោយមិនបានប្រាប់ជាមុនសិនទេថា: "យើងទាំងពីរ
គ្រាន់តែជាការល្បួងពិសោធន៍ទេ ដូច្នេះចូរកុំទៅជាបុគ្គលបដិសេធសទ្ធាឡើយ ។" តែពួកគេរៀនពី
[ទេវតា]ទាំងពីរនេះនូវអ្វីដែលអាចធ្វើឲ្យបុរសនិងភរិយាខ្លួនបែកបាក់គ្នា ។ ពួកគេមិនអាចព្យាបាទអ្នក
ណាបានឡើយដោយអ្វីនេះ (គឺមន្តអាគមនេះ) បើអស់ឡោះហ្ន៎មិនអនុញ្ញាតទេនោះ ។" (1: 54) (تفسير القمي)

عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَبْدِ الْعَظِيمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْحَسَنِيِّ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبُو جَعْفَرٍ الثَّانِي (عليه السلام)،
[قَالَ: «سَمِعْتُ أَبِي] يَقُولُ: سَمِعْتُ أَبِي مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ (عليه السلام) يَقُولُ: دَخَلَ عَمْرُو بْنُ عَبِيدٍ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه

(السلام)، فَلَمَّا سَلَّمَ وَ جَلَسَ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كِبَائِرَ الْإِثْمِ وَ الْفَوَاحِشَ ثُمَّ أَمْسَكَ، فَقَالَ لَهُ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام): مَا أَسْكَتَكَ؟ قَالَ: أَحْبَبْتُ أَنْ أَعْرِفَ الْكِبَائِرَ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ.

មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យ៉ាក្កុត្តូបបានថ្លែងតមកពីមិត្តយើងច្រើននាក់ តមកពីអាល់ម៉ាដ្ឋ ប៊ិន មូហាំម៉ាដ្ឋ តមកពី អាប់ខុល អុស្ត្រឹម ប៊ិន អាប់ខុលឡោះហ្គី អាល-ហ្សាសានីដែលបានថ្លែងថាអាចិ យ៉ាក្កុហ្សាវ ^{صلوات الله عليه والسلام} ទីពីរ (គឺអ៊ីម៉ា យ៉ាក្កុដ្ឋ ^{صلوات الله عليه والسلام}) បានប្រាប់ខ្ញុំថា: "ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានព្រះបិតាខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: "បិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} បានព្រះបិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} របស់បិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} មូសា ប៊ិន យ៉ាក្កុហ្សាវ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: "អ្សរ ប៊ិន អូបៃដ្ឋបានមកជួប អាចិ អាប់ខុលឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ គាត់បានគំនាប់ បានអង្គុយហើយបានសូត្រអាយ៉ាស្កុនេ: [៥៣:៣២] អ្នកដែលចៀសឆ្ងាយពីបាបធំ ព្រមទាំងអំពើអសីលធម៌ ហើយបានឈប់ត្រឹមនេះ ។ អាចិ អាប់ខុលឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه والسلام} បានសួរលោកថា: "ហេតុអ្វីលោកឈប់?" គាត់បានទូលថា: "ទូលបង្គំចង់យល់ អំពីបាបធំដែលមាននៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្គី ^{عَزَّ وَ جَلَّ} ។"

فَقَالَ: نَعَمْ - يَا عَمْرُو -

ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: "បាន អ្សរអីយ ។

وَ السِّحْرِ، لِأَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: وَ لَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَقٍ،

ការធ្វើមន្តអាគមអាបធ្មប់ ព្រោះអល់ឡោះហ្គី ^{عَزَّ وَ جَلَّ} មានព្រះបន្ទូលថា: [២:១០២] ពួកគេដឹងហើយថាអ្នក ណាជាវេទនាអាគម អ្នកនោះនឹងមិនបានចំណែកលោកមុខទេ ។" (الكافي) ហ្សាខ្លីស្រី២៤៥៥៨

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي سَبَاطٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ عَنْ أَبِي بصيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) وَ اتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيَاطِينُ بِوَلَايَةِ الشَّيَاطِينِ عَلَى مَلِكِ سُلَيْمَانَ وَ يَقْرَأُ أَيْضاً سَلِّ بَنِي إِسْرَائِيلَ كَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ آيَةٍ بَيِّنَةٍ فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ وَ مِنْهُمْ مَنْ جَحَدَ وَ مِنْهُمْ مَنْ أَفْرَّ وَ مِنْهُمْ مَنْ بَدَّلَ وَ مَنْ يُبَدِّلُ نِعْمَةَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ .

អាលី ប៊ិន អ៊ីបរីហ្គីមបានថ្លែងតមកពីឪពុកលោក តមកពីអាលី ប៊ិន អាល់បាត្ត តមកពីអាលី ប៊ិន អាចិ ហ្សាស្សាស្កុ តមកពីអាចិ បាស្សៀវដែលបានថ្លែងថាអាចិ អាប់ខុលឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: "[២:១០២] ពួកគេប្រព្រឹត្តតាមអ្វីដែលពួកស្រ្តីបានថ្លែង អំពីវិទ្យុយ៉ាស្កុនេរបស់ស្រ្តីតូន ក្នុងរជ្ជកាលសូឡៃម៉ាន ។ អាចិ អាប់ខុលឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه والسلام} បានសូត្រថា: "[២:២១១] ចូរអ្នកសាកសួរវេទនាស្រ្តីចៅអ៊ីសរអ៊ីលចុ: (គឺ យ៉ាក្កុត្តូប) ថាយើងបាននាំមកឲ្យពួកគេប៉ុន្មានសញ្ញា[និងអាយ៉ាស្កុនេ]ជាក់ច្បាស់ហើយ ។ អ្នកណាមួយប្តូរ ព្រះគុណ (គឺអំណោយ) របស់អល់ឡោះហ្គីក្រោយពីវាបានមកដល់អ្នកនោះហើយ អល់ឡោះហ្គីគឺដឹងរឿង ណាស់ក្នុងការតបស្នង[អាក្រក់] ។" (الكافي) ហ្សាខ្លីស្រី១៩៨៨៨៨-អាយ៉ាស្កុនេ ត្រូវ កាត់ ចោល [២:១០២] ។

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا أَنْظِرْنَا وَ أَسْمِعُوا لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ أَلِيمٍ ﴿١٠٤﴾

១០៤. បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអីយ ចូរពួកអ្នកកុំថា: "រអ៊ីណា" (មានន័យថា "ចូរស្តាប់យើង") ចូរថា:

"អ៊ីស្រាអែល" (គឺមានន័យថា "សូមទុកពេលឲ្យយើងបន្តិច") ហើយចូរពួកអ្នកស្តាប់ ។ ចំណែក
ឯពួកបដិសេធសទ្ធានឹងត្រូវផ្ដន្ទាទោសយ៉ាងវែងឆ្ងាយ ។

وَقَالَ مُوسَىٰ بُنِ جَعْفَرٍ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ: وَكَانَتْ هَذِهِ اللَّفْظَةُ: « رَاعِنَا » مِنْ أَلْفَاظِ الْمُسْلِمِينَ الَّذِينَ يُخَاطَبُونَ بِهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَقُولُونَ: رَاعِنَا، أَيِ إِزْعِ أَحْوَالَنَا، وَ اسْمِعْ مِنَّا كَمَا نَسْمَعُ مِنْكَ، وَ كَانَ فِي لُغَةِ الْيَهُودِ مَعْنَاهَا: اسْمِعْ، لَا سَمِعْتَ.

អ៊ីម៉ាយ៉ាក្តីហ្វារ ប៊ីន មូសា صلوات الله عليه وآله មានវចនៈថា៖ "ពួកមុស្លីមតែងតែប្រើពាក្យ "រ៉ាអ៊ីណា" ដើម្បីនិយាយរក
រស្មីលុលឡោះហ្ន៎ عليه وآله ។ ពួកគេតែងតែថា៖ "រ៉ាអ៊ីណា" មានន័យថា សូមព្រះអង្គ عليه وآله មើលមកឋានៈអស់
ទូលបង្គំ និងសូមព្រះអង្គ عليه وآله ស្តាប់អស់ទូលបង្គំដូចអស់ទូលបង្គំស្តាប់ព្រះអង្គ عليه وآله ដែរ ។" ក្នុងភាសាពួក
យ៉ាហ្វីឌី ពាក្យនេះមានន័យថា "បានស្តាប់ហើយ [តែ]មិនបានឮអ្នកទេ ។"

فَلَمَّا سَمِعَ الْيَهُودُ، الْمُسْلِمِينَ يُخَاطَبُونَ بِهَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَقُولُونَ: رَاعِنَا وَ يُخَاطَبُونَ بِهَا، قَالُوا: إِنَّا كُنَّا نَسْتَمِعُ مُحَمَّدًا إِلَى الْآنِ سِرًّا، فَتَعَالَوْا الْآنَ نَسْتَمِعُهُ جَهْرًا. وَ كَانُوا يُخَاطَبُونَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَقُولُونَ: رَاعِنَا، وَ يُرِيدُونَ شَتْمَهُ.

ពេលពួកយ៉ាហ្វីឌីបានឮពួកមុស្លីមនិយាយរករស្មីលុលឡោះហ្ន៎ عليه وآله ដោយប្រើពាក្យនេះ គឺថា រ៉ាអ៊ីណា ពួក
គេថា៖ "រហូតមកដល់ពេលនេះយើងតែងតែប្រមាថម្នាក់ម្នាក់ម៉ាដូ عليه وآله ស្ងាត់ៗ ដូច្នេះយើងនាំគ្នាទៅប្រមាថវា
ដោយចេញមុខតែម្តង ។" ពួកគេក៏និយាយរករស្មីលុលឡោះហ្ន៎ عليه وآله ថា៖ "រ៉ាអ៊ីណា" ដោយបង្កប់គោល
បំណងប្រមាថព្រះអង្គ عليه وآله ។

فَقَطَنَ لَهُمْ سَعْدُ بْنُ مُعَاذٍ الْأَنْصَارِيُّ، فَقَالَ: يَا أَعْدَاءَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ لَعْنَةُ اللَّهِ، أَرَأَيْكُمْ تُرِيدُونَ سَبَّ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ تَوَهُمُونَ أَنَّكُمْ تَجْرُونَ فِي مَخَاطَبَتِهِ جُرْأَنَا، وَ اللَّهُ لَا سَمِعْتَهَا مِنْ أَحَدٍ مِنْكُمْ إِلَّا ضَرَبْتُ عُنُقَهُ، وَ لَوْ لَا آيَةُ أُكْرَهُ أَنْ أَقْدِمَ عَلَيْكُمْ قَبْلَ التَّقَدُّمِ وَ الْإِسْتِيفَادِ لَهُ وَ لِأَخِيهِ وَ وَصِيِّهِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ الْقِيمِ بِأَمْرِ الْأُمَّةِ نَائِبًا عَنْهُ فِيهَا، لَضَرَبْتُ عُنُقَ مَنْ قَدْ سَمِعْتَهُ مِنْكُمْ يَقُولُ هَذَا.

សាអុដ្ឋ ប៊ីន មូអុស្តា عليه وآله អ្នកអាន់ស្វាវ បានប្រាប់ពួកគេយ៉ាងវែងថា៖ "សត្រូវអល់ឡោះហ្ន៎ عليه وآله អើយ សូម
អល់ឡោះហ្ន៎ عليه وآله ដាក់បណ្ដាសាពួកលោក ។ ខ្ញុំដឹងថាពួកលោកចង់ជួបរស្មីលុលឡោះហ្ន៎ عليه وآله ដើម្បីប្រមាថ
ព្រះអង្គ عليه وآله ។ យើងអន់ចិត្តណាស់ដែលពួកលោកហ៊ាននិយាយដាក់រស្មីលុលឡោះហ្ន៎ عليه وآله យ៉ាង
ព្រហ្មើនបែបនេះ ។ ខ្ញុំសូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎ عليه وآله ថាបើខ្ញុំឮពាក្យនេះពីអ្នកណាក្នុងចំណោមពួក
លោក ខ្ញុំនឹងកាត់ក្បាលអ្នកនោះ ។ បើខ្ញុំមិនស្អប់ខ្ពើមប្រព្រឹត្តមុនព្រះអង្គ عليه وآله មុនអាលី صلوات الله عليه وآله ប៊ីន អាហ្វិ
ត្ថីលីប ព្រះរាជអនុជ عليه وآله របស់ព្រះអង្គ عليه وآله ដែលជាអ្នកស្នងព្រះអង្គ عليه وآله អ្នកតំណាងព្រះអង្គ عليه وآله ក្នុងការ
ចាត់ចែងរឿងនេះទេ ខ្ញុំប្រាកដជានឹងវាយប្រហារពួកលោកភ្លាមពេលខ្ញុំបានឮសម្តីនេះពីមាត់ពួក
លោក ។"

فَأَنْزَلَ اللَّهُ: يَا مُحَمَّدُ « مِنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحْرِفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَ يَقُولُونَ سَمِعْنَا وَ عَصَيْنَا وَ اسْمِعْ غَيْرَ مُسْمِعٍ وَ رَاعِنَا لِيَا بِأَلْسِنَتِهِمْ وَ طَغْنَا فِي الدِّينِ » إِلَى قَوْلِهِ « فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا » . وَ أَنْزَلَ « يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا » يَغْنِي فَإِنَّهَا لَفْظَةٌ يَتَوَصَّلُ بِهَا أَعْدَاؤُكُمْ مِنَ الْيَهُودِ إِلَى شَتْمِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ شَتْمِكُمْ.

អស់ឡោះហ្ន៎^{عَلَيْهِ}ក៏បានដាក់មកថា៖ [៤:៤៦] មានពួកយ៉ាហ្ន៎ខ្លីមួយចំនួនបំភ្លៃសំដីឲ្យខុសពីអត្ថន័យដើម ។
 [មិនថា៖ "យើងបានឮហើយយើង បានគោរពតាម" នោះទេ តែ]ពួកគេ[បែរជា]ថា៖ "យើងបានឮ ហើយ
 យើងមិនគោរពតាមទេ ។" [ហើយពួកគេថា៖] "ចូរអ្នកស្តាប់ សូមកុំឲ្យមានអ្នកណាស្តាប់អ្នកឡើយ ។"
 ហើយ[ពួកគេបាន និយាយដោយចំអកថា៖] "វីអ៊ីណា (ចូរស្តាប់យើង)" ដោយបំភ្លៃ[សំដី]ដោយ
 អណ្តាតឯងនិង ដោយមើលងាយសាសនា ។ តែបើពួកគេថា៖ "យើងបានឮ[ការពិត] ហើយយើង
 គោរពតាម" "សូមស្តាប់ សូមមើលមកយើង (អ៊ិនស្ទ្រីណា)" ជាការប្រសើរសម្រាប់ពួកគេនិង ត្រឹមត្រូវ
 ជាង ។ តែអស់ឡោះហ្ន៎បានដាក់បណ្តាសាពួកគេព្រោះពួកគេបានបដិសេធសទ្ធា (គឺប្រទូស្តព្រះគម្ពីរ)
 ដល់ព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ^{عَلَيْهِ} ពួកគេជឿ[អស់ឡោះហ្ន៎]តែបន្តិចបន្តួចទេ [ឬ លើកលែងតែមួយចំនួនតូចក្នុង
 ចំណោមពួកគេទេ] ។ ហើយព្រះអង្គ^{عَلَيْهِ}បានបើកឲ្យដឹងថា៖ [២:១០៤] បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអើយ ចូរពួក
 អ្នកកុំថា៖ "វីអ៊ីណា" មានន័យថាពួកយ៉ាហ្ន៎ខ្លីទាំងនេះ ដែលជាសត្រូវរបស់អស់លោកនោះលើកយក
 ពាក្យនេះមកប្រមាថវិស្វលុលឡោះហ្ន៎^{عَلَيْهِ}និងប្រមាថអស់លោកទាំងអស់គ្នា ។

« وَ قُولُوا أَنْظَرْنَا »، أَيْ قُولُوا بِهَذِهِ اللَّفْظَةِ، لَا بِلَفْظَةِ رَاعِنَا، فَإِنَّهُ لَيْسَ فِيهَا مَا فِي قَوْلِكُمْ: رَاعِنَا، وَ لَا يُمَكِّنُهُمْ أَنْ يَتَوَصَّلُوا بِهَا إِلَى الشَّيْءِ
 كَمَا يُمَكِّنُهُمْ بِقَوْلِهِمْ رَاعِنَا « وَ اسْمَعُوا » إِذَا قَالَ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَوْلًا وَ أَطِيعُوا. « وَ لِلْكَافِرِينَ » يَعْنِي الْيَهُودَ
 الشَّائِمِينَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ « عَذَابٌ أَلِيمٌ » وَ جَمِيعٌ فِي الدُّنْيَا إِنْ عَادُوا بِشَتْمِهِمْ، وَ فِي الْآخِرَةِ بِالْحُلُودِ فِي النَّارِ. (التفسير
 المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 477)

ចូរថា៖ "អ៊ិនស្ទ្រីណា" មានន័យថាចូរប្រើពាក្យនេះ កុំប្រើពាក្យ "វីអ៊ីណា" ព្រោះពាក្យនេះ (គឺពាក្យ
 អ៊ិនស្ទ្រីណា) មិនមាននៅក្នុងភាសាពួកគេទេ ពួកគេមិនអាចប្រើវាសម្រាប់ដេរប្រមាថបានដូចពាក្យ
 "វីអ៊ីណា" នោះទេ ។ ចូរពួកអ្នកស្តាប់ អ្វីដែលវិស្វលុលឡោះហ្ន៎^{عَلَيْهِ}និយាយប្រាប់ពួកអ្នកនិងចូរស្តាប់
 បង្គាប់គេ^{عَلَيْهِ} ។ ចំណែកឯពួកបដិសេធសទ្ធា មានន័យថាពួកយ៉ាហ្ន៎ខ្លីដែលដេរប្រមាថវិស្វលុលឡោះហ្ន៎^{عَلَيْهِ}
 នឹងត្រូវផ្តន្ទាទោសយ៉ាងវែងឆ្ងាយ ពួកគេនឹងត្រូវបណ្តាសាក្នុងលោកនេះបើពួកគេនៅតែដេរប្រមាថ
 រហូតដល់លោកមុខ ពួកគេនឹងនៅក្នុងភ្លើងនរករៀងរហូត ។" ((التفسير الإمام العسكري عليه السلام) 305 វគ្គ 105)

مَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِّنْ رَبِّكُمْ وَاللَّهُ
 يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿١٠٥﴾

១០៥. ពួកបដិសេធសទ្ធាក្នុងចំណោមជនគម្ពីរមិនសប្បាយចិត្តទេ ឯពួកផ្លូវផ្គុំហ៊ុនហាយ (គឺពួកដែល
 យកអ្វីមកហ៊ុនហាយជាមួយអស់ឡោះហ្ន៎ គឺពួកពហុទេពនិយម) ក៏មិនសប្បាយចិត្តទេដែរ កាល
 ណាគេបានដាក់មកឲ្យពួកអ្នក នូវព្រះគុណបការៈដែលមកពីព្រះម្ចាស់របស់ពួកអ្នក ។
 អស់ឡោះហ្ន៎ប្រទានជាពិសេសនូវព្រះមេត្តាធម៌ព្រះអង្គ ឲ្យអ្នកណាមួយស្រេចតែព្រះអង្គ ។
 អស់ឡោះហ្ន៎ជាម្ចាស់ព្រះមេត្តាធម៌ដ៏ធំធេង ។

អាច្ន៍ ស្វ័លិះហ្ន៎បានតំណាលតមកពីហ្ន៎ម៉ារី តមកពីអ៊ីម៉ារី^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَالسَّلَامُ} ដែលមានរចនាៈតមកពីព្រះបុព្វការី^{عَلَيْهِمُ السَّلَامُ}
 ព្រះអង្គ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَالسَّلَامُ} តមកពីអ៊ីម៉ារីយ៉ាក្នុងហ្ន៎ ភ្នំខ្លី^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَالسَّلَامُ} ដែលមានរចនាៈអំពីអាយ៉ាស៊ុ អស់ឡោះហ្ន៎ប្រទានជា

ពិសេសនូវព្រះមេត្តាធម៌ព្រះអង្គឲ្យអ្នកណាមួយស្រេចតែព្រះអង្គ ថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎^ﷺបានជ្រើសរើស
ព្រះសាស្តារបស់ព្រះអង្គ^ﷺ អ្នកស្នងព្រះសាស្តារបស់ព្រះអង្គ^ﷺ និងបណ្តាកូនចៅរបស់ព្រះសាស្តាព្រះ
អង្គ^ﷺ ជាអ្នកទទួលបាននូវព្រះមេត្តាធម៌របស់ព្រះអង្គ^ﷺ ។ អល់ឡោះហ្ន៎^ﷺមានព្រះមេត្តាធម៌មួយរយ
ប្រភេទ កៅសិបប្រាំបួនបានទៅមូហាំម៉ាដ្ន់^ﷺ អ៊ាលី^ﷺ និងព្រះរាជបុត្ររាជនគ្នា^ﷺ របស់ព្រះអង្គ^ﷺ
មួយបានទៅអស់អ្នកមានសទ្ធា ។" (តាហ្វ័សៀរ អាល់-ច្វិរហ្វាន ក្បាលទី១ ទំព័រ១៤០)

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ عَلِيُّ بْنُ مُوسَى الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى ذَمَّ الْيَهُودَ [وَ النَّصَارَى] وَ الْمُشْرِكِينَ وَ النَّوَاصِبَ فَقَالَ:
« مَا يَوُدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ « الْيَهُودَ وَ النَّصَارَى « وَ لَا الْمُشْرِكِينَ « وَ لَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ الَّذِينَ هُمْ نَوَاصِبٌ يَعْتَابُونَ لِذِكْرِ
اللَّهِ وَ ذِكْرِ مُحَمَّدٍ وَ فَضَائِلِ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ إِبَانَتِهِ عَنْ شَرِيفِ [فَضْلِهِ وَ] حَلِّهِ « أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ [وَ لَا يَوَدُّونَ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ] «
مِنْ خَيْرٍ مِنْ رَبِّكُمْ « مِنْ آيَاتِ الرَّايِدَاتِ فِي شَرَفِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ آلِهِمَا الطَّيِّبِينَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَ لَا يَوَدُّونَ أَنْ يُنَزَّلَ دَلِيلٌ مُعْجِزٌ مِنْ
السَّمَاءِ يُبَيِّنُ عَنْ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ آلِهِمَا.

អ៊ីម៉ា (គឺអ៊ីម៉ាអាល់-ហ្វាសាន់ អាល់-អ៊ាល់កាវី^ﷺ) មានវចនៈថាអ៊ីម៉ាអ៊ាលី^ﷺ ប៊ីន មូសា អាល់-រីដ្នី
មានវចនៈថា៖ "នៅក្នុងការកាត់ទោសពួកយ៉ាហ្វ័រីដ្នី ពួកគ្រិស្ត (គឺពួកណាស្ទរីនី) ពួកហ៊ុនហាយ (គឺ
ពួកមុស្លិម ឬពួកពហុទេពនិយម) និងពួកណាស្ទ្រីប៊ី អល់ឡោះហ្ន៎^ﷺមានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:១០៥] ពួក
បដិសេធសទ្ធាក្នុងចំណោមជនគម្ពីរមិនសប្បាយចិត្តទេ គឺពួកយ៉ាហ្វ័រីដ្នីនិងពួកគ្រិស្ត ឯពួកដួបដួបហ៊ុន
ហាយក៏មិនសប្បាយចិត្តទេដែរ ត្រង់នេះពួកហ៊ុនហាយ (គឺពួកពហុទេពនិយម) គឺពួកណាស្ទ្រីប៊ីដែល
ក្រោធពេលអល់ឡោះហ្ន៎^ﷺ ផ្លែដ៏អំពីមូហាំម៉ាដ្ន់^ﷺ អំពីគុណសម្បត្តិរបស់អ៊ាលី^ﷺ អំពីអភិជនភាពនិង
ឋានៈព្រះអង្គ^ﷺ កាលណាគេបានដាក់មកឲ្យពួកអ្នក ពួកគេមិនចូលចិត្តអ្វីដែលគេបានដាក់មកឲ្យអ្នក
នូវព្រះគុណបការៈដែលមកពីព្រះម្ចាស់របស់ពួកអ្នក គឺអាយ៉ាស្តដែលចែងអំពីកិត្តិយសរបស់
មូហាំម៉ាដ្ន់^ﷺ អ៊ាលី^ﷺ និងព្រះរាជបុត្ររាជនគ្នា^ﷺ របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ^ﷺ ។ ពួកគេមិនចូល
ចិត្តការដាក់ចុះមកពីលើមេឃនូវតឹកតាងអស្ចារ្យទេ ក្នុងចំណោមភ័ស្តុតាងដែលបញ្ជាក់អំពីមូហាំម៉ាដ្ន់
អ៊ាលី^ﷺ និងព្រះរាជបុត្ររាជនគ្នា^ﷺ របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ ។

فَهُمْ لِأَجْلِ ذَلِكَ يَمْتَعُونَ أَهْلَ دِينِهِمْ مِنْ أَنْ يُجَاوِزَ مَخَافَةَ أَنْ تَبْهَرَهُمْ حُجَّتُكَ وَ تُفْجِمَهُمْ مُعْجِزَتَكَ، فَيُؤْمِنُ بِكَ عَوَامُّهُمْ، وَ يَضْطَرُّونَ
عَلَى رُؤْسَائِهِمْ. فَلِذَلِكَ يَصُدُّونَ مَنْ يُرِيدُ لِقَاءَكَ يَا مُحَمَّدُ، لِيَعْرِفَ أَمْرَكَ بِأَنَّهُ لَطِيفٌ خَلَقَ سَاحِرُ اللَّسَانِ، لَا تَرَاهُ وَ لَا يَرَاكَ خَيْرٌ لَكَ وَ
أَسْلَمَ لِدِينِكَ وَ دُنْيَاكَ. فَهُمْ يَمْتَلِئُونَ هَذَا يَصُدُّونَ الْعَوَامَّ عَنْكَ.

ពួកគេហាមប្រជារាស្ត្រដែលកាន់សាសនាពួកគេនោះដដែលករកខុសត្រូវជាមួយអ្នក^ﷺ ព្រោះតែខ្លាច
ពាក្យសំអាងរបស់អ្នក^ﷺ ដែលធ្វើឲ្យពួកគេចាស់ចម្លើយ រកពាក្យឆ្លើយមិនរួច ហើយនៅទីបំផុតក៏បាក់
ចិត្តជឿអ្នក^ﷺ បែរក្រោយដាក់មេដឹកនាំពួកគេ ។ មូហាំម៉ាដ្ន់^ﷺ អ៊ាលី^ﷺ អ៊ាលី^ﷺ ពួកគេរាវរាងអ្នកណាដែលចង់ជួប
អ្នក^ﷺ ដែរ គឺអ្នកដែលចង់ដឹងរឿងអ្នក^ﷺ ដោយប្រាប់អ្នកនោះថា៖ "គេ^ﷺ ពូកែនិយាយណាស់ ។ យក
ល្អចូរអ្នកកុំទៅជួបគេ^ﷺ ឬកុំឲ្យគេ^ﷺ ជួបអ្នក ។ សាសនាអ្នកនិងពិភពលោកនឹងរួចផុតពីគ្រោះថ្នាក់ ។"
ពួកគេរាវរាងប្រជារាស្ត្រពីអ្នក^ﷺ បែបនេះឯង ។

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: « وَ اللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ « وَ تَوْفِيقِهِ لِدِينِ الْإِسْلَامِ وَ مَوْلَاةِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ « مَنْ يَشَاءُ وَ اللَّهُ ذُو الْفَضْلِ

الْعَظِيمِ « عَلَى مَنْ يُؤَقِّمُهُ لِدِينِهِ وَ يُهْدِيهِ لِمُؤَالَاتِكَ وَ مُؤَالَاةِ أَخِيكَ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 488)

បន្ទាប់មកអស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ អស់ឡោះហ្ន៎ប្រទានជាពិសេសនូវព្រះមេត្តាធម៌ព្រះអង្គ ដោយធ្វើឲ្យបុគ្គលទេវទៅរកព្រះសាសនាអ៊ីស្លាម ទេវទៅរកវិទ្យាយ៉ាសុរុបសម្បូរម៉ាដូ ្និងអុលី ឲ្យអ្នកណាមួយស្រេចតែព្រះអង្គ ។ អស់ឡោះហ្ន៎ជាម្ចាស់ព្រះមេត្តាធម៌ដ៏ធំធេង គឺឲ្យបុគ្គលណា ដែលអស់ឡោះហ្ន៎ ធ្វើឲ្យទៅរកព្រះសាសនាព្រះអង្គ ទេវទៅរកវិទ្យាយ៉ាសុរុបសម្បូរអ្នក ្និង វិទ្យាយ៉ាសុរុបសម្បូរអ្នក គឺអុលី ប៊ិន អាហ្ន៎ គ្លីលីប ។" (390 វគ្គ ៣ (التفسير للإمام العسكري))

الحَسَنُ بْنُ أَبِي الْحَسَنِ الدِّيَلَمِيُّ: عَمَّنْ رَوَاهُ، بِإِسْنَادِهِ عَنْ أَبِي صَالِحٍ، عَنْ حَمَّادِ بْنِ عُمَانَ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا، عَنْ أَبِيهِ مُوسَى، عَنْ أَبِيهِ جَعْفَرٍ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: "يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ". قَالَ: «الْمُخْتَصَّوْنَ بِالرَّحْمَةِ نَبِيُّ اللَّهِ وَ وَصِيُّهُ وَ عِتْرَتُهُمَا، إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَ مِائَةَ رَحْمَةٍ، فَيَسْعُ وَ تَسْعُونَ رَحْمَةً عِنْدَهُ مَذْخُورَةٌ لِمُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ عِتْرَتِهِمَا، وَ رَحْمَةٌ وَاحِدَةٌ مَبْسُوطَةٌ عَلَى سَائِرِ الْمُؤْجُودِينَ». (تأويل الآيات 77 / 55: 1)**

អាស់-ហ្នាសាន់ ប៊ិន អាហ្ន៎ អាស់-ហ្នាសាន់ អាស់-ដៃឡាមីបានថ្លែងតមកពីអ្នកធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ម្នាក់ ដែលបានថ្លែងតមកពីអាហ្ន៎ ស្ទីលីហ្ន៎ តមកពីម្បូរម៉ាដូ ប៊ិន អ៊ីស្ត្រាម៉ាន តមកពីអាហ្ន៎ អាស់-ហ្នាសាន់ អាស់-វីដ្នី តមកពីមូសា ព្រះបិតា ព្រះអង្គ តមកពីយ៉ូកុំហ្វារ ព្រះបិតា ព្រះអង្គ ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ ថា៖ "ប្រទានជាពិសេសនូវព្រះមេត្តាធម៌របស់ អស់ឡោះហ្ន៎ ឲ្យព្រះសាស្តា របស់អស់ឡោះហ្ន៎ ឲ្យព្រះឧត្តរាជការ (គឺអ្នកស្នង) របស់ព្រះ សាស្តា របស់អស់ឡោះហ្ន៎ ឲ្យព្រះរាជកុលដ្ឋាន របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ ព្រះមេត្តាធម៌មួយ ត្រូវលាតសន្ធឹងទៅលើបណ្តាសត្វលោកឯទៀត ។" (55/77 : 1) (تأويل الآيات)

١٦ ﴿ مَا نَنْسَخْ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِّنْهَا أَوْ مِثْلَهَا أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴾ 90b. ឱង្ការ (គឺអាយ៉ាសុរុ) ណាមួយដែលយើងលើកចោលឬបំភ្លេចចោល យើងនាំមកនូវឱង្ការមួយ ដែលប្រសើរជាងនោះឬដូចគ្នា ។ អ្នកមិនដឹងទេថាអស់ឡោះហ្ន៎មានតេជានុភាពលើសព្វ សារពើ ?

١٧ ﴿ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴾ 90c. អ្នកមិនដឹងទេថាវាជាណាចក្រមេឃទាំងឡាយនិងផែនដីជាកម្មសិទ្ធិរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ? ក្រៅពី អស់ឡោះហ្ន៎ពួកអ្នកមិនមានអ្នកការពារនិងអ្នកជួយសង្គ្រោះទេ ។

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ: « مَا نَنْسَخْ مِنْ آيَةٍ « بِأَنْ تَرَفَعَ حُكْمُهَا « أَوْ نُنسِهَا « بِأَنْ تَرَفَعَ رِسْمُهَا، وَ نُزِيلَ عَنِ الْقُلُوبِ حِفْظُهَا وَ عَنْ قَلْبِكَ يَا مُحَمَّدُ كَمَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى « سَنُفِّرُكَ فَلَا تَنْسِي إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ « أَنْ يُنْسِيَكَ

9/២ ប្រាំស្រី ២ - ២ ផែនដី

فَرَفَعَ ذِكْرَهُ عَنِ قَلْبِكَ. « نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا » يَعْنِي بِخَيْرٍ لَكُمْ، فَهَذِهِ الثَّانِيَةُ أَكْبَرُ لِقَوَائِكُمْ، وَ أَجَلٌ لِصَلَاحِكُمْ مِنَ الْآيَةِ الْأُولَى الْمَسْخُوحَةِ « أَوْ مِثْلِهَا » مِنَ الصَّلَاحِ لَكُمْ، أَيِ إِنَّا لَا نَسْخُحُ وَ لَا نُبَدِّلُ إِلَّا وَ عَرْضْنَا فِي ذَلِكَ مَصَالِحَكُمْ.

អ៊ីម៉ា (គឺអ៊ីម៉ាអាល់-ហាសាន់ អាល់-អាស៊ីតា^{صلوات الله عليه والسلام}) មានវចនៈថាអ៊ីម៉ាមូហ្គាំម៉ាដូ ប៊ិន អាលី^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន មូសា^{صلوات الله عليه والسلام} អាល់-រីដ្វី^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "[២:១០៦] ឱអ៊ីម៉ាមូហ្គាំម៉ាដូ ណាមួយដែលយើងលើក ចោល យើង លើកព្រះបញ្ជាចេញ ឬបំភ្លេចចោល ឬលើកទំនៀមទម្លាប់ យកការចងចាំទំនៀមទម្លាប់ នោះចេញពីក្នុងចិត្តនិងចេញពីក្នុងចិត្តអ្នក^{صلوات الله عليه والسلام} ឱមូហ្គាំម៉ាដូ^{صلوات الله عليه والسلام} ដូចអស់ឡោះហ្គាំម៉ាដូ^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [៨៧:៦] យើងនឹងឲ្យអ្នកសូត្រ[ត្រូវអាន] ។ ដូច្នោះអ្នកនឹងមិនភ្លេចទេ [៨៧:៧] រៀបលែងតែអ្វីដែល អស់ឡោះហ្គាំម៉ាដូមានព្រះបំណង[ឲ្យភ្លេច]ប៉ុណ្ណោះ ។ ការចងចាំអាយ៉ាស៊ុនោះនឹងត្រូវលើកចេញពីក្នុងចិត្ត អ្នក^{صلوات الله عليه والسلام} យើងនាំមកនូវឱអ៊ីម៉ាមូហ្គាំម៉ាដូដែលប្រសើរជាងនោះ មានន័យថាប្រសើរបំផុតសម្រាប់ពួកអ្នក ហើយ អាយ៉ាស៊ុនដែលនាំមកលើកក្រោយនេះប្រកបដោយរង្វាន់យ៉ាងច្រើនសម្រាប់ពួកអ្នក ជាងអាយ៉ាស៊ុនដែល ត្រូវលើកចោលនោះ ឬដូចគ្នា សម្រាប់កែតម្រូវពួកអ្នក មានន័យថាមិនត្រូវលើកចោល មិនត្រូវផ្លាស់ ប្តូរក្រៅពីដើម្បីធ្វើឲ្យពួកអ្នកកាន់តែប្រសើរឡើងនោះទេ ។

قَالَ: يَا مُحَمَّدُ « أَمْ تَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ » فَإِنَّهُ قَدِيرٌ يَقْدِرُ عَلَى النَّسْخِ وَ غَيْرِهِ. « أَمْ تَعْلَمُ » يَا مُحَمَّدُ « أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ » وَ هُوَ الْعَالِمُ بِتَدْبِيرِهَا وَ مَصَالِحِهَا فَهُوَ يُدَبِّرُكُمْ بِعِلْمِهِ « وَ مَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ » يَلِي صِلَاحَكُمْ إِذْ كَانَ الْعَالِمُ بِالْمَصَالِحِ هُوَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ دُونَ غَيْرِهِ « وَ لَا نَصِيرَ » وَ مَا لَكُمْ [مِنْ] نَاصِرٍ يَنْصُرُكُمْ مِنْ مَكْرُوهِ إِنْ أَرَادَ [اللَّهُ] أَنْزَالَهُ بِكُمْ، أَوْ عِقَابٍ إِنْ أَرَادَ إِخْلَاقَهُ بِكُمْ.

បន្ទាប់មកអស់ឡោះហ្គាំម៉ាដូ^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះបន្ទូលថា៖ អ្នកមិនដឹងទេថាអស់ឡោះហ្គាំម៉ាដូមានគេជាភារកិច្ចលើសពួក សារពើ ? ព្រោះព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះឥទ្ធិពល មានព្រះឥទ្ធិប្បទិលើកចោល ។ល។ [២:១០៧] អ្នកមិនដឹង ទេ មូហ្គាំម៉ាដូ^{صلوات الله عليه والسلام} ថាវាជាណាចក្រមេឃទាំងឡាយនិងផែនដីជាកម្មសិទ្ធិរបស់អស់ឡោះហ្គាំម៉ាដូ ? ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ទ្រង់ញាណផែនការវានិងការធ្វើឲ្យវាប្រសើរឡើង ហើយព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} រៀបផែនការឲ្យពួកអ្នកដោយព្រះ អភិញ្ញាបស់ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ ក្រៅពីអស់ឡោះហ្គាំម៉ាដូអ្នកមិនមានអ្នកការពារ សម្រាប់ធ្វើឲ្យពួកអ្នកកាន់តែ ប្រសើរឡើង ហើយព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ទ្រង់ញាណជាងអ្នកដទៃ និងអ្នកជួយសង្គ្រោះទេ ពុំមានអ្នកជួយសង្គ្រោះ មកជួយពួកអ្នកពីអ្វីដែលពួកអ្នកស្អប់ខ្ពើមទេបើអស់ឡោះហ្គាំម៉ាដូ^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះបំណងដាក់វាមកលើពួកអ្នក ឬ ធ្វើទណ្ឌកម្មពួកអ្នក ឬព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះបំណងកម្ទេចពួកអ្នកដោយទណ្ឌកម្មនោះ ។

وَ قَالَ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ: وَ رَبُّمَا قَدَّرَ عَلَيْهِ النَّسْخَ وَ التَّبْدِيلَ لِمَصَالِحِكُمْ وَ مَنَافِعِكُمْ، لِتُؤْمِنُوا، بِهَا وَ يَتَوَقَّرَ عَلَيْكُمْ التَّوَابُ بِالتَّصْدِيقِ بِهَا، فَهُوَ يَفْعَلُ مِنْ ذَلِكَ مَا فِيهِ صِلَاحُكُمْ وَ الْخَيْرُ لَكُمْ. ثُمَّ قَالَ: « أَمْ تَعْلَمُ » يَا مُحَمَّدُ « أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ » فَهُوَ يَمْلِكُهَا بِقُدْرَتِهِ وَ يَصْرِفُهَا بِحَسَبِ مَشِيئَتِهِ لَا مُقَدَّمَ لِمَا آخَرَ وَ لَا مُؤَخَّرَ لِمَا قَدَّمَ. ثُمَّ قَالَ: « وَ مَا لَكُمْ » يَا مَعْشَرَ الْيَهُودِ وَ الْمُكَذِّبِينَ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ الْجَاهِلِينَ بِنَسْخِ الشَّرَائِعِ « مِنْ دُونِ اللَّهِ » سِوَى اللَّهِ « مِنْ وَلِيٍّ » يَلِي مَصَالِحَكُمْ إِنْ لَمْ يَلِ لَكُمْ رَبُّكُمْ الْمَصَالِحَ « وَ لَا نَصِيرَ » يَنْصُرُكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَدْفَعُ عَنْكُمْ عَذَابَهُ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 491)

អ៊ីម៉ាមូហ្គាំម៉ាដូ ប៊ិន អាលី អាល់-បាក្វីរ៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ព្រះម្ចាស់^{صلوات الله عليه والسلام} យើងលើកចោលឬកែដើម្បី

កែតម្រូវអស់លោកហើយធ្វើឲ្យអស់លោកប្រសើរឡើង ដើម្បីឲ្យអស់លោកមានជំនឿដោយសារ
 អាយ៉ាស៊ុនោះ បង្កើនរង្វាន់ឲ្យអស់លោកព្រោះតែអស់លោកព្រមទទួលអាយ៉ាស៊ុនោះ ។ ព្រះអង្គ ធ្វើ
 បែបនេះដើម្បីកែតម្រូវអស់លោកនិងដើម្បីផលប្រយោជន៍អស់លោក ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គមានព្រះ
 បន្ទូលថា: [២:១០៧] *អ្នកមិនដឹងទេ ឱមូហាំម៉ាដ្ឋ ថាវាជាណាមាតក្រមេយទាំងឡាយនិងផែនដីជា
 កម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្ន៍? ព្រះអង្គគ្រប់គ្រងមេយទាំងឡាយនិងផែនដីដោយព្រះឥទ្ធិពលព្រះអង្គ
 ព្រះអង្គធ្វើអ្វីស្រេចតែព្រះហឫទ័យព្រះអង្គ ។ ពុំមានអ្នកណាអាចធ្វើឲ្យល្បឿនទៅមុខបានឡើយ
 អ្វីដែលព្រះអង្គពន្យារនោះ ពុំមានអ្នកណាអាចពន្យារបានឡើយអ្វីដែលព្រះអង្គធ្វើឲ្យល្បឿនទៅមុខ
 នោះ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា: ពួកអ្នកមិនមាន ឱពួកយ៉ាហ្វិឌីនិងពួកដែលនិយាយ
 បង្កូចមូហាំម៉ាដ្ឋ និងប្រឆាំងការលើកព្រះរាជក្រឹត្យចោលអីយ ក្រៅពីអល់ឡោះហ្ន៍ ផ្សេងពី
 អល់ឡោះហ្ន៍ អ្នកការពារ ដែលនឹងតាមផលប្រយោជន៍របស់ពួកអ្នកជាប់ បើព្រះម្ចាស់របស់ពួកអ្នក
 មិនធ្វើដូច្នោះទេ និងអ្នកជួយសង្គ្រោះទេ អ្នកជួយពួកអ្នកផ្សេងពីអល់ឡោះហ្ន៍ដែលអាចកម្ចាត់ទណ្ឌកម្ម
 អល់ឡោះហ្ន៍ពីពួកអ្នកបាន ។" (1/55: 77)*

العياشي: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ: «مَا نَسَخَ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلَهَا». قَالَ:
 «النَّاسُ مَا حَوْلَ، وَ مَا يَنْسَاهَا مِثْلُ الْعَيْبِ الَّذِي لَمْ يَكُنْ بَعْدَ، كَقَوْلِهِ: «يَمْحُوا اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَ يُثْبِتُ وَ عِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ». قَالَ:
 «فَيَمْحُو اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَ يُحَوِّلُ مَا يَشَاءُ، مِثْلُ قَوْمِ يُوسُفَ إِذْ بَدَأَ لَهُ فَرَحَهُمْ، وَ مِثْلُ قَوْلِهِ: «فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَا أَتَتْ بِمَلُومٍ - قَالَ - : أَدْرَكَهُمْ
 بِرَحْمَتِهِ». (تفسير العياشي 55 / 77 : 1)**

អាល់-អាយ៉ាស៊ុន៍បានថ្លែងតមកពីមូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន មុស្លីម តមកពីអាហ្វិ យ៉ាត្តហ្វារ អំពីព្រះបន្ទូល
 អល់ឡោះហ្ន៍ [២:១០៦] ឱដ្ឋារ (គឺអាយ៉ាស៊ុន៍) ណាមួយដែលយើងលើកចោលឬបំភ្លេចចោល យើងនាំ
 មកនូវឱដ្ឋារមួយដែលប្រសើរជាងនោះឬដូចគ្នា ។ អ៊ីម៉ា មានវចនៈថា: "[អាយ៉ាស៊ុន៍]ដែលលើក
 ចោល[អាយ៉ាស៊ុន៍ទៀត]គឺអ្វីដែលពាក់ព័ន្ធ ឯអ្វីដែលអាយ៉ាស៊ុន៍នេះលើកចោលនោះវាដូចអ្វីដែលមិនអាច
 មើលឃើញបានទេដែលមិនទាន់កើតឡើងនៅឡើយ ដូចព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៍ [១៣:៣៩]
 អល់ឡោះហ្ន៍លុបចោល (គឺលុបឲ្យប្រើទៀត) ព្រះអង្គបង្កើតអ្វីមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។ ព្រះមេតម្តី
 នៅព្រះអង្គ (គឺតម្តីរដើម គឺព្រះតម្តីអភិរក្ស) ។ អ៊ីម៉ា មានវចនៈថា: "ដូច្នោះអល់ឡោះហ្ន៍ធ្វើអ្វី
 ស្រេចតែព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គកែប្រែអ្វីមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គ ដូចប្រជារាស្ត្ររបស់យូនុស កាលព្រះអង្គ
 បានផ្លាស់ប្តូរឲ្យយូនុស ។ ដូច្នោះអល់ឡោះហ្ន៍មានព្រះមេត្តាធម៌ចំពោះយូនុស ដូចព្រះបន្ទូលព្រះអង្គថា: [៥១:៥៤] ដូច្នោះចូរអ្នកគេចចេញពីពួកគេ អ្នកនឹងពុំរងការស្តីបន្ទោសទេ ។
 អ៊ីម៉ា មានវចនៈថា: "ធ្វើឲ្យពួកគេដឹងថាអល់ឡោះហ្ន៍ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោសប្រណី ។"

(تفسير العياشي 1: 55 / 77)

عَنْ عُمَرَ بْنِ يَرِيدٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: «مَا نَسَخَ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلَهَا» ؟
 فَقَالَ: «كَذَبُوا مَا هَكَذَا هِيَ، إِذَا كَانَ يَنْسَخُهَا وَ يَأْتِي بِمِثْلِهَا لَمْ يَنْسَخْهَا». قُلْتُ: هَكَذَا قَالَ اللَّهُ! قَالَ: «لَيْسَ هَكَذَا قَالَ تَبَارَكَ وَ
 تَعَالَى». قُلْتُ: فَكَيْفَ؟ قَالَ: «لَيْسَ فِيهَا أَلْفٌ وَ لَا وَآوُ، قَالَ: (مَا نَسَخَ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا مِثْلَهَا)، يَتَوَلَّى: مَا تُبَيِّنُ مِنْ
 إِمَامٍ أَوْ نُنسِ دِرْكَرُهُ نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهُ مِنْ صَلْبِهِ مِثْلِهِ». (تفسير العياشي 56 / 78 : 1)**

អ៊ីម៉ា បឺន យ៉ាស៊ីដូបានថ្លែងថាខ្ញុំបានសួរអាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្វី صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វី وَعَلَّ [២:១០៦] ឱដ្ឋារ (គឺអាយ៉ាស៊ុ) ណាមួយដែលយើងលើកចោលឬបំភ្លេចចោល យើងនាំមកនូវឱដ្ឋារមួយ ដែលប្រសើរជាងនោះឬដូចគ្នា ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ពួកគេនិយាយកុហក! មិនដូចនេះទេ ។ ប្រសិនបើអល់ឡោះហ្វី وَعَلَّ លុបវាចោល ហើយព្រះអង្គ وَعَلَّ នាំមកមួយទៀតដែលដូចគ្នានោះ បានសេចក្ដីថា ព្រះអង្គ وَعَلَّ មិនបានលុបអ្វីចោលទេ!" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "អ្វីទៅដែលអល់ឡោះហ្វី وَعَلَّ បានចែងនោះ ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ព្រះដ៏មានសិរីសួស្ដី ព្រះដ៏មហាថ្កើងថ្កានមិនបានថ្លែងអាយ៉ាស៊ុនេះដូចនេះ ទេ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ព្រះអង្គ وَعَلَّ មានព្រះបន្ទូលដូចម្ដេចទៅ?" អ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "នៅក្នុង អាយ៉ាស៊ុនេះមិនមាន "អាលីហ្វ" មិនមាន "វ៉ៅ" ទេ ។ អល់ឡោះហ្វី وَعَلَّ មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:១០៦] ឱដ្ឋារ (គឺអាយ៉ាស៊ុ) ណាមួយដែលយើងលើកចោលឬបំភ្លេចចោល យើងនាំមកនូវឱដ្ឋារមួយដែល ប្រសើរជាងនោះ ស្រដៀងគ្នាដែរ ។ អល់ឡោះហ្វី وَعَلَّ មានព្រះបន្ទូលថា៖ "អ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام ណាមួយដែលយើង وَعَلَّ ធ្វើឲ្យចូលទិវង្គត ឬបំភ្លេចការចងចាំអ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام នោះចោល យើង وَعَلَّ នឹងនាំមកនូវរាជបុប្ផាជនគ្នា صلوات الله عليه والسلام របស់ អ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام នោះដែលប្រសើរជាងអ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام នោះ ស្រដៀងគ្នាដែរ ។" (تفسير العياشي 1: 78/56)

أَمْ تُرِيدُونَ أَنْ تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ ۗ وَمَنْ يَتَّبِعِ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٠٨﴾

១០៨. ឬពួកអ្នកចង់សាកសួរព្រះសាស្ត្ររបស់ពួកអ្នក ដូចគេបានសាកសួរមូសាកាលពីមុន ។ អ្នកណា មួយយកសទ្ធាទៅដូរអសទ្ធា អ្នកនោះរង្វង់ចេញពីមាគ៌ាត្រូវ ។

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ: « أَمْ تُرِيدُونَ » بَلْ تُرِيدُونَ يَا كُفَّارَ قُرَيْشٍ وَ الْيَهُودَ « أَنْ تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ » مَا تَفْتَرِحُونَهُ مِنَ الْآيَاتِ الَّتِي لَا تَعْلَمُونَ هَلْ فِيهَا صِلَاخُكُمْ أَوْ فَسَادُكُمْ « كَمَا سُئِلَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ » وَ اِفْتَرَحَ عَلَيْهِ لَمَّا قِيلَ لَهُ « لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ نَرَىٰ اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذْنَاكَمُ الصَّاعِقَةُ » .

អ៊ីម៉ា (គឺអ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-អុស្កាវី صلوات الله عليه والسلام) មានវចនៈថាអ៊ីម៉ាអុលី បឺន មូហ្វាម៉ាដូ បឺន អុលី បឺន មូសា អាល់-រីដ្ឋី صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "[២:១០៨] ឬពួកអ្នកចង់ គឺពួកគូរិយស្ដីអសទ្ធានិងពួកយ៉ាហ្វិដ្ឋី សាកសួរព្រះសាស្ត្ររបស់ពួកអ្នក ពួកអ្នកស្នើសូមអាយ៉ាស៊ុដោយបញ្ចុះអាយ៉ាស៊ុនោះ ពួកអ្នកមិនដឹង ថានៅក្នុងអាយ៉ាស៊ុនោះមាននូវការកែតម្រង់ពួកអ្នកឬការប្រព្រឹត្តិអាក្រក់របស់ពួកអ្នកទេ ដូចគេបាន សាកសួរមូសាកាលពីមុន ដូចគេបានបញ្ចុះមូសា عليه السلام ថា៖ [២:៥៥] គ្រាដែលពួកអ្នកបានថា៖ "មូសា អីយ ដរាបណាយើងមិនបានឃើញអល់ឡោះហ្វីយ៉ាងជាក់ស្ដែងទេ (ឃើញរបស់អល់ឡោះហ្វីពិត) ដរាប នោះយើងនឹងមិនជឿលោកទេ!" ដូច្នេះរន្ទះបានប្រល័យជីវិតពួកអ្នកក្នុងពេលដែលពួកអ្នកកំពុងសម្លឹង មើល ។

« وَ مَنْ يَتَّبِعِ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ » بَعْدَ جَوَابِ الرَّسُولِ لَهُ إِنَّ مَا سَأَلَهُ لَا يَصْلُحُ اِفْتِرَاحُهُ عَلَى اللَّهِ وَ بَعْدَ مَا يُظْهِرُ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ مَا اِفْتَرَحَ إِنْ كَانَ صَوَابًا. « وَ مَنْ يَتَّبِعِ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ » بِأَنْ لَا يُؤْمِنَ عِنْدَ مُشَاهَدَةِ مَا يُفْتَرِحُ مِنَ الْآيَاتِ أَوْ لَا يُؤْمِنُ إِذَا عَرَفَ أَنَّهُ لَيْسَ لَهُ أَنْ يُفْتَرِحَ، وَ أَنَّهُ يَجِبُ أَنْ يَكْتَفِيَ بِمَا قَدْ أَقَامَهُ اللَّهُ تَعَالَى مِنَ الدَّلَالَاتِ، وَ أَوْضَحَهُ مِنَ الْآيَاتِ الْبَيِّنَاتِ، فَيَتَّبِعِ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ بِأَنْ يُعَانِدَ وَ لَا يَلْتَرِمَ الْحُجَّةَ الْقَائِمَةَ عَلَيْهِ « فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ » أَخْطَأَ فَصَدَّ الطَّرِيقَ الْمُؤَدِّيَةَ إِلَى الْجَنَانِ، وَ أَخَذَ فِي الطَّرِيقِ الْمُؤَدِّيَةِ إِلَى النَّارِ.

(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 496)

អ្នកណាមួយយកសទ្ធាទៅដូរអសទ្ធា វិស្វលុលឡោះហ្ន៎^ﷺបានឆ្លើយតបពួកគេ បន្ទាប់ពីត្រូវគេសួរ អំពីអ្វីដែលពួកគេបានស្នើសូមព្រះអង្គ^ﷺឲ្យអស់ឡោះហ្ន៎^ﷺបង្ហាញពួកគេនោះ ។ វាមិនមានប្រយោជន៍ សម្រាប់អស់ឡោះហ្ន៎^ﷺទេ ។ អ្នកណាមួយយកសទ្ធាទៅដូរអសទ្ធា ព្រោះពួកគេនឹងមិនជឿអ្វីដែលពួកគេ នឹងបានឃើញនោះទេ គឺអ្វីដែលពួកគេបានស្នើសូមនោះ ឬពួកគេនឹងមិនជឿទេកាលណាពួកគេគិតថា អ្វីនោះមិនមែនអ្វីដែលពួកគេបានស្នើសូមទេ ។ ករណីនេះជាទីគាប់ចិត្តបុគ្គល គឺតឹកតាងដែល អស់ឡោះហ្ន៎^ﷺបានលើកឡើងហើយបានបង្ហាញជាសញ្ញាជាក់លាក់នោះ ។ បុគ្គលនឹងផ្លាស់ប្តូរជំនឿខ្លួន ទៅជាមិនជឿវិញដោយសារតែខ្លួនបុគ្គលនោះសត្រូវ ហើយបុគ្គលនោះមិនចាត់ទុកភស្តុតាងដែលគេ បានលើកឡើងមកប្រឈមខ្លួនបុគ្គលនោះជាតឹកតាងដែលមិនអាចប្រកែកបានទេ ដូច្នោះ អ្នកនោះវង្វេង ចេញពីមាត់ត្រូវ ភាន់ច្រឡំដោយគេចេញពីមាត់ដែលដឹកនាំបុគ្គលនោះទៅរកឋានសួគ៌ បែរទៅយក មាត់ដែលនាំបុគ្គលនោះទៅរកភ្លើងនរកវិញ ។" (التفسير عليه السلام) الإمام العسكري)) (១៣៣ វគ្គ ១)

وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِن بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كَفَّارًا حَسَدًا مِّنْ عِنْدِ أَنفُسِهِم مِّنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرٍ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٩﴾

១០៩. ជនគម្ពីរភាគច្រើនចង់ទាក់ទាញពួកអ្នកត្រឡប់ទៅជាជនអសទ្ធាវិញ បន្ទាប់ពីពួកអ្នកមានសទ្ធា ហើយ ព្រោះតែពួកគេច្រណែន [ទោះបី]បន្ទាប់ពីការពិតបានលេចប្រចក្សឡើងចំពោះពួកគេ ហើយ[ក៏ដោយ] ។ ដូច្នោះចូរពួកអ្នកអត់ឱន ចូរពួកអ្នកខមាទោស[ឲ្យពួកគេ] ទម្រាំអស់ឡោះហ្ន៎ នាំមកនូវព្រះបញ្ចាព្រះអង្គ ។ ពិតណាស់អស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះគេជានុភាពលើសព្វ សារពើ ។

قَالَ الْإِمَامُ أَحْسَنُ بْنُ عَلِيٍّ أَبُو الْقَائِمِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: « وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِن بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا » بِمَا يُرُدُّونَهُ عَلَيْكُمْ مِنَ الشُّبُهَةِ « حَسَدًا مِّنْ عِنْدِ أَنفُسِهِمْ » لَكُمْ بِأَنَّ أَكْرَمَكُمْ مُحَمَّدٌ وَعَلِيٌّ وَ أَهْلِمَا الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ « مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ » بِالْمُعْجَزَاتِ الدَّلَالَتِ عَلَى صِدْقِ مُحَمَّدٍ وَ فَضْلِ عَلِيٍّ وَ أَهْلِمَا الطَّيِّبِينَ مِنْ بَعْدِهِ. « فَاعْفُوا وَ اصْفَحُوا » عَنْ جَهْلِهِمْ، وَ قَابِلُوهُمْ بِحُجَجِ اللَّهِ، وَ ادْفَعُوا بِهَا أَبْطِلُهُمْ « حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ » فِيهِمْ بِالْقَتْلِ يَوْمَ فَتْحِ مَكَّةَ، فَحِينَئِذٍ يُجْلَوْنَهُمْ مِنْ بَلَدِ مَكَّةَ وَ مِنْ جَزِيرَةِ الْعَرَبِ، وَ لَا تُقْرُونَ بِهَا كَافِرًا. « إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ » وَ لِقُدْرَتِهِ عَلَى الْأَشْيَاءِ قَدَّرَ مَا هُوَ أَصْلَحُ لَكُمْ فِي تَعْبُدِهِ إِيَّاكُمْ مِنْ مُدَارَاتِهِمْ وَ مُقَابَلَتِهِمْ بِالْجِدَالِ « بِأَلْتِي هِيَ أَحْسَنُ ». (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 515)

អ៊ីម៉ាអាស់-ហាសាន់ ប៊ិន អ៊ាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះបិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} របស់អាស់-ក្លីអ៊ីម ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូល អស់ឡោះហ្ន៎^ﷺ [២:១០៩] ជនគម្ពីរភាគច្រើនចង់ទាក់ទាញពួកអ្នកត្រឡប់ទៅជាជនអសទ្ធាវិញ បន្ទាប់ ពីពួកអ្នកមានសទ្ធាហើយ ថា៖ "ដោយឆ្លើយតបពួកអ្នកវិញដោយធ្វើឲ្យពួកអ្នកច្របូកច្របល់អារម្មណ៍ ព្រោះតែពួកគេច្រណែន ច្រណែនពួកអ្នកដែលពួកអ្នកមានមូហ្នាំម៉ាដូ ^{عن الله عليه وآله} អ៊ាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} និងព្រះរាជ កុលដ្ឋានបរិសុទ្ធ ^{عليه السلام} របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ ^{عليه السلام} ជាកិត្តិយស [ទោះបី]បន្ទាប់ពីការពិតបានលេចប្រចក្ស ឡើងចំពោះពួកគេហើយ[ក៏ដោយ] តាមរយៈអព្វតហេតុដែលជាតឹកតាងបញ្ជាក់ថាមូហ្នាំម៉ាដូ ^{عن الله عليه وآله} ជា បុគ្គលត្រឹមត្រូវពិតប្រាកដមែន ហើយជាតឹកតាងបញ្ជាក់ថាអ៊ាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} និងព្រះរាជបុត្ររាជនក្តាបរិសុទ្ធ ^{عليه السلام} របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ ^{عليه السلام} ជាទីស្រឡាញ់បំផុតបន្ទាប់មូហ្នាំម៉ាដូ ^{عن الله عليه وآله} ។ ដូច្នោះចូរពួកអ្នកអត់ឱន ចូរពួក

អ្នកខ្លាចទោស[ឲ្យពួកគេ] ដែលពួកគេអវិជ្ជា ចូរប្រឈមនឹងពួកគេដោយព្រះទឡ្ហីករណៈអស់ឡោះហ្ន៎ ហើយចូរកម្ចាត់កំហុសរបស់ពួកគេដោយព្រះទឡ្ហីករណៈទាំងនេះ ទម្រាំអស់ឡោះហ្ន៎នាំមកនូវព្រះបញ្ជាព្រះអង្គ គឺការសម្លាប់ក្នុងថ្ងៃដណ្តើមយកម៉ាកកាស៊ូបាននិងការនិរទេសពួកគេចេញពីនគរម៉ាកកាស៊ូនិងឧបទ្វីបអារ៉ាប់ ។ ពួកគេមិនអាចនៅទីនោះជាជនអសទ្ធាបានទេ ។ ពិតណាស់អស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះគេជានុភាពលើសពូសារពើ ព្រះអង្គ មានព្រះមហិទ្ធិបូទ្ធិលើអ្វីដែលល្អប្រសើរបំផុតសម្រាប់ពួកអ្នក ។ ព្រះអង្គ បានប្រទានឲ្យពួកអ្នកនូវអំណាចដដែកជាមួយពួកពហុទេពនិយមដោយវិធីល្អប្រពៃ ។" ((عليه السلام)التفسير الإمام العسكري) (វគ្គ ៣១៥)

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٠﴾

១១០. ចូរពួកអ្នកធ្វើនមស្តារ បរិច្ចាគទាន ។ អំពើល្អដែលពួកអ្នកបានសាងសម្រាប់ខ្លួនពួកអ្នកនោះ ពួកអ្នកនឹងបានជួបវានៅឯអស់ឡោះហ្ន៎ ។ ពិតណាស់អស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ទស្សនាការអ្វីដែលពួកអ្នកធ្វើ ។

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: « أَقِيمُوا الصَّلَاةَ » بِإِتْمَامٍ وَضُؤْهِهَا وَ تَكْبِيرَاتِهَا وَ قِيَامِهَا وَ قِرَاءَتِهَا وَ زُكُوعِهَا وَ سُجُودِهَا وَ حُدُودِهَا. « وَ آتُوا الزَّكَاةَ » مُسْتَحِقِّهَا، لَا تُؤْتُوهَا كَافِرًا وَ لَا مُنَاصِبًا.

អ៊ីម៉ា (គឺអ៊ីម៉ាអាល់-ហ្វាសាន់ អាល់-អ៊ាស់ការិ صلوات الله عليه والسلام) មានវចនៈថា៖ "[២:១១០] ចូរពួកអ្នកធ្វើនមស្តារដោយធ្វើស្មារតី (គឺជម្រះកាយ) ដោយតាក់បៀរ ដោយឈរ ដោយសូត្រ ដោយបង្ហោនកាយ ដោយក្រាបប្រណិប័តន៍និងកាន់វិន័យទាំងឡាយរបស់នមស្តារនោះ បរិច្ចាគទាន ទៅលើអ្នកដែលត្រូវបាន កុំបរិច្ចាគឲ្យទៅពួកបដិសេធសទ្ធានិងពួកណាស្តិប៊ី ។

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: «الْمُتَّصِدِّقُ عَلَى أَعْدَائِنَا كَالسَّارِقِ فِي حَرَمِ اللَّهِ». « وَ مَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ » مِنْ مَالٍ تُنْفِقُونَهُ فِي طَاعَةِ اللَّهِ، فَإِنَّ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ مَالٌ، فَمِنْ جَاهِكُمْ تَبَدُّلُونَهُ لِإِخْوَانِكُمُ الْمُؤْمِنِينَ، تَجَرُّونَ بِهِ إِلَيْهِمُ الْمَنَافِعَ، وَ تَدْفَعُونَ بِهِ عَنْهُمْ الْمَضَارَّ.

វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ មានព្រះវចនៈថា៖ "អ្នកដាក់ទានឲ្យទៅពួកសត្រូវរបស់យើង ប្រៀបបាននឹងចោរលួចនៅក្នុងព្រះមហាគ្រឹះពិសិដ្ឋ (គឺកាក្កុបាស៊ូ) ។ អំពើល្អដែលពួកអ្នកបានសាងសម្រាប់ខ្លួនពួកអ្នកនោះ គឺព្រឡដែលអស់លោកចំណាយតាមបង្គាប់អស់ឡោះហ្ន៎ ។ បើអស់លោកមិនមានព្រឡទេ ចូរចំណាយកម្លាំងរបស់អស់លោកដើម្បីបងប្អូនអ្នកមានសទ្ធារបស់អស់លោក ក្នុងការផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់ពួកគេ ឬក្នុងការកម្ចាត់សេចក្តីលំបាកពីពួកគេ ។

« تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ » يَنْفَعُكُمْ اللَّهُ تَعَالَى بِجَاهِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ أَهْلِهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيَحُطُّ بِهِ سَيِّئَاتِكُمْ وَ يُضَاعَفُ بِهِ حَسَنَاتِكُمْ، وَ يَرْفَعُ بِهِ دَرَجَاتِكُمْ فَقَالَ: « تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ » إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ « عَالِمٌ لَيْسَ يَخْفَى عَلَيْهِ شَيْءٌ: ظَاهِرٌ فِعْلًا، وَ لَا بَاطِنٌ ضَمِيرًا، فَهُوَ يُجَازِيكُمْ عَلَى حَسَبِ إِعْتِقَادَاتِكُمْ وَ نِيَّاتِكُمْ، وَ لَيْسَ هُوَ كَمُلُوكِ الدُّنْيَا الَّذِي يَلْتَسِبُ عَلَى بَعْضِهِمْ، فَيَنْسَبُ فِعْلًا بَعْضُهُمْ إِلَى غَيْرِ فَاعِلِهِ، وَ جِنَايَةِ

بَعْضِهِمْ إِلَىٰ عَيْرٍ حَانِيهِ فَيَقْعُ نَوَابُهُ وَعِقَابُهُ بِجَهْلِهِ بِمَا لَبَسَ [لَيْسَ] عَلَيْهِ بِعَيْرٍ مُسْتَحِقِّهِ.

ពួកអ្នកនឹងបានជួបវានៅឯអល់ឡោះហ្ន៍ អល់ឡោះហ្ន៍^{عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} ផ្តល់ផលប្រយោជន៍ឲ្យអស់លោកក្នុងព្រះនាម មូហាំម៉ាដ្ឋ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} អាឡី^{عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} និងព្រះរាជបុត្ររាជនគ្នាបរិសុទ្ធ^{عَلَيْهِمْ وَسَلَّمَ} របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ^{عَلَيْهِمْ وَسَلَّمَ} នាថ្ងៃជំនុំជម្រះ អល់ឡោះហ្ន៍^{عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} នឹងកម្ចាត់បាបរបស់អស់លោក បង្កើនទង្វើល្អឲ្យអស់លោក ហើយដោយសារទង្វើល្អ ទាំងនេះអល់ឡោះហ្ន៍^{عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} នឹងលើកឋានៈឲ្យអស់លោក ដូច្នេះព្រះអង្គ^{عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} មានព្រះបន្ទូលថា៖ ពួកអ្នកនឹង បានជួបវានៅឯអល់ឡោះហ្ន៍ ។ អល់ឡោះហ្ន៍^{عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} មានព្រះបន្ទូលថា៖ ពិតណាស់អល់ឡោះហ្ន៍^{عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} ទ្រង់ ទស្សនាការអ្វីដែលពួកអ្នកធ្វើ ព្រះអង្គ^{عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} ទ្រង់ញាណ ពុំមានអ្វីគេចផុតពីព្រះអង្គ^{عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} ឡើយ ទាំងទង្វើក្រៅ ទាំងបំណងសម្ងាត់ ។ អល់ឡោះហ្ន៍^{عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} នឹងតបស្នងយ៉ាងសមតាមជំនឿនិងសម្បជញ្ញៈរបស់អស់លោក ។ ព្រះអង្គ^{عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} មិនដូចស្តេចលោកនេះទេដែលតបស្នងបុគ្គលមួយចំនួនមិនត្រឹមត្រូវ ឬតបស្នងអ្នកដទៃត ដោយផ្អែកទៅលើទង្វើរបស់អ្នកផ្សេង លួចបន្លំបុគ្គលមួយចំនួនទៀត ព្រោះស្តេចនោះធ្វើដូច្នោះព្រោះតែ អវិជ្ជា ឲ្យរងទៅបុគ្គលដែលមិនសមនឹងបាន ។

وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مِفْتَاحُ الصَّلَاةِ الطَّهْوَرُ، وَ تَحْرِيمُهَا التَّكْبِيرُ، وَ تَحْلِيلُهَا التَّسْلِيمُ، وَ لَا يَقْبَلُ اللَّهُ صَلَاةً بِعَيْرِ طَهْوَرٍ، وَ لَا صَدَقَةً مِنْ غُلُولٍ. وَ إِنَّ أَعْظَمَ طَهْوَرِ الصَّلَاةِ الَّتِي لَا يَقْبَلُ الصَّلَاةَ إِلَّا بِهِ، وَ لَا شَيْءَ مِنَ الطَّاعَاتِ مَعَ فَقْدِهِ مُوَالَاةُ مُحَمَّدٍ، وَ أَنَّهُ سَيِّدُ الْمُرْسَلِينَ، وَ مُوَالَاةُ عَلِيٍّ، وَ أَنَّهُ سَيِّدُ الْوَصِيِّينَ وَ مُوَالَاةُ أَوْلِيَائِهِمَا، وَ مُعَادَاةُ أَعْدَائِهِمَا. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 520)

វិស្វលុលឡោះហ្ន៍^{عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} មានព្រះរចនៈថា៖ "គន្លឹះរបស់នមស្ការ (គឺស្ម័គ្រចិត្ត) គឺសេចក្តីបរិសុទ្ធ សន្តិភាព របស់នមស្ការគឺតាក់បៀវ ទីបញ្ចប់របស់នមស្ការគឺការជូនពរ (គឺតាស់លិម គឺឲ្យសាឡាម) ។ អល់ឡោះហ្ន៍^{عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} មិនទទួលទេនមស្ការណាដែលមិនបរិសុទ្ធ ព្រះអង្គ^{عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} មិនទទួលទាន (គឺស្វាភាគ) ពីអ្នកលួចបន្លំទេ ។ អ្វីដែលសំខាន់បំផុតក្នុងនមស្ការគឺសេចក្តីបរិសុទ្ធ ព្រោះអល់ឡោះហ្ន៍^{عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} មិនទទួលនមស្ការទេបើមិនមាន សេចក្តីបរិសុទ្ធទេនោះ ។ អល់ឡោះហ្ន៍^{عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} មិនទទួលទង្វើស្តាប់បង្គាប់ណាមួយដែលគ្មានព្រះអភិបាលភាព របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} ទេនោះព្រោះមូហាំម៉ាដ្ឋ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} ជាព្រះអគ្គមហាប្រមុខរបស់វិស្វលុលទាំងឡាយ^{عَلَيْهِمْ وَسَلَّمَ} ដែល គ្មានវិទ្យាយ៉ាស្តុអាឡី^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} ព្រោះអាឡី^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} ជាព្រះអគ្គមហាប្រមុខរបស់ព្រះអនុរក្សទាំងឡាយ^{عَلَيْهِمْ وَسَلَّمَ} ដែល គ្មានមិត្តភាពរបស់មិត្តទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គទាំងនេះ^{عَلَيْهِمْ وَسَلَّمَ} ដែលមិនស្អប់សត្រូវរបស់ព្រះអង្គទាំងនេះ^{عَلَيْهِمْ وَسَلَّمَ} ទេនោះ ។" (វគ្គ៣១៨ វិញ្ញាណកថា (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام))

وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا أَوْ نَصْرِيًّا تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١١١﴾

១១១. ពួកគេថា៖ "មិនមានអ្នកណាចូលឋានសួគ៌ទេក្រៅពីយ៉ាហ្វិឌ្រីឬគ្រិស្តសាសនិក (គឺណាស្តរ៉ូនី) ។ នេះគឺសេចក្តីបំប៉នប្រាថ្នារបស់ពួកគេ ។ ចូរអ្នកថា៖ "ចូរនាំភ័ស្តុតាងរបស់អស់លោកមកបើអស់ លោកនិយាយពិតមែននោះ ។"

មើលអាយ៉ាស្តុ ១១២ ។

بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٣٢﴾

១១២. មែនហើយ អ្នកណាចុះចូលខ្លួនទាំងស្រុងចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ ធ្វើអំពើល្អ អ្នកនោះនឹងបានរងាន់ នៅឯព្រះម្ចាស់ពួកគេ ។ ពួកគេនឹងមិនពើបប្រទះសេចក្តីភ័យខ្លាចទេ មិនមានទុក្ខព្រួយទេ ។

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: « وَ قَالُوا » يَعْنِي الْيَهُودَ وَ النَّصَارَى: قَالَتِ الْيَهُودُ « لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا » أَيْ يَهُودِيًّا. وَ قَوْلُهُ « أَوْ نَصَارَى » يَعْنِي وَ قَالَتِ النَّصَارَى: لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ نَصْرَانِيًّا.

អ៊ីម៉ា (គឺអ៊ីម៉ាអាល័យ-ហ្គាសាន់ អាល័យ-អ្នកស្តាប់ការ^{صلوات الله عليه والسلام}) មានវចនៈថាអាមីរុល-មុមីនីន^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "[២:១១១] ពួកគេថា មានន័យពួកយ៉ាហ្វិឌីនិងពួកកាន់សាសនាគ្រិស្ត (គឺពួកណាស្ទរ៉េនី) ។ ពួកយ៉ាហ្វិឌីន ថា៖ "មិនមានអ្នកណាចូលឋានសួគ៌ទេក្រៅពីយ៉ាហ្វិឌីន" មានន័យថាអ្នកកាន់សាសនាយ៉ាហ្វិឌីន ។ រីឯព្រះ បន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎^{عَلَيْهِ} ឬគ្រិស្តសាសនិក មានន័យថាពួកកាន់សាសនាគ្រិស្តថា៖ "មិនមានអ្នកណាចូល ឋានសួគ៌ទេក្រៅពីអ្នកកាន់សាសនាគ្រិស្ត (គឺពួកណាស្ទរ៉េនី) ។"

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: وَ قَدْ قَالَ غَيْرُهُمْ: قَالَتِ الدَّهْرِيَّةُ: الْأَشْيَاءُ لَا بَدَأَ لَهَا، وَ هِيَ دَائِمَةٌ، وَ مَنْ خَالَفَنَا فِي هَذَا ضَالٌّ مُخْطِئٌ [مُضِلٌّ]. وَ قَالَتِ التَّنَوِيَّةُ: النُّورُ وَ الظُّلْمَةُ هُمَا الْمُدْبِرَانِ، وَ مَنْ خَالَفَنَا فِي هَذَا ضَلَّ. وَ قَالَ مُشْرِكُو الْعَرَبِ: إِنَّ أَوْلَانَنَا آلَهُ، مَنْ خَالَفَنَا فِي هَذَا ضَلَّ. فَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى: « تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ » الَّتِي يَتَمَنَّوْنَهَا « قُلْ » لَهْمُ « هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ » عَلَى مَقَالَتِكُمْ « إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ».

អាមីរុល-មុមីនីន^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ពួកឯទៀតក៏ថាដូចនេះដែរ ។ ពួកដ្ឋាន់វិយ៉ាស្តុថា៖ "អ្វីៗមិនមាន ដើមកំណើតទេ អ្វីៗសុទ្ធតែអមតៈ ។ អ្នកណាប្រឆាំងយើងរឿងនេះអ្នកនោះដើរផ្លូវខុស នៅក្នុងការ កាន់ច្រឡំទាំងស្រុង ។" ពួកអាល័យ-ស្វាណារីយ៉ាស្តុថា៖ "មានតែពន្លឺនិងអន្ទការ (គឺភាពឯងធិត) ទេជា ឥទ្ធិពលពីរដែលគ្រប់គ្រងអ្វីទាំងអស់ ។ អ្នកណាប្រឆាំងយើងរឿងនេះអ្នកនោះដើរផ្លូវខុស ។" ពួកអាវ៉ាប័ ពហុទេពនិយម (គឺពួកមុស្លិម) ថា៖ "រូបបដិមាទាំងឡាយរបស់យើងជាព្រះ ។ អ្នកណាប្រឆាំងយើង រឿងនេះអ្នកនោះដើរផ្លូវខុស ។" អស់ឡោះហ្ន៎^{عَلَيْهِ}មានព្រះបន្ទូលថា៖ នេះគឺសេចក្តីបំប៉ងប្រាថ្នារបស់ពួកគេ គឺអ្វីដែលពួកគេចង់បាន ។ ចូរអ្នកថា ដាក់ពួកគេ៖ "ចូរនាំភ័ស្តុតាងរបស់អស់លោកមក" ដែលអះអាង បញ្ជាក់ថាពិតអ្វីដែលអស់លោកថានោះ៖ "បើអស់លោកនិយាយពិតមែននោះ ។"

قَالَ: فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ لِأَصْحَابِهِ: قُولُوا: « إِيَّاكَ نَعْبُدُ » أَيْ نَعْبُدُ وَاحِدًا لَا نَقُولُ كَمَا قَالَتِ الدَّهْرِيَّةُ: إِنَّ الْأَشْيَاءَ لَا بَدَأَ لَهَا وَ هِيَ دَائِمَةٌ، وَ لَا كَمَا قَالَتِ التَّنَوِيَّةُ الَّذِينَ قَالُوا: إِنَّ النُّورَ وَ الظُّلْمَةَ هُمَا الْمُدْبِرَانِ، وَ لَا كَمَا قَالَ مُشْرِكُو الْعَرَبِ: إِنَّ أَوْلَانَنَا آلَهُ، فَلَا نُشْرِكُ بِكَ شَيْئًا، وَ لَا نَدْعُو مِنْ دُونِكَ إِلَّا كَمَا يَقُولُ هَؤُلَاءِ الْكُفَّارُ، وَ لَا نَقُولُ كَمَا قَالَتِ الْيَهُودُ وَ النَّصَارَى: إِنَّ لَكَ وَلَدًا، تَعَالَيْتَ عَنْ ذَلِكَ [عُلُوًّا كَبِيرًا]. قَالَ: فَذَلِكَ قَوْلُهُ: « وَ قَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا أَوْ نَصَارَى ».

ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} (គឺអ៊ីម៉ាអាល័យ-ហ្គាសាន់ អាល័យ-អ្នកស្តាប់ការ^{صلوات الله عليه والسلام}) មានវចនៈថាវិស្វលុលឡោះហ្ន៎^{عَلَيْهِ} មានព្រះ វចនៈប្រាប់បណ្តាសាវកព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "[១:៥] ព្រះអង្គទេដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំគោរពបូជា មាន ន័យថាអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំធ្វើសក្ការៈបូជាតែ[ព្រះ]មួយ ។ អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនថាអ្វីដែលពួក

ដ្ឋានស្តីពីយ៉ាស៊ូថាទេ គឺ អ្វីៗមិនមានដើមកំណើតទេ អ្វីៗសុទ្ធតែអមតៈ ។ អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនថាដូច
 ពួកស្វាណាវីយ៉ាស៊ូទេដែលថាពន្លឺនិងអន្តការជាឥទ្ធិពលពីរដែលគ្រប់គ្រងអ្វីៗទាំងអស់ ។ អស់ទូលព្រះ
 បង្គំជាខ្ញុំមិនថាដូចពួកអាវ៉ាប់ពហុទេពនិយមទេដែលថារូបបដិមាទាំងឡាយរបស់ពួកគេជាព្រះ ។ អស់
 ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនយកអ្វីមកផ្គូផ្គងហ៊ុនហាយជាមួយព្រះអង្គ^ﷺទេ ។ អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនស្វែងរក
 សេចក្តីល្អក្រៅពីព្រះអង្គ^ﷺទេ ដូចពួកប្រមាថសាសនាទាំងនោះទេ ។ អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនថាដូច
 ពួកយ៉ាហ្វិឌីនិងពួកគ្រិស្តទេដែលថាព្រះអង្គ^ﷺមានព្រះរាជបុត្រមួយ ។ ព្រះអង្គ^ﷺទ្រង់មហាឧត្តុង្គឧត្តម
 លើសអ្វីៗទាំងអស់ ។" រីស្វីលុលឡោះហ្ន៎^ﷺមានព្រះវចនៈថា៖ "ស្រដៀងព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ^ﷺមួយនេះ
 ដែរ គឺ៖ [២:១១១] ពួកគេថា៖ "មិនមានអ្នកណាចូលឋានសួគ៌ទេក្រៅពីយ៉ាហ្វិឌីឬគ្រិស្តសាសនិក ។"

و قَالَ غَيْرُهُمْ مِنْ هَؤُلَاءِ الْكُفَّارِ مَا قَالُوا، قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: يَا مُحَمَّدُ « نَبَلِكْ أَمَا يُبْهِمُهُمْ » أَلَّتِي يَتَمَنَّوْنَهَا بِلَا حُجَّةٍ « قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ » وَ
 حُجَّتْكُمْ عَلَى دَعْوَانِكُمْ « إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ » كَمَا أَتَى مُحَمَّدٌ بِبِرَاهِينِهِ الَّتِي سَمِعْتُمُوهَا. ثُمَّ قَالَ: « بَلَى مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ » يَعْنِي كَمَا
 فَعَلَ هَؤُلَاءِ الَّذِينَ آمَنُوا بِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلهِ لَمَّا سَمِعُوا بِبِرَاهِينِهِ وَ حُجَّتْهُ « وَ هُوَ مُحْسِنٌ » فِي عَمَلِهِ لِلَّهِ. « فَلَهُ أَجْرُهُ » نَوَابِئُهُ
 « عِنْدَ رَبِّهِ » يَوْمَ فَصْلِ الْقَضَاءِ « وَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ » حِينَ يَخَافُ الْكَافِرُونَ مِمَّا يُشَاهِدُونَهُ مِنَ الْعِقَابِ « وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ » عِنْدَ
 الْمَوْتِ لِأَنَّ الْبِشَارَةَ بِالْجَنَانِ تَأْتِيهِمْ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 542)

ពេលពួកផ្សេងពីពួកប្រមាថសាសនាទាំងនេះថាដូចពួកគេដែរ អស់ឡោះហ្ន៎^ﷺមានព្រះបន្ទូលថា៖ នេះគឺ
 សេចក្តីបង់ប្រាថ្នារបស់ពួកគេ គឺអ្វីដែលពួកគេចង់បានដោយគ្មានភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់ ។ ចូរអ្នកថា៖ "ចូរនាំ
 ភ័ស្តុតាងរបស់អស់លោកមក" គឺភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់អ្វីដែលអស់លោកថានោះ បើអស់លោកនិយាយពិត
 មែននោះ ដូចភ័ស្តុតាងដែលមូហាំម៉ាដ្ឋ^ﷺបានសម្តែងឲ្យឃើញដែលអស់លោកបានឮនោះ ។ បន្ទាប់
 មកអស់ឡោះហ្ន៎^ﷺមានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:១១២] អ្នកណាចុះចូលខ្លួនទាំងស្រុងចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ ដូច
 បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាទាំងឡាយបានធ្វើតាមរស្វីលុលឡោះហ្ន៎^ﷺ កាលពួកគេបានឮសក្ខីកម្មនិង
 ភ័ស្តុតាងរបស់រស្វីលុលឡោះហ្ន៎^ﷺ ធ្វើអំពើល្អ ដោយទង្វើដើម្បីអស់ឡោះហ្ន៎^ﷺ អ្នកនោះនឹងបានរង្វាន់
 នៅឯព្រះម្ចាស់ពួកគេ នាថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ ពួកគេនឹងមិនពើបប្រទះសេចក្តីភ័យខ្លាចទេ គឺសេចក្តីភ័យខ្លាច
 ដែលនឹងកើតឡើងលើពួកប្រមាថសាសនាពេលពួកគេឃើញទណ្ឌកម្ម មិនមានទុក្ខព្រួយទេ នៅពេល
 ស្លាប់ព្រោះអ្នកនោះនឹងបានទទួលដំណឹងល្អអំពីឋានសួគ៌ ។ (វគ្គ ៣២១ និង ៣២៤)

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ الْتَّصْرَى عَلَى شَيْءٍ وَقَالَتِ النَّصْرَى لَيْسَتِ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ
 الْكِتَابَ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ
 يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾

១១៣. ពួកយ៉ាហ្វិឌីថា៖ "[យើងនៅក្នុងសាសនាពិតចំណែកឯ]ពួកគ្រិស្តសាសនិក (គឺពួកណាស្ត្រូវនី)
 មិនតាមអ្វីឡើយ ។" ពួកគ្រិស្តសាសនិកថា៖ "[យើងនៅក្នុងសាសនាពិតចំណែកឯ]ពួកយ៉ាហ្វិឌី
 មិនតាមអ្វីឡើយ ។" តែពួកគេសូត្រព្រះគម្ពីរ ។ ដូចនេះដែរ បណ្តាអ្នកមិនដឹងអ្វីថាស្រដៀងពួក
 គេថាដែរ ។ ដូច្នេះអស់ឡោះហ្ន៎នឹងកាត់ក្តីពួកគេក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះរឿងពួកគេវិវាទគ្នានោះ ។

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ اللَّهُ تَعَالَى « وَ قَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصَارَى عَلَى شَيْءٍ » « مِنَ الدِّينِ بَلْ دِينُهُمْ باطلٌ وَ كُفْرٌ، » وَ قَالَتِ النَّصَارَى لَيْسَتِ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ « مِنَ الدِّينِ بَلْ دِينُهُمْ باطلٌ وَ كُفْرٌ » وَ هُمْ يَتْلُونَ « الْكِتَابَ » التَّوْرَةَ.

អ៊ីម៉ា (គឺអ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-អាសកា^{صلوات الله عليه والسلام}) មានវចនៈថា៖ [២:១១៣] ពួកយ៉ាហ្វិឌីថា៖ "ពួកគ្រិស្តសាសនិកមិនតាមអ្វីឡើយ" គឺស្តីអំពីសាសនា ។ ការពិតសាសនាពួកគេជាសាសនាខុស ជាអំពើប្រមាថសាសនា ។ ពួកគ្រិស្តសាសនិកថា៖ "ពួកយ៉ាហ្វិឌីមិនតាមអ្វីឡើយ" គឺស្តីអំពីសាសនា ។ ការពិតសាសនាពួកគេជាសាសនាខុស ជាអំពើប្រមាថសាសនា ។ តែពួកគេ គឺពួកយ៉ាហ្វិឌី សូត្រព្រះគម្ពីរ គឺព្រះគម្ពីរតៅវិត្ត ។"

فَقَالَ: هَؤُلَاءِ وَ هَؤُلَاءِ مُفَلِّدُونَ بِلاَ حُجَّةٍ وَ هُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ فَلَا يَتَأَمَّلُونَهُ لِيَعْمَلُوا بِمَا يُوجِبُهُ فَيَتَخَلَّصُوا مِنَ الضَّلَالَةِ. ثُمَّ قَالَ « كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ » الْحَقُّ وَ لَمْ يَنْظُرُوا فِيهِ مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمُ اللَّهُ فَقَالَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ - وَ هُمْ مُخْتَلِفُونَ - كَقَوْلِ الْيَهُودِ وَ النَّصَارَى بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ، هَؤُلَاءِ يُكْفِرُ هَؤُلَاءِ، وَ هَؤُلَاءِ يُكْفِرُ هَؤُلَاءِ. ثُمَّ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى « قَالَهُ يَخُكُّمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ » فِي الدُّنْيَا يُبَيِّنُ ضَلَالَتَهُمْ وَ فَسَقَهُمْ، وَ يُجَارِي كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمْ بِقَدْرِ اسْتِحْقَاقِهِ.

អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ពួកនេះនឹងពួកនោះធ្វើគ្រាប់តាមគ្នា (គឺយកតាក់លីដូ) ដោយគ្មានភ័ស្តុតាង ។ ពួកគេសូត្រព្រះគម្ពីរតែមិនពិចារណាដើម្បីនឹងប្រតិបត្តិតាមអ្វីជាកាតព្វកិច្ចលើខ្លួនពួកគេទេ ដើម្បីរួចផុតពីអ្វីដែលខុស ។ បន្ទាប់មកអស់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل}មានព្រះបន្ទូលថា៖ ដូចនេះដែរ បណ្តាអ្នកមិនដឹងអ្វីថា គឺថាការពិត ពួកគេមិនមើលទៅក្នុងការពិតនោះទេ ត្រង់កន្លែងដែលអស់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل}បញ្ជាពួកគេនោះ ។ ពួកគេមួយចំនួនបាននិយាយផ្សេងប្រាប់អ្នកដទៃត ដូចពួកយ៉ាហ្វិឌីនិងពួកគ្រិស្តបាននិយាយប្រាប់ពួកមួយចំនួនទៀតដែរ ។ ពួកនេះបានបដិសេធសទ្ធា ពួកនោះក៏បានបដិសេធសទ្ធា ។ បន្ទាប់មកអស់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل}មានព្រះបន្ទូលថា៖ ដូច្នោះអស់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل}នឹងកាត់ក្តីពួកគេក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះរឿងពួកគេវិវាទគ្នានោះ ក្នុងលោកនេះ ។ អស់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل}បង្ហាញឲ្យឃើញការដើរខុសផ្លូវនិងអំពើអាក្រក់របស់ពួកគេ ព្រះអង្គ^{عز وجل}នឹងតបស្នងពួកគេរាល់គ្នាយ៉ាងសក្តិសម ។"

وَ قَالَ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّمَا أَنْزَلَتِ الْآيَةُ لِأَنَّ قَوْمًا مِنَ الْيَهُودِ، وَ قَوْمًا مِنَ النَّصَارَى جَاءُوا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فَقَالُوا: يَا مُحَمَّدُ افْضِ بَيْنَنَا. فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فُضُّوا عَلَيَّ فَصَتَّكُمْ. فَقَالَتِ الْيَهُودُ: نَحْنُ الْمُؤْمِنُونَ بِالْإِلَهِ الْوَاحِدِ الْحَكِيمِ وَ أَوْلِيَائِهِ، وَ لَيْسَتِ النَّصَارَى عَلَى شَيْءٍ مِنَ الدِّينِ وَ الْحَقِّ. وَ قَالَتِ النَّصَارَى: بَلْ نَحْنُ الْمُؤْمِنُونَ بِالْإِلَهِ الْوَاحِدِ الْحَكِيمِ وَ أَوْلِيَائِهِ وَ لَيْسَتِ هَؤُلَاءِ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ مِنَ الْحَقِّ وَ الدِّينِ.

អ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាន់ ប៊ិន អាស៊ី ក្តីលីប^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អាយ៉ាស៊ុនេះត្រូវរឹបក្រឡាដឹងកាលពួកយ៉ាហ្វិឌីមួយក្រុមនិងពួកគ្រិស្តមួយក្រុមបានមករកវិស្វលុលឡោះហ្ន៎^{عز وجل} ទូលព្រះអង្គ^{عز وجل} ថា៖ "មូហ្វាម៉ាដូ^{عز وجل}អើយ សូមជួយវិនិច្ឆ័យឲ្យយើងផង ។" វិស្វលុលឡោះហ្ន៎^{عز وجل}មានព្រះវចនៈថា៖ "សូមតំណាលរឿងអស់លោកប្រាប់ខ្ញុំ^{عز وجل}មក ។" ភាគីយ៉ាហ្វិឌីថា៖ "យើងជឿព្រះមួយ ព្រះដែលទ្រង់ញាណនិងបណ្តាមិត្ត^{عز وجل}របស់ព្រះអង្គ^{عز وجل} ។ ចំណែកពួកគ្រិស្តមិនតាមសាសនានិងការពិតទេ ។" ភាគីគ្រិស្តបានថា៖ "កាតព្វកិច្ចយើងជឿព្រះមួយ ព្រះដែលទ្រង់ញាណ និងបណ្តាមិត្ត^{عز وجل}របស់ព្រះអង្គ^{عز وجل} ។ ចំណែកពួកយ៉ាហ្វិឌីទាំងនេះមិនតាមការពិតនិងសាសនាទេ ។"

فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: كُنْتُمْ مَخْطُؤُونَ مُبْطِلُونَ فَاسْئَلُون عَن دِينِ اللَّهِ وَ أَمْرِهِ. فَقَالَتِ الْيَهُودُ: كَيْفَ نَكُونُ كَافِرِينَ وَ فِيْنَا كِتَابُ اللَّهِ التَّوْرَةُ نَقَرُوهُ؟ وَ قَالَتِ النَّصَارَى: كَيْفَ نَكُونُ كَافِرِينَ وَ فِيْنَا كِتَابُ اللَّهِ الْإِنْجِيلُ نَقَرُوهُ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: إِنَّكُمْ خَالَفْتُمْ أَهْلَهَا الْيَهُودُ وَ النَّصَارَى كِتَابَ اللَّهِ وَ لَمْ تَعْمَلُوا بِهِ، فَلَوْ كُنْتُمْ عَامِلِينَ بِالْكِتَابَيْنِ لَمَا كَفَرْتُمْ بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ بِغَيْرِ حُجَّةٍ، لِأَنَّ كُتُبَ اللَّهِ أَنْزَلَهَا شِفَاءً مِّنَ الْعَمَى، وَ بَيَانًا مِّنَ الضَّلَالَةِ، يَهْدِي الْعَامِلِينَ بِهَا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ، كِتَابُ اللَّهِ إِذَا لَمْ تَعْمَلُوا بِهِ كَانَ وَبَالًا عَلَيْكُمْ، وَ حُجَّةٌ لِّلَّهِ إِذَا لَمْ تَنْقَادُوا لَهَا كُنْتُمْ لِلَّهِ غَاصِبِينَ وَ لِسَخَطِهِ مُتَعَرِّضِينَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 544)

វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ មានព្រះវចនៈថា៖ "អស់លោកខុសទាំងអស់គ្នា អស់លោកបំភ្លៃនិងបង្កូចសាសនា អស់ឡោះហ្ន៎ និងព្រះបញ្ញាព្រះអង្គ ។" ភាគីយ៉ាហ្ន៎ខ្លីថា៖ "ហេតុអ្វីយើងបដិសេធសាសនា ព្រះគម្ពីរ អស់ឡោះហ្ន៎ នៅឯយើង គឺព្រះគម្ពីរតៅវត្តដែលយើងសូត្រនោះ?" ភាគីគ្រិស្តថា៖ "ហេតុអ្វីយើង បដិសេធសាសនា ព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្ន៎ នៅឯយើង គឺព្រះគម្ពីរអ៊ុនយ៉ូលដែលយើងសូត្រនោះ?" វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ មានព្រះវចនៈថា៖ "ភាគីយ៉ាហ្ន៎ខ្លី ភាគីគ្រិស្តសាសនិកអើយ អស់លោកប្រព្រឹត្ត ប្រឆាំងព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្ន៎ មិនប្រព្រឹត្តស្របតាមព្រះគម្ពីរនោះទេ ។ បើអស់លោកប្រតិបត្តតាមព្រះ គម្ពីរទាំងពីរនោះមែន ហេតុអ្វីអស់លោកចោទប្រកាន់គ្នាទៅវិញទៅមកថាប្រមាថសាសនាដោយគ្មាន ភ័ស្តុតាងនោះ? នេះពីព្រោះព្រះគម្ពីរទាំងឡាយរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ត្រូវដាក់ចុះមកជាថ្នាំព្យាបាលឲ្យជា សះស្បើយពីអាការខ្វាក់ ហើយជាការបំភ្លឺឲ្យឃើញការដើរខុសផ្លូវ ។ អស់ឡោះហ្ន៎ ដឹកនាំបុគ្គលណា ដែលប្រព្រឹត្តតាមព្រះគម្ពីរនោះទៅរកមាតាត្រង់ត្រូវ ។ បើអស់លោកមិនប្រតិបត្តិស្របតាមព្រះគម្ពីរ អស់ឡោះហ្ន៎ ទេ នឹងមានលទ្ធផលអាក្រក់លើអស់លោក ។ បើអស់លោកមិនដឹកនាំខ្លួនតាមរយៈព្រះ ភ័ស្តុតាងអស់ឡោះហ្ន៎ ទេ អស់លោកនឹងទៅជាជនប្រព្រឹត្តល្មើសបង្គាប់អស់ឡោះហ្ន៎ ហើយនឹង ទទួលរងព្រះពិរោធអស់ឡោះហ្ន៎ ។" (វគ្គ ៣២៥ (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام))

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن مَّنَعَ مَسْجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا أُولَٰئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٤﴾

909. អ្នកណាទៅ ដែលទុច្ចរិតជាងបុគ្គលដែលរារាំងនៅក្នុងម៉ាស់យ៉ូដូទាំងឡាយរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ មិនឲ្យរំលឹកព្រះនាមព្រះអង្គ? ព្យាយាមបំផ្លិចបំផ្លាញម៉ាស់យ៉ូដូទាំងនោះ? មិនត្រូវទេដែលពួក ទាំងនេះចូលទៅក្នុងម៉ាស់យ៉ូដូទាំងនោះ រៀបលែងតែ[ចូលទៅក្នុងម៉ាស់យ៉ូដូនោះ]ដោយខ្លាច ក្រែង ។ ពួកគេនឹងរងសេចក្តីអាម៉ាស់ក្នុងលោកនេះ ។ ឯលោកមុខពួកគេនឹងរងទណ្ឌកម្មធ្ងន់ ។

قَالَ: فَذَلِكَ قَوْلُهُ: « وَ مَنْ أَظْلَمُ مِمَّن مَّنَعَ مَسْجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ ». وَ هِيَ مَسَاجِدُ خِيَارِ الْمُؤْمِنِينَ بِمَكَّةَ لِمَا مَنَعُوهُمْ مِّنَ التَّعْبُدِ فِيهَا بِأَنَّ أَجْزَاءَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ إِلَى الْحُرُوجِ عَن مَكَّةَ « وَ سَعَىٰ فِي خَرَابِهَا » خَرَابَ تِلْكَ الْمَسَاجِدِ لِأَنَّ تَعْمَرَ بِطَاعَةِ اللَّهِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى « أُولَٰئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ » أَنْ يَدْخُلُوا بِقَاعِ تِلْكَ الْمَسَاجِدِ فِي الْحَرَمِ إِلَّا خَائِفِينَ مِّنْ عَذَابِهِ وَ حُكْمِهِ الْتَائِفِ عَلَيْهِمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا كَافِرِينَ بِسُيُوفِهِ وَ سِيَاطِهِ « لَهُمْ » لِهَوْلَاءِ الْمُشْرِكِينَ « فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ » وَ هُوَ طَرْدُهُ إِيَّاهُمْ عَنِ الْحَرَمِ، وَ مَنَعُهُمْ أَنْ يَغُودُوا إِلَيْهِ « وَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ». (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 558)

អ៊ីម៉ា (គឺអ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-អ៊ុស្ការី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) មានវចនៈថា៖ "នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ ៖ [២:១១៤] អ្នកណាទៅដែលទុច្ចរិតជាងបុគ្គលដែលរារាំងនៅក្នុងម៉ាស់យ្ហិដូទាំងឡាយរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ មិនឲ្យរំលឹកព្រះនាមព្រះអង្គ? ម៉ាស់យ្ហិដូទាំងនេះគឺម៉ាស់យ្ហិដូដែលបណ្តាមុស្លីមប្រសើរ បំផុតបានសង់ឡើងនៅឯម៉ាក់កាស៊ូ ដែលគេបានហាមពួកគេធ្វើសក្ការៈបូជានៅក្នុងនោះ កាល រីស្វលុលឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ បានចាកចេញពីម៉ាក់កាស៊ូ ព្យាយាមបំផ្លិចបំផ្លាញម៉ាស់យ្ហិដូទាំងនោះ? វាយ បំបាក់បំបែកម៉ាស់យ្ហិដូទាំងនោះ ដែលត្រូវសាងសង់ឡើងដោយស្តាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ ។ អល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ មានព្រះបន្ទូលថា៖ មិនត្រូវទៅដែលពួកទាំងនេះចូលទៅក្នុងម៉ាស់យ្ហិដូទាំងនោះ រៀបលែងតែដោយខ្លាចក្រែង មនុស្សទាំងនោះមិនអាចចូលទៅក្នុងម៉ាស់យ្ហិដូទាំងនោះបានទេ លើក លែងចូលទៅដោយសេចក្តីខ្លាចក្រែងពេលនេះ ហើយគេនឹងបង្ខំពួកគេឲ្យគោរពតាមការវិនិច្ឆ័យដោយ ដារចំពោះពួកពហុទេពនិយមទាំងនេះ បើពួកគេចូលទៅក្នុងឋានៈជាបុគ្គលបដិសេធសទ្ធា ។ ពួកគេ គឺ ពួកពហុទេពនិយមទាំងនោះ នឹងរងសេចក្តីអាម៉ាស់ក្នុងលោកនេះ នេះគឺអល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ បណ្តេញពួកគេ ចេញពីព្រះបូជនីយដ្ឋាន ហើយអល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ ហាមពួកគេត្រឡប់មកកាន់ព្រះបូជនីយដ្ឋាននេះវិញ ។ ឯ លោកមុខពួកគេនឹងរងទណ្ឌកម្មធ្ងន់ ។" (عليه السلام) التفسير الإمام العسكري (٣٠٠)

أَبُو عَلِيٍّ الطَّرْسِيُّ - فِي مَعْنَى آيَةِ - عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «أَنْتُمْ قُرَيْشٌ حِينَ مَعَا رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آَلِهِ دُخُولَ مَكَّةَ وَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ)». (مجمع البيان 1:361)**

គេបានថ្លែងអំពីអត្ថន័យរបស់អាយ៉ាស្តុនេះតមកពីអាថ្ន អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ដែលមានវចនៈថា៖ "ពួក ទាំងនេះគឺពួកគូរ៉យ៉ស្ត កាលពួកគេបានរារាំងរីស្វលុលឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ មិនឲ្យចូលទៅក្នុងនគរម៉ាក់កាស៊ូ និងម៉ាស់យ្ហិដូពីសិដ្ឋ ។" (مجمع البيان 1: 361)

وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُولَّوْا فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾

១១៥. ទិសបូព៌ា (គឺទិសខាងកើត) និងទិសបស្ចិម (គឺទិសខាងលិច) ជារបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ។ ដូច្នេះ ទោះបីពួកអ្នកបែរទៅទិណាក៏ដោយ ទីនោះគឺព្រះភក្ត្រអល់ឡោះហ្ន៎ ។ ពិតណាស់អល់ឡោះហ្ន៎ មានព្រះហឫទ័យទូលំទូលាយ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណបំផុត ។

قَالَ: وَ يُؤَيِّدُ هَذَا مَا رَوَاهُ أَبُو جَعْفَرٍ الطُّوسِيُّ بِإِسْنَادِهِ إِلَى الْفَضْلِ بْنِ شَاذَانَ، عَنْ دَاوُدَ بْنِ كَثِيرٍ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) أَنْتُمْ الصَّلَاةُ فِي كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ أَنْتُمْ الرِّكَاءُ، وَ نَحْنُ الصِّيَامُ، وَ نَحْنُ الْحَجُّ، وَ نَحْنُ الشَّهْرُ الْحَرَامُ، وَ نَحْنُ الْبَلَدُ الْحَرَامُ، وَ نَحْنُ كَعْبَةُ اللَّهِ، وَ نَحْنُ قِبْلَةُ اللَّهِ، وَ نَحْنُ وَجْهُ اللَّهِ، قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: "فَأَيْنَمَا تُولَّوْا فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ، وَ نَحْنُ الْآيَاتُ، وَ نَحْنُ الْبَيِّنَاتُ.

អាថ្ន យ៉ាកុប្តារ អាល់-ទូស៊ីបានយោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោកដែលឡើងទៅដល់អាល់-ហ្គាដ្លល់ ប៊ិន ស្វាស្វាន ដែលបានថ្លែងតមកពី ដ្យារ៉ូដូ ប៊ិន កាស្ទៀរដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរអាថ្ន អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ថា៖ "ព្រះអង្គ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ (គឺអ៊ីម៉ាទាំងឡាយ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ) ជាស្នំឡាតុនៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَ جَلَّ ។ ព្រះអង្គ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ជាស្នាកាតុ ព្រះអង្គ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ជាពិធីហ្វាច្វមែនទេ? ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានវចនៈថា៖ "ដ្យារ៉ូដូអើយ

យើង عَلَيْهِمُ السَّلَامُ គឺស្វ័យឡាតុំនៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَى យើង عَلَيْهِمُ السَّلَامُ គឺស្វាភាតុំ យើងគឺស្មៅម៍ (គឺការកាន់សីល ត្រណាម) យើង عَلَيْهِمُ السَّلَامُ គឺពិធីហាច យើង عَلَيْهِمُ السَّلَامُ គឺខែពិសិដ្ឋទាំងឡាយ យើង عَلَيْهِمُ السَّلَامُ គឺស្រុកពិសិដ្ឋទាំងឡាយ យើង عَلَيْهِمُ السَّلَامُ គឺកាកុំបាសុំ យើង عَلَيْهِمُ السَّلَامُ គឺគឺបឡាតុំរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَى យើងគឺព្រះភ័ក្ត្រអល់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَى ។ អល់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَى មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:១១៥] ដូច្នោះទោះបីពួកអ្នកបែរទៅទិណាក៏ដោយ ទីនោះគឺព្រះភ័ក្ត្រ អល់ឡោះហ្ន៎ ។ យើង عَلَيْهِمُ السَّلَامُ គឺបណ្តាសញ្ញា (គឺអាយ៉ាសុំ) យើង عَلَيْهِمُ السَّلَامُ គឺភ័ស្តុតាងច្បាស់ក្រឡែត ។

وَعَدُونَا فِي كِتَابِ اللَّهِ: الْفَحْشَاءُ وَالْمُنْكَرُ وَالْبَغْيُ، وَالْحَمْرُ وَالْمَيْسِرُ، وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ، وَالْأَصْنَامُ وَالْأَوْثَانُ، وَالْحَيْثُ وَالطَّاغُوثُ، وَالْمَيْتَةُ وَالِدَّمُّ وَالْحَمُّ الْخَنِزِيرِ. (تأويل الآيات 19 / 2 : 1)**

សត្រូវយើង عَلَيْهِمُ السَّلَامُ នៅក្នុងព្រះគម្ពីរ وَعَلَى គឺ៖ បុគ្គលអសីលធម៌ ពួកបដិសេធ ពួកសង្កត់សង្កិន គ្រឿងស្រវឹង ល្បែងស៊ីសង ថ្មអាសនៈ (គឺទីធ្វើសក្ការៈបូជាអាទិទេព) ការទាយដោយគ្រាប់ព្រួញ រូបបដិមា រូបភាព ព្រះក្លែងក្លាយ សាកសព ឈាម និងសាច់ជ្រូក ។" (2 / 19 : 1) (تأويل الآيات 19 / 2 : 1)

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: قَالَ الْعَالِمُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «فَإِنَّهَا نَزَلَتْ فِي صَلَاةِ النَّافِلَةِ، فَصَلَّاهَا حَيْثُ تَوَجَّهْتَ إِذَا كُنْتَ فِي سَفَرٍ، وَ أَمَا الْفَرَائِضُ فَقَوْلُهُ: " وَ حَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ" يَعْنِي الْفَرَائِضَ، لَا تُصَلِّيَهَا إِلَّا إِلَى الْقِبْلَةِ». (تفسير القمي 1: 59)**

អាឡាលី ប៊ិន អ៊ីប្រាអ៊ឹមបានថ្លែងថាព្រះបរមគ្រូដ៏មានព្រះអភិញ្ញា صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "អាយ៉ាសុំនេះត្រូវបើក ឲ្យដឹងអំពីនមស្ការមិនចាំបាច់ (គឺស្វ័យឡាតុំមិនមែនហ្វារឌូ) ។ ដូច្នោះចូរធ្វើនមស្ការ (គឺស្វ័យឡាតុំ) ដោយបែរ ទៅទិសណាក៏បានពេលអស់លោកធ្វើដំណើរ ។ ចំណែកឯនមស្ការចាំបាច់ (គឺស្វ័យឡាតុំហ្វារឌូ) វិញ [២:១៤៤] មិនថាឡើយពួកអ្នកនៅទិណាក៏ដោយ ចូរពួកអ្នកបែរមុខពួកអ្នកទៅរកទិសនោះ មានន័យថា នមស្ការចាំបាច់ (គឺស្វ័យឡាតុំហ្វារឌូ) ។ ចូរកុំធ្វើនមស្ការដោយបែរទៅរកទិសណាផ្សេងពីគឺបឡាតុំ ឡើយ ។" (1 : 59) (تفسير القمي 1: 59)

ابن بابويه، قَالَ: حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ مَسْرُورٍ (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ عَامِرٍ، عَنْ عَمِّهِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَامِرٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ حَمَادٍ، عَنِ الْحَلْبِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنِ الرَّجُلِ يَقْرَأُ السَّجْدَةَ وَ هُوَ عَلَى ظَهْرِ دَابَّتِهِ؟ قَالَ: «يَسْجُدُ حَيْثُ تَوَجَّهْتَ بِهِ، فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) كَانَ يُصَلِّي عَلَى نَاقَتِهِ وَ هُوَ مُسْتَقْبِلُ الْمَدِينَةِ، يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: "فَأَيُّنَمَا تَوَلَّوْا فَتَمَّ وَجْهُ اللَّهِ"». (علل الشرائع: 1/ 358)**

អ៊ីបនូ បាបាអ៊ីហ្ន៎បានថ្លែងថាយ៉ាកុំហ្វារ ប៊ិន មូហ្ន៎ម៉ាដូ ប៊ិន ម៉ាសុំវរបានថ្លែងប្រាប់យើងតមកពី [...] អាល-ហ្វាល់ប៊ីដែលបានថ្លែងតមកពីអាប៊ូ អ្នកបុគ្គលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسلام ថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អំពីបុគ្គល ដែលក្រាបប្រណិប័តន៍ខណៈកំពុងតែជិះលើខ្នងសត្វ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "បុគ្គលនោះអាច ក្រាបប្រណិប័តន៍ទៅរកទិសណាក៏បានព្រោះវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ وَعَلَى ធ្លាប់បានធ្វើនមស្ការ (គឺស្វ័យឡាតុំ) នៅ ខ្នងមេអ្នកដូព្រះដង្ក صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ ខណៈព្រះអង្គ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ បែរមុខទៅរកម៉ាឌីណាសុំ ។ អល់ឡោះហ្ន៎ وَعَلَى មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:១១៥] ដូច្នោះទោះបីពួកអ្នកបែរទៅទិណាក៏ដោយ ទីនោះគឺព្រះភ័ក្ត្រអល់ឡោះហ្ន៎ ។"

(علل الشرائع : 1 / 358)

الْعِيَّاشِيُّ: عَنْ حَرِيْزٍ، قَالَ: قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «أَنْزَلَ اللهُ هَذِهِ الْآيَةَ فِي التَّطَوُّعِ خَاصَّةً "فَأَيُّمًا تُؤَلُّوْا فَنَمَّ وَجْهُ اللهِ إِنَّ اللهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ" وَ صَلَّى رَسُولُ اللهِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) إِيمَاءً عَلَى رَاحِلَتِهِ أَيُّنَمَا تَوَجَّهْتَ بِهِ حِينَ خَرَجَ إِلَى خَيْبَرَ، وَ حِينَ رَجَعَ مِنْ مَكَّةَ، وَ جَعَلَ الْكَعْبَةَ حَلْفَ ظَهْرِهِ». (تفسير العياشي 80 / 56 : 1)**

អាល់-អ៊ែយ៉ាស៊ីបានថ្លែងតមកពីហ្សារីស្តដែលបានថ្លែងថាអាច យ៉ាក្កុហ្សារ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អាយ៉ាស៊ី នេះត្រូវបើកឲ្យដឹងអំពីស្វ័យ្យាត្តស្ម័គ្រចិត្ត (គឺស្វ័យ្យាត្តមិនមែនហ្សារឌូ) [២:១១៥] ដូច្នោះទោះបីពួកអ្នកបែរ ទៅទិណាក៏ដោយ ទីនោះគឺព្រះភក្ត្រអល់ឡោះហ្ន៎ ។ ពិតណាស់អល់ឡោះហ្ន៎មានព្រះហឫទ័យទូលំ ទូលាយ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណបំផុត ។ រស្មីលុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله} នៅលើខ្នងអង្គព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله} ទៅណាតាមតែវា កាលព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله} យាងទៅខ្យល់បារី និងកាលព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله} យាងមកពីម៉ាកកាស្តរីញ កាក់បាស្តក្រោយខ្នង ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله} ។" (1: 80 / 56) (تفسير العياشي)

وَقَالُوا اتَّخَذَ اللهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُۥٓ ۗ بَلْ لَّهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ كُلُّ لَّهُ قٰنِیْنٌ ﴿۱۱۶﴾

១១៦. ពួកគេថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎បានរើសយកបុត្រម្នាក់ ។" ព្រះអង្គទ្រង់មហារុងរឿង ។ ទេ សព្វសារពើ ដែលមាននៅលើមេឃទាំងឡាយនិងផែនដីជាបស់ព្រះអង្គ ។ ទាំងអស់ស្តាប់បង្គាប់ព្រះអង្គ ។

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: أَحْمَدُ بْنُ مِهْرَانَ، عَنْ عَبْدِ الْعَظِيمِ بْنِ عَبْدِ اللهِ الْحَسَنِيِّ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَسْبَاطٍ، عَنْ سُلَيْمَانَ مَوْلَى طَرِيزَالِ، عَنْ هِشَامِ الْجَوَالِقِيِّ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللهِ (عليه السلام) عَنْ قَوْلِ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ: سُبْحَانَ اللهِ، مَا يُعْنَى بِهِ؟ قَالَ: «تَنْزِيهِهُ».

មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យ៉ាក្កុហ្សារបានថ្លែងតមកពី [...] ហ្សីស្តា អាល់-យ៉ាក្កុហ្សារដែលបានថ្លែងថាខ្ញុំបានសួរអាច្នី អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូល [២:១១៦] ព្រះអង្គទ្រង់មហារុងរឿង ថាតើមានន័យថាអ្វីទៅ? ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ព្រះអង្គ^{عز وجل} មហារុងខ្ពស់ជាងនោះទៅទៀត [ជាទីសក្តារ: បូជា] ។" (الكافي 1: 11 / 92)

بَدِيعُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ وَاِذَا قَضٰى اَمْرًا فَاِنَّمَّا يُقَوْلُ لَهُ ۗ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿۱۱۷﴾

១១៧. ព្រះអ្នកបង្កើតមេឃទាំងឡាយនិងផែនដី ។ ពេលណាព្រះអង្គសម្រេចព្រះហឫទ័យធ្វើអ្វី មួយ ពេលនោះព្រះអង្គមានព្រះតម្រាស់ដាក់វាថា៖ "ចូរកើតឡើង" វាក៏កើតឡើង ។

حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ رَبَابٍ عَنْ سَدِيدِ بْنِ عَبْدِ اللهِ قَالَ: سَمِعْتُ حُمْرَانَ بْنَ أَعْيَنَ يَسْأَلُ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ قَوْلِ اللهِ تَعَالَى « بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ » قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ إِنَّ اللهَ ابْتَدَعَ الْأَشْيَاءَ كُلَّهَا عَلَى غَيْرِ مِثَالٍ كَانَ قَبْلَهُ وَ ابْتَدَعَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَ لَمْ يَكُنْ قَبْلَهُنَّ سَمَاوَاتٌ وَ لَا أَرْضُونَ أَمَا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِ تَعَالَى « وَ كَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ »

អាល់-អ៊ែយ៉ាដ្ឋ ប៊ិន មូហាំម៉ាដ្ឋបានថ្លែងប្រាប់យើងតមកពីអាល់-ហ្សាសាន់ ប៊ិន ម៉ាស្តប៊ុប តមកពីអុលី ប៊ិន រ៉េអាប់ តមកពីស្វ័យ្យាត្តដែលបានថ្លែងថាខ្ញុំបានឮហ្សីមរ៉ិន ប៊ិន អាក្កុយ៉ាន់ (حُمْرَانَ بْنِ أَعْيَنَ) សួរអាច្នី យ៉ាក្កុហ្សារ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} ត្រូវ^{تعالى} [២:១១៧] ព្រះអ្នកបង្កើតមេឃទាំងឡាយនិងផែនដី ។ អាច្នី យ៉ាក្កុហ្សារ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ការចាប់ផ្តើមមុនបង្កសរសេរសព្វសារពើដែលមិនមានគំរូពីមុនឡើយ

និងការចាប់ផ្តើមមុនបង្អស់របស់មេឃទាំងឡាយនិងផែនដី ហើយមិនធ្លាប់មានមេឃទាំងឡាយនិងផែនដី ពិតពាកាលពីមុនឡើយ ។ លោកមិនដែលបានឮព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} [១១:៧] ព្រះរាជបល្ល័ង្ក របស់ព្រះអង្គនៅលើទឹក ។"

فَقَالَ لَهُ حُمْرَانُ بْنُ أَعْيَنٍ أَرَأَيْتَ قَوْلَهُ « عَالِمُ الْعَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَى عَيْبِهِ أَحَدًا » فَقَالَ لَهُ أَبُو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ « إِلَّا مَنْ ارْتَضَى مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ رَصْدًا » وَ كَانَ وَ اللَّهُ مُحَمَّدٌ مِمَّنْ ارْتَضَى وَ أَمَّا قَوْلُهُ « عَالِمُ الْعَيْبِ » فَإِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى عَالِمٌ بِمَا غَابَ عَنْ خَلْقِهِ فَمَا يُقَدِّرُ مِنْ شَيْءٍ وَ يُفْضِيهِ فِي عِلْمِهِ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَهُ وَ قَبْلَ أَنْ يُفْضِيَهُ إِلَى الْمَلَائِكَةِ فَذَلِكَ يَا حُمْرَانُ عِلْمٌ مُؤْتَوْفٍ عِنْدَهُ إِلَيْهِ فِيهِ الْمَشِيئَةُ فَيَفْضِيهِ إِذَا أَرَادَ وَ يَبْدُو لَهُ فِيهِ فَلَا مُخْضِيَةَ فَأَمَّا الْعِلْمُ الَّذِي يُقَدِّرُهُ اللَّهُ وَ يُخْضِيهِ فَهُوَ الْعِلْمُ الَّذِي انْتَهَى إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ ثُمَّ إِلَيْنَا. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , ج 1 , ص 113)

ហ្ន៎មរ៉ន ប៊ិន អាត្ម័យ៉ាន់បានទូលព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} ថា៖ "តើព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} យល់យ៉ាងណាអំពីព្រះបន្ទូល អស់ឡោះហ្ន៎ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} [៧២:២៦] ព្រះទ្រង់ញាណជ្រាបនូវអាថ៌កំបាំងដែលពុំអាចដឹងបានដោយវិញ្ញាណ ។ ព្រះអង្គមិនបើកអាថ៌កំបាំងរបស់ព្រះអង្គដែលពុំអាចដឹងបានដោយវិញ្ញាណនោះឲ្យអ្នកណាមួយបានដឹង ឡើយ ។" អាច្ន៎ យ៉ាក្នុហ្ន៎ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} បានប្រាប់លោកថា៖ "[៧២:២៧] លើកលែងតែអ្នកណាមួយដែលព្រះ អង្គជ្រើសរើសក្នុងចំណោមព្រះសាស្តា[របស់ព្រះអង្គ ទើបព្រះអង្គប្រទានឲ្យនូវវិជ្ជានិងអភិញ្ញាណ] ។ ដូច្នេះព្រះអង្គនឹងឲ្យអ្នកនោះមានអ្នកតាមថែរក្សា[ដ៏ប្រុងប្រយ័ត្ន]ទាំងខាងមុខ ទាំងខាងក្រោយ ។ សូម ស្ស៊ូចចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} រឺស្វ័លុលឡោះហ្ន៎ជាបុគ្គលមួយរូបដែលត្រូវជ្រើសរើសនោះ ។ ចំណែកឯ ព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} [៧២:២៦] ព្រះទ្រង់ញាណជ្រាបនូវអាថ៌កំបាំងដែលពុំអាចដឹងបានដោយ វិញ្ញាណ ពិតណាស់អស់ឡោះហ្ន៎ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} ទ្រង់ញាណសព្វសារពើដែលកំបាំងពីសត្វលោករបស់ព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} ។ ដូច្នេះអ្វីក៏ដោយដែលត្រូវកំណត់ឡើងនោះ ព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} ទ្រង់ញាណស្រាប់ហើយតាំងពីមុនព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} បង្កើតវាម៉្លេះ និងមុននាំមកឲ្យអស់ទេវតាថែទាំវា ។ ហ្ន៎មរ៉នអើយចូរដឹងថាព្រះឆន្ទៈព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} នៅក្នុង ព្រះអភិញ្ញាព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} ដែលនៅឯព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} ព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} ធ្វើឲ្យវាកើតឡើង ។ បើព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} មានព្រះបំណង ព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} នឹងផ្លាស់ប្តូរវា វានឹងមិនកើតឡើងទេ ។ ចំណែកឯព្រះអភិញ្ញាដែលអស់ឡោះហ្ន៎ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} ដាក់បញ្ជា ឲ្យកើតឡើងហើយនោះ គឺព្រះអភិញ្ញាដែលមកដល់រឺស្វ័លុលឡោះហ្ន៎ រួចហើយមកដល់យើង ^{عَلَيْهِمُ السَّلَامُ} ។" (بصائر الدرجات) ទំព័រ២ វគ្គ២១ ហ្វាត្វាឡីស្វ័យ)

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: مُحَمَّدُ بْنُ أَعْيَنٍ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مَجْبُوبٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ رَبَاطٍ، عَنْ سَدِيدِ الصَّيْرِيِّ، قَالَ: سَمِعْتُ حُمْرَانَ بْنَ أَعْيَنٍ يَسْأَلُ أَبَا جَعْفَرٍ (عليه السلام) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: بِدِيْعِ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ؟ فَقَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عليه السلام): «إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ ابْتَدَعَ الْأَشْيَاءَ كُلَّهَا بِعِلْمِهِ عَلَى غَيْرِ مِثَالٍ كَانَ قَبْلَهُ، فَابْتَدَعَ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِينَ وَ لَمْ يَكُنْ قَبْلَهُنَّ سَمَاوَاتٌ وَ لَا أَرْضُونَ، أَمَا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِ تَعَالَى: وَ كَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ».

មូហ្ន៎ម៉ាដូ ប៊ិន យ៉ាក្នុតូបបានថ្លែងតមកពីមូហ្ន៎ម៉ាដូ ប៊ិន យ៉ាស្នុយ៉ា តមកពីអាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ប៊ិន មូហ្ន៎ម៉ាដូ ប៊ិន អ៊ីសា តមកពីអាល័យ-ហ្វាសាន់ ប៊ិន ម៉ាស្នុប៊ុប តមកពីអាល័យ ប៊ិន រឺអ៊ីប តមកពីស្វ័ដែរ អាល័យ- ស្វ័យរឺហ្ន៎ដែលបានថាខ្ញុំបានឮហ្ន៎មរ៉ន ប៊ិន អាត្ម័យ៉ាន់សួរអាច្ន៎ យ៉ាក្នុហ្ន៎ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} អំពីព្រះបន្ទូល អស់ឡោះហ្ន៎ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} [២:១១៧] ព្រះអ្នកបង្កើតមេឃទាំងឡាយនិងផែនដី ។ អាច្ន៎ យ៉ាក្នុហ្ន៎ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} មាន

រចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎បានបង្កើតសព្វសារពើដោយមិនមានគំរូពីមុនឡើយ ។ ព្រះអង្គបានចាប់ផ្តើមបង្កើតមេឃទាំងឡាយនិងភពទាំងឡាយ (គឺផែនដី) ហើយមិនធ្លាប់មានមេឃនិងផែនដីកាលពីមុនមេឃនិងផែនដីទាំងនេះទេ ។ លោកមិនបានស្តាប់ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ទេ គឺ៖ [១១:៧] ព្រះរាជបល្ល័ង្ករបស់ព្រះអង្គនៅលើទឹក ?" (الكافي 1: 2/ 200)

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: أَحْمَدُ بْنُ إِدْرِيسَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الْجُبَّارِ، عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي الْحَسَنِ (عليه السلام): أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِزَادَةِ مِنَ اللَّهِ وَ مِنَ الْخَلْقِ؟ قَالَ فَقَالَ: الْإِزَادَةُ مِنَ الْخَلْقِ الضَّمِيرُ، وَ مَا يَبْدُو لَهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ مِنَ الْفِعْلِ، وَ أَمَّا مِنَ اللَّهِ تَعَالَى فِإِزَادَتُهُ إِحْدَاثُهُ لَا غَيْرُ ذَلِكَ، لِأَنَّهُ لَا يُرْوَى وَ لَا يَهُمُّ وَ لَا يَتَفَكَّرُ، وَ هَذِهِ الصِّفَاتُ مَنْفِيَةٌ عَنْهُ، وَ هِيَ صِفَاتُ الْخَلْقِ فِإِزَادَةُ اللَّهِ الْفِعْلُ لَا غَيْرُ ذَلِكَ، يَقُولُ لَهُ، كُنْ فَيَكُونُ بِلَا لَفْظٍ وَ لَا نُطْقٍ بِلِسَانٍ، وَ لَا هِمَّةٍ وَ لَا تَفَكُّرٍ، وَ لَا كَيْفَ لِذَلِكَ، كَمَا أَنَّهُ لَا كَيْفَ لَهُ.

មូហាំម៉ាដ្ត ប៊ិន យ៉ាក្តុក្តូបបានថ្លែងតមកពីអាស្តម៉ាដ្ត ប៊ិន អ៊ីដ្រីស តមកពីមូហាំម៉ាដ្ត ប៊ិន អាប់ឌុលយ៉ាប៊ុប្តា តមកពីស្វាហ្ន៎ ប៊ិន យ៉ាស្តយ៉ាដែលបានថាខ្ញុំបានទូលអាច្វិ អាល់-ហ្វាសាន់ ថា៖ "សូមព្រះអង្គ ប្រាប់ទូលបង្គំឲ្យដឹងអំពីព្រះបំណងរបស់អល់ឡោះហ្ន៎និងរបស់សត្វលោក ?" ព្រះអង្គ មានរចនៈថា៖ "បំណងរបស់សត្វលោកគឺសម្បជញ្ញៈ (គឺការដឹងខ្លួន) អ្វីដែលចាប់ផ្តើមឡើងក្រោយពីសម្បជញ្ញៈនោះគឺទង្វើ ។ ចំណែកអល់ឡោះហ្ន៎វិញ ព្រះបំណងរបស់ព្រះអង្គគឺព្រះទង្វើតែម្តង មិនដាច់ពីគ្នាទេ ពីព្រោះព្រះអង្គមិននិទានទេ មិនទាក់ទិនទេ មិនសម្លឹងមើលទេ ។ ទាំងនេះគឺគុណសម្បត្តិដែលដាច់ឡែកពីព្រះអង្គ ហើយជាគុណសម្បត្តិរបស់សត្វលោក ។ ដូច្នេះព្រះបំណងរបស់អល់ឡោះហ្ន៎គឺព្រះទង្វើ មិនដាច់ពីគ្នាទេ ។ [២:១១៧] ព្រះអង្គមានព្រះតម្រាស់ដាក់វាថា៖ "ចូរកើតឡើង" វាក៏កើតឡើង គ្មានសម្តីឬការនិយាយដោយអណ្តាត [មិនប្រើ] ថាមពលឬគិតទេ មិនអាចស្ទង់លក្ខណៈរបស់អ្វីទាំងនេះបានទេ ដូចមិនអាចស្ទង់លក្ខណៈរបស់អល់ឡោះហ្ន៎នោះបានដែរ ។" (الكافي 1: 3/ 85)

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللَّهُ أَوْ تَأْتِينَا آيَةٌ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَبَهَتْ قُلُوبُهُمْ قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ

១១៨. បណ្តាអ្នកមិនដឹងអ្វីថា៖ "ហេតុអ្វីអល់ឡោះហ្ន៎មិននិយាយជាមួយយើង ឬគ្មានសញ្ញាណាមួយមកដល់យើង ?" ដូចគ្នា នរជនសម័យមុនពួកគេបានថាស្រដៀងពួកគេថាដែរ ។ ចិត្តថ្លើមពួកគេស្រដៀងគ្នា ។ យើងបានបំភ្លឺសញ្ញាទាំងឡាយសម្រាប់បណ្តាអ្នកជឿជាក់ ។

មើលអាយ៉ាស្ត ១២១ ។

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَا تُسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ

១១៩. យើងបានចាត់បញ្ជូនអ្នកទៅជាមួយការពិតជាអ្នកនាំដំណឹងល្អនិងជាអ្នកព្រមាន ។ អ្នកនឹងមិនត្រូវសាកសួរអំពីជនភ្លើងនរកសន្ទោសនោះទេ ។

មើលអាយ៉ាស្ត ១២១ ។

وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ ۗ قُلْ إِنَّ هُدَىٰ اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ ۗ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِن وَّلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٣٠﴾

១២០. ទាំងពួកយ៉ាហ្វិឌី ទាំងពួកគ្រិស្តសាសនិកមិនសប្បាយចិត្តនឹងអ្នកទេ ទាល់តែអ្នកព្រមតាមគោលជំនឿពួកគេ[ទើបពួកគេសប្បាយចិត្ត] ។ ចូរអ្នកថា៖ "មគ្គទេសក៍ដឹកនាំរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ជាមគ្គទេសក៍ដឹកនាំ[ត្រឹមត្រូវ] ។" បើអ្នកព្រមតាមចំណង់ចិត្តពួកគេក្រោយពីព្រះអភិញ្ញាបានមកអ្នកហើយ អ្នកមិនមានអ្នកការពារនិងអ្នកជួយសង្គ្រោះពីអល់ឡោះហ្ន៎ទេ ។

មើលអាយ៉ាស្ត ១២១ ។

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ ۗ أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۗ وَمَن يَكْفُرْ بِهِ ۖ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٣١﴾

១២១. បណ្តាអ្នកដែលយើងបានប្រទានព្រះគម្ពីរឲ្យបានសូត្រព្រះគម្ពីរនោះយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ដូចដែលត្រូវសូត្រ ។ ពួកគេជឿព្រះគម្ពីរនោះ ។ អ្នកណាមិនជឿព្រះគម្ពីរនោះទេ ជនទាំងនោះជាជនបរាជ័យ ។

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يُحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ ابْنِ مَجْبُوبٍ، عَنْ أَبِي وَالِدٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ؟ قَالَ: «هُمُ الْأَتَمَّةُ (عليهم السلام)» .

មូហាំម៉ាដ្ន ប៊ិន យ៉ាក្កុត្តបបានថ្លែងតមកពីមូហាំម៉ាដ្ន ប៊ិន យ៉ាស្តយ៉ា តមកពីអាស្តម៉ាដ្ន ប៊ិន មូហាំម៉ាដ្ន តមកពីអ៊ីបនូ ម៉ាស្តប៊ុប តមកពីអាច្ន វ៉ាឡាដ្នដែលបានថ្លែងថាខ្ញុំបានសួរអាច្ន អាប់ខុលឡោះហ្ន៎អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ [២:១២១] បណ្តាអ្នកដែលយើងបានប្រទានព្រះគម្ពីរឲ្យបានសូត្រព្រះគម្ពីរនោះយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ដូចដែលត្រូវសូត្រ ។ ពួកគេជឿព្រះគម្ពីរនោះ ។ ព្រះអង្គមានវចនៈថា៖ "បុគ្គលទាំងនេះគឺអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} (គឺអ៊ីម៉ា^{عليهم السلام} ដែលអល់ឡោះហ្ន៎បានជ្រើសរើស) ។" (4/ 168 :1 (الكافي))

الحسن بن أبي الحسن الدبليي: عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الصَّادِقِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: "الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ". قَالَ: «يُرْتَلُونَ آيَاتِهِ، وَ يَتَفَقَّهُونَ بِهِ، وَ يَعْمَلُونَ بِأَحْكَامِهِ، وَ يَرْجُونَ وَعْدَهُ، وَ يَخَافُونَ وَعِيدَهُ، وَ يَعْتَبِرُونَ بِقِصَصِهِ، وَ يَأْتَمِرُونَ بِأَوَامِرِهِ، وَ يَنْتَهُونَ بِنَوَاهِيهِ مَا هُوَ - وَ اللَّهُ - حِفْظُ آيَاتِهِ، وَ دَرَسُ حُرُوفِهِ، وَ تِلَاوَةُ سُورِهِ، وَ دَرَسُ أَعْشَارِهِ وَ أَحْمَاسِهِ، حَفْظُوا حُرُوفَهُ وَ أَصَاغُوا حُدُودَهُ، وَ إِنَّمَا هُوَ تَدْبِيرُ آيَاتِهِ وَ الْعَمَلُ بِأَحْكَامِهِ، قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: "كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ» . (إرشاد القلوب:78)**

អាល័យ-ហ្គាសាន់ បឺន អាច្ចី អាល័យ-ហ្គាសាន់ អាល័យ-ដៃឡាមីបានថ្លែងតមកពីយ៉ាកុប្យា បឺន មូហាំម៉ាដ្ឋ
 អាល័យ-ស្វីឌីកូ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានរចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័ تعالى [២:១២១] បណ្តាអ្នកដែលយើងបាន
 ប្រទានព្រះគម្ពីរឲ្យបានសូត្រព្រះគម្ពីរនោះយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ដូចដែលត្រូវសូត្រ ថា៖ "ពួកគេសូត្រអាយ៉ាស្ក់
 ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ពួកគេពិចារណាគួរអាន ពួកគេប្រតិបត្តិតាមបទបញ្ញត្តិរបស់គួរអាន ពួកគេសង្ឃឹម
 បានអ្វីដែលគួរអានសន្យា ពួកគេខ្លាចការគំរាមរបស់គួរអាន ពួកគេជឿការតំណាលរបស់គួរអាន ពួកគេ
 បង្គាប់ឲ្យធ្វើតាមព្រះបញ្ជារបស់គួរអាន ហាមតាមបម្រាមរបស់គួរអាន ។ សូមស្ស៊ីចំពោះអល់ឡោះហ្គ័
عز وجل នេះមិនមែនការទន្ទេញអាយ៉ាស្ក់គួរអានទេ មិនមែនការសិក្សាអក្សរគួរអានទេ មិនមែនការសូត្រ
 គួរអានទេ មិនមែនការសិក្សាមួយភាគដប់និងមួយភាគប្រាំនៃគួរអានទេ ។ ពួកគេទន្ទេញឲ្យចាំតួអក្សរ
 ដោយចោលច្បាប់វិន័យគួរអាន ។ តែនេះគឺការពិចារណាអំពីអាយ៉ាស្ក់គួរអាននិងការប្រព្រឹត្តតាមបទ
 បញ្ញត្តិរបស់គួរអានទេ ។ អល់ឡោះហ្គ័ عز وجل មានព្រះបន្ទូលថា៖ [៣៨:២៩] [នេះគឺ]ព្រះគម្ពីរដែលយើង
 ប្រទានចុះមកឲ្យអ្នក ប្រកបដោយពរជ័យសិរីសួស្តី ដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេជញ្ជឹងគិតអំពីឱជ្ឈារទាំងឡាយ
 របស់គម្ពីរនោះ ។" (إرشاد القلوب: 78)

--

يَبْنِي إِسْرَائِيلَ أَذْكَرُوا نِعْمَتِي الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٢٢﴾

១២២. កូនចៅអ៊ីស្រាអ៊ីលអ៊ីយ ចូរនឹកឃើញគុណបការៈអញដែលអញមានលើពួកអ្នក ដែលអញបាន
លើកស្ទួយពួកអ្នកលើសលោកទាំងឡាយ ។

មើលអាយ៉ាស្ក់ ១២៣ ។

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا شَفَعَةٌ وَلَا هُمْ
يُنصرون ﴿١٢٣﴾

១២៣. ចូរពួកអ្នកខ្លាចថ្ងៃមួយដែលពុំមានអ្នកណាអាចជួយអ្នកណាបានឡើយ គេនឹងមិនទទួលការ
ទូទាត់សងដាត់ពីអ្នកណាឡើយ ការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍នឹងមិនមានប្រយោជន៍សម្រាប់អ្នកណា
ឡើយ គេនឹងមិនជួយពួកគេឡើយ ។

មើលអាយ៉ាស្ក់ ៤៨ ។

قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: « وَ اتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا » لَا تَدْفَعُ عَنْهَا عَذَابًا قَدِ اسْتَحَقَّتْهُ عِنْدَ الرَّبِّ « وَ لَا يُقْبَلُ مِنْهَا
شَفَاعَةٌ » يَشْفَعُ لَهَا بِتَأْخِيرِ الْمَوْتِ عَنْهَا « وَ لَا يُؤَخِّدُ مِنْهَا عَدْلٌ » لَا يُقْبَلُ [مِنْهَا] فِدَاءٌ [بِمَكَانِهِ] مَكَانَةُ بِمَاتٍ وَ يُتْرَكُ هُوَ. (التفسير
المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 241)

[អ៊ីម៉ាអាល័យ-ហ្គាសាន់ អាល័យ-អ្គាសកា صلوات الله عليه والسلام មានរចនៈថា៖] អល់ឡោះហ្គ័ عز وجل មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:១២៣]
 ចូរពួកអ្នកខ្លាចថ្ងៃមួយដែលពុំមានអ្នកណាអាចជួយអ្នកណាបានឡើយ មិនអាចច្រានទណ្ឌកម្មចេញ
 បានឡើយ គឺទណ្ឌកម្មដែលបុគ្គលសមនឹងបាននៅពេលស្លាប់នោះ ។ ការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍នឹងមិន
 មានប្រយោជន៍សម្រាប់អ្នកណាឡើយ ជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យពន្យារពេលស្លាប់ ។ គេនឹងមិនទទួលការ

ទូទាត់សងដាត់ពីអ្នកណាឡើយ គេមិនទទួលការរងកំហុសជួសគេឬស្លាប់ជួសគេទេ ហើយបុគ្គលនឹងនៅតែឯង ។" (التفسير الإمام العسكري) (77)

فِي تَفْسِيرِ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ: قَوْلُهُ: وَ اتَّقُوا يَوْمًا لَا تَخْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَ لَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ" وَ هُوَ قَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَ اللَّهُ لَوْ أَنَّ كُلَّ مَلِكٍ مُفَرَّبٍ وَ كُلِّ نَبِيٍّ مُرْسَلٍ شَفَعُوا فِي نَاصِبٍ مَا شَفَعُوا. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 77)

អាឡី ឋិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីមបានបកស្រាយព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ [២:១២៣] ចូរពួកអ្នកខ្លាចថ្ងៃមួយដែលពុំមានអ្នកណាអាចជួយអ្នកណាបានឡើយ គេនឹងមិនទទួលការទូទាត់សងដាត់ពីអ្នកណាឡើយ ការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍នឹងមិនមានប្រយោជន៍សម្រាប់អ្នកណាឡើយ តមកពីអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسَّلام} ថា: "សូមស្រឡាចចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎^{وَعَلَيْهِ السَّلَامُ} ទោះបីអស់ទេវតាជំនិត^{عليهم السلام} និងព្រះសាស្តាប្រេសិត^{عليهم السلام} ជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យពួកប្រទូសប្រឆាំង (គឺពួកណាស្ទីប៊ី) ក៏ដោយក៏គេនឹងមិនទទួលដែរ ។" (تفسير نور الثقلين) ហ្វាត្វា ១៨៤

عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ الْفَضِيلِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ، قَالَ: الْعَدْلُ فِي قَوْلِ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْفِدَاءُ. (التفسير للعياشي) , ج 1 , ص 57

អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម ឋិន អាល់-ហ្វាដ្នីលបានថ្លែងតមកពីអាប៊ូ អុប្បាលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسَّلام} ដែលមានវចនៈថា: "[២:១២៣] ការទូទាត់សងដាត់ ដែលអាប៊ូ យ៉ាក្កុហ្វារ^{عليه والسَّلام} មានវចនៈនោះគឺការលោះខ្លួន ។" (تفسير العياشي 1: 86/57)

وَإِذِ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ ﴿١٢٤﴾

១២៤. កាលព្រះម្ចាស់របស់អ៊ីបរ៉ាហ៊ីមបានល្បួងពិសោធគេដោយវាចា គេបានប្រតិបត្តិតាមវាចាទាំងនោះបានសម្រេច ។ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា: "អញនឹងតែងតាំងអ្នកជាអ៊ីម៉ា (គឺអ្នកដឹកនាំឥតខ្ចោះដែលអស់ឡោះហ្ន៎ជ្រើសរើស) សម្រាប់មនុស្ស ។" គេ (គឺអ៊ីបរ៉ាហ៊ីម) បានទូលថា: "តើនៅក្នុងបណ្តាកូនចៅទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំដែរទេ?" ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា: "កិច្ចសន្យារបស់អញមិនទាក់ទងនឹងពួកទុច្ចរិតទេ (គឺមនុស្សមិនសុក្រិតមិនអាចជាអ៊ីម៉ាបានទេ) ។"

حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَارُونَ عَنْ أَبِي يَحْيَى الْوَاسِطِيِّ عَنْ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ وَ ذُرْسْتِ بْنِ أَبِي مَنْصُورٍ الْوَاسِطِيِّ عَنْهُمَا عَلَيْهِمَا السَّلَامُ قَالَ: الْأَنْبِيَاءُ وَ الْمُرْسَلُونَ عَلَىٰ أَرْبَعِ طَبَقَاتٍ فَنَبِيٌّ مُنْبَأً فِي نَفْسِهِ لَا يَعْدُو غَيْرَهَا وَ نَبِيٌّ يَرَىٰ فِي النَّوْمِ وَ يَسْمَعُ الصَّوْتِ وَ لَا يُعَايِنُ فِي الْيَقِظَةِ وَ لَمْ يُبْعَثْ إِلَىٰ أَحَدٍ وَ عَلَيْهِ إِمَامٌ مِثْلُ مَا كَانَ إِبْرَاهِيمَ عَلَىٰ لُوطٍ وَ نَبِيٌّ يَرَىٰ فِي مَنَامِهِ وَ يَسْمَعُ الصَّوْتِ وَ يُعَايِنُ الْمَلَكَ وَ قَدْ أُرْسِلَ إِلَىٰ طَائِفَةٍ قَالُوا أَوْ كَثُرُوا كَمَا قَالَ اللَّهُ « وَ أَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ » قَالَ يَزِيدُونَ ثَلَاثِينَ أَلْفًا وَ نَبِيٌّ يَرَىٰ فِي نَوْمِهِ وَ يَسْمَعُ الصَّوْتِ وَ يُعَايِنُ فِي الْيَقِظَةِ وَ هُوَ إِمَامٌ مِثْلُ أُولِي الْعِزْمِ وَ قَدْ كَانَ إِبْرَاهِيمَ نَبِيًّا وَ لَيْسَ بِإِمَامٍ حَتَّىٰ قَالَ اللَّهُ « إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا قَالَ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِي » بِأَنَّهُ يَكُونُ فِي وُلْدِهِ كَلِمَهُمْ « قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ » أَيُّ مَنْ عَبَدَ صَنَمًا أَوْ وَثَنًا. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , ج 1 , ص 373)

មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន ហ្គារូនបានប្រាប់យើងតមកពីអាហ្វិ យ៉ាស្វ័យ៉ា អាល់-រ៉ាស៊ីទ្វី តមកពីហ្គាស្វា ប៊ិន សាឡាម និងដូរសាត់ ប៊ិន អាហ្វិ ម៉ាន់ស្វីរ អាល់-រ៉ាស៊ីទ្វីដែលបានថាព្រះអង្គទាំងពីរ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ (គឺអ៊ីម៉ាទាំងពីរ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ) មានរចនៈថា៖ "ព្រះសាស្តានិង (គឺណាប៊ី) និងរ៉ាស៊ីទ្វីមានបួនលំដាប់ថ្នាក់ ។ ព្រះសាស្តា عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ដែលទទួលដំណឹងដោយខ្លួនឯង មិនបានជំនួយពីអ្នកណាផ្សេងទេ ព្រះសាស្តា عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ដែលឃើញនៅក្នុងសុបិន ដែលពួសម្លេង និងដែលមិនឃើញដោយផ្ទាល់ភ្នែកអ្នកណាឡើយក្នុងពេលដឹងខ្លួន (គឺពេលមិនដេកលក់) ។ មិនមានអ៊ីម៉ាណាត្រូវចាត់បញ្ជូនមករកព្រះអង្គគ្រប់រូបនោះ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ទេ ដូចជាអ៊ីបរ៉ូហ្វិម رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ មករកលូតូ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ជាដើម ។ មាន رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ព្រះសាស្តាដែលឃើញតាមរយៈសុបិន ដែលពួសម្លេងនិងដែលឃើញទេវតាដោយផ្ទាល់ភ្នែក ហើយដែលត្រូវចាត់បញ្ជូនទៅរកក្រុមមនុស្ស តិចក្តីច្រើនក្តី ដូចអល់ឡោះហ្គ័រ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ មានព្រះបន្ទូលថា៖ [៣៧:១៤៧] ហើយយើងបានចាត់បញ្ជូនគេទៅរកមនុស្សចំនួនមួយរយពាន់នាក់ ឬច្រើនជាងនេះ ។ អ៊ីម៉ា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានរចនៈថា៖ "ព្រះសាស្តាទាំងនោះ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ លើសពីសាមសិបពាន់អង្គ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ។ ព្រះសាស្តាដែលឃើញតាមរយៈសុបិន ដែលពួសម្លេង និងដែលឃើញដោយភ្នែកនៅពេលដឹងខ្លួន នោះគឺអ៊ីម៉ា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ដែលដូចបុគ្គលប្តេជ្ញាម៉ឺងម៉ាត់ (اولى العزم) ដែរ ។ អ៊ីបរ៉ូហ្វិម رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ជាព្រះសាស្តា رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ មួយអង្គ ព្រះអង្គ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ មិនមែនអ៊ីម៉ាទេ លុះត្រាតែអល់ឡោះហ្គ័រ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:១២៤] ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "អញនឹងតែងតាំងអ្នកជាអ៊ីម៉ាសម្រាប់មនុស្ស ។ គេបានទូលថា៖ "តើនៅក្នុងបណ្តាកូនចៅទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំដែរទេ?" នេះបានសេចក្តីថានឹងបានទៅលើកូនប្រុសទាំងអស់របស់ព្រះអង្គ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ។ អល់ឡោះហ្គ័រ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ មានព្រះបន្ទូលថា៖ កិច្ចសន្យារបស់អញមិនទាក់ទងនឹងពួកទុច្ចរិតទេ មានន័យថាបុគ្គលដែលគោរពបូជារូបភាពនិងរូបបដិមា ។" (بصائر الدرجات) ទំព័រ ៨ ខណ្ឌ ១ ហ្វាឌីស្ទ្រ ២០)

حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ الْجَبَّارِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْبَرْقِيِّ عَنْ فَضَالَةَ عَنْ عَبْدِ الْحَمِيدِ بْنِ نَضْرٍ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ: يُنْكَرُونَ الْإِمَامَ الْمُفْتَرَضَ الطَّاعَةَ وَ يَجْحَدُونَ بِهِ وَ اللَّهُ مَا فِي الْأَرْضِ مَنَزَلَةٌ أَكْبَرُ مِنْ مُفْتَرَضِ الطَّاعَةِ وَ قَدْ كَانَ إِبْرَاهِيمُ ذَهْرًا يَنْزِلُ عَلَيْهِ الْأَمْرُ مِنَ اللَّهِ وَ مَا كَانَ مُفْتَرَضِ الطَّاعَةِ حَتَّى بَدَأَ اللَّهُ أَنْ يُكْرِمَهُ وَ يُعْظِمَهُ فَقَالَ « إِي جَاعِلِكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا » فَعَرَفَ إِبْرَاهِيمُ مَا فِيهَا مِنْ الْفَضْلِ « قَالَ وَ مِنْ دُرِّيَّتِي » فَقَالَ « لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ » قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ أَيَّ إِنَّمَا هِيَ فِي دُرِّيَّتِكَ لَا يَكُونُ فِي عَرِيهِمْ. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , ج 1 , ص 509)

មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អ្នកបំបាត់ យ៉ាប្តាបានប្រាប់យើងតមកពីអាហ្វិ អ្នកបំបាត់ អាល់-បាក្វី តមកពីហ្គាដ្ឋីឡោះត្ត តមកពីអ្នកបំបាត់ ហ្គាមីដ្ឋ ប៊ិន ណាស្វីរដែលបានថាអាហ្វិ អ្នកបំបាត់ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានរចនៈថា៖ "ពួកគេមិនព្រមគោរពឱវាទអ៊ីម៉ា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ទេ ដែលជាភាគពួកចាំបាច់ ពួកគេវាយប្រហារការគោរពឱវាទនេះ ។ សូមស្ស្សចំពោះអល់ឡោះហ្គ័រ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ នៅលើផែនដីមិនមានអ្វីធំជាងការគោរពឱវាទចាំបាច់ទេ សម្រាប់អល់ឡោះហ្គ័រ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ។ អ៊ីបរ៉ូហ្វិម رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ បាននៅយ៉ាងយូរ ។ អល់ឡោះហ្គ័រ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ បានដាក់ព្រះបញ្ជាមកលើព្រះអង្គ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ។ កាលពីមុនមិនមានការគោរពឱវាទចាំបាច់ទេ លុះត្រាតែអល់ឡោះហ្គ័រ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ បានលើកតម្កើងព្រះអង្គ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ឲ្យព្រះអង្គ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ខ្ពង់ខ្ពស់ ។ អល់ឡោះហ្គ័រ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:១២៤] ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "អញនឹងតែងតាំងអ្នកជាអ៊ីម៉ាសម្រាប់មនុស្ស ។ អ៊ីបរ៉ូហ្វិម رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ បានដឹងថាតំណែងនេះសម្បើមណាស់ ។ ព្រះអង្គ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ បានទូលថា៖ "តើនៅក្នុងបណ្តាកូនចៅទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំដែរទេ?" ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "កិច្ចសន្យារបស់អញមិនទាក់ទងនឹងពួកទុច្ចរិតទេ ។" អាហ្វិ អ្នកបំបាត់ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានរចនៈថា៖ "បានតែលើបណ្តាកូនចៅ[បរិសុទ្ធ]របស់ព្រះអង្គ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ទេ មិនបាន

ដល់ទៅអ្នកឯទៀតទេ ។" (بصائر الدرجات) ទំព័រ ១០ ខណ្ឌ ១៨ ហ្វាត្វា ១២

[محمد بن علي بن بابويه: قال:] حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدَ بْنِ عِمْرَانَ الدَّقَاقُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا حَمْرُؤُ بْنُ الْقَاسِمِ الْعَلَوِيُّ الْعَبَّاسِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ مَالِكِ الْكُوفِيُّ الْفَزَارِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ زَيْدِ الرَّيَّانِ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ زَيْدِ الْأَزْدِيُّ عَنِ الْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ عَنِ الصَّادِقِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ - "وَ إِذِ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ" مَا هَذِهِ الْكَلِمَاتُ؟ قَالَ هِيَ الْكَلِمَاتُ الَّتِي تَلَقَّاهَا آدَمُ مِنْ رَبِّهِ فَتَابَ عَلَيْهِ وَ هُوَ أَنَّهُ قَالَ يَا رَبِّ أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيِّ وَ فَاطِمَةَ وَ الْحُسَيْنِ وَ الْحُسَيْنِ إِلَّا تُبَّتْ عَلَيَّ فَتَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَابُ الرَّحِيمُ.

មូហាំម៉ាដ្ន ប៊ិន អុលី ប៊ិន បាបាវ៉ែហ្វីបានថ្លែងតមកពី [...] អាល់-មូហាដ្នដ្ឋល់ ប៊ិន អ៊ូម៉ារដែលបានថ្លែងតមកពីអាល់-ស្វ័ឌ្និកូ យ៉ុក្តុហ្វារ ប៊ិន មូហាំម៉ាដ្ន ថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ កាលព្រះម្ចាស់របស់អ៊ីបរ៉ូហ្វីមបានល្បួងពិសោធកេដោយវាថា ថាតើវាទានោះគឺអ្វី? ព្រះអង្គ មានវចនៈថា៖ "វាទាំងនេះគឺវាទាំងដែលអាជ្ញាវិញបានទទួលពីព្រះម្ចាស់ ព្រះអង្គ អស់ឡោះហ្ន៎ បានបែរមករកព្រះអង្គវិញ[ដោយព្រះមេត្តា] ។ អាជ្ញាវិញបានទទួលថា៖ "ព្រះម្ចាស់ អើយ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំសូមអង្វរព្រះអង្គ ក្នុងព្រះនាមមូហាំម៉ាដ្ន ហ្វាត្វា ម៉ាស៊ូ អាល់-ហ្វាសាន់ និងអាល់-ហ្វាសាន់ សូមព្រះអង្គ បែរមករកទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំវិញ ។" អស់ឡោះហ្ន៎ ក៏បានបែរមករកអាជ្ញាវិញ[ដោយព្រះមេត្តា] ព្រោះព្រះអង្គ ទ្រង់មានព្រះមេត្តាធម៌ មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។"

فَقُلْتُ لَهُ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ فَمَا يَعْنِي عَزَّ وَجَلَّ بِقَوْلِهِ "فَأْتَمَّهُمْ"؟ قَالَ يَعْنِي أَمَّهِنَّ إِلَى الْأَقَائِمِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِنَّا عَشَرٌ إِمَامًا تِسْعَةٌ مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

ខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គ ថា៖ "ព្រះរាជបុត្រវិញស្វីលុលឡោះហ្ន៎ អើយ តើព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិប្បទិព្រះដ៏មហារុងរឿងចង់ថាអ្វីក្នុងព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ កាលព្រះម្ចាស់របស់អ៊ីបរ៉ូហ្វីមបានល្បួងពិសោធកេដោយវាថា គេបានប្រតិបត្តិតាមវាទាំងនោះបានសម្រេច?" ព្រះអង្គ មានវចនៈថា៖ "មានន័យថាអស់ឡោះហ្ន៎ ធ្វើឲ្យវាទាំងនេះបានសម្រេចរហូតមកដល់អាល់-ក្វីអ៊ីម អ៊ីម៉ាទាំងដប់ពីរ ប្រាំបួនអង្គ ជាអាជ្ញាវិញរបស់អាល់-ហ្វាសាន់ ។" ព្រះអង្គ បានប្រាប់បុត្ររាជនក្តា ថា៖ "ព្រះរាជបុត្រវិញស្វីលុលឡោះហ្ន៎ អើយ តើព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិប្បទិព្រះដ៏មហារុងរឿងចង់ថាអ្វីក្នុងព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ កាលព្រះម្ចាស់របស់អ៊ីបរ៉ូហ្វីមបានល្បួងពិសោធកេដោយវាថា គេបានប្រតិបត្តិតាមវាទាំងនោះបានសម្រេច?" ព្រះអង្គ មានវចនៈថា៖ "មានន័យថាអស់ឡោះហ្ន៎ ធ្វើឲ្យវាទាំងនេះបានសម្រេចរហូតមកដល់អាល់-ក្វីអ៊ីម អ៊ីម៉ាទាំងដប់ពីរ ប្រាំបួនអង្គ ជាអាជ្ញាវិញរបស់អាល់-ហ្វាសាន់ ។"

قَالَ الْمُفَضَّلُ فَقُلْتُ لَهُ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ فَأَحْبَبْتَنِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ - "وَ جَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِ"؟ قَالَ يَعْنِي بِذَلِكَ الْإِمَامَةَ جَعَلَهَا اللَّهُ فِي عَقْبِ الْحُسَيْنِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

អាល់-មូហាដ្នដ្ឋល់បានថាខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គ ថា៖ "ព្រះរាជបុត្រវិញស្វីលុលឡោះហ្ន៎ អើយ តើព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិប្បទិព្រះដ៏មហារុងរឿងចង់ថាអ្វីក្នុងព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ កាលព្រះម្ចាស់របស់អ៊ីបរ៉ូហ្វីមបានល្បួងពិសោធកេដោយវាថា គេបានប្រតិបត្តិតាមវាទាំងនោះបានសម្រេច?" ព្រះអង្គ មានវចនៈថា៖ "នេះមានន័យថាអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ូ ។ អស់ឡោះហ្ន៎ បានធ្វើឲ្យអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ូនេះនៅក្នុងបណ្តាកូនចៅជំនាន់ក្រោយរបស់អាល់-ហ្វាសាន់ រហូតដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។"

قَالَ فَقُلْتُ لَهُ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ فَكَيْفَ صَارَتِ الْإِمَامَةُ فِي وُلْدِ الْحُسَيْنِ دُونَ وُلْدِ الْحَسَنِ وَ هُمَا جَمِيعاً وَلَدَا رَسُولَ اللَّهِ وَ سَبَطَاهُ وَ سَيِّدَا شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ؟ فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِنَّ مُوسَى وَ هَارُونَ كَانَا نَبِيَّيْنِ مُرْسَلَيْنِ أَحْوَيْنِ فَجَعَلَ اللَّهُ التُّبُوَّةَ فِي صُلْبِ هَارُونَ دُونَ صُلْبِ مُوسَى وَ لَمْ يَكُنْ لِأَحَدٍ أَنْ يَقُولَ لَمْ فَعَلَ اللَّهُ ذَلِكَ؟ فَإِنَّ الْإِمَامَةَ خِلَافَةُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ لَيْسَ لِأَحَدٍ أَنْ يَقُولَ لَمْ جَعَلَهَا اللَّهُ فِي صُلْبِ الْحُسَيْنِ دُونَ صُلْبِ الْحَسَنِ؟ لِأَنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى هُوَ الْحَكِيمُ فِي أَعْمَالِهِ - "لَا يُسْتَعْلَى عَمَّا يُفَعَلُ وَ هُمْ يُسْتَعْلَوْنَ". (معاني الأخبار , جلد 1 , صفحه 126)

អាល័យ-មូហាដ្ឋដល់បានថាខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "ព្រះរាជបុត្រ ^{صلوات الله عليه والسلام} ស្វីលុលឡោះហ្ន៎ ^{عليه وآله} អើយ ហេតុអ្វីអ៊ីម៉ាម៉ាស្កុបានទៅលើព្រះរាជបុត្ររបស់អាល័យ-ហ្វាសាន ^{صلوات الله عليه والسلام} មិនបានទៅលើព្រះរាជបុត្ររបស់អាល័យ-ហ្វាសាន ^{صلوات الله عليه والسلام} ទេ ព្រះអង្គទាំងពីរ ^{عليهم السلام} ជាព្រះរាជបុត្ររបស់ស្វីលុលឡោះហ្ន៎ ^{عليه وآله} ជាព្រះរាជនក្តា ^{صلوات الله عليه والسلام} របស់ព្រះអង្គ ^{عليه وآله} ជាព្រះរាជអគ្គមហាប្រមុខរបស់អស់យុវជនឋានសួគ៌ ?" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈ ថា៖ "មូសា ^{عليه السلام} និងហារូន ^{عليه السلام} ព្រះសាស្តា ^{عليهم السلام} ជាស្វីលុល ^{عليهم السلام} ជាបងប្អូនគ្នា ។ ដូច្នោះអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه وآله} បានធ្វើឲ្យសាស្តាភាពបានទៅបណ្តាកូនចៅជំនាន់ក្រោយរបស់ហារូន ^{عليه السلام} ជាជាងបានទៅបណ្តាកូនចៅជំនាន់ក្រោយរបស់មូសា ^{عليه السلام} ។ គេមិនមានសិទ្ធិសួរទេថា៖ "ហេតុអ្វីអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه وآله} ធ្វើដូច្នោះ?" អ៊ីម៉ាម៉ាស្កុជាខ័លីហ្វាស្កុរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه وآله} គេមិនមានសិទ្ធិនិយាយទេថា៖ "ហេតុអ្វីអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه وآله} ដាក់វាទៅឲ្យបណ្តាកូនចៅជំនាន់ក្រោយរបស់អាល័យ-ហ្វាសាន ^{صلوات الله عليه والسلام} ជាជាងបណ្តាកូនចៅជំនាន់ក្រោយរបស់អាល័យ-ហ្វាសាន ^{صلوات الله عليه والسلام} ?" នេះពីព្រោះព្រះអង្គ ^{عليه وآله} គឺអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه وآله} ។ ព្រះអង្គ ^{عليه وآله} ទ្រង់ញាណព្រះទង្វើរបស់ព្រះអង្គ ^{عليه وآله} [២១:២៣] គេនឹងមិនសាកសួរព្រះអង្គអំពីអំពើដែលព្រះអង្គបានធ្វើទេ តែពួកគេនោះទេ ដែលនឹងត្រូវសួរចម្លើយ ។" (معاني الأخبار) ទំព័រ ១២៦ ហ្វាឌីស្ត្រ ១

عنه: مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ، عَمَّنْ ذَكَرَهُ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ زَيْدِ الشَّحَامِ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) يَقُولُ، «إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى اتَّخَذَ إِبْرَاهِيمَ (عليه السلام) عَبْدًا قَبْلَ أَنْ يَتَّخِذَهُ نَبِيًّا، وَ إِنَّ اللَّهَ اتَّخَذَهُ نَبِيًّا قَبْلَ أَنْ يَتَّخِذَهُ رَسُولًا، وَ إِنَّ اللَّهَ اتَّخَذَهُ رَسُولًا قَبْلَ أَنْ يَتَّخِذَهُ خَلِيلًا، وَ إِنَّ اللَّهَ اتَّخَذَهُ خَلِيلًا قَبْلَ أَنْ يَجْعَلَهُ إِمَامًا، فَلَمَّا جَمَعَ لَهُ الْأَشْيَاءَ قَالَ: إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا».

លោក (គឺអាល័យ-គូឡែនី) បានថ្លែងតមកពីមូហ្វាម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អាល័យ-ហ្វាសាន តមកពីលោកអ្នកធ្វើសេចក្តី រាយការណ៍រឿងនេះតមកពីមូហ្វាម៉ាដ្ឋ ប៊ិន ខ័លីដូ តមកពីមូហ្វាម៉ាដ្ឋ ប៊ិន ស៊ុណាន តមកពីស៊ុយ៉ាដ្ឋ អាល័យ-ស្វាហ្វាដែលបានថ្លែងថាខ្ញុំបានឮអាចូ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه وآله} បានយកអ៊ីបរិហ្វីម ^{عليه السلام} ជាបាវមុនយកព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ជាព្រះសាស្តា ។ អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه وآله} បានយកព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ជាព្រះសាស្តាមុនយកព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ជាស្វីលុល ។ អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه وآله} បានយកព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ជាស្វីលុលមុនយកព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ជាមិត្ត ។ អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه وآله} បានយកព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ជាមិត្តមុនយកព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ជាអ៊ីម៉ា ។ ដូច្នោះ លុះបានប្រមូលសព្វគ្រប់សម្រាប់ព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ហើយ ទើបអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه وآله} មានព្រះបន្ទូលថា៖ "[២:១២៤] អញនឹងតែងតាំងអ្នកជាអ៊ីម៉ាសម្រាប់មនុស្ស ។"

قَالَ: «فَمِنْ عِظَمِهَا فِي عَيْنِ إِبْرَاهِيمَ (عليه السلام): قَالَ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِي قَالَ لَا يِنَالُ عَهْدِي الطَّالِمِينَ قَالَ لَا يَكُونُ السَّفِيهَةَ إِمَامَ التَّقِيَّ».

អ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថា៖ "អ្វីដែលធំបំផុតសម្រាប់អ៊ីបរហ៊ូម ^{عليه} គឺ៖ [២:១២៥] គេ (គឺអ៊ីបរហ៊ូម) បានទូល ថា៖ "តើនៅក្នុងបណ្តាកូនចៅទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំដែរទេ?" ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "កិច្ចសន្យារបស់ អញមិនទាក់ទងនឹងពួកទុច្ចរិតទេ ។" បុគ្គលចោលម្សៀតមិនអាចធ្វើជាអ៊ីម៉ារបស់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធា ជ្រះថ្លាបានទេ ។" (الكافي 1: 2 / 133)

وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنَاً وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى وَعَهِدْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿١٢٥﴾

១២៥. កាលយើងបានធ្វើឲ្យព្រះមហាវិមាន (គឺកាក្នុងបាត្រ) ទៅជាកន្លែងជួបជុំគ្នាសម្រាប់មនុស្សនិង[ជាកន្លែងប្រកបដោយ]សុវត្ថិភាព [យើងមានតម្រាស់ថា៖] "ចូរពួកអ្នកយកកន្លែងដែលអ៊ីបរហ៊ូម បានឈរនោះជាកន្លែងធ្វើនមស្ការ ។" យើងបានផ្តើមអ៊ីម៉ារបរហ៊ូមនិងអ៊ីសម៉ាអ៊ីលថា៖ "ចូរអ្នក ទាំងពីរជម្រះបន្ទុកព្រះមហាវិមានអញ សម្រាប់នរណាទាំងឡាយដែលដើរឆ្ងល់ជុំវិញ សម្រាប់ នរណាទាំងឡាយដែលចូលកាន់កន្លែងស្ងប់ដើម្បីរកធម៌ សម្រាប់នរណាទាំងឡាយដែលបង្ហោន កាយ (គឺរុក្ខ) សម្រាប់នរណាទាំងឡាយដែលក្រាបប្រណិប័តន៍ (គឺស៊ូយូដូ) ។"

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفَضِيلِ، عَنْ أَبِي الصَّبَّاحِ الْكِنَانِيِّ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) عَنْ رَجُلٍ نَسِيَ أَنْ يُصَلِّيَ الرَّكَعَتَيْنِ عِنْدَ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ (عليه السلام) فِي طَوَافِ الْحَجِّ وَالْعُمْرَةِ؟ فَقَالَ: «إِنْ كَانَ بِالْبَلَدِ صَلَّى رَكَعَتَيْنِ عِنْدَ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ (عليه السلام)، فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَقُولُ: وَ اتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى وَ إِنْ كَانَ قَدِ ارْتَحَلَ فَلَا أَمْرُ أَنْ يَرْجِعَ».

មូហាំម៉ាដូ បឺន យ៉ាក្នុងបាត្របានថ្លែងតមកពីមូហាំម៉ាដូ បឺន យ៉ាស្ទុយ៉ា តមកពីអាស្ទុយ៉ា បឺន មូហាំម៉ាដូ តមកពីមូហាំម៉ាដូ បឺន អ៊ីសម៉ាអ៊ីល តមកពីមូហាំម៉ាដូ បឺន ហ្វាដូល តមកពីអាច្ចី ស្លប់បាស្ទុ អាស់- កាលានីដែលបានថ្លែងថាខ្ញុំបានសួរអាច្ចី អាប់ខុលឡោះហ្វី ^{صلوات الله عليه} អំពីអ្នកដែលភ្លេចធ្វើនមស្ការពីរក៏អុត្តុ នៅឯកន្លែងអ៊ីបរហ៊ូម ^{عليه} ឈរ (គឺម៉ាកូម អ៊ីបរហ៊ូម) នៅពេលដើរឆ្ងល់ (គឺភ្នំវ៉ាហ្វា) ពេលបំពេញពិធី ហ្វាចូនិងអ៊ីម៉េ: ត្រី? ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថា៖ "បើអ្នកនោះនៅក្នុងស្រុក អ្នកនោះគប្បីធ្វើនមស្ការពីរ ក៏អុត្តុនៅឯកន្លែងអ៊ីបរហ៊ូមឈរ (គឺម៉ាកូម អ៊ីបរហ៊ូម) ព្រោះអស់ឡោះហ្វី ^{عليه} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:១២៥] ចូរពួកអ្នកយកកន្លែងដែលអ៊ីបរហ៊ូមបានឈរនោះជាកន្លែងធ្វើនមស្ការ ។ បើអ្នកនោះបាន ចាកចេញហើយ គេមិនដាក់បញ្ជាឲ្យអ្នកនោះត្រឡប់មកវិញទេ ។" (الكافي 4: 1 / 425)

عَنِ الْحَلْبِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ رَجُلٍ طَافَ بِالْبَيْتِ طَوَافَ الْفَرِيضَةِ فِي حَجٍّ كَانَ أَوْ عُمْرَةٍ وَ جَهَلَ أَنْ يُصَلِّيَ رَكَعَتَيْنِ عِنْدَ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: يُصَلِّيَهَا وَ لَوْ بَعْدَ أَيَّامٍ لِأَنَّ اللَّهَ يَقُولُ « وَ اتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى » . (التفسير للعباشي) , ج 1 , ص 58

អាស់-ហ្វាល់បឺបានថ្លែងតមកពីអាច្ចី អាប់ខុលឡោះហ្វី ^{صلوات الله عليه} ថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه} អំពីអ្នកធ្វើភ្នំវ៉ាហ្វា គឺភ្នំវ៉ាហ្វាហ្វារនៅពេលធ្វើពិធីហ្វាចូឬអ៊ីម៉េ: ត្រី អ្នកនោះមិនដឹងទេថាត្រូវស្ទើរឡាត្តុពីរក៏អុត្តុនៅម៉ាកូម

អ៊ីបរហ្គីម ។ ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានវចនៈថា៖ "អ្នកនោះគប្បីស្ម័គ្រចិត្តទាំងពីររក់អុកត្តនេះ ទោះជាបន្ទាប់ពីច្រើន ថ្ងៃមកហើយក៏ដោយ ព្រោះអល់ឡោះហ្គ័ وَعَلَى មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:១២៥] ចូរពួកអ្នកយកកន្លែងដែល អ៊ីបរហ្គីមបានឈរនោះជាកន្លែងធ្វើនមស្ការ ។" (92/ 58 :1 (تفسير العياشي

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: قَالَ الصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «يَعْنِي نَحْيًا عَنْهُ الْمُشْرِكِينَ». وَ قَالَ: «لَمَّا بَنَى إِبْرَاهِيمُ الْبَيْتَ وَ حَجَّ النَّاسُ، شَكَتِ الْكَعْبَةُ إِلَى اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى مَا تَلَقَّاهُ مِنْ أَيْدِي الْمُشْرِكِينَ وَ أَنْفَاسِهِمْ، فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهَا، قِرْئِي كَعْبَتِي، فَإِنِّي أَنْعُثُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ قَوْمًا يَنْتَظِفُونَ بِفُضْبَانِ الشَّجَرِ وَ يَتَخَلَّلُونَ». (تفسير القمي 1:59)**

អាលី ប៊ិន អ៊ីបរហ្គីមបានថ្លែងថាអាល់-ស្ម័គ្រចិត្ត صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានវចនៈថា៖ "នេះមានន័យថាពួកពហុទេពនិយម តែងតែរស់នៅជុំវិញនោះ ។" ហើយព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានវចនៈថា៖ "កាលអ៊ីបរហ្គីម وَعَلَى បានសាងសង់ព្រះ មហាវិមាន (គឺកាក្កុបាស៊ូ) មនុស្សបានមកធ្វើពិធីហូរចូល កាក្កុបាស៊ូបានត្អូញត្អែរដាក់អល់ឡោះហ្គ័ وَعَلَى អំពី ការទទួលរងដែនិងការដកដង្ហើមចេញចូលរបស់ពួកពហុទេពនិយម ។ ដូច្នោះអល់ឡោះហ្គ័ وَعَلَى បានបើកឲ្យ កាក្កុបាស៊ូដឹងថា៖ "បន្តិចទៀត កាក្កុបាស៊ូអញ وَعَلَى អើយ អញ وَعَلَى នឹងចាត់បញ្ជូននាអរសានកាលនូវប្រជា រាស្ត្រមួយដែលនឹងជម្រះសម្អាតដោយមែកឈើតូចៗ (គឺដុសធ្មេញ) ដែលចាក់ធ្មេញ ។"

(تفسير القمي 1: 59)

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ حُمَيْدِ بْنِ زَيَْادٍ، عَنِ ابْنِ سَمَاعَةَ، عَنْ عَيْرٍ وَاحِدٍ، عَنْ أَبِي بَنِ عُثْمَانَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَلْبِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام)، قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ فِي كِتَابِهِ: طَهَّرَ بَيْتِي لِلطَّائِفِينَ وَ الْقَائِمِينَ وَ الرَّكَّعِ السُّجُودِ فَيَنْبَغِي لِلْعَبْدِ أَنْ لَا يَدْخُلَ مَكَّةَ إِلَّا وَ هُوَ طَاهِرٌ، فَدُ غَسَلَ عَرَفَةَ وَ الْأَدَى وَ تَطَهَّرَ».

មូហាំម៉ាដ ប៊ិន យ៉ាក្កុបបានថ្លែងតមកពីហ្គាមីដូ ប៊ិន ស៊ីយ៉ាដូ តមកពីអ៊ីបនូ សាម៉ាអុស៊ូ តមកពីម្នាក់ ទៀត តមកពីអាបាន ប៊ិន អ៊ីស្តម៉ាន តមកពីមូហាំម៉ាដ ប៊ិន អាល់-ហ្គាល់ប៊ី តមកពីអាច្វី អាប់ខុលឡោះហ្គ័ وَعَلَى ដែលមានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្គ័ وَعَلَى មានព្រះបន្ទូលនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ وَعَلَى ថា៖ [២:១២៥] ចូរពួកអ្នកយកកន្លែងដែលអ៊ីបរហ្គីម បានឈរនោះជាកន្លែងធ្វើនមស្ការ ។" យើងបាន ផ្តែផ្តាំអ៊ីបរហ្គីមនិងអ៊ីសម៉ាអ៊ីលថា៖ "ចូរអ្នកទាំងពីរជម្រះបន្ទុកព្រះមហាវិមានអញ សម្រាប់នូវជន ទាំងឡាយដែលដើរធ្វើលជុំវិញ សម្រាប់នូវជនទាំងឡាយដែលចូលកាន់កន្លែងស្ងប់ដើម្បីរកធម៌ សម្រាប់នូវជនទាំងឡាយដែលបង្ហោនកាយ (គឺរុក្ខម្ភ) សម្រាប់នូវជនទាំងឡាយដែលក្រាបប្រណិប័តន៍ (គឺស្វ័យដូ) ។ អ្វីដែលល្អប្រសើរសម្រាប់បាវ គឺទាល់តែស្អាតសិនទើបចូលទៅក្នុងម៉ាកកាស៊ូបាន ឲ្យបាវ នោះសម្អាតកាយឲ្យអស់ញើស ព្រមទាំងឲ្យស្អាតប៉ែកនានានៃរាងកាយ ។" (3 /400 :4 (الكافي

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ ءَامَنَ مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ قَالَ وَ مَن كَفَرَ فَأَمَتَّعُهُ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٢٦﴾

១២៦. កាលអ៊ីបរហ្គីមបានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់អើយ សូមព្រះអង្គមេត្តាធ្វើឲ្យស្រុកនេះទៅជាស្រុកមួយ ដែលប្រកបដោយសន្តិសុខ សូមព្រះអង្គមេត្តាផ្តល់ផលនុផលដល់អ្នកស្រុកនេះដែលមានសទ្ធា ចំពោះអល់ឡោះហ្គ័និងថ្ងៃអរសាន ។" ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "អ្នកណាបដិសេធសទ្ធា អញ

នឹងឲ្យអ្នកនោះបានសេពសុខតែបន្តិចទេ ។ បន្ទាប់ពីនោះអញនឹងបង្ខំអ្នកនោះឲ្យទទួលទណ្ឌកម្ម ភ្លើងនរក ។ នេះគឺគោលដៅអាក្រក់ ។

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ غَالِبٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ رَجُلٍ، قَالَ: سَأَلْتُ عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: «وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ» قَالَ: «عَنِّي بِذَلِكَ مَنْ خَالَفَنَا مِنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ، وَكُلُّهُمْ يُخَالِفُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا فِي دِينِهِمْ»

ទទួលបានពីអាប់ខុលឡោះហ្ន៍ ប៊ិន ក្តីលិបដែលបានតំណាលតមកពីឪពុកលោកដែលបានតំណាលតមកពីបុរសម្នាក់ដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរ អាល្លី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាល់-ហ្វ្លៃសែនី صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៍ عنه [99:99] ពួកគេនឹងមិនឈប់ទាស់ទែងគ្នាទេ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "មានន័យថាបុគ្គលរបស់សហគមន៍នេះដែលប្រឆាំងយើង عليهم السلام ហើយបុគ្គលទាំងអស់នេះឈ្លោះគ្នាឯងអំពីសាសនាឯង ។

وَأَمَّا قَوْلُهُ: «إِلَّا مِنْ رَحِمِ رَبِّكَ وَ لِدَيْكَ خَلَقَهُمْ» فَأُولَئِكَ أَوْلِيَاؤُنَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ، وَ لِدَيْكَ خَلَقَهُمْ مِنَ الطَّيِّبَةِ الطَّيِّبَةِ، أَمَا تَسْمَعُ لِقَوْلِ إِبْرَاهِيمَ: «رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَ ارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ آمَنَ مِنْهُمْ بِاللَّهِ» - قَالَ - إِيَّانَا عَنِّي وَ أَوْلِيَاءَهُ وَ شِيعَتَهُ وَ شِيعَةَ وَصِيِّهِ، قَالَ: «وَ مَنْ كَفَرَ فَأَمَّتْهُ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَى عَذَابِ النَّارِ» - قَالَ - عَنِّي بِذَلِكَ وَ اللَّهِ مَنْ جَحَدَ وَصِيَّهُ وَ لَمْ يَتَّبِعْهُ مِنْ أُمَّتِهِ، وَ كَذَلِكَ وَ اللَّهِ حَالُ هَذِهِ الْأُمَّةِ». (تفسير العياشي 2/82: 164)

រីឯព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៍ عنه [99:99] រៀបរយតែនូវជនណាដែលព្រះម្ចាស់អ្នកបានប្រោសប្រណីដើម្បីប្រការនោះឯងបានជាព្រះអង្គបង្កើតពួកគេមក ពួកគេជាមិត្តយើង عليهم السلام ដែលជាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា អាស្រ័យហេតុនេះឯងដែលអល់ឡោះហ្ន៍ عنه បានបង្កើតពួកគេមកពីដីឥដ្ឋល្អ ។ លោកមិនបានឮសម្តីរបស់អ៊ីបរហ្វីម عليه السلام ទេ [2:92] ព្រះម្ចាស់អើយ សូមព្រះអង្គមេត្តាធ្វើឲ្យស្រុកនេះទៅជាស្រុកមួយដែលប្រកបដោយសន្តិសុខ សូមព្រះអង្គមេត្តាផ្តល់ផលានុផលដល់អ្នកស្រុកនេះដែលមានសទ្ធាចំពោះអល់ឡោះហ្ន៍? មានន័យថាយើង عليهم السلام មិត្តទាំងឡាយរបស់អ៊ីបរហ្វីម عليه السلام ស្តីអូសព្រះអង្គ عليه السلام និងស្តីអូសរបស់អ្នកស្នង عليه السلام ព្រះអង្គ عليه السلام ។ [2:92] ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "អ្នកណាបដិសេធសទ្ធា អញនឹងឲ្យអ្នកនោះបានសេពសុខតែបន្តិចទេ ។ បន្ទាប់ពីនោះអញនឹងបង្ខំអ្នកនោះឲ្យទទួលទណ្ឌកម្មភ្លើងនរក ។ សូមស្ស្រងចំពោះអល់ឡោះហ្ន៍ عنه មានន័យថាបុគ្គលទាំងឡាយដែលប្រយុទ្ធតទល់អ៊ីបរហ្វីម عليه السلام និងអ្នកស្នង عليه السلام ព្រះអង្គ عليه السلام ហើយមិនតាមព្រះអង្គ عليه السلام ទេ ក្នុងសហគមន៍ព្រះអង្គ عليه السلام ។ សហគមន៍នេះស្រដៀងនោះដែរ ។" (2/82: 164) (تفسير العياشي)

أَبُو عَلِيٍّ الطَّبْرَسِيُّ فِي (مَجْمَعِ الْبَيَانِ)، قَالَ: رُوِيَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «أَنَّ الْمُرَادَ بِذَلِكَ أَنَّ الثَّمَرَاتِ تُحْمَلُ إِلَيْهِمْ مِنَ الْأَقَاقِي».

អាហ្វិ អាល្លី អាល់-ត្តីបារស៊ីបានថ្លែងនៅក្នុងសាត្រា ម៉ាច្ចុម៉ាក្ត អាល់-បាយ៉ាន ថាគេបានថ្លែងតមកពីអាហ្វិ យ៉ាក្តហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "នេះមានន័យថាផលានុផលដែលគេបាននាំមកឲ្យបុគ្គលមកពីជើងមេឃ ។"

و رُوِيَ عَنِ الصَّادِقِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) أَنَّهُ قَالَ: «إِنَّمَا هِيَ ثَمَرَاتُ الْقُلُوبِ، أَي حَبِّبَهُمْ إِلَى النَّاسِ لِيَتَوَلَّوْا إِلَيْهِمْ». (مجمع البيان 1:387)**

គេបានថ្លែងតមកពីអាល់-ស្វ័ឌ្វិក្ខ័ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ដែលមានរចនៈថា៖ "នេះគឺផលានុផលនៃបេះដូង ពោលគឺ បុគ្គល عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ដែលមនុស្សទាំងឡាយត្រូវស្រឡាញ់ដោយស្មោះដើម្បីបានរង្វាន់ ។" (مجمع البيان : 1 : 387)

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾

១២៧. កាលអ៊ីប្រាអ៊ីមនិងអ៊ីសម៉ាអ៊ីលបានលើកគ្រឹះព្រះមហាវិមាន (គឺកាក្កុបាស្ត) ឡើង [អ្នកទាំងពីរបានទូលថា៖] ព្រះម្ចាស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអើយ សូមព្រះអង្គទទួលពីអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ [នូវសំណង់នេះ] ។ ពិតណាស់ព្រះអង្គទ្រង់សវនាការ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណ ។

មើលអាយ៉ាស្ត ១២៩ ។

رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ وَمَنْ ذُرِّيَّتَنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾

១២៨. ព្រះម្ចាស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអើយ សូមព្រះអង្គមេត្តាឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទាំងពីរបាននៅក្នុងចំណុះព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គមេត្តាឲ្យបណ្តាកូនចៅអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានទៅជាសហគមន៍មួយដែលនៅក្នុងចំណុះព្រះអង្គ ។ សូមព្រះអង្គមេត្តាបង្ហាញអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនូវរបៀបធ្វើសក្ការៈរបស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមព្រះអង្គមេត្តាប្រោសប្រណីអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ពិតណាស់ព្រះអង្គទ្រង់ប្រោសប្រណី ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

មើលអាយ៉ាស្ត ១២៩ ។

رَبَّنَا وَأَبْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾

១២៩. ព្រះម្ចាស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអើយ សូមព្រះអង្គមេត្តាចាត់បញ្ជូនសាស្ត្រាមួយអង្គក្នុងចំណោមពួកគេទៅរកពួកគេ ដើម្បីនឹងឲ្យសាស្ត្រានោះថ្លែងព្រះឱង្ការព្រះអង្គប្រាប់ពួកគេ បង្ហាត់បង្រៀនព្រះគម្ពីរនិងព្រះប្រាជ្ញាញាណដល់ពួកគេ និងជម្រះបន្ទុកពួកគេ ។ ពិតណាស់ព្រះអង្គមានព្រះមហិទ្ធិបូទិ៍ ព្រះអង្គគឺព្រះមុនិរាជ ។

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، وَ الْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَبْدِوَيْهِ بْنِ عَامِرٍ، وَ مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، جَمِيعًا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي نَصْرٍ، عَنْ أَبِي بَانَ بْنِ عُثْمَانَ، عَنْ عُقْبَةَ بْنِ بَشِيرٍ، عَنْ أَحَدِهِمَا (عليهما السلام)، قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ أَمَرَ إِبْرَاهِيمَ (عليهما السلام) بِنَاءِ الْكَعْبَةِ، وَ أَنْ يَرْفَعَ قَوَاعِدَهَا وَ يُرِيَ النَّاسَ مَنَاسِكَهُمْ، فَبَنَى إِبْرَاهِيمُ وَ إِسْمَاعِيلُ (عليهما السلام) الْبَيْتَ كُلَّ يَوْمٍ سَافَأً حَتَّى انْتَهَى إِلَى مَوْضِعِ الْحَجْرِ الْأَسْوَدِ.»

មូហាំម៉ាដ្ត ប៊ីន យ៉ាក្កុបបានថ្លែង [...] តមកពីអ៊ីក្វ័បាស្ត អ៊ីបន្ត បាស្ត្រៀវដែលបានថ្លែងតមកពីអ៊ីម៉ា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មួយអង្គ (គឺអ៊ីម៉ាទី៥ ឬ ទី៦) ដែលមានរចនៈថាអាល់ឡោហ៍បានបញ្ជាឲ្យអ៊ីប្រាអ៊ីម عَلَيْهِمُ السَّلَامُ សាងសង់

កាក្នុងបាស្ត ឲ្យលើកគ្រឹះកាក្នុងបាស្ត ឲ្យបង្ហាញមនុស្សទាំងឡាយនូវពិធីនានារបស់សាសនាពួកគេ ។ ដូច្នោះអ៊ីបរហ្គីម^{عليه السلام} និងអ៊ីសម៉ាអ៊ីល^{عليه السلام} បានសាងព្រះមហាវិមានរៀងរាល់ថ្ងៃ លុះបានចប់ត្រង់កន្លែងថ្ម ខ្មៅ ។"

وَ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عليه السلام) «فَنَادَى أَبُو قُبَيْسٍ إِبْرَاهِيمَ (عليه السلام): إِنَّ لَكَ عِنْدِي وَدِيعَةً فَأَعْطَاهُ الْحَجَرَ، فَوَضَعَهُ مَوْضِعَهُ، ثُمَّ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ (عليه السلام) أَدَانَ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ، فَقَالَ: أَيُّهَا النَّاسُ، إِنِّي إِبْرَاهِيمُ خَلِيلُ اللَّهِ، وَ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَحُجُّوا هَذَا الْبَيْتَ فَحُجُّوهُ، فَأَجَابَهُ مَنْ يَحُجُّ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَ كَانَ أَوَّلَ مَنْ أَجَابَهُ مِنْ أَهْلِ الْيَمَنِ.

អាច្និ យ៉ាក្នុងហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អ៊ីបរហ្គីមក៏បានប្រាប់អាច្និ គូបៃស៍ (គឺឈ្មោះរបស់ទូលមួយ) ថា៖ "អ្នកមាននូវបញ្ជីមួយរបស់ខ្ញុំ^{عليه السلام} ។" វាក៏បានឲ្យថ្មខ្មៅនោះមកអ៊ីបរហ្គីម^{عليه السلام} អ៊ីបរហ្គីម^{عليه السلام} ក៏បានដាក់ ថ្មខ្មៅនោះក្នុងកន្លែងវា ។ បន្ទាប់មកអ៊ីបរហ្គីម^{عليه السلام} បានប្រកាសហៅមនុស្សទាំងឡាយមកធ្វើពិធីហ្វាច្ន ថា៖ "ប្រជាពលរដ្ឋអើយ ខ្ញុំ^{عليه السلام} អ៊ីបរហ្គីម^{عليه السلام} មិត្តរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ^{وَعَزَّ وَجَلَّ} ! អល់ឡោះហ្គ័រ^{وَعَزَّ وَجَلَّ} បានដាក់ព្រះបញ្ជា លើអស់លោកថាអស់លោកតប្តីធ្វើពិធីហ្វាច្ននៅឯព្រះមហាវិមាននេះ ។ ដូច្នោះចូរអស់លោកធ្វើទៅ!" ដូច្នោះអ្នកណាបំពេញពិធីហ្វាច្នរហូតដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ អ្នកនោះឆ្លើយតបអ៊ីបរហ្គីម^{عليه السلام} ។ បុគ្គលជំនុំជម្រះ បង្អស់ដែលឆ្លើយតបអ៊ីបរហ្គីម^{عليه السلام} គឺពួកអ្នកស្រុកយេមេន ។" (الكافي 4/205 :4)

الْعِيَّاشِيُّ: عَنِ الْمُنْذِرِ الثَّوْرِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنِ الْحَجْرِ. فَقَالَ: «نَزَلَتْ ثَلَاثَةٌ أَحْجَارٍ مِنَ الْجَنَّةِ: الْحَجْرُ الْأَسْوَدُ اسْتَوْدَعَهُ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وَ مَقَامُ إِبْرَاهِيمَ، وَ حَجْرُ بَنِي إِسْرَائِيلَ».

អាស់-អ៊ែយ៉ាស្តីបានថ្លែងតមកពីអាស់-ម៉ាន់ស្វាវ អាស់-ស្វោវី តមកពីអាច្និ យ៉ាក្នុងហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} ថាខ្ញុំបានសួរ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីថ្ម[ខ្មៅ] ។ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ថ្មបីបានចុះមកពីឋានសួគ៌គឺ៖ ថ្មដែលគេបាន ប្រគល់ឲ្យអ៊ីបរហ្គីម^{عليه السلام} កន្លែងឈររបស់អ៊ីបរហ្គីម^{عليه السلام} និងថ្មរបស់កូនចៅអ៊ីសរអ៊ីល ។"

قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «إِنَّ اللَّهَ اسْتَوْدَعَ إِبْرَاهِيمَ الْحَجَرَ الْأَبْيَضَ، وَ كَانَ أَشَدَّ بَيَاضاً مِنَ الْقَرَّاطِيسِ، فَاسْوَدَّ مِنْ خَطَايَا بَنِي آدَمَ».

(تفسير العيَّاشي 93/59 :1)**

អាច្និ យ៉ាក្នុងហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្គ័រ^{وَعَزَّ وَجَلَّ} បានប្រគល់ថ្មសឲ្យអ៊ីបរហ្គីម^{عليه السلام} ។ ថ្មនោះស ណាស់ លើសសន្លឹកក្រដាសទៅទៀត តែវាទៅជាខ្មៅដោយសារបាបរបស់ពួកកូនចៅអាដាំ^{عليه السلام} ។" (تفسير العيَّاشي 93/59 :1)

عَنْ أَبِي سَلَمَةَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ الْحَجَرَ الْأَسْوَدَ مِنَ الْجَنَّةِ لِآدَمَ، وَ كَانَ الْبَيْتُ ذُرَّةً بَيَاضاً فَرَفَعَهُ اللَّهُ إِلَى السَّمَاءِ وَ بَقِيَ أَساسُهُ، فَهُوَ حَيَالٌ هَذَا الْبَيْتِ».

អាច្និ សាឡាម៉ាស្តបានថ្លែងតមកពីអាច្និ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្គ័រ^{وَعَزَّ وَجَلَّ} បាន ដាក់ថ្មខ្មៅចុះមកឲ្យអាដាំ^{عليه السلام} មកពីឋានសួគ៌ រីឯព្រះមហាវិមានជាត្បូងស ។ អល់ឡោះហ្គ័រ^{وَعَزَّ وَجَلَّ} បានលើកវា

ឡើងទៅលើមេឃ នៅសល់តែគ្រឹះវាទេ ។ គ្រឹះនេះនៅជុំវិញព្រះមហាវិមាននេះ (គឺកាក្កុបាស្ត) ។"

وَقَالَ: «يَدْحُلُهُ كُلَّ يَوْمٍ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ، لَا يَزِجُغُونَ إِلَيْهِ أَبَدًا، فَأَمَرَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْمَاعِيلَ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ) أَنْ يَتَيْنَا الْبَيْتَ عَلَى الْقَوَاعِدِ». (تفسير العياشي 60 / 98 :1)**

អាច្និ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "រៀងរាល់ថ្ងៃទេវតាចិតសិបពាន់អង្គចូលទៅកន្លែងគ្រឹះនោះ មិនត្រឡប់មកវិញឡើយ ។ ដូច្នោះអស់ឡោះហ្ន៎^{عز} បានបញ្ជាអ៊ីបរហ្ន៎^{عليه السلام} និងអ៊ីសម៉ាអ៊ីល^{عليه السلام} ឲ្យសាងសង់ព្រះមហាវិមាននៅលើគ្រឹះនោះ ។" (1/ 60 :98) (تفسير العياشي)

عَنْ أَبِي الْوَرْقَاءِ، قَالَ: فُلْتُ لِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) أَوَّلَ شَيْءٍ نَزَلَ مِنَ السَّمَاءِ، مَا هُوَ؟ قَالَ: «أَوَّلُ شَيْءٍ نَزَلَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ فَهُوَ الْبَيْتُ الَّذِي بَمَكَّةَ، أَنْزَلَهُ اللَّهُ بِأُفُوتَةِ حَمْرَاءَ، فَفَسَقَ قَوْمٌ نُوحٍ فِي الْأَرْضِ، فَرَفَعَهُ حَيْثُ يَقُولُ: "وَ إِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَ إِسْمَاعِيلُ"». (تفسير العياشي 60 / 100 :1)**

អាច្និ អាល់-វ៉ារក្វីអ៊ីបានថ្លែងថាខ្ញុំបានទូលអាល្លោះ^{صلوات الله عليه والسلام} មិន អាច្និ ត្ថិតិប^{عليه السلام} ថាអ្វីទៅវត្តដំបូងបង្អស់ដែលចុះមកពីលើមេឃនោះ? ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "វត្តដំបូងបង្អស់ដែលចុះមកពីលើមេឃមកឯផែនដីនោះគឺព្រះមហាវិមានដែលនៅឯម៉ាកកាស្ត (គឺកាក្កុបាស្ត) ។ អស់ឡោះហ្ន៎^{عز} បានដាក់វាចុះមកជាក្បួងក្រហម ។ ប្រជារាស្ត្ររបស់នុះហ្ន៎^{عليه السلام} បានប្រព្រឹត្តល្មើសនៅលើផែនដី ដូច្នោះអស់ឡោះហ្ន៎^{عز} បានលើកវាឡើងទៅលើ ត្រង់កន្លែងអស់ឡោះហ្ន៎^{عز} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:១២៧] កាលអ៊ីបរហ្ន៎^{عليه السلام} និងអ៊ីសម៉ាអ៊ីល^{عليه السلام} បានលើកគ្រឹះព្រះមហាវិមានឡើង ។" (1/ 60 :100) (تفسير العياشي)

عَنْ أَبِي عَمْرٍو الرُّبَيْرِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: فُلْتُ لَهُ: أَحْبَبْتَنِي عَنْ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَ السَّلَامُ)، مَنْ هُمْ؟ قَالَ: «أُمَّةٌ مُحَمَّدٍ بَنُو هَاشِمٍ خَاصَّةً». فُلْتُ: فَمَا الْحُجَّةُ فِي أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ أَنَّهُمْ أَهْلُ بَيْتِهِ الَّذِينَ دَكَرْتَ ذُونَ غَيْرِهِمْ؟ قَالَ: «قَوْلُ اللَّهِ: "وَ إِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَ إِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ" * رَبَّنَا وَ اجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ وَ مِنْ دُرِّتَيْنَا أُمَّةٌ مُسْلِمَةٌ لَكَ وَ أَرْنَا مَنَاسِكَنَا وَ تَبَّ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ".

អាច្និ អ៊ុរ អាល់-ស្វីបែរីបានថ្លែងតមកពីអាច្និ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} ថាខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "សូមព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} អធិប្បាយឲ្យទូលបង្គំបានជ្រាបអំពីសហគមន៍របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ^{عليه وآله} ផង តើពួកគេជាអ្នកណា?" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "សហគមន៍របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ^{عليه وآله} គឺកុលសម្ព័ន្ធហ្វាស្ត្រិយជាពិសេស ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ភ័ស្តុតាងអ្វីពាក់ព័ន្ធនឹងសហគមន៍របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ^{عليه وآله} ដែលបញ្ជាក់ថាពួកគេជាព្រះរាជកុលដ្ឋាន^{عليه وآله} របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ^{عليه وآله} ដែលគេបានចែងនោះ ក្រៅពីអ្នកឯទៀត?" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎^{عز} [២:១២៧] កាលអ៊ីបរហ្ន៎^{عليه السلام} និងអ៊ីសម៉ាអ៊ីល^{عليه السلام} បានលើកគ្រឹះព្រះមហាវិមាន (គឺកាក្កុបាស្ត) ឡើង [អ្នកទាំងពីរបានទូលថា៖] ព្រះម្ចាស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអើយ សូមព្រះអង្គទទួលពីអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ[ទ្រូលសំណង់នេះ] ។ ពិតណាស់ព្រះអង្គទ្រង់សវនាការ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណ ។ [២:១២៨] ព្រះម្ចាស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអើយ សូមព្រះអង្គមេត្តាឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទាំងពីរបាននៅក្នុងចំណុះព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គមេត្តាឲ្យបណ្តាកូនចៅអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានទៅជាសហគមន៍មួយដែលនៅក្នុងចំណុះព្រះអង្គ ។ សូមព្រះអង្គមេត្តាបង្ហាញអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនូវរបៀបធ្វើសក្តារៈរបស់

អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមព្រះអង្គមេត្តាប្រោសប្រណីអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ ពិតណាស់ព្រះអង្គទ្រង់
ប្រោសប្រណី ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

فَلَمَّا أَحَابَّ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ، وَجَعَلَ مِنْ ذُرِّيَّتِهِمْ أُمَّةً مُسْلِمَةً، وَبَعَثَ فِيهَا رَسُولًا مِنْهَا - يَعْنِي مِنْ تِلْكَ الْأُمَّةِ - يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ
وَ يُزَكِّيهِمْ وَ يُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَ الْحِكْمَةَ، وَ لَا يَتَّبِعُوا غَيْرَهُمْ، فَقَالَ: "وَ اجْنُبْنِي وَ بَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ * رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضَلُّنَّ كَثِيرًا مِنْ النَّاسِ فَمَنْ
تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي وَ مَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ" فَفِي هَذِهِ دَلَالَةٌ عَلَى أَنَّهُ لَا تَكُونُ الْأُمَّةُ وَ الْأُمَّةُ الْمُسْلِمَةُ الَّتِي بَعَثَ فِيهَا مُحَمَّدًا (صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ إِلَّا مِنْ ذُرِّيَّةِ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، لِقَوْلِهِ: "اجْنُبْنِي وَ بَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ"*. (تفسير العياشي 1: 101 / 60)**

កាលអស់ឡោះហ្ន៎បានឆ្លើយតបអ៊ីបរ៉ហ្ន៎មេត្តា និងអ៊ីសម៉ាអ៊ីល បានធ្វើឲ្យបណ្តាកូនចៅរបស់ព្រះ
អង្គទាំងពីរទៅជាសហគមន៍មុស្លីមមួយ (គឺអ្នកចុះចូល) បានចាត់បញ្ជូនមករកពួកគេនូវវិស្វល
មួយអង្គដែលជាសាលាហិតពួកគេ មានន័យមកពីសហគមន៍នោះតែម្តង ដោយសូត្រអាយ៉ាស្តុរបស់
អស់ឡោះហ្ន៎ឲ្យពួកគេដឹង ដើម្បីជម្រះបន្ទុកពួកគេនិងដើម្បីបង្អាតពួកគេឲ្យចេះដឹងព្រះគម្ពីរនិងព្រះ
ប្រាជ្ញាញាណ ។ អ៊ីបរ៉ហ្ន៎មេត្តាក៏បានប្រកាសហៅជាគ្រាទីពីរ បន្ទាប់ពីគ្រាទីមួយ សូមឲ្យពួកគេជម្រះ
បន្ទុកកាយចិត្តឲ្យជ្រះអស់កម្លែងពហុទេពនិយម លែងគោរពបូជារូបបដិមា ឲ្យពួកគេកែតម្រងខ្លួន និង
កុំឲ្យពួកគេតាមអ្នកផ្សេង ។ អ៊ីបរ៉ហ្ន៎មេត្តាបានទូលថា៖ "[១៤:៣៥] ហើយសូមព្រះអង្គព្រះមេត្តារារាំង
ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ និងកូនទាំងឡាយរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំពីការគោរពបូជារូបបដិមាទាំងឡាយផង ។
[១៤:៣៦] ពិតណាស់វាទាំងនេះបានធ្វើឲ្យមនុស្សភាគច្រើនវង្វេង ។ អ្នកណាតាមទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ អ្នក
នោះជាគ្មារបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ រីឯអ្នកណាមិនស្តាប់បង្គាប់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទេ ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះ
ខន្តីអភ័យទោស ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះករុណាប្រណី ។ ដូច្នេះនៅក្នុងអាយ៉ាស្តុទាំងនេះមាននូវភ័ស្តុតាង
បញ្ជាក់ឲ្យដឹងថាពួកគេ (គឺមុស្លីមទូទៅ) មិនអាចទៅជាអ៊ីម៉ានិងទៅជាសហគមន៍មុស្លីម (គឺអ្នកចុះចូល)
បានទេ គឺសហគមន៍ដែលគេបានចាត់បញ្ជូនមូហាំម៉ាដ្ឋមករកនោះ លើកលែងតែព្រះរាជបុត្ររាជ
នក្តា របស់អ៊ីបរ៉ហ្ន៎មេត្តាប៉ុណ្ណោះដោយផ្អែកលើព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎មួយនេះគឺ៖ [១៤:៣៥]
ហើយសូមព្រះអង្គព្រះមេត្តារារាំងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ និងកូនទាំងឡាយរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំពីការគោរព
បូជារូបបដិមាទាំងឡាយផង ។" (101/ 60 : 1) (تفسير العياشي)

وَمَنْ يَرْغَبُ عَنِ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدْ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ
الصَّالِحِينَ ﴿١٣٠﴾

១៣០. អ្នកណាទៅដែលគេចេញពីសាសនារបស់អ៊ីបរ៉ហ្ន៎មេត្តា ក្រៅពីជនភ្នើភ្នើនោះ? យើងបានជ្រើស
រើសគេក្នុងលោកនេះ នាលោកមុខគេជាម្នាក់ក្នុងចំណោមសត្វការីទាំងឡាយ ។

មើលអាយ៉ាស្តុ ១៣២ ។

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمَ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٣١﴾

១៣១. កាលព្រះម្ចាស់គេមានព្រះបន្ទូលប្រាប់គេថា៖ "ចូរអ្នកចុះចូល ។" គេបានទូលថា៖ "ទូលព្រះបង្គំ

ជាខ្ញុំសូមចុះចូលចំពោះព្រះម្ចាស់ពិភពទាំងពួង ។"

មើលអាយ៉ាស្ក់ ១៣២ ។

وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمَ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يٰبَنِيَّ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ لَكُمُ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٢﴾
១៣២. អ៊ីបរ៉េហ្គឹមបានផ្តើមកូនៗគេរឿងនេះ យ៉ាក្តីគូប[ក៏បានផ្តើមកូនៗនេះ]ផងដែរ[ថា៖] "កូនៗអើយ ពិតណាស់អល់ឡោះហ្វីបានជ្រើសរើសព្រះសាសនាឲ្យកូនៗ ដូច្នោះចូរកូនៗកុំស្លាប់ដោយមិន បានទៅជាមុស្លីមឡើយ (គឺអ្នកចុះចូល) ។"

ابْنُ بَابُوَيْهٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرَانَ الدَّقَائِقِ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا حَمْرَةُ ابْنُ الْقَاسِمِ الْعَلَوِيُّ الْعَبَّاسِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ مَالِكِ الْكُوفِيِّ الْفَرَارِيِّ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ زَيْدِ الرَّيَّانِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ زَيْدِ الْأَزْدِيِّ، عَنِ الْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ، عَنِ الصَّادِقِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) - فِي حَدِيثٍ لَهُ [ذَكَرَ فِيهِ الْكَلِمَاتُ الَّتِي ابْتَلَى اللَّهُ بِهَا إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)] - قَالَ: «تَمَّ اسْتِجَابَةُ اللَّهِ دَعْوَتَهُ حِينَ قَالَ: رَبِّ ارْنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَى» وَ هَذِهِ آيَةٌ مُتَشَابِهَةٌ، وَ مَعْنَاهَا أَنَّهُ سَأَلَ عَنِ الْكَيْفِيَّةِ، وَ الْكَيْفِيَّةُ مِنْ فَعَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ جَلَّ، مَتَى لَمْ يَعْلَمْهَا الْعَالَمُ لَمْ يَلْحَقْهُ عَيْبٌ، وَ لَا عَرَضَ فِي تَوْحِيدِهِ نَقْصٌ، فَقَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: "أَمْ لَمْ تُؤْمِنْ قَالَ بَلَى".

អ៊ីបរ៉េហ្គឹម បាបាអ៊ីហ្វីបានផ្តើមកូនៗ ប៊ីន អាយ៉ាស្ក់ ប៊ីន មូហាំម៉ាដ្ក់ ប៊ីន អ៊ីមរ៉េនបានផ្តើមប្រាប់យើងតមកពី [...] អាល់-មូហាដ្ក់ដ្កល់ ប៊ីន អ៊ីមរ៉េ តមកពីអាល់-ស្វ័ឌ្កុ យ៉ាក្តីហ្វារ ប៊ីន មូហាំម៉ាដ្ក់ដែលមានរចនា៖ នៅក្នុងហ្វាត្វាស្វ័ឌ្កុមូយស្កីអំពីរឿងអល់ឡោះហ្វីល្លងពិសោធន៍អ៊ីបរ៉េហ្គឹមស្តីថា៖ "បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្វី បានឆ្លើយតបការប្តឹងស្តង់របស់ព្រះអង្គកាលព្រះអង្គបានទូលថា៖ "[២:២៦០] "ព្រះម្ចាស់ អើយ សូមព្រះអង្គមេត្តាឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានឃើញផងថាព្រះអង្គឲ្យអ្នកស្លាប់ហើយនោះរស់ឡើង វិញបានដូចម្តេច ។" នេះគឺអាយ៉ាស្ក់ប្រៀបធៀប បានសេចក្តីថាអ៊ីបរ៉េហ្គឹមសូមឲ្យដឹងបែបបទគឺ បែបបទនៃទង្វើរបស់អល់ឡោះហ្វី កាលព្រះដ៏មានព្រះអភិញ្ញាមិនបានបង្អាត់បង្រៀនព្រះអង្គ ។ អ៊ីបរ៉េហ្គឹមចាប់កំហុសអល់ឡោះហ្វីមិនបានសោះ មិនឃើញថាអល់ឡោះហ្វីខ្លះខាតអ្វីសោះដែល អល់ឡោះហ្វីជាព្រះតែមួយគត់នោះ ។ ដូច្នោះអល់ឡោះហ្វីមានព្រះបន្ទូលថា៖ ព្រះអង្គមានព្រះ តម្រាស់ថា៖ "អ្នកមិនជឿទេឬ ?" គេបានទូលថា៖ "ជឿក្រាបទូល ។"

هَذِهِ شَرْطٌ عَامٌّ، لِمَنْ آمَنَ بِهِ، مَتَى سُئِلَ وَاحِدٌ مِنْهُمْ: "أَمْ لَمْ تُؤْمِنْ؟" وَجِبَ أَنْ يَفْهَمَ: بَلَى، كَمَا قَالَ إِبْرَاهِيمُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وَ لَمَّا قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لِجَمِيعِ أَرْوَاحِ بَنِي آدَمَ: "أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ فَأَلَوْا بَلَى"، كَانَ أَوَّلَ مَنْ قَالَ بَلَى، مُحَمَّدٌ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، فَصَارَ بِسَبْقِهِ إِلَى "بَلَى" سَيِّدَ الْأَوْلِيَاءِ وَ الْآخِرِينَ، وَ أَفْضَلَ النَّبِيِّينَ وَ الْمُرْسَلِينَ، فَمَنْ لَمْ يُجِبْ عَنْ هَذِهِ الْمَسْأَلَةِ بِجَوَابِ إِبْرَاهِيمَ فَقَدْ رَغِبَ عَنْ مِلَّتِهِ، قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ مَنْ يَرْغَبْ عَنْ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مِنْ سَفَهٍ نَفْسَهُ".

នេះគឺលក្ខខណ្ឌទូទៅសម្រាប់បុគ្គលដែលជឿ ពេលពួកគេណាម្នាក់សួរថា៖ "អ្នកមិនជឿទេឬ ?" អ្នក នោះចាំបាច់ត្រូវតបថា៖ "ជឿ" ដូចអ៊ីបរ៉េហ្គឹមបានថា៖នោះដែរ ។ កាលអល់ឡោះហ្វីបានសួរចិត្តកូន ចៅអាយ៉ាស្ក់ថា៖ "[៧:១៧២] តើអញមិនមែនព្រះម្ចាស់របស់ពួកអ្នកទេ ?" ពួកគេបានទូលថា៖ "ពិត

មែនក្រាបទូល ។" បុគ្គលដំបូងបង្អស់ដែលបានតបថា "ពិតមែន" គឺមូហាំម៉ាដ្ឋ عَلَيْهِ السَّلَام ។ ដូច្នោះ ព្រោះតែព្រះអង្គ عَلَيْهِ السَّلَام ជាបុគ្គលដំបូងបង្អស់ ព្រះអង្គ عَلَيْهِ السَّلَام បានទៅជាចៅហ្វាយរបស់ជនមុនៗនិងជនក្រោយៗបង្អស់ ជាបុគ្គលដែលខ្ពង់ខ្ពស់លើសព្រះសាស្តានិងវិស្វលទាំងឡាយ عَلَيْهِمُ السَّلَام ។ ដូច្នោះបុគ្គលណាមិនបានឆ្លើយតបសំណួរនេះតាមចម្លើយរបស់អ៊ីបរហ្វីម عَلَيْهِ السَّلَام ទេនោះ អ្នកនោះបែរចេញពីប្រជាជាតិរបស់ព្រះអង្គ عَلَيْهِ السَّلَام ។ អល់ឡោះហ្វី عَلَيْهِ السَّلَام មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:១៣០] អ្នកណាទៅដែលគេចេញពីសាសនារបស់អ៊ីបរហ្វីម ក្រៅពីជនភ្នំភ្លើនោះ ?

ثُمَّ اصْطَفَاهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِيَّاهُ فِي الدُّنْيَا، ثُمَّ شَهِدَتْهُ لَهُ فِي الْعَاقِبَةِ أَنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: " وَ لَقَدْ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا وَ إِنَّا فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ." وَ الصَّالِحُونَ هُمُ النَّبِيُّ وَ الْأَنْبِيَاءُ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ)، الْآخِذُونَ عَنِ اللَّهِ أَمْرَهُ وَ نَهْيَهُ، وَ الْمُتَمَسِّكُونَ الصَّلَاحَ مِنْ عِنْدِهِ، وَ الْمُحْتَبِئُونَ لِلرَّأْيِ وَ الْقِيَاسِ فِي دِينِهِ فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْتُ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ".

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្វី عَلَيْهِ السَّلَام បានជ្រើសរើសអ៊ីបរហ្វីម عَلَيْهِ السَّلَام ក្នុងលោកនេះ ហើយអល់ឡោះហ្វី عَلَيْهِ السَّلَام បានសច្ចាចំពោះព្រះអង្គ عَلَيْهِ السَّلَام ពាក់ព័ន្ធនឹងលោកមុខថាព្រះអង្គ عَلَيْهِ السَّلَام ជាសច្ចាការីម្នាក់ ក្នុងចំណោមសច្ចាការីទាំងឡាយនៅក្នុងព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វី عَلَيْهِ السَّلَام យើងបានជ្រើសរើសគេក្នុងលោកនេះ នាលោកមុខគេជាម្នាក់ក្នុងចំណោមសច្ចាការីទាំងឡាយ ។ បណ្តាសច្ចាការីគឺព្រះសាស្តានិងអ៊ីម៉ាទាំងឡាយ عَلَيْهِمُ السَّلَام ដែលទទួលយកមកពីអល់ឡោះហ្វី عَلَيْهِ السَّلَام នូវព្រះបញ្ជានិងព្រះបម្រាមទាំងឡាយរបស់អល់ឡោះហ្វី عَلَيْهِ السَّلَام ហើយសច្ចាការីទាំងនេះ عَلَيْهِمُ السَّلَام ជាជម្រកនៃសច្ចធម៌ (គឺភាពទៀងត្រង់ ត្រឹមត្រូវ សច្ចៈ...) របស់អល់ឡោះហ្វី عَلَيْهِ السَّلَام ដែលចៀសវាងយោបល់និងសទិសភាពក្នុងសាសនាអល់ឡោះហ្វី عَلَيْهِ السَّلَام (គឺមិនប្រើយោបល់ខ្លួនឯងទេ មិនធ្វើការប៉ាន់ស្មានដោយប្រៀបធៀបតាមតែនឹកឃើញនោះទេ) នៅក្នុងព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វី عَلَيْهِ السَّلَام [២:១៣១] គេបានទូលថា៖ "ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំសូមចុះចូលចំពោះព្រះម្ចាស់ពិភពទាំងពួង ។"

ثُمَّ اقْتَدَاءً مِنْ بَعْدِهِ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ) بِهِ فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: " وَ وَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمَ بَنِيهِ وَ يَعْقُوبَ يَا بَنِيَّ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى لَكُمُ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ" (الخصال: 84 /308)**

ក្រោយមកពួកគេអនុវត្តតាមគំរូព្រះសាស្តាទាំងឡាយ عَلَيْهِمُ السَّلَام ក្រោយពីអ៊ីបរហ្វីម عَلَيْهِ السَّلَام ត្រង់អល់ឡោះហ្វី عَلَيْهِ السَّلَام មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២:១៣២] អ៊ីបរហ្វីមបានផ្តើមកូនៗគេរៀងនេះ យ៉ាក្នុងគ្រប់ក៏បានផ្តើមកូនៗនេះផងដែរ[ថា៖] "កូនៗអើយ ពិតណាស់អល់ឡោះហ្វីបានជ្រើសរើសព្រះសាសនាឲ្យកូនៗ ដូច្នោះចូរកូនៗកុំស្លាប់ដោយមិនបានទៅជាមុស្លីមឡើយ (គឺអ្នកចុះចូល) ។" (الخصال: 84 /308)

ابْنُ شَهْرَآشُوبَ وَ غَيْرُهُ، عَنْ صَاحِبِ (شَرْحِ الْأَخْبَارِ) قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: " وَ وَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمَ بَنِيهِ وَ يَعْقُوبَ يَا بَنِيَّ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى لَكُمُ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ" قَالَ: «بِوَلَايَةِ عَلِيِّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)». (المنقب 3:95، شرح الأخبار 238 /236: 1)**

អ៊ីបនូ ស្វាស្វរី អាស្រ័យនិងម្នាក់ទៀតបានថ្លែងតមកពីលោកអ្នកចងក្រងសាត្រា ស្វាវ៉ោះហ្វី អាល់-អាគ្គុបារ ដែលបានឲ្យដឹងថាអាច យ៉ាក្នុងហ្វារ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمُ وَالسَّلَام មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វី عَلَيْهِ السَّلَام [២:១៣២] អ៊ីបរហ្វីមបានផ្តើមកូនៗគេរៀងនេះ យ៉ាក្នុងគ្រប់ក៏បានផ្តើមកូនៗនេះផងដែរ[ថា៖] "កូនៗអើយ ពិត

ណាស់អស់ទ្រោះហ្ន៎បានជ្រើសរើសព្រះសាសនាឲ្យកូនៗ ដូច្នោះចូរកូនៗកុំស្លាប់ដោយមិនបានទៅជា
មុស្លីមឡើយ (គឺអ្នកចុះចូល)" ថា៖ "គឺចុះចូលក្នុងវិទ្យាយ៉ាសុំរបស់អាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} 1"

(المناقب 3: 95، شرح الأخبار 1: 236 / 238)

ពាក្យរាយ

-អាយ៉ាស៊ុំ បំភ្លឺ [២:១០៦], បន្ថែម វ៉ា ។..... ៩៣

-អាយ៉ាស៊ុំ បំភ្លឺ, កាត់ ព្រះ នាម អ៊ាលី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام ចោល [២:៩០] ។..... ៥៩

-អាយ៉ាស៊ុំ បំភ្លឺ, កាត់ ព្រះ នាម អ៊ាលី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام ចោល [២:៩១] ។..... ៦១

-អាយ៉ាស៊ុំ ត្រូវ កាត់ ចោល [២:១០២] ។ ៨៧